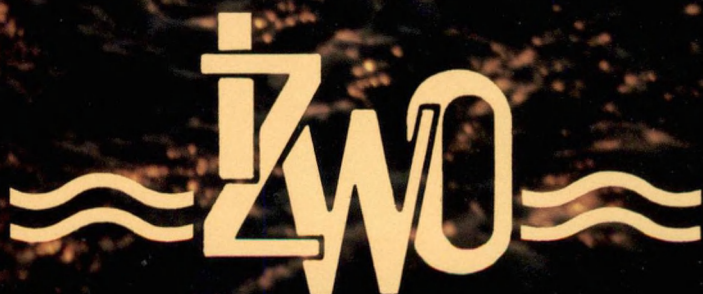

IZWO - HAIB

**INSTITUUT VOOR
MARIENE WETENSCHAPPEN**

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK vzw
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

222840

INSTITUUT VOOR MARIENE WETENSCHAPPEN
IZWO - CONCEPT
HAIB - ARCHITECTUUR

EEN GEZAMENLIJKE DENKOEFFENING
UITGEGEVEN TER GELEGENHEID VAN
20 JAAR IZWO

Vlaams Instituut voor de Zee
Flanders Marine Institute

INSTITUUT VOOR ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK
22 NOVEMBER 1991

Ed. P. JACOBS

Ten geleide

De zee heeft altijd gefascineerd en doet dit nog steeds. En ondanks dat blijft zij een grote onbekende.

België is geen echte "zeevarende mogendheid" maar toch bezit ons marien wetenschappelijk onderzoek een meer dan behoorlijk internationaal peil. De mariene wetenschappen huldigen bij uitstek een multidisciplinaire aanpak. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat de Belgische vertegenwoordigers via hun internationale contacten reeds zeer vroeg de nood tot bundeling van de krachten en middelen hebben gevoeld. De in vergelijking met ons omringende landen eerder bescheiden financiële en technische middelen nopen tot optimaal gebruik en samenwerking, wil de onderzoeksinspanning niet tot onder de drempel van efficiëntie vallen. Elk denkwerk van wetenschapsfilosofische of van economisch-financiële aard om het Belgisch marien onderzoek nationaal, maar vooral internationaal voor de toekomst te positioneren, is dus noodzakelijk en welkom. Het pleit voor de mariene sector dit zelf mogelijk gemaakt en gestimuleerd te hebben door zijn open, multidisciplinair en geïntegreerd karakter.

Vanuit deze ingesteldheid en eigenschappen voelt de sector zich in een positie om van de Belgische Overheid dezelfde houding te verlangen. Indien de Overheid de beleidsvoorbereidende taak van het eigen onderzoek optimaal wil valoriseren, kan zij niet anders dan de door het marien onderzoek uitgestoken hand appreciëren als een uitnodiging tot gelijkwaardig partnerschap. De noodzakelijke wetenschappelijke en technische kennis, evenals de inzet en wil tot samenwerking is aanwezig langs de kant van de onderzoekers; de financiële middelen en de infrastructuur zijn slechts ten dele aanwezig langs Overheidskant. Toch meent het marien onderzoek signalen van politieke wil te kunnen opvangen ...

Het doel van deze IZWO-publicatie is dus een bijdrage te kunnen leveren om de kloof tussen onderzoek en politieke

besluitvorming te kunnen vernauwen, om technisch-wetenschappelijke middelen aan te reiken, om de weg van droom naar daad in te korten, ... In het onderzoeksprogramma "Mariene Wetenschappen" is een haalbaarheidsstudie omtrent een "Instituut voor Mariene Wetenschappen" voorzien. Het IZWO koestert de gewettigde verwachting hierin als bevoorrechte getuige en partner door de Overheid niet over het hoofd gezien te zullen worden. Het leek ons daarom aangewezen een welomschreven en afgewogen project met onze inzichten, verlangens, cijfers, ... op papier te zetten.

Blijkbaar moet de buitenwereld hiervan één en ander opgevangen hebben, want tot onze niet geringe verbazing, maar daarom niet minder grote vreugde, werd het IZWO de mogelijkheid geboden een concrete invulling te geven aan zijn verlangens. Voor de eindejaars-studenten van het Hoger Architectuurinstituut "De Bijloke" was het een ideale gelegenheid om een concreet project met een welomschreven filosofie en opdracht architecturaal te vertalen in sitebeschrijving en -inplanting, bouwplannen, maquette, ... Voor het IZWO was de gedachtenwisseling kennisverruimend en boeiend omdat een ongekende dimensie werd toegevoegd aan het concept "Instituut voor Mariene Wetenschappen". Het enthousiasme van de studenten stimuleerde de interne cohesie van de Wetenschappelijke Kommissie van het IZWO. Wat startte als een experiment, groeide uit tot een levensvatbare ervaring...

Het leek daarom passend het resultaat van deze symbiose niet verloren te laten gaan. De viering van 20 jaar IZWO was een gedroomde gelegenheid voor het marien onderzoek om zijn naamkaartje met desiderata publiekelijk te overhandigen aan de geïnteresseerde Overheid. Overigens een naamkaartje om U tegen te zeggen, in de hoop dat de Overheid het resultaat van dit gezamenlijk denkwerk van IZWO en "De Bijloke" naar waarde zal weten te schatten.

Het IZWO hoopt dat de boodschap zal gehoord en gehonoreerd worden. Het is geen noodsein voor schepen in gevaar, noch een

stem van de roepende in de woestijn. Het pretendeert enkel een goed gedocumenteerd discussieplatform te zijn waarin marien onderzoek en Overheid zich kunnen vinden.

Dr. Patric Jacobs
Lid van de Wetenschappelijke
Kommissie van het IZWO
1 november 1991

IZWO
INSTITUUT VOOR MARIENE WETENSCHAPPEN

CONCEPT

HET INSTITUUT VOOR MARIENE WETENSCHAPPEN (IMW)

1. MOTIVERING

Alhoewel België een beperkte kuststrook heeft en het Belgisch Kontinentaal Plat een relatief kleine oppervlakte bestrijkt (~ 3 000 km²) in vergelijking met de andere oeverstaten, is de Noordzee van enorm economisch belang voor ons land. Denken we hierbij aan de scheepvaart, het havenverkeer, de ontginning van de zeebodem (grint- en zandwinnin- gen), de visserij, het toerisme, het dumpen en verbranden van afval- stoffen, enz. Deze soms tegenstrijdige activiteiten hebben veelal een negatieve invloed op het mariene ecosysteem. Een grondig inzicht in de werking van het mariene ecosysteem is dan ook noodzakelijk om de gepaste beleidsopties te kunnen doorvoeren om dit fragiele erfgoed tegen teloorgang te vrijwaren. Internationale samenwerking zowel op wetenschappelijk als beleidsniveau is dan ook noodzakelijk.

Alhoewel sinds 1972 met het "Nationaal Programma Zee" beheerd door de DPWB een gekoördineerde start gemaakt werd qua marien onderzoek en later impulsen gegeven werden met de oprichting van de Beheerseenheid Mathematisch Model Noordzee en Schelde-estuarium, de ondersteuning van het universitair onderzoek door gekoncerteerde acties en FKFO program- ma's, de bouw van het oceanografisch schip Belgica, en het bestaan van het Rijksstation voor Zeevisserij, beschikt België niet over een marien station, zoals alle andere landen die grenzen aan de Noordzee. Dit feit bemoeilijkt het gekoördineerd onderzoek op nationaal vlak en de deel- name aan grote internationale oceanografische projecten. Tevens leidt

dit tekort tot een vermindering van het Belgisch oceanografisch poten- tieel doordat vorsers tewerkstelling moeten zoeken in andere domeinen of uitwijken naar het buitenland waar aanzienlijk meer mogelijkheden geboden worden.

De laatste jaren worden meer internationale mariene onderzoeks- en opleidingsprogramma's gestimuleerd door o.a. de EG met projecten zoals MAST (Marine Science and Technology), EROS 2000 (European River Ocean

Systems), STEP (Science and Technology for Environmental Protection), EPOCH (European Programme on Climatology and Natural Hazards), COST programma's, ERASMUS (mobiliteit van studenten); de Raad van Europa (European Association for Marine Science and Technology); de International Council for the Exploration of the Sea (ICES); de European Science Foundation, enz.

Het IMW zou in dergelijke internationale oceanografische programma's, die zich niet beperken tot de Noordzee, ten volle kunnen participeren. Alhoewel aan de universiteiten een aantal gespecialiseerde kursussen in de verschillende disciplines van mariene wetenschappen gedoceerd wordt, bestaat er geen opleiding leidend tot een diploma in de oceanografie op licentiaatsniveau, behalve een speciale licentie aan de Université de Liège, en is opleiding op lagere niveaus onbestaande. Het IZWO (Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek vzw) tracht hieraan enigszins te verhelpen en organiseert sinds 1977 de interuniversitaire 3e Cyclus Mariene Ecologie onder de auspiciën van het NFWO. Zonder de taak van de onderwijsinstellingen te willen overnemen, zou het IMW een rol kunnen spelen door op de verschillende onderwijsniveaus zowel voor Belgische als buitenlandse belangstellenden vormingskursussen en stages te organiseren.

Het IMW zou tevens een dienstverlenende taak op zich nemen door het verrichten van kontraktueel onderzoek op aanvraag van overheidsinstaties en privéondernemingen, en het grote publiek sensibiliseren voor het zeemilieu door het ter beschikking stellen van dokumentatie en informatie onder diverse vormen.

Vooraf in het kader van de eenmaking van Europa in 1992 en de door België geratificeerde internationale konventies (Oslo, London, Parijs, Bonn, MARPOL, EG reglementeringen, enz.) is het belangrijk dat ons land in de mogelijkheid gesteld wordt als een volwaardige onderzoeks- en gesprekspartner op te treden in alle materies die verband houden met de problematiek van het marien onderzoek en de opleiding van oceanografen. De oprichting van een geïntegreerd Instituut voor Mariene Wetenschappen is hiervoor een primordiale vereiste.

II. ALGEMENE DOELSTELLING

De taakomschrijving van het IMW zal alle takken van het marien wetenschappelijk onderzoek omvatten, met een interdisciplinaire aanpak. Organisatorisch zullen de activiteiten de volgende drie aspecten omvatten:

1. Wetenschappelijk onderzoek
2. Dienstverlening
3. Onderwijs.

Hoewel een zekere aandacht aan regionale noden zal gegeven worden, moet in hoofdzaak de ruimere oceanografische dimensie op nationaal en vooral op internationaal vlak benadrukt worden.

1. WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Het onderzoek zal alle takken van de mariene wetenschappen (zoals onder meer mariene plant- en dierkunde, ecologie, scheikunde, fysica, geologie, oceanografie, enz.) en ondersteunende disciplines omvatten. Een thematische benadering van de probleemstellingen is wenselijk met uitvoering door multidisciplinaire geïntegreerde werkgroepen. De hoofdpdracht van het IMW bestaat in fundamenteel onderzoek al dan niet in samenwerking met universiteiten, wetenschappelijke instellingen in nationaal en internationaal verband (EG, ICES, Raad van Europa, AESTM, UNESCO, FAO, enz.). Anderzijds zou het wenselijk zijn een goede interactie tot stand te brengen met verschillende overheidsinstanties die beleidsgericht marien onderzoek verrichten, bv. Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu (BMM), Staatssekretariaat voor Wetenschapsbeleid, Ministerie van Openbare Werken en Verkeer (Hydrografische Dienst der Kust), Ministerie van Economische Zaken, Ministerie van Landbouw (Rijksstation voor Zeevisserij), enz. Efficiënte samenwerkingsverbanden (koördineren van staalnamen en metingen, verwerking en beschikbaarheid van gegevens, enz.) kunnen ontwikkeld worden, zonder dat de verschillende entiteiten konkurrentieel zijn.

Beleidsgericht onderzoek is vervat in "Dienstverlening" en wordt uitgevoerd op kontraktuele basis.

Het IMW zou volgens een soepel systeem werken waarbij het onderzoeksmogelijkheden biedt aan:

1. het eigen vast onderzoekskader
2. binnen- en buitenlandse vorsers die voor een beperkte periode en specifiek onderzoek het IMW gebruiken (eventueel mits financiële vergoeding, bench fee)
3. vorsers die na kruisvaarten (Belgica) stalen moeten analyseren en verwerken
4. de vorsers van de "kontraktuele projekten" (zie dienstverlening).

Gezien de beperktheid van de voorziene onderzoeksstaf (11 wetenschappers) zal het onderzoek van het IMW zeker in de beginfase, moeten kaderen in samenwerkingsverbanden met de verschillende universiteiten en wetenschappelijke instellingen (KBIN, Museum Midden Afrika, IHE, ISO, KMI, enz.).

Het ware wenselijk het strikt wetenschappelijk beleid van het IMW toe te vertrouwen aan een Wetenschappelijke Raad (WR) naast de Raad van Bestuur (RvB) die verantwoordelijk is voor het algemeen beleid. In gezamenlijk overleg zullen beide Raden de onderzoeksprioriteiten vastleggen en erover waken dat het fundamenteel onderzoek niet in het gedrang komt door een overwicht aan beleidsgericht en kontraktueel onderzoek. De Wetenschappelijke Raad zou tevens als interface kunnen dienen voor de kontakten met internationale organisaties.

2. DIENSTVERLENING

De dienstverlenende taak van het IMW omvat twee aspecten:

1. het kontraktueel onderzoek
2. informatie voor een breed publiek.

A. Kontraktueel onderzoek

Het IMW staat open voor opdrachten uitgaande van overheidsinstanties (ministeries, provincies, gemeenten, havenautoriteiten, GOM's, enz.) en

privéondernemingen. Kontraktuele projecten worden uitgevoerd tegen vergoeding, waarbij het noodzakelijke personeel (wetenschappelijk, technisch, administratief) voor de betrokken periode aangeworven wordt (buiten het vast kader) en de kosten zoals o.a. voor gebruik van bestaande infrastructuur, werking en eventuele specifieke apparatuur aangerekend worden. Samenwerking tussen de afdelingen Onderzoek en Dienstverlening is hier vereist. Een deontologie van kontraktueel onderzoek en kredietverstrekking zal dienen opgesteld te worden. De Raad van Bestuur en de Wetenschappelijke Raad zullen samen beslissen in welke mate kontraktueel onderzoek kan verricht worden zonder het fundamenteel onderzoek in het gedrang te brengen.

B. Informatie voor een breed publiek

Deze taak wordt gezamenlijk door de afdelingen Dienstverlening en Onderwijs uitgevoerd, met de medewerking van de verantwoordelijken van het aquarium en de mediatheek. De informatie kan onder verschillende vormen naar het grote publiek gebracht worden en in de tijd gepland om een zo breed mogelijk publiek te bereiken:

1. publiek aquarium met rondleidingen
2. permanente tentoonstelling (b.v. algemeen inzicht in het mariene ecosysteem)
3. periodieke tentoonstellingen rond specifieke boeiende/aktuele thema's (visserij, koraalriffen, poolgebieden, walvissen, pollutie, grote rampen, enz.)
4. voordrachten, dia- en filmvoorstellingen over algemene en specifieke thema's
5. ter beschikking stellen van dokumentatie over bepaalde onderwerpen
6. toegang tot de mediatheek met uitleenmogelijkheid van degelijke vulgariserende literatuur (zie Mediatheek).

3. ONDERWIJS

De afdeling Onderwijs zal in samenwerking met Dienstverlening instaan voor de algemene vorming van het grote publiek (informatieverstrekking, tentoonstellingen enz., zie blz. 5, B) en van geïnteresseerde groepen (scholieren, studenten enz.). Deze didaktische taak zal uitgevoerd

worden met ondersteuning van het aquarium en de mediatheek (en eventueel en sporadisch ook van vorsers van de afdeling Onderzoek). In principe wordt gesteld dat onderwijs op elk niveau mogelijk moet zijn (BO, MO, HOBu, UO, leraars, leraars in opleiding, buitenlandse studenten, enz.). Prioriteit zal echter gegeven worden aan groepen van hoger onderwijs. Het onderwijs kan naar vorm, inhoud en periodiciteit op verschillende manieren verstrekt worden, naargelang de noden en mogelijkheden:

1. rondleiding in publiek aquarium
2. edukatieve tentoonstellingen over specifieke thema's (hoe ademen zeedieren, de zeebodem, de Noordzee, de getijden, de voedselketen, enz.)
3. dia/video/film voorstellingen over wel omliggende onderwerpen
4. stages met theoretische en praktische opleiding voor binnen- en buitenlandse groepen (scholieren, studenten, leraars, natuurgidsen, enz.) met mogelijkheid tot veldwerk en ter beschikking stellen van de nodige infrastructuur en apparatuur (laboratoria, aquaria, binoculaires, mikroskopen, enz.)
5. ter beschikking stelling van de mediatheek met opleiding ivm opsporen van literatuur en dokumentatie
6. inrichten van studiedagen en symposia.

4. PUBLIEK AQUARIUM

Het publiek aquarium zou een belangrijke attractiepool vormen voor het grote publiek en een bron van inkomsten vertegenwoordigen. De nadruk zou gelegd worden op vissen en invertebraten van gematigde streken (vooral soorten die voorkomen in de Noordzee en het Kanaal). Daarnaast kan een kleinere afdeling opgezet worden met subtropische en tropische soorten.

Voor de bouw en opstelling van het aquarium zal beroep gedaan worden op specialisten met ervaring in deze materie (Kon. Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen, Muséum Université de Liège, enz.).

In een verder stadium van dossierverloop zal het concept technisch

verder uitgewerkt worden en kostenraming opgemaakt worden qua infrastructuur en apparatuur.

5. MEDIATHEEK

De mediatheek zal ten dienste staan van alle afdelingen (Onderzoek, Dienstverlening, Onderwijs) en toegankelijk zijn voor het grote publiek. De mediatheek zal qua beheer geautomatiseerd worden met één registratiesysteem maar qua toegankelijkheid en uitlening opgedeeld worden in een wetenschappelijk en een publiek bestand. Op aanvraag zouden geïnteresseerde buitenstaanders echter ook toegang kunnen krijgen tot het wetenschappelijk bestand.

De mediatheek zou moeten uitgroeien tot een centraal literatuur/dokumentatiecentrum van het mariene milieu (boeken, wetenschappelijke tijdschriften, rapporten, nieuwsbrieven, vulgariserende tijdschriften, dia's, videofilms, films, CD-ROM, enz.). Tevens is het wenselijk toegang te verzekeren tot verschillende databanken specifiek gericht op mariene wetenschappen. Naast konsultatie ter plaatse moeten de bestanden via elektronische weg konsulteerbaar zijn, en is een efficiënte uitleendienst noodzakelijk.

De mediatheek zou nauw samenwerken met andere wetenschappelijke bibliotheken op nationaal en internationaal vlak (universiteiten, de wetenschappelijke instellingen van de Staat, overheidsdiensten, enz.) om overlappingsen te vermijden. Tevens zou de mediatheek als kontaktorgaan kunnen fungeren voor het uitlenen van audiovisuele hulpmiddelen (films, diareeksen, CD-ROM, enz.) in binnen- en buitenland. Het mediatheek koncept zal in een later stadium van het dossierverloop verder uitgewerkt worden met kostenraming voor het aanleggen van de bestanden.

III. ORGANISATIEVORM EN STATUUT

Verschillende mogelijke organisatievormen werden onderzocht, de meest geschikte lijken: Openbare Instelling van categorie B of Wetenschappelijke Instelling van de Staat. Om de ontplooiingskansen en continuïteit van het IMW te vrijwaren zou het wenselijk zijn dat een Ministerie, Wetenschapsbeleid of Onderwijs, zich "verantwoordelijk" voelt

voor het IMW en de nodige fondsen ter beschikking stelt. Het belang van een zo autonoom mogelijke Raad van Bestuur kan niet overschat worden. Deze Raad zal in samenspraak met de Wetenschappelijke Raad waken over het evenwicht tussen fundamenteel, beleidsgericht, en kontraktueel onderzoek, en de prioriteiten voor research en samenwerking vastleggen.

IV. PLAATS VAN INPLANTING

De lokatie zal de diverse funkties van het IMW moeten trachten te verzoenen. De nabijheid van de Belgica (thuishaven) en Vismijn pleiten voor de omgeving van Zeebrugge. Als publiektrekker zou de bereikbaarheid van recreatiemogelijkheden rond het thema "zee" wenselijk zijn. Stages voor studenten zouden gebaat zijn bij inplanting nabij een interessant natuurgebied (Zwin of IJzermonding), maar de waterkwaliteit is daar nogal bedenkelijk (zware metalen aan de Oostkust, fecale vervuiling aan de IJzermonding). Een toevoer van vers zeewater van goede kwaliteit is een dure maar kruciale vereiste voor de goede werking van het IMW. Waterkaptatie via een filterinstallatie op het strand behoort tot de mogelijkheden. Een overzicht van de pro's en contra's van de verschillende lokaties zal dienen opgesteld te worden.

V. BOUWCONCEPT

Om de diverse taken degelijk uit te voeren wordt gedacht aan een hoofdgebouw van ongeveer 82m bij 45m, met vier verdiepingen en volledig onderkelderd. Het bouwconcept zal in een later stadium van het dossierverloop door deskundigen moeten uitgewerkt worden. Akkommodatie voor vorsers en studenten, en een woning voor de huisbewaarder moeten voorzien worden.

Een ruwe schatting van initiële kosten geeft volgend resultaat:

A. Ruwbouw

x 10⁶ BEF

a. Hoofdgebouw

82m x 45m = 3 690m²

4 verdiepingen = 3 690m² x 4 = 14 760m² à 25 000 BEF/m² = 369

kelder = 3 690m² à 35 000 BEF/m² = 129

498

b. Akkommodatie vorsers, studenten

730m² à 25 000 BEF/m² = 182,5

c. Woning huisbewaarder

150m² bewoonbare ruimte à 25 000 BEF/m² = 3,75

684,25

19% BTW + 6% erelonen 171,06

TOTAAL = 855,31

B. Afwerking ruwbouw

- afwerking hoofdgebouw, akkommodatie, woning

huisbewaarder (leidingen, CV, sanitair, enz.) = 138

TOTAAL = 993,31x10⁶ BEF
=====

1. PUBLIEKE RUIMTEN

- parkeerplaats
- inkomhal, receptie, vestiaire, sanitaire voorzieningen
- publiek aquarium
- tentoonstellingsruimten, permanent, periodiek
- polyvalent auditorium (met verruimingsmogelijkheid), projectiekabine (audiovisueel), vertalerskabine, bergruimte
- cafetaria, keuken, bergruimte (in concessie, personeel buiten vast kader)
- mediatheek, met archiefruimte.

2. KANTOREN, RUIMTEN INFORMATICA EN GRAFISCHE DIENST

- ± 25 kantoorruimten
- 1 kleine vergaderzaal (directeur)
- sekretariaat + ruimte voor fotokopieermachine, laserprinter enz.
- grafische dienst, tekenatelier
- tekenatelier (Dienstverlening/Onderwijs)
- donkere kamer
- bergruimte tentoonstellingsmateriaal
- computerruimte
- bergruimte registreertoestellen
- bergruimte kantoorbenodigdheden
- personeelsrefter
- sanitaire voorzieningen.

3. TECHNISCHE RUIMTEN

- technische ruimte installatie publiek aquarium (pompen, filters, waterreservoirs, enz.)
- labo met aquaria (quarantaine, voedselbereiding, enz.)
- nat labo (verwerking grote hoeveelheden zeewater)
- bergruimten voor containers, grote oceanografische toestellen (grijpers, netten, duikflessen, compressoren, specifieke apparatuur)

- werkplaats mechanica, met bergruimte
- werkplaats elektronica, met bergruimte
- diepvrieskamer
- klimaatkamers
- was/droogkamer
- ruimten CV, controlekamer perslucht, zuurstof, vloeibare stikstof, elektriciteit, gas, zoet- en zeewater, warmtewisselaars, generator (bij uitvallen van elektriciteit), kompressoren enz.
- toegangsruimte (terras?) voor containers (Belgica), grote toestellen, leveringen, enz.
- bergruimte onderhoudstoestellen en materiaal
- garage met werkplaats
- ruimte voor waterzuiveringsinstallatie van laboratoria afvalwater
- sanitaire voorzieningen, met stortbad.

4. LABORATORIA ONDERZOEK EN STAGES

- specifieke laboratoria voor de verschillende onderzoeksgroepen
- laboratorium bacteriologie met steriele kamers
- laboratorium onderzoek met radioactieve materialen
- laboratorium voor routine analyses
- lokaal elektronenmikroskopie
- ruimte voor opstellen van grote waterreservoirs (kweekproeven vissen, mollusken, kreeftachtigen)
- ruimte voor experimentele kweekbakken in open lucht
- aquariumruimte (onderzoek)
- bergruimte apparatuur en materialen
- vergaderzaal
- laboratoria voor stages
- aquariumruimte (stages)
- bergruimte didactisch materiaal en apparatuur stages
- leslokaal met audiovisuele mogelijkheden
- leeszaal/dokumentatie voor stages
- sanitaire voorzieningen.

Leidingen voor elektriciteit, gas, zoet- en zeewater, perslucht, zuurstof, vloeibaar stikstof, enz. zouden in de verschillende laboratoria moeten voorzien worden. Een gedetailleerd plan zal later uitgewerkt worden.

5. AKKOMMODATIE VORSERS, STUDENTEN

- 5 enkele kamers (vorsers), met lavabo en stortbad
- 5 dubbele kamers (vorsers), met lavabo en stortbad
- 15 kamers voor 4 personen (studenten) met lavabo
- refter voor stages
- keuken, bergruimte
- vergaderzaal/ontspanningsruimte stages
- zithoek, keukentje vorsers
- sanitaire voorzieningen, met stortbaden.

VI. INVESTERINGSKOSTEN INFRASTRUKTUUR, APPARATUUR, VAARTUIGEN

Gezien het zeer specifiek en technisch karakter van de nodige voorzieningen voor het publiek aquarium, zullen de cijfers hiervoor in een later stadium van het dossierverloop opgesteld worden. Hetzelfde geldt voor het aanleggen van de mediatheek bestanden.

	<u>x 10⁶ BEF</u>
1. Meubilair hoofdgebouw, accommodatie	300
2. Apparatuur administratieve, grafische en technische diensten	100
3. Zware apparatuur laboratoria, informatica	300
4. Apparatuur mediatheek	10
5. Vaartuigen (aankoop in beginfase niet voorzien; huren van vaartuigen zie VIII Jaarlijks rekurrente kosten)	-

TOTAAL = 710x10⁶ BEF

VII. PERSONEEL (VAST KADER)

Het initiële personeel (vast kader) zou bestaan uit minimum 55 leden:

22 niveau 1

14 niveau 2

14 niveau 3

5 niveau 4

De rekrutering van het personeel in vast kader zal geschieden met het vooruitzicht op vastheid van betrekking, volgens de procedures van de overheidsdiensten. Het personeelsstatuut zal afhankelijk zijn van het statuut en organisatievorm van het IMW. Teneinde het multidisciplinair karakter van het marien onderzoek van het IMW te garanderen, zal erover gewaakt worden dat WP met expertise in de verschillende disciplines (plant- en dierkunde, ecologie, geologie, scheikunde, fysica, enz.) aangeworven wordt. Aanwerving van het personeel voor kontraktuele projekten (buiten het vast kader) gebeurt door de Raad van Bestuur en werd in volgende beschouwingen niet meegerekend.

1. SPREIDING PER AFDELING/DIENST (totale bezetting: zie schema)

1. Beheer: 1 directeur, 1 administrateur, 1 sekretaresse
2. Onderzoek: 11 WP (spreiding over diverse disciplines), 10 technici, 1 sekretaresse
3. Dienstverlening en 4. Onderwijs:
4 WP, 2 technici, 1 sekretaresse
5. Aquarium: 2 WP, 3 technici
6. Mediatheek: 2 WP, 1 sekretaresse
7. Informatika: 1 WP, 1 programmeur
8. Grafische dienst: 2 technici
9. Technische dienst: 4 technici
10. Algemene administratie: 1 receptionist/zaalwachter, 1 telefonist, 1 sekretaresse, 1 boekhouder
11. Onderhoud: 2 arbeiders, 1 huisbewaarder.

2. PERSONEELSKOSTEN

Voor het totale vast kader (55 personeelsleden) werd volgende raming gemaakt, gebaseerd op rijksbarema's (gemiddelde anciënniteit), inclusief verlofgeld, eindejaarspremie, verzekeringen:

Aantal	Puntie	Niveau	Kost/persoon	Totaal
			x10 ⁶ BEF	x10 ⁶ BEF
1	directeur	1	2,0	2,0
1	administrateur	1	1,5	1,5
5	verantwoordelijken	1	1,5	7,5
15	WP	1	1,38	20,7
10	technici	2	1,112	11,12
11	technici	3	0,9	10,01
2	sekretaressen	2	1,112	2,224
3	sekretaressen	3	0,91	2,73
1	programmeur	2	1,38	1,38
1	receptionist/zaalwachter	4	0,71	0,71
1	telefoniste	4	0,71	0,71
1	boekhouder	2	1,112	1,112
2	arbeiders	4	0,71	1,42
1	huisbewaarder	4	0,71	0,71

TOTAAL : 63,826x10⁶

Afgerond : 64x10⁶ BEF

3. FASERING AANWERFING PERSONEEL

De realisatie van het IMW zou in vier fasen verlopen:

fase 1: planning fase 2: bouwen fase 3: opstarten fase 4: volledig operationeel
--

Gelijklopend met deze fasen zou het personeelskader als volgt in gevuld worden:

Totaal aantal	Functie	Niveau	Fase		
			1 en 2	3	4
1	directeur	1	1	-	-
1	administrateur	1	-	1	-
5	verantwoordelijken	1	2	3	-
15	WP	1	1	9	5
10	technici	2	1	9	-
11	technici	3	-	4	7
2	sekretaresen	2	1	1	-
3	sekretaresen	3	-	3	-
1	programmeur	2	-	1	-
1	receptionist/zaalwachter	4	-	1	-
1	telefoniste	4	-	1	-
1	boekhouder	2	-	1	-
2	arbeiders	4	-	1	1
1	huisbewaarder	4	-	1	-
Totaal : 55		22 niveau 1	4	13	5
		14 niveau 2	2	12	-
		14 niveau 3	-	7	7
		5 niveau 4	-	4	1
			6	36	13
			+ 6 + 42		
			42 55		

4. FASERING PERSONEELSKOSTEN

x 10 ⁶ BEP					
Totaal	Functie	Niveau	Fase 1 en 2	Fase 3	Fase 4
1	directeur	1	1x2,0	-	-
1	administrateur	1	-	1x 1,5	-
5	hoofdverantwoord.	1	2x1,5= 3,0	3x1,5= 4,5	-
15	WP	1	1x1,38	9x1,8= 12,42	5x1,38=6,9
10	technici	2	1x1,112	9x1,112= 10,008	-
11	technici	3	-	4x0,91= 3,64	7x0,91=6,3
2	sekretaresen	2	1x1,112	1x 1,112	-
3	sekretaresen	3	-	3x0,91= 2,73	-
1	programmeur	2	-	1x 1,38	-
1	recept./zaalw.	4	-	1x 0,71	-
1	telefoniste	4	-	1x 0,71	-
1	boekhouder	2	-	1x 0,71	-
2	arbeiders	4	-	1x 0,71	1x 0,7
1	huisbewaarder	4	-	1x 0,71	-
1	huisbewaarder	4	-	1x 0,71	-
Aantal : 55			6	36+6=42	13+42=55
Kost :			8,604x10 ⁶	40,84x10 ⁶ +8,604x10 ⁶	13,98x10 ⁶ +49,444x10 ⁶
				49,444x10 ⁶	63,424x10 ⁶
TOTAAL (afger.): 64x10 ⁶ BEP					

VIII. JAARLIJKS REKURRENT KOSTEN

	<u>x10⁶ BEF</u>
1. Personeel (volledige bezetting)	64
2. Werking	77
- Onderzoek, Dienstverlening, Onderwijs	20
- Publiek aquarium	5
- Mediatheek	5
- Informatika	5
- Grafische dienst	2
- Technische dienst	10
- Algemene administratie	5
- Onderhoud	5
- Algemene kosten (gas, water, elektriciteit, telefoon, enz.)	15
- Huur vaartuigen (100 vaartdagen)	5
3. Afschrijving apparatuur (op 5 jaar)	82
- Administratieve, grafische en technische diensten	20
- Zware apparatuur laboratoria, informatika	60
- Mediatheek	2
- Publiek aquarium (later te bepalen)	-
4. Afschrijving meubilair (op 10 jaar)	30
- Hoofdgebouw, accommodatie	

TOTAAL =	253x10 ⁶ BEF
	=====

IX. OVERZICHT KOSTENRAMING

x10⁶ BEF

1. Investeringskosten

- Bouw	993,31
- Infrastructuur, meubilair, apparatuur (exklusief apparatuur publiek aquarium en aanleg bestanden mediatheek)	710

Totaal = 1 703,31

2. Jaarlijks rekurrente kosten

- Personeel	64
- Werking	77
- Afschrijving apparatuur, meubilair (exklusief publiek aquarium)	112

Totaal = 253

TOTAAL = 1 956,31x10⁶ BEF

X. INKOMSTEN

Naast inkomsten van kontraktueel onderzoek, kunnen ook inkomsten gegenereerd worden uit: toegang tot het publiek aquarium, tentoonstellingen, voordrachten/films, verkoop van dokumentatie, "bench fee" van onderzoekers, verblijf van onderzoekers, stages allerhande, organiseren van studiedagen en symposia, enz.

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (V.Z.W.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
B - 8401 BREDENE BELGIUM

TEL. +32 -(0)59 - 32 37 15
FAX. +32 -(0)59 - 32 08 96
GENERALE BANK 280-0412529-25

O. ref.: Bezoek van de Staatssekretaris voor Wetenschapsbeleid, de Heer E. Derycke, aan het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO) op 3 juli 1990.

Mijnheer de Minister,
Mijnheer de Rector,
Heren Kabinetsmedewerkers,
Heren Gedeputeerden, Provincieraadsleden, Burgemeester en Schepenen,
Mevrouw de Voorzitter,
Dames en Heren,

Als woordvoerder van de wetenschappelijke kommissie van het IZWO, is het mij een genoegen om U hier in de lokalen van het IZWO te verwelkomen.

Reeds 20 jaar biedt het IZWO een forum waar de Vlaamse oceanografie zich kan ontplooiën; het is bovendien niet zonder enige fierheid dat we U verwelkomen in deze lokalen - hoe bescheiden ze ook mogen lijken.

Het IZWO is altijd een steunpunt en een ontmoetingsplaats voor de Vlaamse oceanografie geweest. Vooral tijdens de pioniersfase van het mariene onderzoek heeft het een doorslaggevende rol gespeeld voor het coördineren van de verschillende disciplines bij dit onderzoek.

Toch is het merkwaardig dat we in een klein land als België, een unieke situatie hebben wat het marien onderzoek betreft: er gebeurt onderzoek in bijna alle takken van de oceanografie en tussen de verschillende onderzoekseenheden is er tegelijkertijd samenwerking en geen overlapping. Deze huidige situatie vloeit voort uit een nationaal programma 'Project Zee' dat in 1972 is gestart, waaraan meer dan twintig laboratoria deelnamen en van waaruit de eerste geconcerteerde acties oceanografie in 1976 zijn gegroeid. Latere impulsen in het mariene onderzoek werden gebracht met de oprichting van de Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en van het Schelde-estuarium, de ondersteuning van het universitair onderzoek door

geconcerteerde acties, FKFO programma's en recent ook EEG programma's, en last but not least, de bouw van het oceanografisch schip 'Belgica' (dat in 1984 in vaart kwam).

Niettegenstaande dit sterk uitgesproken multidisciplinair karakter van het onderzoek, beschikt België, als enige van de Europese kuststaten, NIET over een marien station. Dit feit bemoeilijkt de coördinatie van het onderzoek op nationaal vlak en de deelname aan grote internationale oceanografische projecten. Tevens leidt dit tekort tot een vermindering van het Belgisch oceanografisch potentieel doordat vorsers tewerkstelling moeten zoeken in andere domeinen of in het buitenland waar aanzienlijk meer mogelijkheden worden geboden. Op zich hoeft dit niet nefast te zijn, maar het kan niet de bedoeling zijn van het Belgisch wetenschappelijk onderzoek om steeds haar goede elementen te laten uitwijken of te laten afvloeien. Inderdaad, medewerkers die met veel energie de Belgische oceanografie hebben helpen uitbouwen tot een discipline met wereldfaam, kunnen niet langer als bijv. assistent (aan de universiteit) of op kortere contracten werkzaam blijven. Om een degelijke basiswerking van de oceanografie te blijven verzekeren hebben we een centrale structuur nodig om aan de vele wetenschappelijke diensten die van ons in het binnen- en buitenland verwacht worden, te kunnen voldoen; alleen al om deze reden moet er een minimale kritische massa met ervaring beschikbaar blijven en deze kan alleen efficiënt werken in een centrale structuur, met de nodige middelen, dicht bij het onderzoeksterrein, de zee.

De polsslag van de zee is niet in Gent, niet in Antwerpen, niet in Brussel te voelen...

Een Instituut voor Mariene Wetenschappen zou in de internationale oceanografische programma's die zich niet beperken tot de Noordzee, ten volle kunnen participeren.

Ik houd eraan om U een beknopt overzicht te geven van de wetenschappelijke activiteiten die op dit ogenblik lopen; de verschillende IZWO ledengroepen samen hebben op dit ogenblik 8 programma's van het Fonds voor Kollektief Fundamenteel Onderzoek, 8 programma's gefinancierd door de Diensten Programmatie Wetenschapsbeleid, 3 ABOS programma's, 1 van het Ministerie van Onderwijs, Vlaamse Gemeenschap, 2 van het Ministerie van Economische Zaken, 1 van de VUB, 1 van het Ministerie van Openbare Werken, 8 van de EEG en nog een zestal die eind dit jaar starten en 6 projecten van Rijkswaterstaat, Nederland.

Deze programma's worden meer en meer in een internationaal kader uitgevoerd en gestimuleerd door impulsprogramma's zoals MAST (Marine Science and Technology van de EEG), EROS 2000 (European River Ocean Systems), STEP (Science and Technology for Environmental Protection), EPOCH (European Programme on Climatology and Natural Hazards), de Raad van Europa (European Association for Marine Science and Technology); de International Council for the Exploration of the Sea (ICES), de European Science Foundation, ERASMUS (mobiliteit van studenten) enz.

Dat internationale samenwerking niet alleen op het vlak van de wetenschappen maar ook op het vlak van het onderwijs belangrijk is, kan geïllustreerd worden met het voorbeeld van de FAME postgradaat cursus; FAME staat voor Fundamental and Applied Marine Ecology. Dit cursussenpakket wordt gedoceerd aan de VUB door mensen van 20 verschillende universiteiten en instituten (waarvan 3 uit Nederland) en wordt elk jaar gevolgd door een twintigtal studenten uit vnl. ontwikkelingslanden.

In het kader van de hoger vermelde internationale projecten kunnen ook licentiaatsstudenten van bij ons opleidingsstages volgen bv. in Kenya (waar sinds enkele jaren, voornamelijk onder de impuls van Prof. Polk onderzoeksprojecten lopen) en worden zij ingeschakeld in deze onderzoeken. Bezoeken van Kenyaanse counterparts aan België voor ofwel doctoraatsstudies ofwel

voor kortere studieverblijven zijn eveneens een stimulans voor de verdere uitbreiding. In Kenya daarenboven, is er onder impuls van de Belgen, een netwerk opgericht voor Oost-Afrikaanse studenten en is er samenwerking in dat verband met UNESCO, UNEP en FAO.

Ook ERASMUS programma's in de mariene geologie en aquacultuur stimuleren onze internationale contacten.

Alhoewel aan de universiteiten een aantal gespecialiseerde kursussen in de verschillende disciplines van mariene wetenschappen gedoceerd wordt, bestaat er geen opleiding leidend tot een diploma in de oceanografie op licentiaatsniveau, behalve een speciale licentie aan de universiteit van Luik, en is opleiding op lagere niveau's onbestaande. Het IZW0 tracht hieraan enigszins te verhelpen en organiseert sinds 1977 de interuniversitaire derde cyclus Mariene Ecologie onder de auspiciën van het NFWO. Zonder de taak van de onderwijsinstellingen te willen overnemen, zou het Instituut voor Mariene Wetenschappen (IMW) een rol kunnen spelen door op de verschillende onderwijsniveau's zowel voor Belgische als buitenlandse belangstellenden, vormingskursussen en stages te organiseren.

Het IMW zou tevens een dienstverlenende taak op zich nemen door het verrichten van kontraktueel onderzoek op aanvraag van overheidsinstanties en privéondernemingen, en het grote publiek sensibiliseren voor het zeemilieu door het ter beschikking stellen van dokumentatie en informatie.

Vooraf in het kader van de eenmaking van Europa in 1992 en de door België geratificeerde konventies (Oslo, Londen, Parijs, Bonn, MARPOL, EG reglementering, ...) is het belangrijk dat ons land in de mogelijkheid gesteld wordt als een volwaardige onderzoeks- en gesprekspartner op te treden in alle materies die verband houden met de problematiek van het marien onderzoek en

de opleiding van oceanografen. De oprichting van een geïntegreerd Instituut voor Mariene Wetenschappen is hiervoor een primordiale vereiste.

Hoe zien wij nu de werking van het Instituut voor Mariene Wetenschappen?

De taakomschrijving van het IMW zal alle takken van het marien wetenschappelijk onderzoek omvatten, met een interdisciplinaire aanpak. Organisatorisch zullen de activiteiten de volgende drie aspecten omvatten: 1) Wetenschappelijk onderzoek; 2) Dienstverlening; 3) Onderwijs.

Hoewel een zekere aandacht aan regionale noden zal gegeven worden, moet in hoofdzaak de ruimere oceanografische dimensie op nationaal en vooral op internationaal vlak benadrukt worden.

Het wetenschappelijk onderzoek zal alle takken van de mariene wetenschappen en ondersteunende disciplines omvatten. Een thematische benadering van de probleemstellingen is wenselijk met uitvoering door multidisciplinaire geïntegreerde werkgroepen. De hoofdpodracht van het IMW bestaat in fundamenteel onderzoek al dan niet in samenwerking met universiteiten, wetenschappelijke instellingen in nationaal en internationaal verband (EG, ICES, Raad van Europa, UNESCO, FAO, ...). Anderzijds zou het wenselijk zijn een goede interactie tot stand te brengen met verschillende overheidsinstanties die beleidsgericht marien onderzoek verrichten.

Het IMW zou volgens een soepel systeem werken waarbij het onderzoeksmogelijkheden biedt aan:

1. het eigen vast onderzoekskader;
2. binnen- en buitenlandse vorsers die voor een beperkte periode en specifiek onderzoek het IMW gebruiken;
3. vorsers die na kruisvaarten (met bv. de Belgica) stalen moeten analyseren en verwerken. In dat verband alleen al is het absoluut dringend dat zo dicht mogelijk bij de thuishaven van de Belgica een structuur wordt geschapen waar materiaal, zware uitrusting voor aan boord, e.d. kan gedeponeerd worden.

4. de vorsers van de "kontraktuele projekten" (dit aspect komt onder de rubriek dienstverlening).

Gezien de beperktheid van de voorziene onderzoeksstaf zal het onderzoek van het IMW in de beginfase moeten kaderen in samenwerkingsverbanden met de verschillende universiteiten en wetenschappelijke instellingen. Gaandeweg kan het eigen onderzoek zich profileren en in belang toenemen, waarbij het IMW zelf tot uitstralingspool kan uitgroeien.

Het ware wenselijk het strikt wetenschappelijk beleid van het IMW toe te vertrouwen aan een Wetenschappelijke Raad naast de Raad van Bestuur die verantwoordelijk is voor het algemeen beleid. In gezamenlijk overleg zullen beide raden de onderzoeksprioriteiten vastleggen en erover waken dat het fundamenteel onderzoek niet in het gedrang komt door een overwicht aan beleidsgericht en kontraktueel onderzoek. De Wetenschappelijke Raad zou als interface kunnen dienen met internationale organisaties.

De dienstverlenende taak van het IMW omvat twee aspecten: 1) het kontraktueel onderzoek; 2) informatie voor een breed publiek.

Wat het kontraktueel onderzoek betreft staat het IMW open voor opdrachten uitgaande van overheidsinstanties (ministeries, provincies, gemeenten, GOM's, ...) en privéondernemingen. Kontraktuele projekten worden uitgevoerd tegen vergoeding waarbij het noodzakelijke personeel voor de betrokken periode aangeworven wordt. Een deontologie van kontraktueel onderzoek en kredietverstrekking zal dienen opgesteld te worden en het kontraktueel onderzoek mag geenszins het fundamenteel onderzoek in het gedrang brengen.

Wat de informatie voor een breed publiek betreft, moet deze taak gezamenlijk door de afdelingen Dienstverlening en Onderwijs uitgevoerd worden. De informatie kan onder verschillende vormen naar het grote publiek gebracht worden en in de tijd gepland om een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Daarbij denken we onder meer aan:

- 1) een publiek aquarium met rondleidingen;
- 2) permanente en/of periodieke tentoonstellingen;
- 3) voordrachten, dia- en filmvoorstellingen over algemene en specifieke thema's;
- 4) een mediatheek.

De afdeling Onderwijs moet in principe open gesteld worden voor onderwijs op elk niveau (middelbaar onderwijs, leraars in opleiding, buitenlandse studenten, ...) waarbij we denken aan edukatieve tentoonstellingen, aquarium bezoeken, en vooral het inrichten van studiedagen en symposia.

Dit laatste aspect kan een belangrijke bijdrage leveren voor de lokale HORECA, daar veel van deze activiteiten buiten de echt toeristische periodes zullen vallen. Hierdoor zal ook de Belgische kust bekendheid krijgen in internationale wetenschappelijke middens en beschouwd worden als een ontmoetingsplaats voor de wetenschappelijke wereld.

Wat de plaats van inplanting betreft zullen de pro's en contra's van de verschillende locaties opgesteld dienen te worden. De locatie zal namelijk de diverse functies van het IMW moeten trachten te verzoenen. De nabijheid van de Belgica (thuishaven) en Vismijn pleiten voor de omgeving van Zeebrugge. Als publiektrekker zou de bereikbaarheid van recreatiemogelijkheden rond het thema "zee" wenselijk zijn. Stages voor studenten zouden gebaat zijn bij inplanting nabij een interessant natuurgebied (Zwin of IJzermonding), maar de waterkwaliteit is daar nogal bedenkelijk (zware metalen aan de Oostkust, fecale vervuiling aan de IJzermonding). Een toevoer van vers zeewater van goede kwaliteit is een dure maar absolute vereiste voor de goede werking van het IMW. Watercaptatie via een filterinstallatie op het strand behoort tot de mogelijkheden.

Dat het voorstel tot oprichting van een Instituut voor Mariene Wetenschappen allerlei andere interesses losweekt wordt duidelijk aan de hand van het volgende: na de bekendmaking in juni vorig jaar door Staatssecretaris Chevalier van de intentie om de oprichting van een Instituut voor Mariene

Wetenschappen te onderzoeken, hebben 6 studenten-architecten van het Hoger Architectuurstudiecentrum Campus de Bijloke zich bereid verklaard om in functie van hun eindverhandeling een ontwerp te maken voor zo'n Instituut. In functie van deze studie zijn zij nu, in samenwerking met de wetenschappelijke commissie van het IZW0, een model aan het uitbouwen dat toelaat om het dossier ook technisch goed voor te bereiden. Hun plannen kunnen in de toekomst vrijblijvend als discussiedocument gebruikt worden.

Wij stellen het ten zeerste op prijs dat het Staatssecretariaat voor Wetenschapsbeleid reeds een impuls programma Global Change heeft geactiveerd en dat, zoals we uit de pers konden vernemen, nieuwe plannen voor Zeewetenschappelijk Onderzoek onderzocht worden. Tevens zou een haalbaarheidsstudie met betrekking tot het IMW worden overwogen.

Als wetenschappelijke commissie van het IZW0 rekenen we er op dat we nauw betrokken worden bij de preliminaire onderzoeksfase voor een marien instituut en dat de dialoog daaromtrent tot de meest rationele besluiten en beslissingen mag leiden.

Dr. Magda Vincx

- Coördinator Sektie Mariene Biologie, Instituut voor Dierkunde, Rijksuniversiteit Gent
- Lid van de IZW0 Wetenschappelijke Commissie en Raad van Beheer

UITTREKSELS

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE WETENSCHAPPELIJKE KOMMISSIE VAN HET IZWO OP 5
DECEMBER 1989 TE BRUGGE

1. Instituut voor Mariene Wetenschappen (IMW)

De voorzitter meldt dat het ontwerp voor de mogelijke oprichting van een IMW in juni 1989 aan de Staatssekretaris voor Wetenschapsbeleid, P. Chevalier, werd overgemaakt. Hij verwijst naar de perskonferentie die de Heer Chevalier vorig jaar in Zeebrugge hield ter gelegenheid van zijn bezoek aan de Belgica, en naar de positieve kontakten met het Kabinet. Hieruit blijkt de bereidwilligheid van de overheid om de oceanografie te ondersteunen. De uitvoering zou in twee fasen gebeuren: 1) ondersteuning van verschillende gecoördineerde onderzoeksprojekten (o.a. Scheldebekken en Noordzee); 2) het onderzoeken van de mogelijkheden tot het realiseren van een centrale faciliteit. Wat 1) betreft zou na het vastleggen van de onderzoeksprioriteiten en na overleg tussen de nationale regering en de executieven, en goedkeuring door de ministerraad, een bedrag van 180 à 200 miljoen BEF gespreid over 4 jaar, uitgetrokken worden. Men verwacht dat de procedure ongeveer twee maand in beslag zal nemen, en de publieke vraag naar projectvoorstellen begin 1990 zal gebeuren.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE WETENSCHAPPELIJKE KOMMISSIE VAN HET IZWO OP 7
MEI 1990 TE GENT

2. Instituut voor Mariene Wetenschappen

J.-P. Henriët herinnert de vergadering aan een telefonisch onderhoud met het Kabinet van voormalig Staatssekretaris Chevalier waarin een financiële injectie voor het zeewetenschappelijk onderzoek werd beloofd en waarin tevens een haalbaarheidsstudie met betrekking tot het Instituut voor Mariene Wetenschappen werd ter sprake gebracht.

Door het vertrek van dhr. Chevalier heeft dit dossier een aanzienlijke vertraging opgelopen. Er blijkt nu echter een principiële akkoord te zijn tussen de Minister en de nieuwe Staatssekretaris dhr. Derycke voor het opstarten van een initiatief. Vóór het verlof zou een dossier aan de Ministerraad voorgelegd worden waarin 200 miljoen BF voorzien worden voor projecten omtrent zeewetenschappelijk onderzoek voor een duur van vier jaren en tevens 15 miljoen BF voor een haalbaarheidsstudie met betrekking tot het Instituut voor Mariene Wetenschappen.

De oproep voor projecten wordt verwacht voor de periode september/oktober; het opstarten zelf zou in het voorjaar 1991 kunnen gebeuren.

J.-P. Henriët meent dat het IZWO moet aandringen om bij deze haalbaarheidsstudie betrokken te worden. E. Jaspers vermeldt in dit verband dat het IZWO een bezoek van de Staatssekretaris verwacht in de tweede helft van mei. J.-P. Henriët stelt voor om een speciale vergadering omtrent deze problematiek te beleggen samen met de kabinetsmedewerkers van het Staatssekretariaat. De Raad van Beheer zal hierover zijn goedkeuring moeten geven. In geval van een positief antwoord, kan de uitnodiging tot deze speciale vergadering geformuleerd worden door de voorzitter van de Raad van Beheer.

J.-P. Henriët vraagt vervolgens de mening van de Wetenschappelijke Kommissie omtrent deze problematiek. N. De Pauw vindt het merkwaardig dat ondanks het enorme bedrag dat met dit Instituut voor Mariene Wetenschappen gepaard gaat, er weinig reactie van het Kabinet blijkt te zijn. J.-P. Henriët merkt op dat de haalbaarheidsstudie als reactie dient beschouwd te worden. M. Vincx vindt het erg positief dat dhr. Baeyens verantwoordelijk zou worden voor het projekt. P. Meire vraagt of niet moet uitgekeken worden naar eventuele interesse vanuit Nederland. P. Bernard merkt op dat het Delta Instituut in Nederland weldra zal opgenomen worden in een ander onderzoekscentrum.

J.-P. Henriët stelt voor dat de verschillende ledengroepen samen met het IZWO een projekt kunnen indienen. E. Schockaert wijst erop dat voor NFWO projekten het IZWO niet als partner kan beschouwd worden. J.-P. Henriët beaamt dit voor het geval het IZWO als vzw beschouwd wordt, doch onderstreept dat het IZWO ook als officiële partner van een universiteit kan fungeren. Hij dringt er dan ook op aan dat de Direkteur van het IZWO moet nadenken over de mogelijkheden die het Instituut te bieden heeft. N. De Pauw suggereert als eventueel projekt de uitbreiding van de laboratoria van het IZWO in functie van die universiteiten die hun faciliteiten aan zee willen uitbreiden. De voorzitter besluit dat er nog enkele maanden resten om projektvoorstellen aan te brengen.

E. Jaspers meldt dat 6 studenten van het Hoger Architectuurinstituut, Campus de Bijloke (HAIB) als eindwerk een ontwerp voor het Instituut voor Mariene Wetenschappen willen maken. De studenten zijn via P. Jacobs bij het IZWO beland. Deze wijst erop dat die architectuurstudie een goede oefening kan zijn die argumenten kan leveren om het dossier ook technisch goed voor te bereiden. Tevens merkt hij op dat het hier om een volledig vrijblijvende studie gaat waarvan het IZWO echter wel de resultaten krijgt.

J.-P. Henriët vindt dit een positief en konkreet voorstel. E. Jaspers verdeelt een lijst met specifieke vragen opgesteld door de betrokken studenten. Er wordt beslist deze lijst (in bijlage) naar de verschillende ledengroepen te sturen die dan het IZWO vóór 22 mei op de hoogte zullen brengen van die punten waarop zij een antwoord kunnen geven.

De Wetenschappelijke Kommissie beslist tevens samen met de betrokken studenten een vergadering te beleggen in het begin van juli. J.-P. Henriët stelt tevens voor om ook het Kabinet op de hoogte te brengen van deze architectuur-denkoefening.

WETENSCHAPPELIJKE KOMMISSIE 07.05.1990 (BIJLAGE)

Drie studenten van het Hoger Architectuurinstituut, Campus de Bijloke (HAIB) zouden als thema voor hun eindprojekt een ontwerp willen maken voor een Instituut voor Mariene Wetenschappen. Hiertoe hebben zij meer informatie nodig ivm de filosofie van de werking algemeen, en de werking en uitrusting van de laboratoria en andere voorzieningen.

1. aantal labo's voor specifiek onderzoek, afmetingen
2. apparatuur per labo, afmetingen van toestellen en nodige bedieningsruimte
3. welke apparatuur wordt gemeenschappelijk gebruikt

4. welke aansluitingen, gas, elektriciteit (voltage, fase), zoet water, zeewater (debiet), perslucht, stikstof, andere?, moeten waar voorzien worden
5. laboratorium bakteriologie met steriele kamers, aantal, afmetingen, ook steriele kledingsruimte nodig?
6. labo onderzoek met radioactieve materialen, afmetingen, welke voorzieningen (veiligheid), hoe wordt het radioactief materiaal getransporteerd
7. aquariumruimte en kweekbekkens, in aparte ruimte of in verschillende labo's, dimensionering, nodige technische uitrusting en aansluitingen
8. idem 7, kweekbakken buiten
9. labo's stages, interactie met specifieke labo's, aantal, afmetingen, apparatuur met bedieningsruimte, aansluitingen
10. aquariumruimte stages, afmetingen, aansluitingen
11. containerlabo's Belgica, moeten deze in verbinding kunnen staan met apparatuur in labo's
12. diepvrieskamers voor opslaan van monsters, aard, grootte vd monsters, beheer en behandeling van de monsters, afmetingen kamers
13. waterzuiveringsinstallatie, wat is de bevuilingsgraad, welke stoffen, welke aard van zuivering is nodig, debiet, dimensionering
14. klimaatkamers, aantal, afmetingen, specificaties
15. grafische dienst, aparte eenheid of niet, taken (ivm tentoonstellingen, affiches, dokumentatie, enz.) of ook backup van verschillende onderzoeksgroepen (vb gemeenschappelijke plotters of niet)
16. technische dienst, onderhoudsdienst, taakverdeling
17. administratie, centrale eenheid of ook per groep, personeelsbestand, noden ivm terminals
18. informatika, dimensionering, taken
19. publiek aquarium, lokalisatie, ingeschatte oppervlakte, interactie met tentoonstellingsruimten en auditorium, hoe moet het publiek evolueren in deze ruimten (vb verschillende paviljoenen of in ketting), aantal bezoekers
20. auditorium, maximale capaciteit, mogelijkheid omvorming in verschillende kleinere, aantal, capaciteit, audiovisuele noden, kabine simultaanvertaling
21. mediateek, publiek en wetenschappelijk deel, organisatorisch of fysisch gescheiden, aard van bestanden en grootte, toegankelijkheid tot materialen (vb open rek systeem), apparatuur, computers, raadpleging databanken in bib of elders
22. logies, capaciteit, lokalisatie t.o.v. labo's (nabij of niet noodzakelijk)
23. is er interesse voor aanwending van bestaande computerpakketten voor lokalisatie van verschillende leidingen, verbruik elektriciteit, onderhoudskosten, verwarmingskosten, enz.

Timing

- antwoorden op vragen, namen en adressen van kontaktpersonen: begin juli '90
- eerste konkretisering: september '90, bespreking met WK
- verdere uitwerking periode januari tot juni '91

Uitvoerders

- Mark Eerlingen, Merendreedorp 41 bus 2, B-9841 Nevele, tel. 091/71 88 31
- Bruno Poelman, Arthur Van Laethemstraat 9, B-9219 Gent, tel. 091/30 90 90
- Véronique Machiels, Karel de Stoutelaan 19, B-8000 Brugge, tel. 050/31 90 57

2. Bespreking ivm de vorderingen van het ontwerp "Instituut voor Mariene Wetenschappen" (IMW)

De architecten in spe brengen verslag uit over hun werkzaamheden sinds de vorige vergadering. Zij presenteren een rijk gedocumenteerd dossier met o.a. een terreinsurvey voor mogelijke inplanting van een IMW in het vroegere militair domein te Nieuwpoort. Dit terrein is nu eigendom van de Vlaamse Executieve, Openbare Werken en Verkeer, en is gelegen op de rechteroever van de havengeul, juist achter de duinengordel, en landinwaarts palend aan het natuurreservaat "De Ijzermonding".

Vervolgens worden volgende punten besproken:

- toegankelijkheid van het IMW voor het grote publiek (milieu-educatieve activiteiten) via een veerdienst, om het natuurreservaat niet te belasten; toegang van het IMW voor personeel en leveringen via de weg langs het natuurreservaat.
- toegankelijkheid voor de Belgica; waarschijnlijk is de diepgang van de Belgica té groot om aan te meren in de havengeul, maar vermits toch regelmatig gebaggerd wordt zou aan de Vlaamse Executieve Openbare Werken en Verkeer gevraagd worden de nodige infrastructuurwerken uit te voeren om de toegang van de Belgica mogelijk te maken.
- in het kader van milieu-educatieve activiteiten zou in de bestaande slipway zehonden kunnen ondergebracht worden; een platform aan de grens met het natuurreservaat met observatiemogelijkheden; en een wandelpad met illustratieborden over het zeemilieu. Wel moet er een fysieke scheiding zijn tussen de delen toegankelijk voor het grote publiek en deze voor wetenschappelijke doeleinden. Als overgangsruidten kunnen bv. de mediatheek, tentoonstellingsruimte en auditorium fungeren.
- A. Bastin meldt dat er plannen zijn om de Ijzer te saneren en mogelijks een nieuwe steiger aan het oostelijk staketsel in te planten, met ook voorzieningen voor commerciële aquakultuur (mosselen, oesters, kooikultuur van vissen) en eventueel een restaurant.
- op vraag van de architecten worden verdere specificaties gegeven ivm de infrastructuur:
 - . biologie: diepvrieskamer 4x7m, koele ruimte 4x7m
 - . geologie: lokaal 12x7m, manipulatierruimte stalen 4x7m, koele ruimte 8x7m
 - . fysica: lokaal 12x7m
 - . werkplaatsen (herstellingen): apparatuur ~12x7m (hoog plafond); elektro nica 2 modules van 4x7m
 - . stockerruimte (stalen biologie) minimum 12x7m (kamertemperatuur)
 - . diepvriesruimte algemeen gebruik 4x7m
 - . chemicaliënkamer 4x7m met afzuigstelsm
 - . laadkade voor containers (12 à 15 stuks van 20 voet), toegang voor 3

containers met gebouw, alle containers moeten operationeel zijn (elektriciteit, water)

- . zuiveringsinstallatie voor afvalwater, buiten gebouw
- . kweekbekkens buiten, zone voorzien van 20x30m (elektriciteit, perslucht, zoet- en zeewater), onder open afdak; kweekbekkens kunnen op of gedeeltelijk in de grond gebouwd worden, ofwel buizenstelsels met PVC bekleding
- . mediatheek: wetenschappelijk deel minimum 2 eenheden van 12x7m, publiek deel 7x12m met balie en enkele leeshoekjes; ruimte voorzien voor administratie; maken van fotokopieën, enz.; afzonderlijke ruimte voor 20 à 30 personen; ~ 4x7m voor projectie dia's en videofilms voor grote publiek, bv. met trappenprofiel bekleed met vast tapijt
- . aquarium: mogelijkheid van grote vensters en onderwaterkijkaten (vb. Océanopolis, Aquarium Baltimore)
- . aanvoerleiding van zeewater, minimum 2km van de kust of via zandfilters op het strand, moet op verschillende punten controleerbaar zijn
- . watertoren voor zeewater

Uit budgettaire overwegingen kan aan een modulaire opbouw gedacht worden van zowel wetenschappelijke als publieke ruimten en voorzieningen (bv. eerst biologie, aquakultuur, scheikunde, later geologie en fysica).

Volgens de architecten zou het mogelijk zijn tegen de volgende vergadering (11.12.90) een eerste maquette te ontwerpen.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE WETENSCHAPPELIJKE KOMMISSIE VAN HET IZWO OP 11 DECEMBER 1990 TE GENT

2. Vorderingen inzake het ontwerp "Instituut voor Mariene Wetenschappen" (IMW)

De architectuurstudenten melden dat de maquette nog niet afgewerkt is en op een volgende vergadering zal gepresenteerd worden. Zij hebben voor het ganse IMW concept, schema's van functies en oppervlakten opgesteld, gebaseerd op modules van ongeveer 3.6x3.6m. De totale oppervlakte zou ongeveer 19.000m² bedragen. Aan de hand van deze schema's wordt de ruimtelijke indeling terug besproken en aangepast. Enkele pertinente wijzigingen betreffen:

- p.2. - tentoonstellingsruimte flexibel opvatten
 - auditorium 1 met kabine simultaanvertaling, auditorium 1 en 2 met projectiekamer
 - bibliotheek: tijdschriften 5 modules, leeszaal 8.
- p.3. - cafetaria: soepel systeem voor wetenschappers en grote publiek, met afgeschermd ruimte voor broodmaaltijden van personeel
 - shop: lokaliseren in foyer
- p.4. - onderwijs: 8 modules totaal, geen opsplitsing in lager en middelbaar onderwijs
- p.5. - voor kontraktueel onderzoek, één lab en enkele kleine burelen voorzien in één van de wetenschappelijke labs
 - bij leslokaal één studentenlab voorzien; geen keuken nodig wel voederlokaal

- geklimatiseerde kamer indelen in kleine ruimten
- p.6. - voorziening voor radioactief afvalwater, opslagruimte radioactief materiaal met sluis, één centraal gelegen radioactief lab voor verschillende groepen
- geologie: leslokaal met één studentenlab, ruimte voorzien van ongeveer 10 modules buiten in een hangar of in kelder voor stroomgoot met windtunnel (hydrodynamische studies)
- dynamica, ruimten behouden, benaming veranderen in fysica
- p.7. - fysica valt weg

Naast deze voorzieningen moeten centraal gelegen ruimten voorzien worden voor: x-stralen onderzoek 4 modules, elektronenmikroskopie (scanning en SEM) 3 modules.

- p.7. - informatica 6 modules, grafische dienst (donkere kamer 2 modules) en tekenlokaal 8 modules, 2 modules voor repro- en filmmontage
- cafetaria; valt weg
- p.8. - "aquaria" vervangen door bekkens, ruimte binnen 12 modules, buiten 6 modules en 6 onder afdak, kweekkamer binnen 4 modules
- magazijn: toevoegen stockeerruimte stalen 10 modules, verwerkte stalen (kollektie) 20 modules (10 biologie, 10 geologie), informeren naar wettelijke veiligheidsvoorzieningen brand/explosie voor gevaarlijke materialen
- watertoren (~ 50m³) buiten voor zeewater, voorzien met filtreerinstallatie
- administratie, apart vermelden
- p.10.- parkings: 40 fietsen, 1 garage met kleine werkplaats en smeerput voorzien

De architecten in spe zullen zo vlug mogelijk de schema's van functies en oppervlakten herwerken en naar E. Jaspers opsturen. Zij zal ze dan doorsturen naar alle leden van de WK en hun opmerkingen binnen de week inwachten zodat ze tijdig aan de studenten kunnen overgemaakt worden. De studenten zullen volgende vergadering elk hun individueel ontwerp voor een IMW presenteren (10 à 15 min./persoon).

P. Jacobs informeert de architecten dat geen specifieke inlichtingen voorhanden zijn over de ondergrond van de voorgestelde site in Nieuwpoort. In een straal van 1.5km bestaat de ondergrond uit 5 à 10m zand, met daaronder 25-30m veen of oude vaargeulen, wat dus een zeer onstabiele ondergrond betekent. De vaste ondergrond bestaat uit Ieperiaanse klei die stabiel is. Vanaf een diepte van 5 à 7m is het water verzilt.

De volgende vergadering zal doorgaan op vrijdag 22 februari 1991 vanaf 10u tot ongeveer 16u, in het Geologisch Instituut van de RUG. Om het Staatssekretariaat voor Wetenschapsbeleid op de hoogte te houden van de vorderingen van het ontwerp zal de Heer B. Hoogewijs, Attaché bij het Kabinet, uitgenodigd worden op deze vergadering. De verslagen van de twee vorige vergaderingen ivm het IMW zullen aan B. Hoogewijs voordien overgemaakt worden.

2. Presentatie door de architecten in spe van hun individueel ontwerp van een "Instituut "Instituut voor Mariene Wetenschappen" (IMW)

Didier Combes presenteert een maquette van een gebouw (lengte-as O-W) bestaande uit twee gescheiden volumes, boven elkaar opgehangen aan 6 steunkolommen, en verbonden door een centrale koker. Elk volume is een groot vakwerk, met 4 niveaus; totale hoogte $\pm$ 50m. Het onderste volume, dat gedeeltelijk over het water (bestaand dok) reikt, is voor onderzoek, het bovenste voor milieuedukatieve activiteiten (tentoonstellingsruimte, aquarium, enz.) en gemeenschappelijke ruimten (auditoria, mediatheek, enz.). De lokalisatie van de kweekbekkens buiten moet herzien worden (te ver van het gebouw). Parkeerruimte is ondergronds. D. Combes zal het ontwerp verder uitwerken ook wat betreft de ruimtelijke indeling van het gebouw.

Kenneth Groosman presenteert een maquette van een gebouw van $\pm$ 195m x 32m (lengte-as ZW-NO), volledig onderkelderd, met drie bovengrondse niveaus (benedenverdieping, 1e verdieping over volledige onderbouw, 2e verdieping, klein deel voor centrale administratie. Tussen het dok en de Havelingeul is een sluis voorzien. Dit is een onnodige dure infrastructuur, die problemen stelt voor doorvaart en aanmeren van de Belgica. Om het gebouw niet te doen opvallen in het landschap stelt K. Groosman voor in het gebied rondom duinen aan te leggen. Deze drastische ingreep in de natuur zou grondig moeten bestudeerd worden en lijkt eerder ongewenst.

Mark Eerlingen stelt zijn ontwerp voor, het gebouw is ongeveer 30m breed en 180m lang, met gelijkvloers, en gedeeltelijke eerste en tweede verdiepingen. Op het gelijkvloers zouden de onderzoekskolommen ondergebracht worden, de mediatheek en het auditorium vormen overgangsruidten naar het deel bestemd voor edukatieve doeleinden, en zijn over het water gelegen. Het aquarium en watertoren bieden tevens een panoramisch uitzicht. Het voorstel voorziet ook een pier voor plezierbootjes, wat een aangename aanblik aan het gebouw geeft, maar wel een dure investering betekent. De parking is ondergronds.

Patrick Persoons licht zijn ontwerp toe dat bestaat uit een hoofdgebouw, en een afzonderlijk gebouw voor logies (met sportvoorzieningen) verbonden door een koker. De technische ruidten zijn gedeeltelijk ondergronds, de laboratoria zijn modulair. Centraal zou een atrium voorzien zijn met zicht op de kweekbekkens. De WK merkt op dat kweekbekkens niet bepaald esthetisch zijn.

M. Vincx dankt de architecten in spe voor hun inzet en stelt voor op 19.04.91 (10-13u, RUG) terug een vergadering te houden, moesten de studenten nog meer informatie wensen voor de verdere uitbouw van hun ontwerp. Waarschijnlijk kunnen dan de overige drie ontwerpen ook gepresenteerd worden. Op 28.06.91 (10-13u, RUG) zullen de zeven studenten dan elk hun finaal ontwerp voor een IMW met een maquette en de nodige plannen voorstellen.

De vergadering wordt verder gezet met alleen de leden van de WK. De WK is van oordeel dat het IZWO zijn belangstelling aan Wetenschapsbeleid ivm het impulsprogramma mariene wetenschappen moet kenbaar maken, alsook zijn

bereidwilligheid om medewerking te verlenen ivm de haalbaarheidsstudie, indien dit gewenst is. Stappen in die richting zullen genomen worden zodra het impulsprogramma publiek bekend gemaakt is.

BRIEFWISSELING

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (V.Z.W.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
8401 BREDENE BELGIUM

☎ 059-323715
GENERALE BANK 280-0412529-25

880129

Bredene, 19 juli 1988.

O. ref.:

aan de Heer M. Colla
Staatssekretaris voor Wetenschaps-
beleid
Regentlaan 40
B-1000 Brussel

Betreft: Raad van Europa
Verklaring van de Europese Ministers voor Wetenschappen: Oceano-
logie.

Mijnheer de Minister,

Naar aanleiding van bovenvernoemde verklaring (dokument MRS-HF (88)1 opgesteld te Lissabon 21.05.88) van de Raad van Europa, en in het kader van de missie van de Portugese Minister voor Wetenschapsbeleid in de Europese landen, zouden wij het ten eerste op prijs stellen wilde U een beperkte delegatie van het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO) willen ontvangen, teneinde de problematiek van de Europese samenwerking in het domein van de oceanografie te bespreken.

Het IZWO groepeert de mariene vorsers werkzaam binnen de universiteiten en wetenschappelijke instellingen van Vlaanderen en fungeert als een coördinatie- en informatiecentrum wat betreft het marien onderzoek. Het werd opgericht in 1970 en wordt gesteund door de Provincie West-Vlaanderen. Ter informatie ben ik zo vrij U in bijlage de samenstelling van de Raad van Beheer over te maken.

In de hoop, Mijnheer de Minister, dat het U mogelijk zal zijn aan ons verzoek een gunstig gevolg te geven, betuigen wij U onze oprechte dank bij voorbaat en tekenen,

met de meeste hoogachting,

Dr. ir. E. Jaspers
Direkteur

KABINET

I - MC/WB/AV-88

1000 Brussel,
Regentlaan 40
Tel. 02/ 513 74 40

Brussel, 14 september 1988.

Aan Mevrouw Dr. Ir. M. JASPERS
Directeur IZWO
Prins Elisabethlaan 69

8401 BREDENE.

Geachte Mevrouw Directeur,

Naar aanleiding van uw bezoek van 7 september jongstleden, kan ik U melden dat de nodige stappen worden gedaan om het IZWO meer inspraak te geven bij het beoordelen van oceanografische projecten en van de aanvragen voor het gebruik van de Belgica. Contacten worden gelegd met de Diensten voor Programmatie van het Wetenschapsbeleid om de zaak bespreekbaar te maken. Wij zullen niet nalaten U daarover te informeren.

Wat betreft de eventuele creatie van een Marien Station stel ik voor dat U eerst een rapport opstelt dat alle facetten die hiermee verband houden bevat, en dat wij daarna een vergadering beleggen waarop dit document besproken wordt.

Hoogachtend,

M. COLLA,
Staatssecretaris voor
Wetenschapsbeleid.

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (V.Z.W.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
8401 BREDENE BELGIUM

☎ 059-323715
GENERALE BANK 280-0412529-25

880202

Bredene, 28 oktober 1988.

O. ref.:

Uw ref.: I - MC/WB/AV-88

aan de Heer M. Colla
Staatssekretaris voor Wetenschaps-
beleid
Kabinet
Regentlaan 40
B-1000 Brussel

Mijnheer de Staatssekretaris,

Met deze betuigen wij U in naam van de Raad van Beheer en de leden van het IZWO onze oprechte dank voor Uw belangstelling voor het oceanografisch onderzoek. Wij stellen Uw voorstellen ten eerste op prijs, om in verschillende marien-wetenschappelijke materies meer inspraak aan het IZWO te verlenen.

Deze voorstellen werden uitvoerig besproken in de IZWO Wetenschappelijke Kommissie en de Raad van Beheer. Het rapport voor de mogelijke oprichting van een marien onderzoekscentrum zal binnen het Instituut met de grootste zorg op interuniversitair en multidisciplinair niveau verder uitgewerkt worden.

Wij danken U nogmaals voor het gestelde vertrouwen en ondersteuning, en tekenen,

met de meeste hoogachting,

Dr. ir. E. Jaspers
Direkteur

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (V.Z.W.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
B401 BREDENE BELGIUM

☎ 059-323715
GENERALE BANK 280-0412529-25

89071

Bredene, 15 juni 1989.

O. rel.:

de heer P. Chevalier
Staatssekretaris voor
Wetenschapsbeleid
Kabinet
Galileïlaan 5, 10e Verd.

B-1030 BRUSSEL

Betreft: ontwerp Instituut voor Mariene Wetenschappen

Mijnheer de Minister,

Als Voorzitter van de Raad van Beheer van het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek, vzw (IZWO), heb ik de eer U ingesloten het ontwerp te laten geworden ivm de mogelijke oprichting van een marien station (Instituut voor Mariene Wetenschappen) aan de Belgische kust. Dit dossier werd opgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van het IZWO, op vraag van de Heer M. Colla, ex-Staatssekretaris voor Wetenschapsbeleid, en werd U reeds eerder toegelicht in een korte informele nota. Het ontwerp werd tevens voorgelegd en goedgekeurd door de leden van de Raad van Beheer van het IZWO.

Sinds zijn oprichting in 1970 verzorgt het IZWO de koördinatie van het Vlaamse mariene onderzoek op universitair vlak met de steun van de Provincie West-Vlaanderen. Zowel in de structuur van het Instituut als in de werking wordt de nadruk gelegd op multidisciplinaire en interuniversitaire samenwerking, onder meer via de vertegenwoordiging in de Raad van Beheer en in de Wetenschappelijke Commissie, van alle Vlaamse universiteiten, Wetenschappelijke Instellingen van de Staat, de Provincie West-Vlaanderen, de GOM West-Vlaanderen, het NFWO, en de privésector. IZWO fungeert aldus als een forum voor overleg en konsultatie ivm het mariene onderzoek en verzorgt de uitstraling van dit onderzoek op nationaal en internationaal vlak door het verspreiden van publikaties, het inrichten van symposia, enz.

Ter informatie vindt U ingesloten de samenstelling van de Raad van Beheer en de Wetenschappelijke Commissie, alsook een kleine brochure over de activiteiten van het IZWO.

./...

./...

Gezien het mariene milieu, en de Noordzee in het bijzonder, op verschillende vlakken (ekologisch, klimatologisch, socio-ekonomisch, enz.), voor ons land van primordiaal belang zijn, pleiten wij voor de oprichting van een geïntegreerd marien station aan onze kust, zodat in het kader van de Europese eenmaking de achterstand t.o.v. de andere oeverlidstaten kan ingehaald worden, en ook België een leidinggevende rol op internationaal niveau kan vervullen.

Uit Uw algemeen beleid en Uw toespraak aan de Rijksuniversiteit Gent op 6 juni 11., is het duidelijk dat Uw visie op de te voeren wetenschaps-politiek, de noodzaak van geïntegreerde samenwerking tussen onderzoekscentra en instanties inschat als een eerste vereiste voor degelijk, efficiënt, en kostenbesparend onderzoek. Dit geldt ook voor het oceanografisch onderzoek.

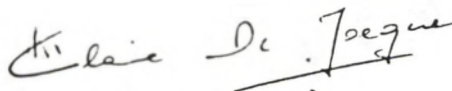
Het voorgestelde ontwerp van een Instituut voor Mariene Wetenschappen is een eerste stap in deze richting en een eerste basis voor verdere evaluatie. In een verder stadium van het dossierverloop is het uiteraard noodzakelijk een brede konsultatie van alle betrokken partijen tot stand te brengen.

De betrokkenheid van de Provincie West-Vlaanderen met de problematiek van de kuststrook en de Noordzee, hoeft geen betoog, en weerspiegelt zich onder meer in de ondersteuning van het IZWO sinds de oprichting. Van provinciale zijde verlenen wij dan ook onze volledige steun aan dit initiatief en achten het wenselijk dat in de beleidsstructuur van het toekomstig marien station, naast de wetenschappelijke middens, evenredig verdeeld over alle Vlaamse universiteiten, tevens de Provincie West-Vlaanderen, en de mariene industriële middens zouden vertegenwoordigd zijn, om een doelgerichte en gekoördineerde werking te bewerkstelligen.

Gezien in het IZWO expertise in de verschillende disciplines van de mariene wetenschappen aanwezig is, zouden wij het tevens op prijs stellen nauwer en aktiever betrokken te worden bij Uw beleid inzake de mariene wetenschappen. Wij houden ons dan ook te Uwer beschikking indien U hieromtrent op het IZWO een beroep wenst te doen.

In de hoop, Mijnheer de Minister, U met dit ontwerp van Instituut voor Mariene Wetenschappen van dienst te zijn, bieden wij U bij voorbaat onze dank aan, voor de aandacht die U aan dit dossier en aan ons verzoek ter zake zult geven, en tekenen,

met de meeste hoogachting,

M.C. Van der Stichele-De Jaegere
Voorzitter Raad van Beheer IZWO
Bestendig Afgevaardigde Provincie
West-Vlaanderen

Bijlagen : - samenstelling Raad van Beheer
- samenstelling Wetenschappelijke Kommissie
- IZWO folder

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (V.Z.W.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
8401 BREDENE BELGIUM

☎ 059-323715
GENERALE BANK 280-0412529-25

890137

Bredene, 23 oktober 1989.

O. ref.:

de Heer P. Chevalier
Staatssekretaris voor
Wetenschapsbeleid
Kabinet
Galileïlaan 5, 10e Verdieping
B-1030 BRUSSEL

Betreft: ontwerp Instituut voor Mariene Wetenschappen.

Mijnheer de Minister,

Op 15 juni 1989 werd een ontwerp tot de mogelijke oprichting van een Instituut voor Mariene Wetenschappen met begeleidend schrijven en informatie over het IZWO, afgegeven op Uw Kabinet. Dit dossier werd op vraag van Uw voorganger de Heer M. Colla, opgesteld door de Wetenschappelijke Kommissie van het IZWO, en werd U reeds eerder toegelicht in een informele nota.

Wij hopen dat dit dossier aan U overhandigd werd, daar wij tot nu toe geen bericht van ontvangst vanwege Uw diensten kregen.

Uw belangstelling voor het marien onderzoek kennende, danken wij U bij voorbaat voor de aandacht die U aan het ontwerp zult geven.

In afwachting Uw antwoord te mogen ontvangen, teken ik,

met de meeste hoogachting,

Dr. ir. E. Jaspers
Direkteur

Brussel, 25-10-1989

*De Staatssecretaris
voor Wetenschapsbeleid*

Aan de Heer Dr.ir.E. Jaspers
Direkteur
Instituut voor Zeewetenschap-
pelijk onderzoek
Prinses Elisabethlaan 69

8401 BREDENE

Uw Ref.

C. Ref. PC/89/555/RH
(Steeds vermelden)

Bijlagen

Geachte heer Jaspers,

Betreft: ontwerp Instituut voor Marienwetenschappen.

In antwoord op uw hogervermeld schrijven, kan ik u bevestigen dat ik het desbetreffend dossier met de nodige aandacht heb bekeken.

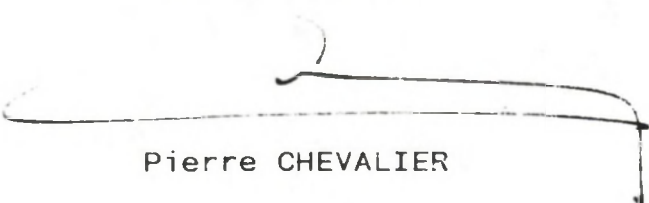
U zal echter ook beseffen dat een dergelijk initiatief als ondersteuning voor een goed uitgebouwd en coherent wetenschappelijk programma (dat tenslotte de eerste prioriteit is) de nodige tijd neemt wat bespreking en voorbereiding betreft.

Vanzelfsprekend zal er te gelegener tijd kontakt genomen worden met diverse partijen wanneer het dossier dit vereist.

Hoedanook blijf ik mij verheugen over de talloze positieve reacties op dit aangekondigde initiatief.

Ondertussen, verblijf ik,

Met hoogachting.

Pierre CHEVALIER

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (V.Z.W.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
B - 8401 BREDENE BELGIUM

TEL. +32 -(0)59 - 32 37 15
FAX. +32 -(0)59 - 32 08 96
GENERALE BANK 280-0412529-25

O. ref.:

De Heer W. BAEYENS
Laboratorium voor Analytische
Scheikunde
Pleinlaan 2
1050 BRUSSEL

Gent, 7 mei 1990

Geachte Heer,

Naar aanleiding van de persmededelingen van het Staatssecretariaat voor Wetenschapsbeleid i.v.m. de plannen voor een Instituut voor Mariene Wetenschappen (persconferentie van Staatssecretaris P. Chevalier te Zeebrugge, 27 juni 1989) is de Wetenschappelijke Commissie van het IZWO door het Hoger Architectuurinstituut, Campus de Bijloke, gecontacteerd ten einde een dergelijk concept - geheel vrijblijvend - op te nemen in de lijst van potentiële eindprojecten voor architectuurstudenten.

Recent werd de Wetenschappelijke Commissie benaderd door een groep studenten die een dergelijk project ter harte wil nemen voor hun eindejaarswerk 90-91. We menen dat dit initiatief zowel als interne denkoefening als op het educatief vlak bijzonder positief is en zullen niet nalaten u van de vorderingen verder op de hoogte te houden.

Met de meeste hoogachting,

Dr. J.P. HENRIËT
Voorzitter Wetenschappelijke Commissie

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (V.Z.W.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
B-8401 BREDENE BELGIUM

TEL. +32 -(0)59 - 32 37 15
FAX. +32 -(0)59 - 32 08 96
GENERALE BANK 280-0412529-25

O. ref.: 900110

Bredene, 18 juni 1990.

aan de Heer E. Derycke
Staatssekretaris voor Wetenschaps-
beleid
Kabinet
Galileilaan 5, 10 de verd.
B-1030 Brussel

Mijnheer de Minister,

Met deze heb ik de eer U uit te nodigen een bezoek te brengen aan het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO), Prinses Elisabethlaan 69, te Bredene. Wij hopen dat dinsdag 3 juli 1990 om 10u30 U schikt.

De werking van het IZWO en het projekt in verband met de mogelijke oprichting van een 'Instituut voor Mariene Wetenschappen' zullen uiteengezet worden door respectievelijk Dr. ir. E. Jaspers, Directeur IZWO, en Dr. M. Vincx, Coördinator Sektie Mariene Biologie, Instituut voor Dierkunde, Rijksuniversiteit Gent, en lid van de Raad van Beheer van het IZWO.

Wij zouden het ten zeerste op prijs stellen wilde U vervolgens uw beleidsvisie inzake mariene wetenschappen toelichten.

De Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen heeft de eer U na de uiteenzettingen uit te nodigen tot een receptie, gevolgd door een lunch.

Wij danken U, Mijnheer de Minister, voor de aandacht die U aan dit verzoek wilt geven en in afwachting Uw antwoord te mogen ontvangen, verblijven wij,

met de meeste hoogachting,

M.C. Van der Stichele-De Jaegere
Bestendig Afgevaardigde Provincie
West-Vlaanderen
Voorzitter Raad van Beheer IZWO

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (V.Z.W.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
8401 BREDENE BELGIUM

☎ 059-323715
GENERALE BANK 280-0412529-25

900145

Bredene, 10 juli 1990.

O. ref.:

aan de Heer E. DERYCKE
Staatssekretaris voor Wetenschaps-
beleid
Kabinet
Galileïlaan 5, 10e Verd.
B-1030 BRUSSEL

Mijnheer de Minister,

Met deze betuigen wij U onze oprechte dank voor Uw bezoek aan het IZWO op 3 juli 11., en de impulsen die U aan het marien onderzoek wenst te geven.

Momenteel telt het IZWO 12 ledengroepen bestaande uit individuele leden die op wetenschappelijk gebied nauw samenwerken. Ter informatie laat ik U kopie geworden van de mariene projekten uitgevoerd door deze IZWO-ledengroepen in 1989. Alhoewel deze lijst niet alle mariene programma's omvat die in Vlaanderen worden uitgevoerd, geeft deze toch een beeld van de grote krachtlijnen en het multidisciplinair karakter.

In de hoop U hiermede van dienst te zijn geweest, danken wij U nogmaals voor uw belangstelling, en tekenen,

met de meeste hoogachting,

Dr. ir. E. JASPERS
Direkteur

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (v.z.w.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
8401 BREDENE BELGIUM

☎ 059-323715
GENERALE BANK 280-0412529-25

O. ref.:

90044

Bredene, 18 februari 1991.

de Heer B. Hoogewijs
Attaché
Kabinet Staatssekretaris
voor Wetenschapsbeleid
Galileïlaan 5, 10e Verdieping

B-1030 Brussel

Betreft: ontwerp "Instituut voor Mariene Wetenschappen".

Hooggeachte Mijnheer Hoogewijs,

Zoals U bekend, hebben een aantal eindejaarsstudenten van het Hoger Architectuurinstituut "De Bijloke" te Gent, het IZWO benaderd, om als eindproject van hun studies een ontwerp te maken voor een "Instituut voor Mariene Wetenschappen" aan de Belgische kust. Het IZWO is op dit volledig vrijblijvend voorstel ingegaan en sinds juni 1989 werkt de IZWO Wetenschappelijke Kommissie nauw samen met de architecten in spe. Momenteel hebben een aantal studenten individuele ontwerpen voor een IMW uitgewerkt. Zij zullen deze voorstellen in de vergadering van de WK op 22 februari 1991.

Wij achten het opportuun U en het Staatssekretariaat voor Wetenschapsbeleid op de hoogte te houden en, indien wenselijk, nauwer te betrekken bij de verdere uitwerking van de ontwerpen.

De WK zou het dan ook ten eerste op prijs stellen indien U aan deze vergadering zou kunnen deelnemen. Ingesloten vindt U de uitnodiging met de dagorde en de verslagen van de vorige twee vergaderingen. Door een vergissing van het sekretariaat heeft de uitnodiging voor de vorige WK vergadering U niet bereikt. Gelieve ons hiervoor te willen verontschuldigen.

Mag ik U vragen het IZWO sekretariaat (Dr. ir. E. Jaspers) te informeren of U al dan niet aanwezig kan zijn.

U bij voorbaat dankend, teken ik,

met de meeste hoogachting,

Dr. M. Vincx (RUG)
Voorzitter WK

i.o. Dr. ir. E. Jaspers
Direkteur

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (V.Z.W.)
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

PRINSES ELISABETHLAAN 69
B-401 BREDENE BELGIUM

☎ 059-323715
GENERALE BANK 280-0412529-25

ref.: 910153

Brugge, 16 juli 1991.

aan de Heer E. Derycke
Staatssecretaris voor
Wetenschapsbeleid
Kabinet
Galileïlaan 5
10de Verdieping

B-1030 BRUSSEL

Betreft: haalbaarheidsstudie rond de uitbouw van een gemeenschappelijke mariene wetenschappelijke infrastructuur

Mijnheer de Minister,

Met groot genoegen hebben de laboratoria, actief in het marien onderzoek, de oproep tot het indienen van onderzoeksvoorstellen voor het Impulsprogramma Zeewetenschappen mogen ontvangen. Het IZWO is ervan overtuigd dat de betrokken laboratoria niet zullen nalaten hun voorstellen volgens de voorziene procedure in te dienen.

Het behoort tot de statutaire opdrachten van het IZWO een overlegplatform te vormen voor het marien onderzoek. Deze taak vervult het IZWO reeds sinds 20 jaar. De Wetenschappelijke Kommissie (WK) van het IZWO is daarom uitstekend geplaatst om het huidig en toekomstig potentieel van het marien onderzoek in alle domeinen in te schatten. Gezien het IZWO overtuigd is van de noodzaak van coördinatie van de onderzoeksinspanningen, hoeft het geen verwondering te wekken, dat de WK sinds geruime tijd intens van gedachten heeft gewisseld omtrent het probleem van de uitbouw van een gemeenschappelijke mariene wetenschappelijke infrastructuur.

De WK beschikt niet alleen over een up to date inventaris, maar heeft bovendien vrij precies omliggende ideeën over de toekomstige ontwikkelingen binnen het marien onderzoek, en over de structuur waarin zulks dient te gebeuren. Teneinde deze inzichten te toetsen aan hun technische haalbaarheid, heeft de WK samen met eindejaarsstudenten van het Hoger Architectuurinstituut "De Bijloke" te Gent, reeds architectuur-technische oefeningen en projecten gerealiseerd op basis van concrete gegevens, die de filosofie en de toekomstige ontwikkelingen van het marien onderzoek in zijn maatschappelijke context moeten concretiseren. Het materieel verslag van deze geïntegreerde benaderingswijze zal tegen de datum van de viering van 20 jaar IZWO (22.11.1991), waarvoor wij nu reeds op U durven beroep doen, beschikbaar zijn.

.../.

.../...

Het spreekt derhalve vanzelf, dat het IZWO, inzonderheid de WK, deze uitgebreide informatie over het marien onderzoek ziet passen in de haalbaarheidsstudie rond de uitbouw van een gemeenschappelijke infrastructuur. Als overlegplatform van het marien onderzoek is het IZWO en zijn WK als het ware bevoorrechte getuige en gesprekspartner voor deze materie. Conform zijn statutaire opdracht is het IZWO en de WK dan ook bereid mogelijke samenwerkingsformules te onderzoeken in het kader van deze haalbaarheidsstudie waarbij terugkoppeling, interne informatieverstrekking en controle gegarandeerd worden.

Mijnheer de Minister, Uw ingesteldheid en bewogenheid voor het marien onderzoek kennende, is het IZWO ervan overtuigd in de toekomst verder direct bij de uitbouw van de gemeenschappelijke infrastructuur te zullen betrokken worden.

met de meeste hoogachting,

Mevr. M.C. Van der Stichele-De Jaegere
Voorzitter Raad van Beheer IZWO

Dr. ir. E. Jaspers
Directeur IZWO

Dr. M. Vincx
Voorzitter WK - IZWO

Brussel, 29-08-1991

*De Staatssecretaris
voor Wetenschapsbeleid*

Mevr. M.C. VAN DER STICHELE -
DE JAEGERE
Voorzitter van de Raad van
Beheer
IZWO
Victorialaan 3
8300 OOSTENDE

Uw Ref.

*C. Ref.
(Med. vermelden)*

Bijlagen

VIa/BH/AC/91/276/571

Mevrouw de Voorzitter,

Uw brief van 16 juli ll. heb ik goed ontvangen. Ik hoop dat het Impulsprogramma Zeewetenschappen effectief een bijkomende stimulans zal betekenen voor een betere coördinatie van het zeewetenschappelijk onderzoek in België.

Met betrekking tot de haalbaarheidsstudie rond de uitbouw van een gemeenschappelijke mariene wetenschappelijke infrastructuur, zal begin september een beperkte oproep tot het indienen van voorstellen worden gepubliceerd.

Het is voor de hand liggend dat bij de concrete uitwerking van deze haalbaarheidsstudie, meer bepaald bij de analyse van de noden, behoeften en wensen van de geïnteresseerde partijen, in elk geval nader contact zal worden genomen met het IZWO.

Met de meeste hoogachting,

Erik DERYCKE

CIJFERS

Schema van de functies en oppervlakte:							
Algemeen	Functies	Pers aard	Pers.	Cap.	Mod.	Opp	
Administratie							
	Directie		1		2	25.8	
	Admstrateur		1		2	25.8	
	Alg.Sekr.	Bediende	2		3	38.7	
	Archief+cop.				2	25.8	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		4	0	7	116.1	

Veerboot							
	Wacht				2	25.8	
	Aanleg1	Arbeider	1		1	12.9	
		Bediende	1		1	12.9	
	Aanleg2				1	12.9	
	Wacht				1	12.9	
	Sas				2	25.8	
Info							
	Opvang	Bediende	1		2	25.8	
	Ballie				2	25.8	
		Kad bed	1		2	25.8	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		4		14	180.6	297

Foyer							
				400	32	412.8	
	Toil M	Arbeider	1	6	2	25.8	
	Toil VR			6	2	25.8	
	Vestiaire	Arbeider	1		2	25.8	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		2		38	490.2	787

Conf Ruimte							
	Auditorium1			200	16	206.4	
	Auditorium2			40	5	64.5	
	Proj.kam.				1	12.9	
	Verg.zaal 1			20	2	25.8	
	Verg.zaal 2			20	2	25.8	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		0	280	26	335.4	1122

Aquarium							
					72	928.8	
		Kad bed	1		2	25.8	
		W.P.	1		2	25.8	
	Onderhoud	Arbeider	3		3	38.7	
	Zuivering				32	412.8	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		5		39	1431.9	2554

Tent.stelling							
		Bediende	1		1	12.9	
		Arbeiders	2		2	25.8	
--Permanent	Noordzee				8	103.2	
	Technol				8	103.2	
	Stock				4	51.6	
	Berging				4	51.6	
--Tijdelijk	Ruimte				6	77.4	
	Berging				4	51.6	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		3		37	477.3	3032

Bibliotheek							
	Tijdschr.				5	64.5	
	Catalogus				1	12.9	
	Refwerken				2	25.8	
	Boeken				24	309.6	
	Stock				2	25.8	
	Leeszaal			30	8	103.2	
Mediatheek							
	Beeld			5	4	51.6	
	Geluid			5	4	51.6	
	Bekijken			5	4	51.6	
	Beluist			5	2	25.8	
		Kad bed	1		2	25.8	
		Bediende	1		1	12.9	
		W.P.	1		2	25.8	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		3	50	61	786.9	3818

Cafet							
	Keuken				30	387.0	
	Bar			20	2	25.8	
	Zit			30	2	25.8	
	Eet			150	30	387.0	
	Berging				4	51.6	
		Arbeiders	8		8	103.2	
		Bediende	1		1	12.9	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		9	200	77	993.3	4812

Shop							
	Literatuur				2	25.8	
	Beeld				1	12.9	
	Geluid				1	12.9	
	Aquamat.				1	12.9	
		Bediende	1		1	12.9	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		1	0	6	77.4	4889

Onderwijs							
	Lager Ond.		1	25	5	64.5	
	Midd. Ond.		1	25	5	64.5	
	SUBTOTALEN:>>>>> >>>>>>>		2	50	10	129.0	5018

Personeel							
	Hoofdver	Kad bed	1		2	25.8	
	Ondz pers	W.P.	10		20	258.0	
		Arbeider	10		10	129.0	
		Bediende	1		1	12.9	
	SUBTOTALEN:>>>>> >>>>>>>		22	0	33	425.7	5444

UnivOnd:							
	Hoofdver	Kad bed	1		2	25.8	
	Ondw pers	W.P.	2		4	51.6	
		Arbeider	2		2	25.8	
		Bediende	1		1	12.9	
	SUBTOTALEN:>>>>> >>>>>>>		6	0	9	116.1	5560

Onderz. derden:							
Onderz Infra:							
Bio							
	Leslokaal			15	4	51.6	
	Labo 1				6	77.4	
	Labo 2				6	77.4	
	Labo 3				6	77.4	
	Koele Ruimte				2	25.8	
	Overgang				2	25.8	
	Diepvriesr.				2	25.8	
	Kultuurkamer				2	25.8	
	Voederlokaal				1	12.9	
	Diepvriezer				1	12.9	
	Geklim. kamer				6	77.4	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		0	15	38	490.2	6050

Scheikunde							
	Leslokaal			15	4	51.6	
	Labo 1				6	77.4	
	Labo 2				6	77.4	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		0	15	16	206.4	6257

Rad. Act.							
	Radioact kamer				3	38.7	
	Afvalwater				3	38.7	
	Opslag r.a.				3	38.7	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		0	0	9	116.1	6373

Geologie							
	Leslokaal			15	4	51.6	
	Labo 1				6	77.4	
	Labo 2				6	77.4	
	Stock labeling				2	25.8	
	Strgoot				16	206.4	
	Fys stock				4	51.6	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		0	15	38	490.2	6863

Hydr.Dyn.							
	Leslokaal			15	4	51.6	
	Labo 1				6	77.4	
	Labo 2				6	77.4	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		0	15	16	206.4	7069

Inform.							
	Mainfr				4	51.6	
		W.P.	2		4	51.6	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		2	0	8	103.2	7172

El.microsc.					4	51.6	
X-stralen					4	51.6	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		0	0	8	103.2	7276

Graf.dienst							
	Donk kamer				2	25.8	
	Teklokaal				8	103.2	
	Montruimte				2	25.8	
		Technicus	2		2	25.8	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		2	0	14	180.6	7456

Wet Aquaria							
	4*(2*2*1)				4	51.6	
	20*(1*0.5)				4	51.6	
	20*(0.25)				4	51.6	
	Bassins				12	154.8	
	Kweek				4	51.6	
	Hoofd ver.	Kad bed	1		2	25.8	
	Ondz pers	W.P.	1		2	25.8	
		Technicus	3		3	38.7	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		5		35	451.5	7908

Mat. Mag.							
	Expl. mat				2	25.8	
	Chem. kamer				2	25.8	
	Cont.park				30	387.0	
	Contaansl.				6	77.4	
	Mag.Alg.				10	129.0	
	Mag. Bio.				10	129.0	
	Mag. Geo.				10	129.0	
		Technicus	4		4	51.6	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		4	0	74	954.6	8862

Ateliers							
	Elektronika				5	64.5	
	Mechanika				8	103.2	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		0	0	13	167.7	9030

Tech. dienst							
	Onderhoud	Arbeiders	2		2	25.8	
	Sanitair			15	10	129.0	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		2	15	12	154.8	9185

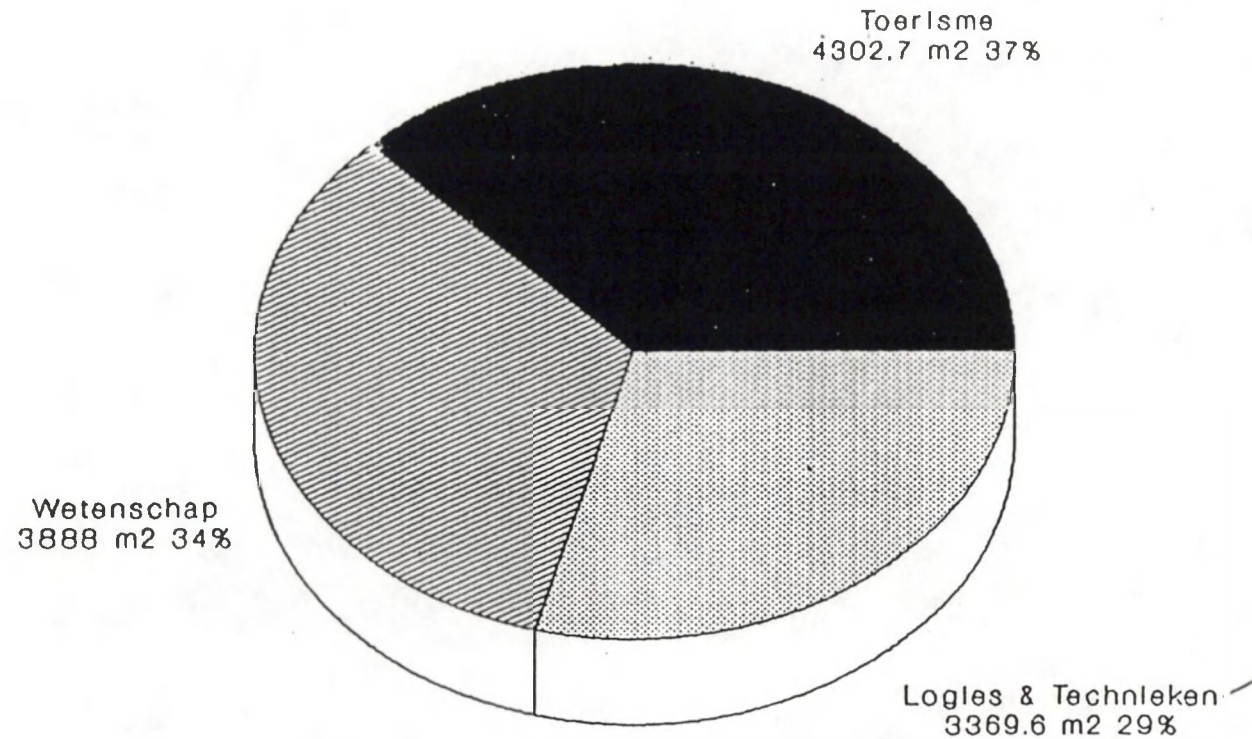
Logies							
	Docenten			10	20	258.0	
	Salon				3	38.7	
	Studenten			60	60	774.0	
	Toil				3	38.7	
	Bad				4	51.6	
	Keuken				10	129.0	
	Huisbewaker		1		12	154.8	
	Directeur		1		25	322.5	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>>		2	70	137	1767.3	10952

Parkings							
	Dienstw				6	77.4	
	Auto			60	120	1548.0	
	Bus			4	24	309.6	
	Fiets			40	6	77.4	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		0	104	150	2012.4	12965

Techniek							
	Elektr				2	25.8	
	Generat				2	25.8	
	Water				4	51.6	
	Verwarming				4	51.6	
	Condition				4	51.6	
	Zuiv Aanv				32	412.8	
	Zuiv Afv.				20	258.0	
	SUBTOTALEN:>>>> >>>>>>>		0	0	68	877.2	13842

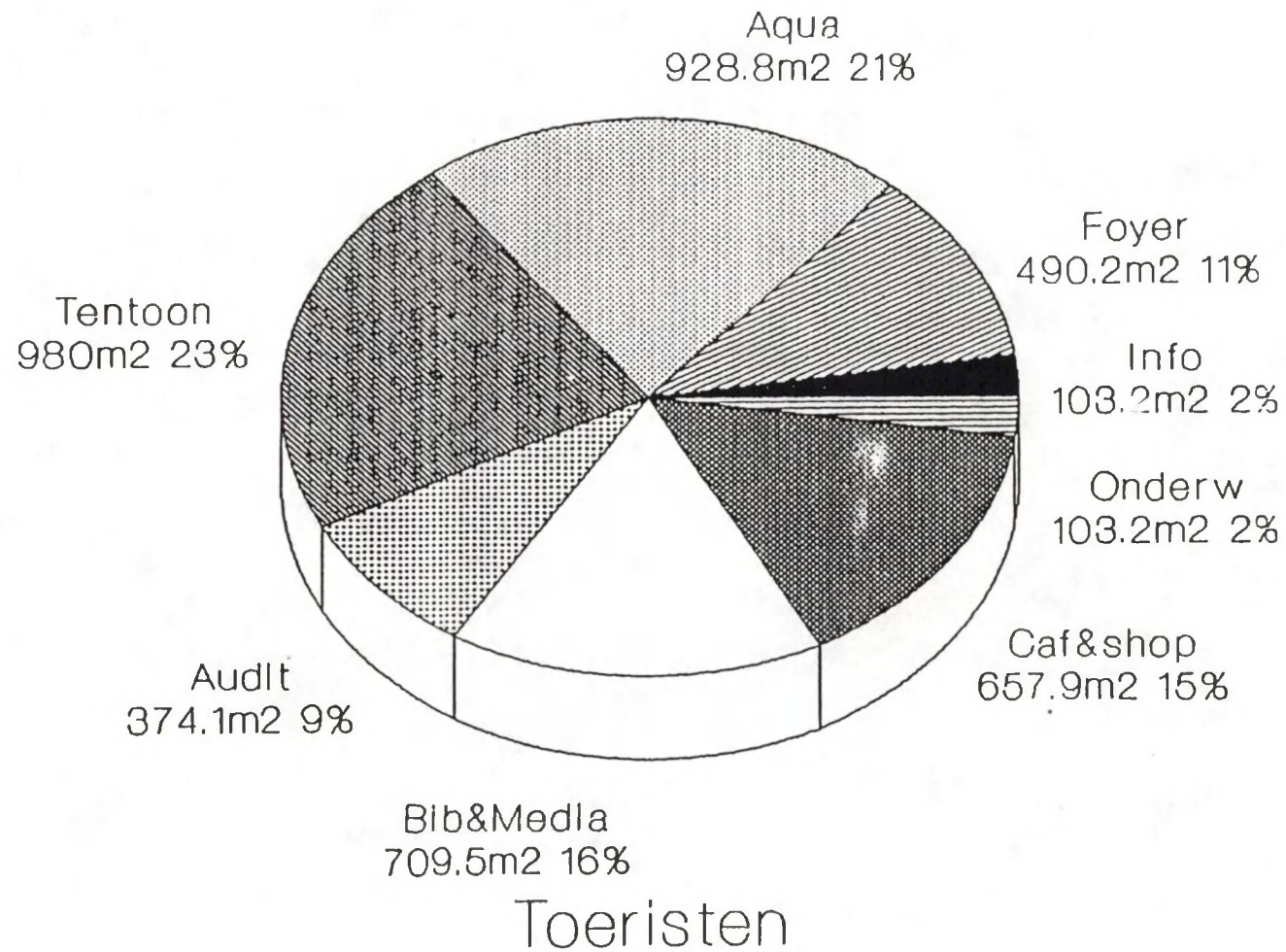
TOTAAL oppervlakte					993	13842	
TOTAAL Bruto oppervlakte						20762.6	

Marien instituut

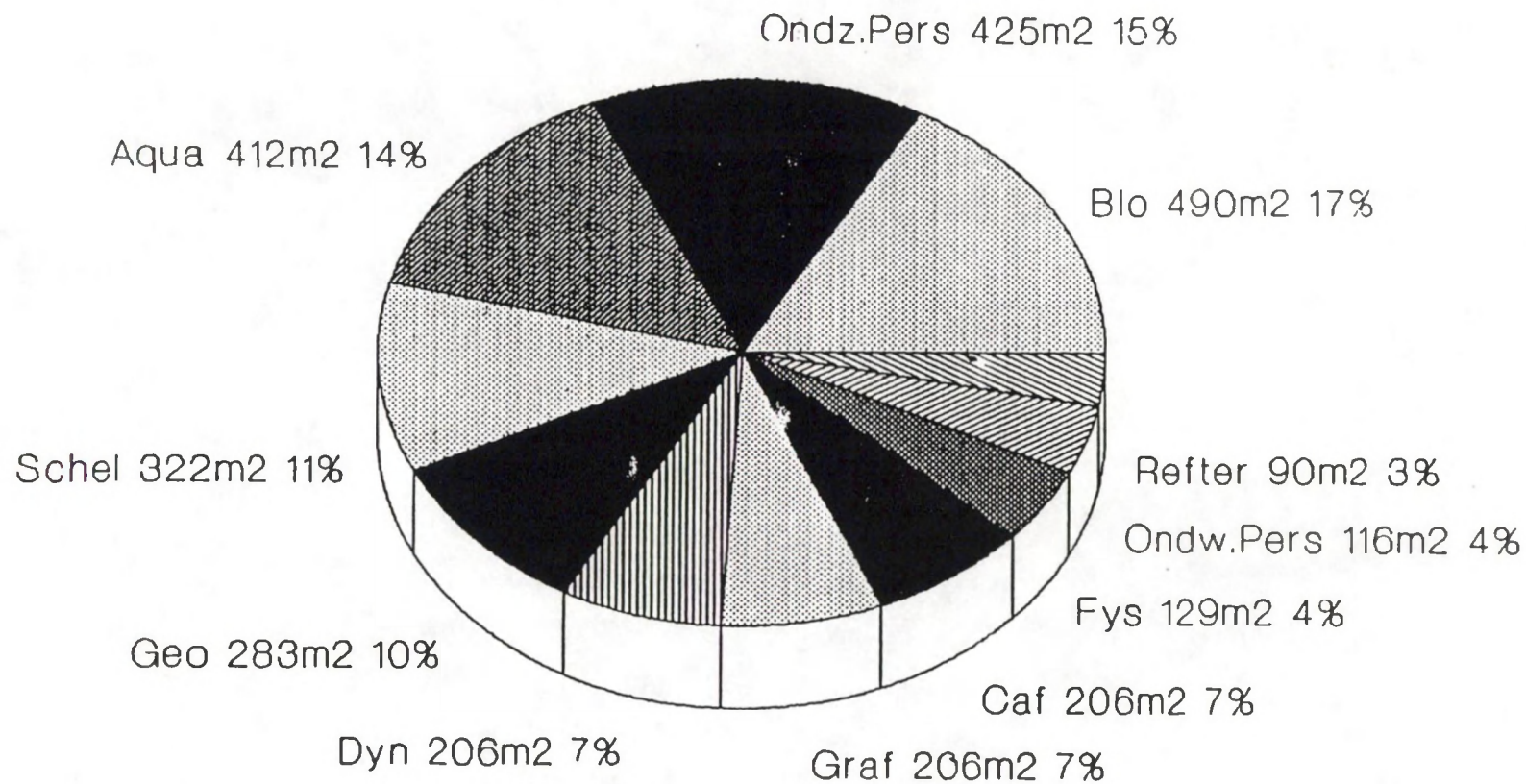

Globale Verhoudingen

Marien instituut

Marien Instituut

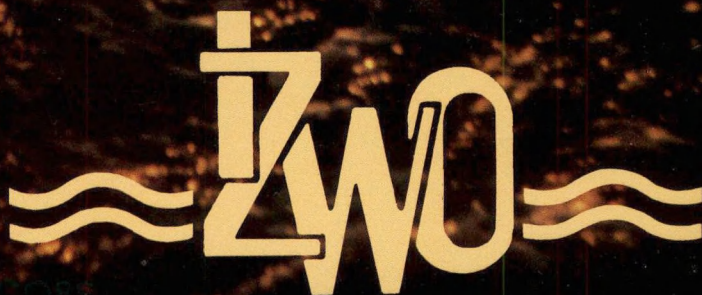

Wetenschap

IZWO - HAIB

**INSTITUUT VOOR
MARIENE WETENSCHAPPEN**

INSTITUUT voor ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK vzw
INSTITUTE for MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

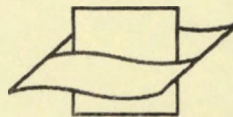

ED. P. JACOBS

222840

HAIB
INSTITUUT VOOR MARIENE WETENSCHAPPEN

ARCHITECTUUR

Vlaams Instituut voor de Zee
Flanders Marine Institute

Een "Instituut voor Mariene Wetenschappen"

Reeds meer dan 30 jaar is er sprake van de dringende behoefte aan een Instituut voor Mariene Wetenschappen. En in die 30 jaar is op dat vlak nauwelijks iets gebeurd. Wel hebben de verschillende disciplines die belang hebben bij zo'n Instituut ondertussen een nauwer samenwerkingsverband georganiseerd, waardoor het tekort zich nog veel scherper laat voelen. De toenemende druk, ook internationaal, rond ons leefmilieu en ekologisch evenwicht versterken nog deze behoefte.

In zo'n situatie is een vonk welgekomen om de vlam van de hoop aan te wakkeren. En die vonk kwam er van enkele laatstejaars-studenten Architectuur die zo'n Instituut voor Mariene Wetenschappen kozen als afstudeerproject.

Na prospectie van onze Belgische kust werd geopteerd voor een terrein aan de rechterzijde van de IJzermonding. Hiervoor waren verschillende redenen :

- In die regio is er minder chemische verontreiniging dan op veel andere plaatsen aan onze kust. Chemische verontreiniging is moeilijker te behandelen dan organische verontreiniging.
- Het terrein ligt vlak achter de duingordel en is vrij onaangeroerd omdat het deel uitmaakte van het er naast gelegen militair domein, en nu pas vrijgegeven werd. Als er niet snel gehandeld wordt zal het door bouwpromotoren ten gelde gemaakt worden.
- Door de aanwezigheid van de IJzer enerzijds en het militair domein anderzijds en door de afbuiging van de Koninklijke Baan naar Nieuwpoort ligt het terrein vrij goed beschermd van de toeristische omgeving. Bovendien ligt er nog een stukje natuurreservaat achter dat zelf ook gebaat zou zijn met deze nieuwe bestemming.
- Op het terrein is reeds een inham van de IJzer aanwezig die geschikt is voor het aanmeren, buiten de kust, van het oceanografisch schip "Belgica".
- Tenslotte mogen we niet vergeten dat een dergelijk Instituut met internationale uitstraling (stages, research, congressen, ...) de Westhoek helpt ontplooiën.

Het programma werd gezamenlijk opgesteld door de titularissen van het Hoger Architectuurinstituut "De Bijloke" en de leden

van de Wetenschappelijke Kommissie van het IZWO, in samenspraak met de studenten.

Het bevat drie entiteiten :

- de wetenschappelijke vleugel
- logies voor vorsers en studenten
- een toeristische vleugel

Waarom die toeristische komponent ?

- Omdat een deel van de dure infrastructuur (auditoria, restaurant, cafetaria, ...) aldus beter kan benut worden. Nieuwpoort beschikt momenteel niet over een behoorlijke infrastructuur voor belangrijke kulturele manifestaties.
- Omdat het voor de "wetenschap" goed is het isolement te doorbreken en de mensen milieubewust te maken (milieu-edukatie).
- Omdat zo'n attractiepool het plaatselijk toerisme ten goede komt, wat kan leiden tot een snellere realisatie van het geheel.

Het is echter heel belangrijk deze "publieke" komponent onder controle te houden zodat hij niet kan interveniëren in de wetenschappelijke activiteiten.

De aard der activiteiten, de nabijheid van de kust, het specifieke landschap, de site, de oriëntatie ten opzichte van zon en wind, ... zijn elementen die de vorm, de keuze der materialen en het concept van de ruimtelijke indeling beïnvloeden.

Elk student moest deze vaak tegenstrijdige elementen naar best vermogen tot een boeiende syntese brengen.

De werken vallen op door hun verscheidenheid die het gevolg is van een niet te miskennen persoonlijkheid en het konsekwent aanhouden van enkele aksentverschuivingen in het programma. Hun kwalitatief hoogstaand niveau wekte het enthousiasme van alle betrokkenen en leidde tot opname in deze publikatie.

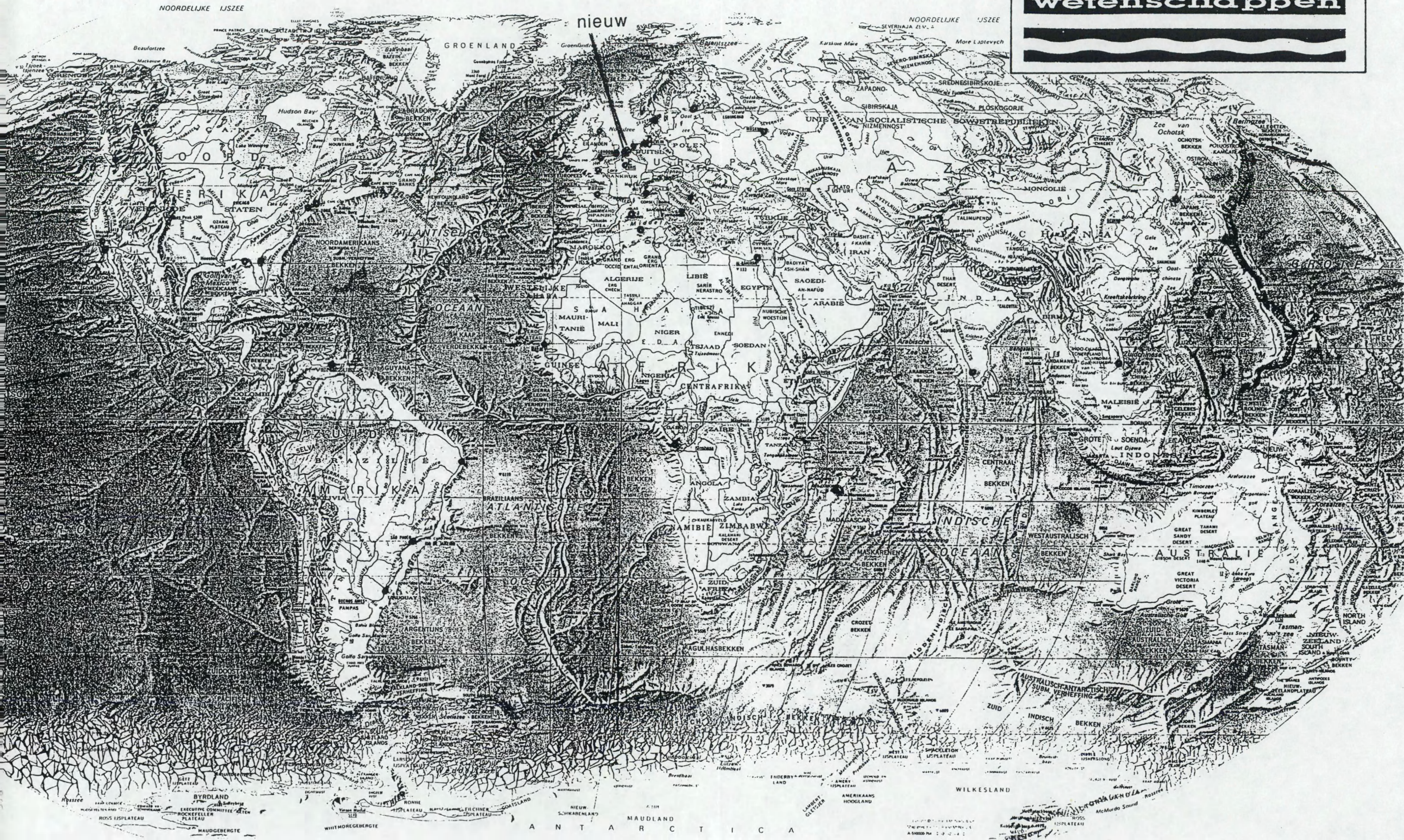
Willem Deconinck

docent Architectuurontwerpen

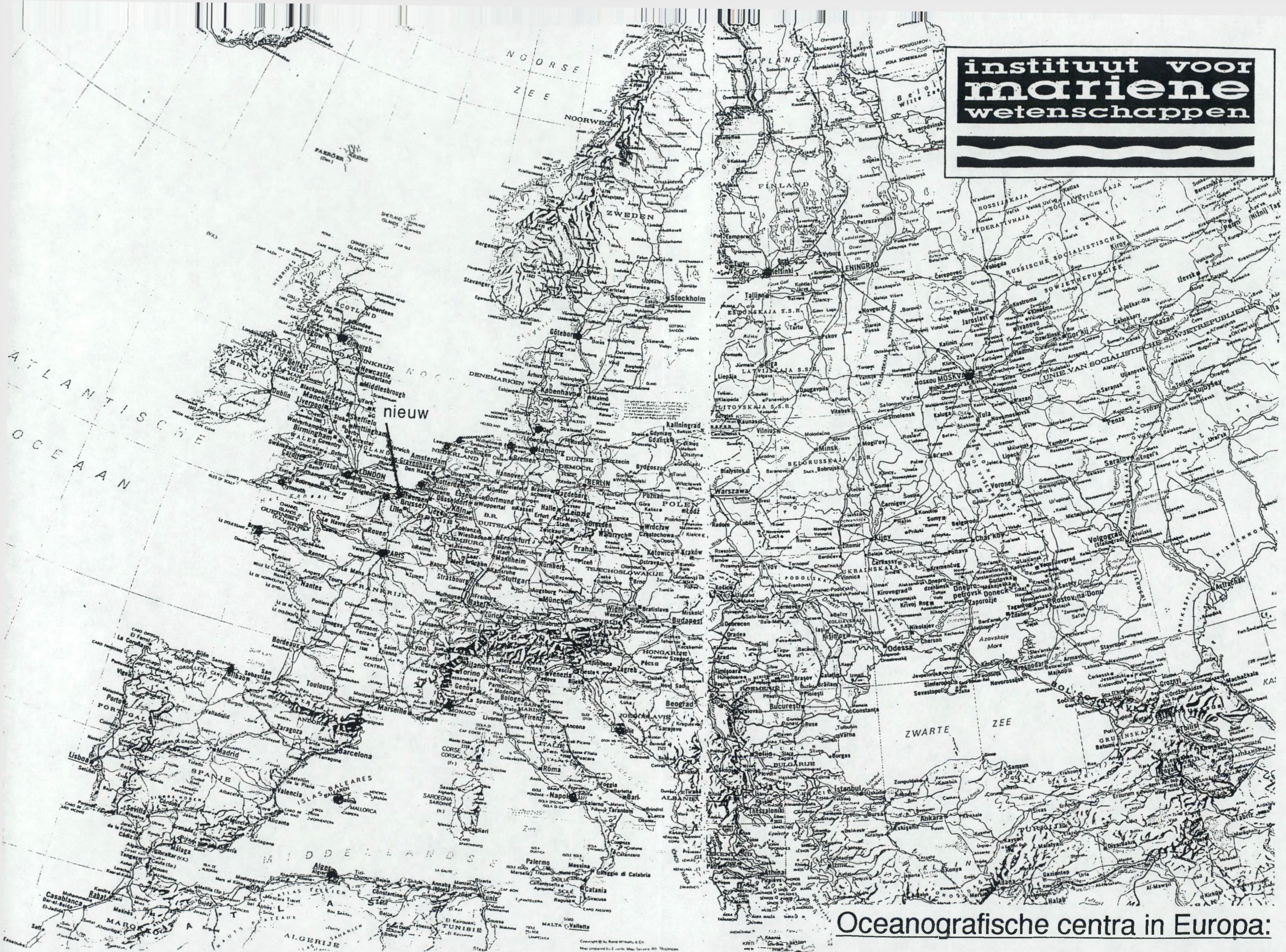
SURVEY

survey

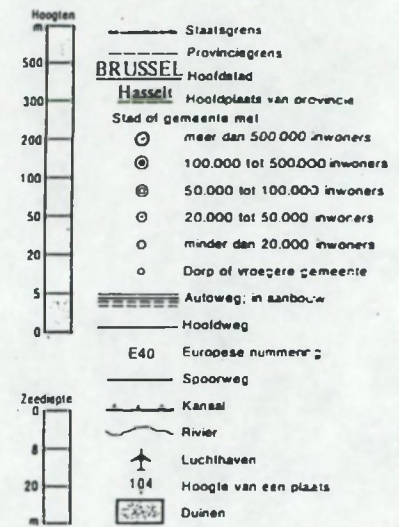
Didier Combes
Mark Eerlingen
Kenneth Groesman
Veronique Machiels
Patrick Persoons
Bruno Poelman
Bart Vermandere

**instituut voor
mariene
wetenschappen**

Oceanografische centra in Europa:

NIEUWPOORT

Nieuwpoort is de Belgische kuststad die de monding van de IJzer in de Noordzee als geografisch-historisch site heeft. In het verleden en in het heden heeft deze enige stroom met monding in België op diverse terreinen de identiteit van deze stad mede beïnvloed. De naamgeving, de inpoldering, de vissershaven, de handelshaven, de Eerste Wereldoorlog, de jachthaven en de waterrecreatie, in al deze episodes vertolkt de IJzer een hoofdrol. Sinds de fusie van steden en gemeenten, die voor deze stad reeds in 1971 definitief werd, is Nieuwpoort de administratieve verzamelnaam geworden van een viertal kernen met uiteenlopende structuur, functie, oorsprong en ouderdom. *Nieuwpoort-stad* met zijn planmatige aanleg, kan middeleeuwse adelbrieven voorleggen. *Ramskapelle* en *Sint-Joris* zijn twee typische, kleine polderdorpijjes met her en der verspreid prachtige omwalde polderhoeven en een duidelijk accent op het agrarische. *Nieuwpoort-aan-zee* tenslotte is de lokale bijdrage tot de Atlantic Wall, het lint van hoogbouw dat de kustlijn markeert en het succes van het toerisme verpersoonlijkt. Op 1 januari 1987 woonden er op een totale oppervlakte van 3100 ha 9050 inwoners. Hieruit resulteert een bevolkingdichtheid van 292 inwoners per vierkante kilometer. Door het tijdelijk verblijf van talloze vakantie-gangers wordt dit aantal gedurende de milde zomermaanden ruimschoots overtroffen.

Bij het landschappelijk aanbod van deze stad hebben we in de rubriek 'Natuur- en parkgebieden' een viertal landschapstypes beschreven en hun ontstaan in de mate van het mogelijke verklaard. Van west naar oost doorlopen we immers achtereenvolgens: de Noordzee, het strand, de duinen en de polders. Zonder menselijk ingrijpen, dat nu bijna 900 jaar geleden aanleiding gaf tot het ontstaan van het vlakke polderlandschap, zou deze omgeving er totaal anders uitgezien hebben: de slikke en de schorre van het natuurgebied 'IJzermouning' enerzijds en het kleine duinengebied aansluitend bij Oostduinkerke anderzijds, geven nog een vage voorstelling van hoe het ooit eens algemeen was.

Vanaf het begin van de middeleeuwen onderging het kustlandschap een grondige metamorfose. Onder impuls van de Duinenabdij (cfr. Geogids Koksijde-Oostduinkerke) werd het krekenslandschap systematisch gecultiveerd tot een vruchtbaar landbouwgebied; eerst Ramskapelle en even later ook Sint-Joris, hun heemkundig verhaal gaat trouwens van start omstreeks het midden van de 12de eeuw. Novus Portus, het latere Nieuwpoort-stad, is eveneens in deze periode ontstaan: op een hogere zandrug was men er beveiligd tegen gebeurlijk overstromingsgevaar. Het werd een welvarende haven- en handelsstad op de drukke verbindingsweg tussen de grote Vlaamse steden zoals Ieper, Kortrijk, Gent, Brugge... en het overzeese Engeland. Het verkreeg stadsrechten en privileges, een zegel en een keure en was beveiligd door wallen en muren. Ondanks herhaald oorlogsgeweld overleefde het de middeleeuwen. Omstreeks 1865 begon Nieuwpoort-aan-zee te kermen en waren meteen de fundamenteën gelegd voor het huidige kusttoerisme. 1914-1918 is voor Nieuwpoort synoniem van vier jaar verwoede strijd met ontelbare slachtoffers en een totale verwoesting van het gebouwenbestand als triest resultaat. Maar te oordelen naar de huidige situatie is men ook dat te boven gekomen... of wat had men anders verwacht van een zeemansvolk dat nu reeds eeuwen de dreiging van de Noordzee dagelijks trotseert?

Het bouwkundig erfgoed draagt onmiskenbaar nog de litten van de Eerste Wereldoorlog. Tussen 1919 en 1925 moet Nieuwpoort er uitgezien hebben als één grote bouwwerf. Het enige wat na de oorlog nog min of meer intact was, waren de fundamenteën en de plannen. Het is de verdienste van de toenmalige architecten dat ze bij de wederopbouwarchitectuur in de mate van het mogelijke met het verleden rekening gehouden hebben. Omdat tijdens de middeleeuwse bloeiperiode van steden en gemeenten de gotiek hoogtij vierde en Nieuwpoort als handels- en havenstad in die tijd een vooraanstaande plaats bekleedde, is de kerkelijke architectuur gotisch getint. De ruime hallekerk van Nieuwpoort-stad is er een mooi voorbeeld van. Ook in de kleinere gebedshuizen van Sint-Joris en Ramskapelle is de gotiek duidelijk aanwezig. Enkel de Sint-Bernarduskerk van Nieuwpoort-aan-zee werd opgetrokken in een totaal andere bouwtrant: deze neo-Romaanse stijl geeft ons een beeld van hoe de kleine kapellen en kerkjes er juist na de inpoldering uitzagen. De burgerlijke gebouwen daarentegen zijn overwegend opgetrokken in traditionele Vlaamse renaissancestijl, een baksteenarchitectuur met eigen accenten in de kustregio. Trapgevels en korbogen zijn hiervan slechts enkele, doch zeer opvallende stilistische kenmerken. In deze optiek vermelden we het stadhuis, de halle en het belfort, allen gelegen aan het marktplein. Verder vragen ook de monumentale polderhoeven onze aandacht: de verschillende onderdelen staan steeds in los verband en de originele omwalling heeft zich in de meeste gevallen weten te handhaven. De

kustarchitectuur te Nieuwpoort-aan-zee weerspiegelt de historische evolutie van het kusttoerisme. Enkele stijlvolle villa's en hotels refereren naar de pionierstijd toen "vakantie aan zee" nog het exclusief voorrecht van de elite was. Het meest overtuigende bewijs hiervan is de dominantie van Franstalige benamingen bij de oudste etablissements. De ontwikkeling van het massatoerisme na de Tweede Wereldoorlog resulteerde in de bouw van kubistische appartementsgebouwen, een lint van hoogbouw dat de kustlijn vanop afstand markeert.

Nieuwpoort roept ook meteen het beeld van havenstad op. Eeuwenlang was het de voornaamste vissershaven van ons land met het hoofaccent op de haringvangst. In deze functie heeft het thans Oostende en Zeebrugge moeten laten voor gaan. Niettemin kan men er bijna dagelijks aan de kade en in de vismijn de geur van verse vis opsnuiven. Viswinkels en visrestaurants zijn als nevenbedrijvigheid een belangrijke toeristische troef. Bovendien heeft Nieuwpoort zich de jongste jaren ontbolsterd tot de voornaamste jachthaven aan de Belgische Noordzee.

Voor de eigen inwoners is Nieuwpoort een klein-stedelijk verzorgend centrum met diensten-, markt-, handels-, winkel- en onderwijsfunctie. De belangrijkste economische bedrijvigheid is echter vooral in de toeristische sector geconcentreerd. Hotels, vakantiehuizen, campings, villa's, appartementsgebouwen, restaurants, winkels en allerhande verhuurdiensten garanderen heel wat arbeidsplaatsen. Naast deze ruime keuze aan verblijfsaccommodaties en het natuurlijk aanbod van water, strand, duinen, verse zee-lucht en geneeskrachtig ozon, kan men zijn recreatief menu nog verder spijzen met tal van wandel- en fietspaden, musea, evenementen en arrangementen, allerhande sportinfrastructuren en, last but not least een uitgebreide waaier van mogelijkheden voor waterrecreatie.

instituut voor
mariene
wetenschappen

ALGEMENE VOORSTELLING

Schaal 1 : 100.000

ten. Om de verbinding met het binnenland te verzekeren en de overwatering te waarborgen, werden verschillende kanalen gegraven en sluizen gebouwd. Vanaf 1270 echter, toen het middeleeuws hoogtepunt van de Vlaamse steden voorbij was, legde Nieuwpoort zich nadrukkelijk toe op de visindustrie met het accent op haringvangst. Eeuwenlang zou het deze status weten te bestendigen.

Door de strategische ligging aan de kust en als bruggehoofd op de IJzer, waren Nieuwpoort en zijn omgeving meerdere malen het strijtoneel van gewapende conflicten. De data 1489, 1600 (Slag bij Nieuwpoort) en 1794 (Franse Revolutie) zijn in dit opzicht donkere bladzijden in het verhaal van de lokale heemkunde, maar waren met name ook het startsein voor een vernieuwde wederopbouw. In oktober 1914 werd vanuit Nieuwpoort de IJzervlakte onder water gezet, waardoor de razend snelle opmars van de Duitsers een halt toegeroepen werd... vier jaar later echter bleef er van de stad niet veel meer over tenzij het geraamte van het stratenpatroon en de fundamenteën van de gebouwen.

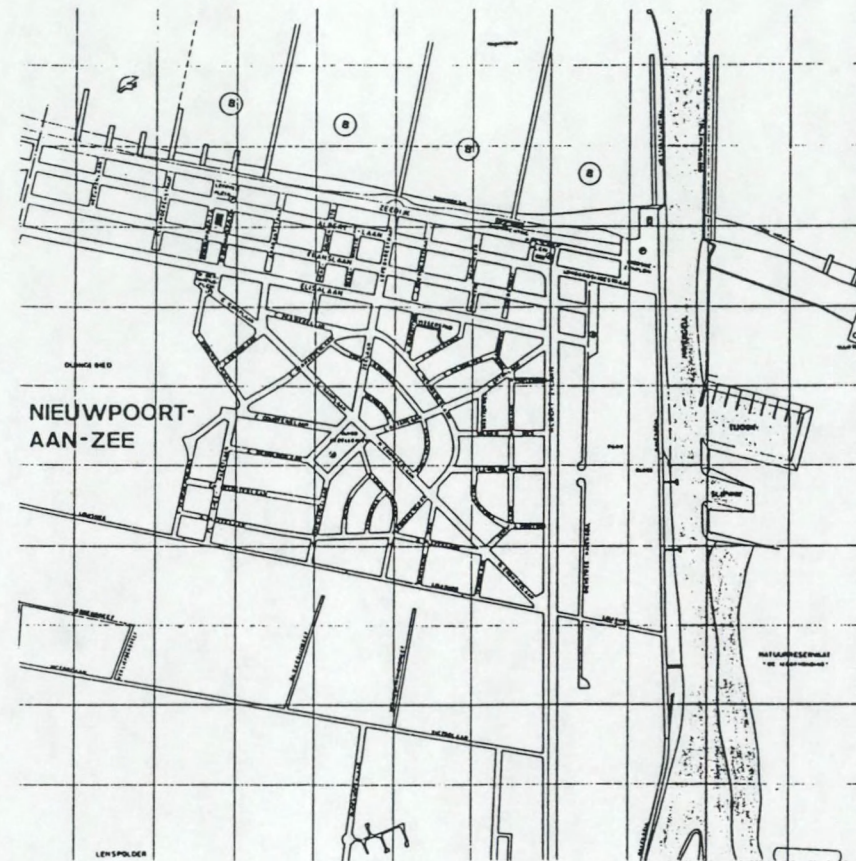
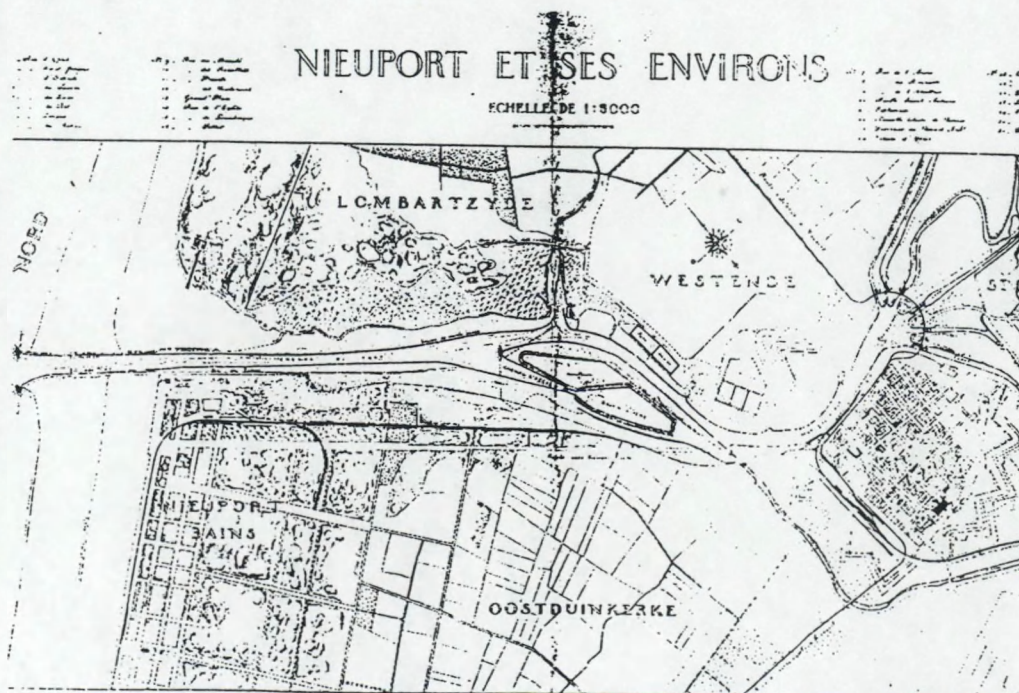
□ GEOGRAFISCHE STADSSTRUCTUUR.

Nieuwpoort-stad, gelegen aan de zuidwestkant van de IJzer en ongeveer drie kilometer van de zee verwijderd, is gestructureerd volgens een dambordpatroon. Dit bestaat uit zeven noord-zuid en drie oost-west gerichte straten. De middeleeuwse vestingmuren situeren zich in de Elisabethlaan, W. De Roolaan, Astridlaan en op de Kaai. In tegenstelling tot Veurne en Diksmuide, waar een spontane uitbreiding van de oorspronkelijke kern resulteerde in een meer willekeurig stratenpatroon, verwijst het geometrisch dambordpatroon van Nieuwpoort naar een planmatige uitbouw. De stad werd gebouwd op de oostelijke uitloper van de "middeloude" duine (Gallo-Romeinse regressie, 1-4de eeuw) en had t.o.v. de omgeving een hogere ligging. Later werd de stad in het westen uitgebreid met een stadspark, een sportcentrum en villawijken, terwijl in het zuiden een zone met sociale woningbouw gevestigd is. De huidige stedelijke agglomeratie Nieuwpoort wordt ruimtelijk afgebakend door de IJzer zelf, het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke en de Oude Veurnevaart. In het noordoosten van de stad bevindt zich een belangrijk knooppunt van waterwegen. De 'havengeul' divergeert er in liefst zes verschillende kanalen — drie waterwegen en drie afwatering

kanaaltjes — naar het binnenland toe. Op het vlak van verkeerstechnische ontsluiting met het hinterland vermelden we: de Nieuwpoortse haven op de IJzer, de E-40 autoweg en de kusttram. Met de trein is Nieuwpoort thans niet meer te bereiken. Een busdienst verzorgt de verbinding met Oostende, Veurne en Diksmuide.

Nieuwpoort is thans een klein-stedelijk, verzorgend centrum met de aanwezigheid van een vrederecht, onderwijsinstellingen, winkels, commerciële diensten en horecabedrijven. De Marktstraat, die via de Oostendestraat de verbinding tussen het centrum en de haven vormt, en de Langestraat zijn de belangrijkste handelsstraten. De vissershaven brengt uiteraard wat afgeleide economische activiteiten met zich mee zoals viswinkels en visrestaurants. Industriële bedrijven bevinden zich tevens op het industrieterrein 'Redan' in de haven, langs de Toevluchtsweg en in mindere mate langs de kanalen naar Plassendale en Duinkerke.

NIEUWPOORT-AAN-ZEE

**instituut voor
mariene
wetenschappen**

□ NOMENCLATUUR.

De badplaats van Nieuwpoort noemde aanvankelijk (1864) Nieuport Bains (Fr.) of Nieuwpoort-Zeebaden (Nl.). Thans zijn zowel de benamingen Nieuwpoort-Bad als Nieuwpoort-aan-zee gebruikelijk.

□ HISTORIEK.

De aanleg van de drie kilometer lange verbindingsweg tussen Nieuwpoort-stad en de zee in 1865 betekende het officiële startsein voor de toeristische ontsluiting van Nieuwpoort als badplaats. In de eerste fase (1865-1893) stond de urbanistische en infrastructurele uitbouw onder leiding van baron Benjamin Crombez, op dat moment eigenaar van alle gronden in Nieuwpoort-Bad. Hij streefde naar de creatie van een "aristocratische" badplaats met luxueuze hotels en dito villa's. Zijn plannen stuitten echter mettertijd op heel wat kritiek, hetgeen de populariteit van zijn project negatief beïnvloedde. In 1893 kwam hierin een kentering toen het beheer van de badplaats overgedragen werd aan de NV "Grands Hôtels et Villas de Nieuport Bains". De expansie en de vernieuwde bouwactiviteit werden echter onderbroken door de Eerste Wereldoorlog, toen de badplaats in een onoverzichtelijke puinhoop herschapen werd. Op enkele uitzonderingen na dateert het huidige architecturaal uitzicht van Nieuwpoort-aan-zee dan ook hoofdzakelijk van na 1920: de naoorlogse wederopbouw en de latere stilistische evolutie in functie van de ontwikkeling van het massatoerisme. Nieuwpoort-aan-zee, die aanvankelijk administratief onder Oostduinkerke ressorteerde, werd in 1949 naar Nieuwpoort-Stad overgeheveld.

□ GEOGRAFISCHE STADSSTRUCTUUR.

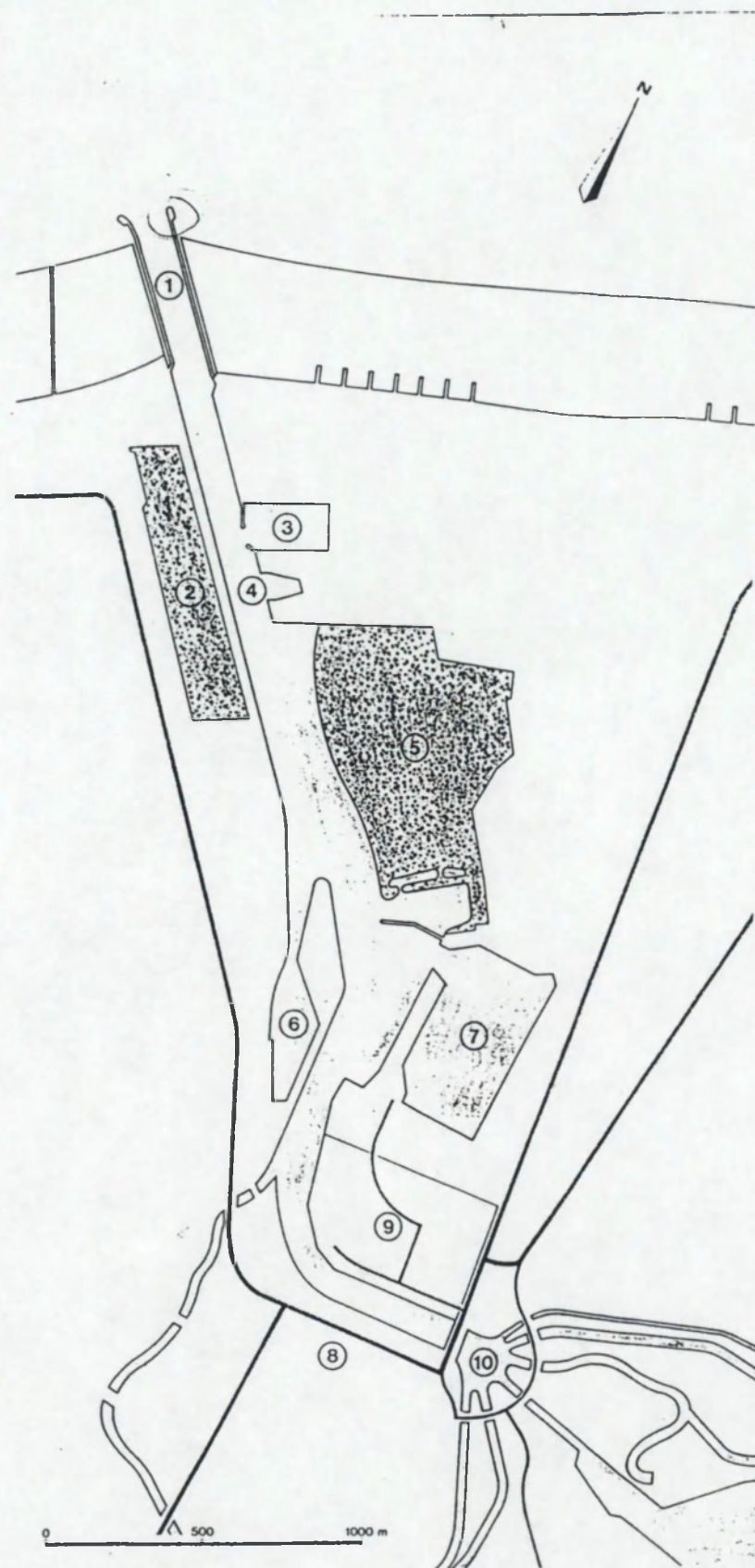
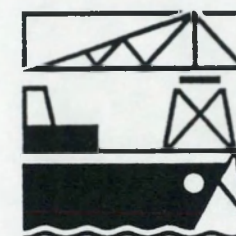
De badplaats Nieuwpoort-aan-zee situeert zich op de westelijke oever van de IJzer. Het grondplan van het oudste gedeelte (1867) heeft een geometrisch schaakbordpatroon: vier parallel met het strand aangelegde straten (Zeediijk, Albert I-laan, Franslaan en Elisalaan) zijn met een tiental dwarsstraten onderling verbonden. In dit gedeelte bevinden zich hoofdzakelijk appartementsgebouwen, homes, hercabedrijven en winkels. Het aantal verdiepingen van deze gebouwen neemt af naarmate men zich verder van de zee verwijderd. Ten zuidwesten van de Elisalaan bevindt zich een recentere residentiële villawijk (1950-1960) waarin de oorspronkelijke topografie van het duinreliëf gerespecteerd is en het stratenpatroon een meer willekeurige aanleg rondom het centrale Guido Gezelleplein heeft. Slechts een klein gedeelte van de Nieuwpoortse kustduinen bleef van bewoning gespaard. Het is gelegen nabij de grens met Oostduinkerke (Kinderlaan).

Het vlakke terrein in de overgangszone tussen de duinen en de polders (Victorlaan) wordt o.m. in beslag genomen door een weekendverblijfpark en het vakantiedorp "Ysermonde". Het gebied tussen de IJzer en de Albert I-laan maakt deel uit van de meest recente uitbreidingszone van de badplaats: vakantiewoningen, appartementen, verblijfsaccommodaties voor sociaal toerisme, en camping, enz...

Ten oosten van de IJzer en verkeerstechnisch geïsoleerd t.o.v. de rest van de badplaats bevinden zich het natuurgebied IJzermondijs (een krekenlandschap), een militair domein en een camping.

**GESCHIEDKUNDIG
PROFIEL**

DE HAVEN VAN NIEUWPOORT

Overzichtskaat van de haven van Nieuwpoort

De haven van Nieuwpoort bestaat in feite uit de IJzermonding, d.i. het gedeelte van de IJzer dat aan getij onderworpen is. De lengte van de havengeul, vanaf het uiteinde van de havenhoofden tot aan het stuwen- en sluizencomplex ⑩, bedraagt 4000 m.

De ingang ① van de havengeul wordt afgebakend en beschermd door lage havendammen en staket-sels van 600 m lengte, die de kracht van de golfwerking milderen, zodat de schepen in veilige omstandighe-den de haven kunnen binnenlopen. De ingang van de havengeul is 80 m breed; de diepte bij laagwater va-riert van (– 3.10 m) aan de haven-ingang tot (– 2.60 m) aan het slui-zencomplex.

Het afwaartse gedeelte van de ha-vengeul kent bijna geen watergebon-den activiteit. Op de linkeroever ligt een uitgestrekt park ②, waar o.m. een sportcentrum van BLOSO geves-tigd is.

Op de rechteroever van de IJzer, tegenover het park, bevinden zich een tijdok ③ en een slipway ④, die vroeger deel uitmaakten van de militaire installaties te Lombardside. Het Bestuur der Waterwegen heeft deze infrastructuur aangekocht in 1984. Mits enige aanpassingswerken kan het dok omgebouwd worden tot een jachthaven, waarin dan de slib-way geïntegreerd wordt.

Ten zuiden van het militaire domein bevindt zich het natuurreservaat "De IJzermonding" ⑤.

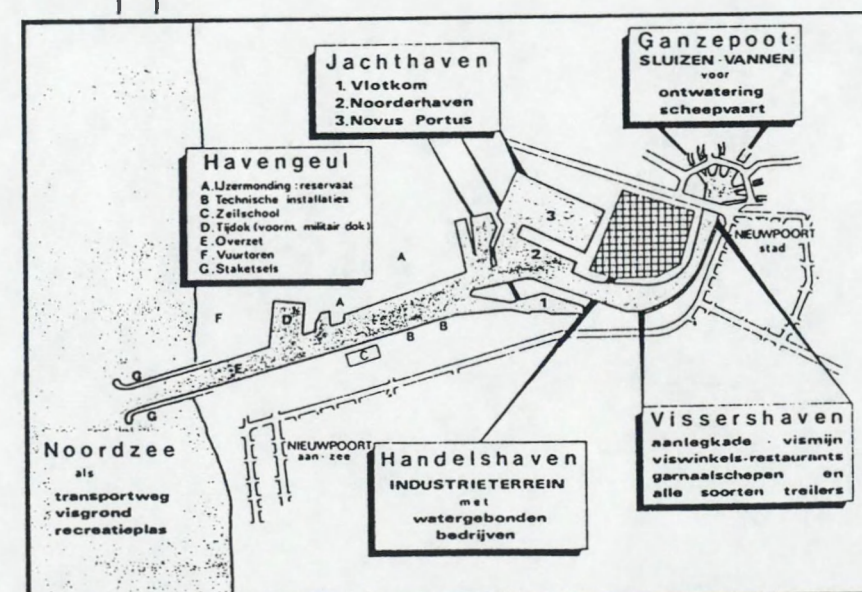
Ter hoogte van het schiereiland zijn de jachthavens gelegen: "Kromme Hoek" ⑥ op de linkeroever en "Novus Portus" ⑦ op de rechteroever.

In het meest opwaartse gedeelte van de IJzermonding gebeuren enige

handelsactiviteiten: op de linker-oever is een kleine vissershaven met vismijn ⑧, en op de rechteroever een industriegebied ⑨, waar bouwmaterialen gelost en geladen worden.

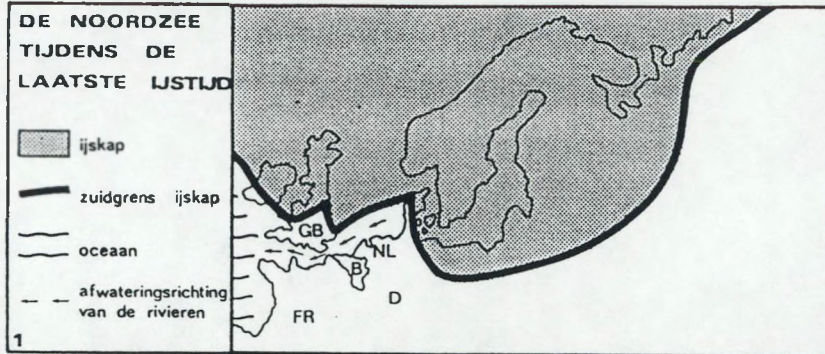
De IJzermonding vormt een obstakel voor het wegverkeer. De kustweg van Nieuwpoort-aan-zee naar Oostende wordt landinwaarts geleid naar de achterhaven om de IJzer te overbruggen. Nabij de kustlijn functioneert een eenvoudig veer voor personen.

In het kader van het programma tot aanpassing van de Belgische water-lopen aan de eisen van de moderne scheepvaart zullen het kanaal Nieuwpoort-Plassendale en de IJzer, die via het sluizencomplex in de achter-haven met elkaar in verbinding staan, tot 1350-ton scheepvaartwe-gen geprofileerd worden. Daar het nochtans ondenkbaar is om deze grote scheepvaart te laten gebeuren via de havengeul, werd opwaarts van het sluizencomplex een recht-streekse verbinding verwezenlijkt tussen het kanaal naar Plassendale en de IJzer, door de bouw van een nieuwe sluis, de Sint-Jorisssluis (1975); de Kreek van Nieuwendam-me werd via een grondduiker onder deze sluis gevoerd.

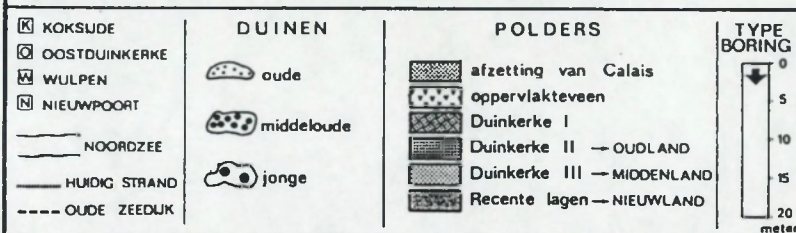

LANDSCHAPSEVOLUTIE NIEUWPOORT

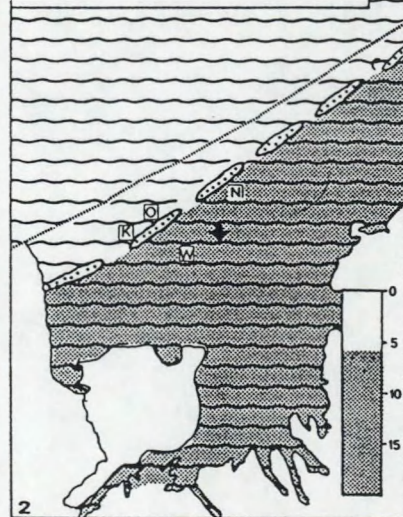
Schematische cartografische voorstelling

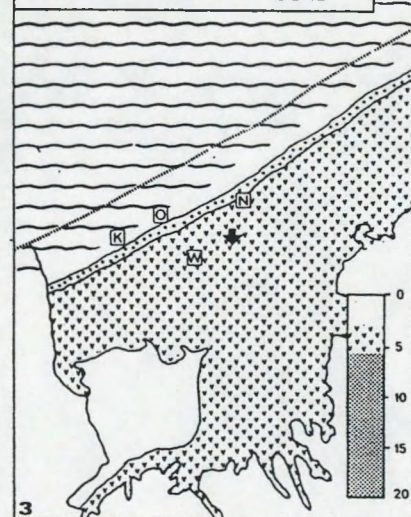
LEGENDE BIJ DE LANDSCHAPSEVOLUTIE

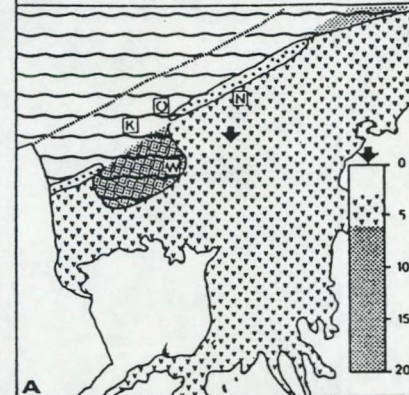
Atlanticum: 5000-2000 v. Chr.
«FLANDRIAAN TRANSGRESSIE»
LAGUNE ACHTER SCHOORWAL

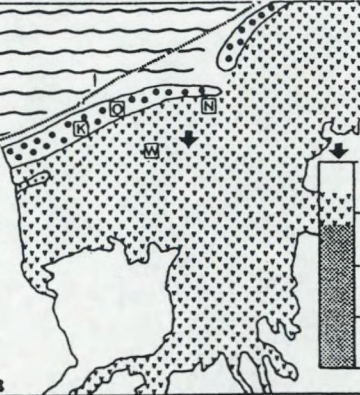
Subboreaal: 2000-500 v. Chr.
«SUBBOREALE REGRESSIE»
OPPERVLAKTEVEEN in LAGUNE

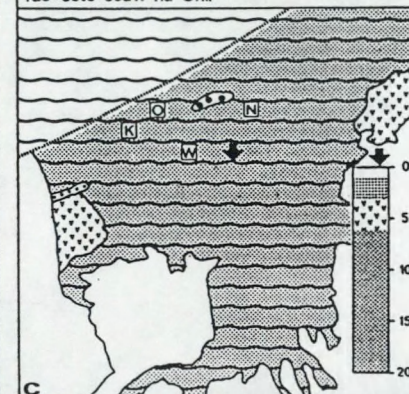
EERSTE DUINKERKSE TRANSGRESSIE
2de e.v. - 1ste n. Chr.

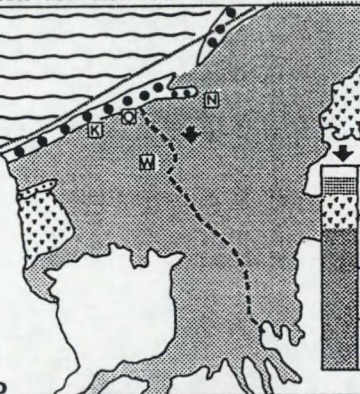
ROMEINSE REGRESSIE
1ste - 4de eeuw na Chr.

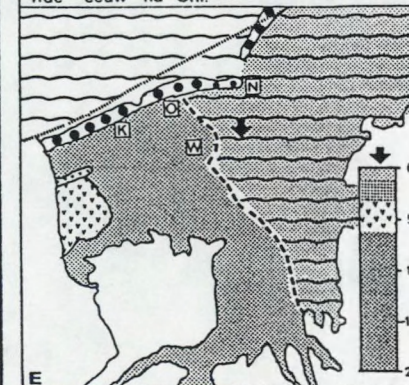
TWEDE DUINKERKSE TRANSGRESSIE
4de - 8ste eeuw na Chr.

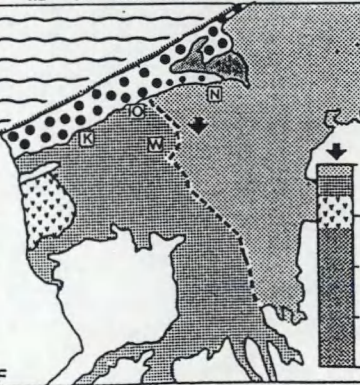
KAROLINGISCHE REGRESSIE
8ste - 11de eeuw na Chr.

DERDE DUINKERKSE TRANSGRESSIE
11de eeuw na Chr.

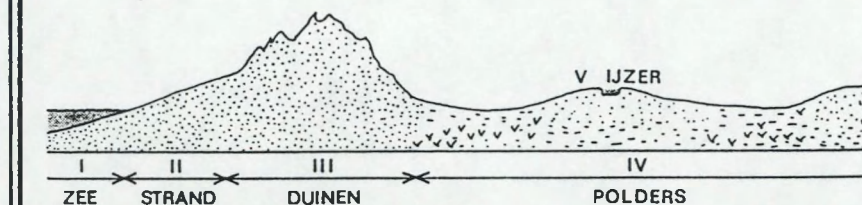
RECENTE EVOLUTIE
na de 11de eeuw

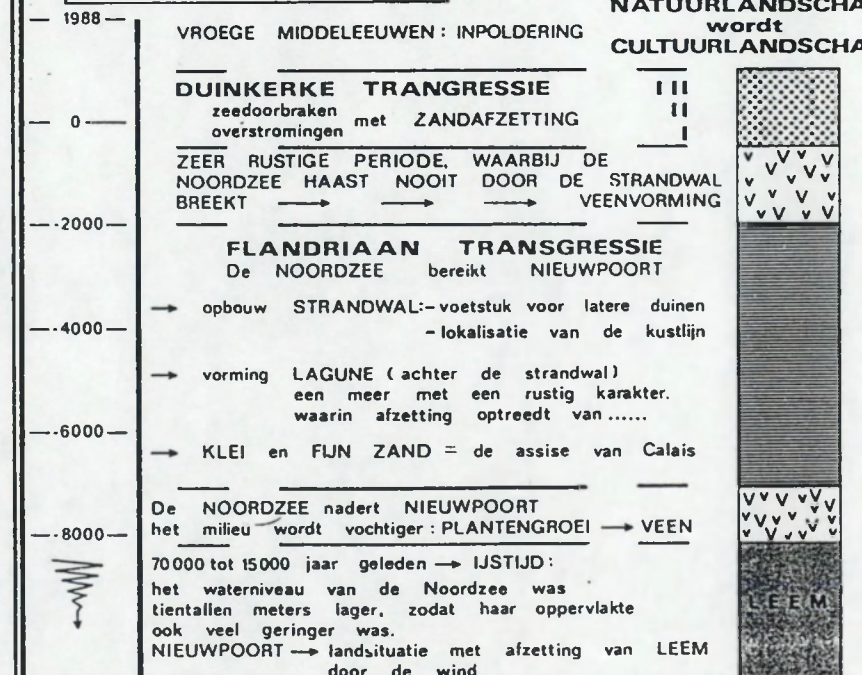
LANDSCHAPSDOORSNEDE door kust- en polderstreek nabij Nieuwpoort

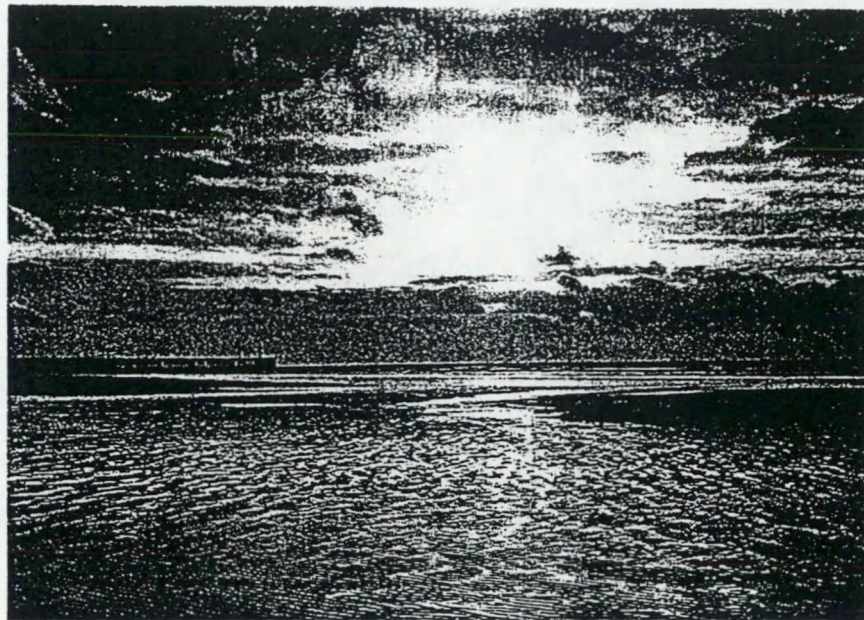
N.W.

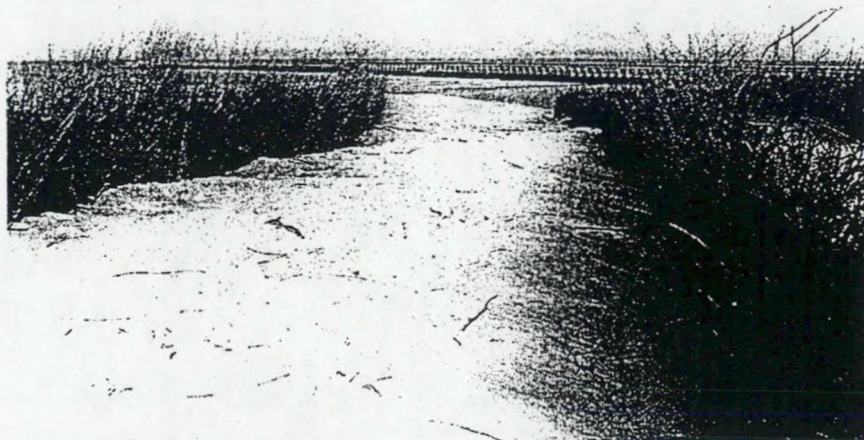
EVOLUTIE van het NATUURLANDSCHAP in het Nieuwpoortse sinds de laatste ijstijd

De NOORDZEE.

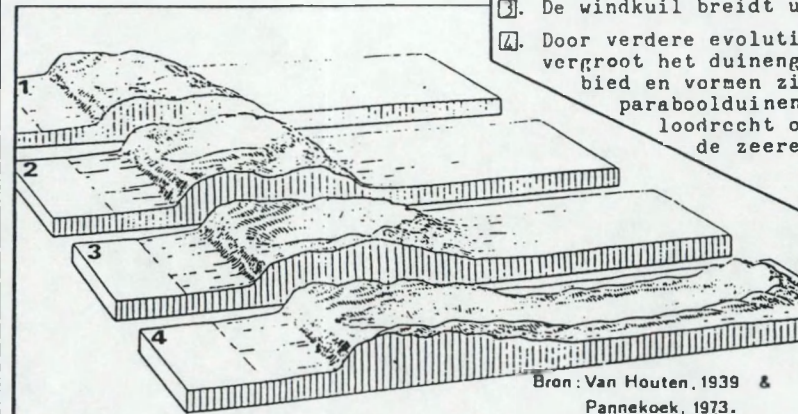
Het natte strand met zwinen en muien.

Rijshout als bescherming tegen erosie van de zeereep.

De DUINEN.

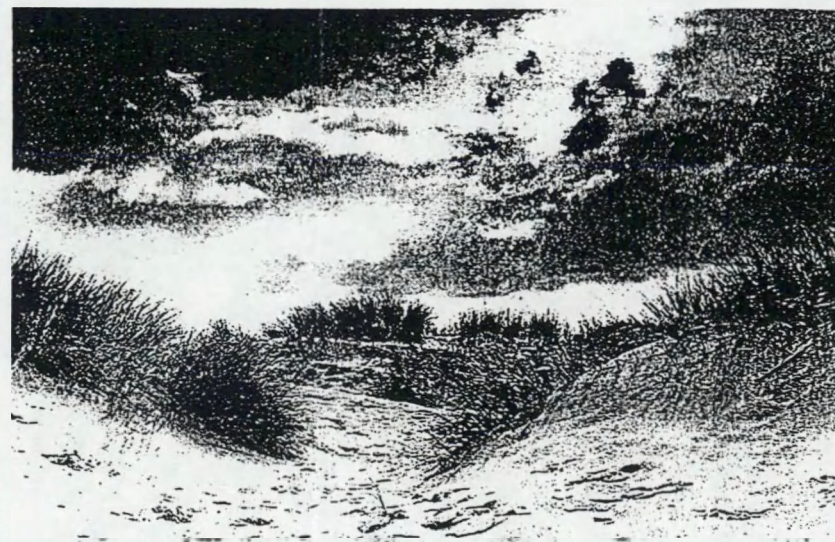
De duinen van Nieuwpoort

VORMING VAN KUSTDUINEN

1. De ZEEREEP, parallel aan de kustlijn, is gevormd door het zand dat vanaf het strand wegwaait.
2. Bij het wegvallen van de vegetatie ontstaat er een windkuil.
3. De windkuil breidt uit.
4. Door verdere evolutie vergroot het duinengebied en vormen zich paraboolduinen, loodrecht op de zeereep.

Bron: Van Houten, 1939 & Pannekoek, 1973.

De duinen van Nieuwpoort, er is helaas maar een klein gedeelte intact gebleven.

**instituut voor
mariene
wetenschappen**

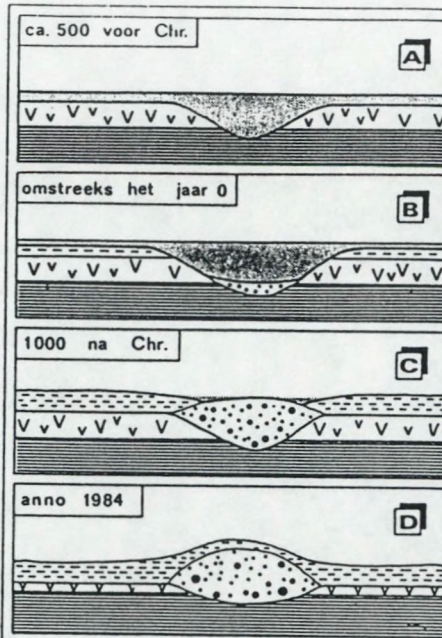
**NATUUR- en
PARKGEBIEDEN**

De POLDERS.

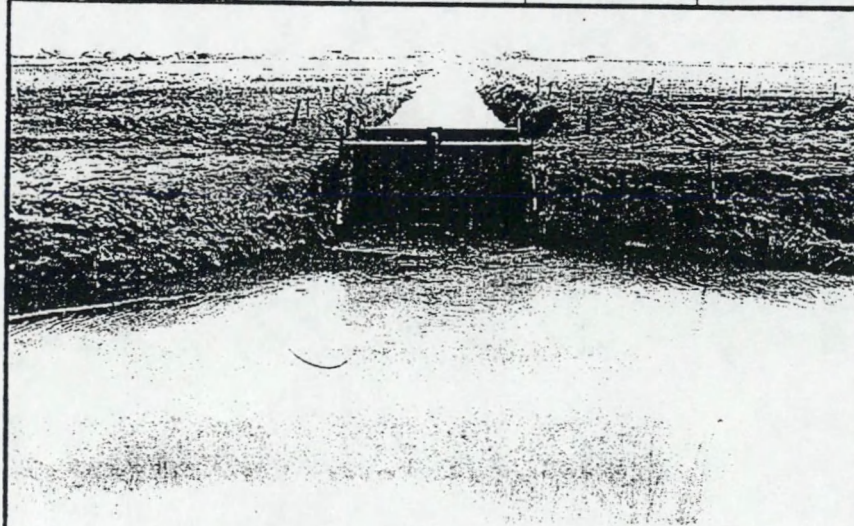
De Polders te Nieuwpoort

VORMING VAN DE POLDERS

- A. Tijdens de Duinkerke-transgressies stroomde het zeewater via KREKEN het land binnen.
- B. Op de bodem van de geul of de kreek wordt ZAND afgezet, elders bezinkt de lichtere KLEI.
- C. Het opvullingsproces zet zich door.
- D. Door inpoldering en ontwatering wordt de veenlaag samengedrukt en wordt de vroegere kreek nu een KREEKRUG.

Assise van Calais VEEN KLEI ZAND WATER

Ontwateringsgrachten en sluizen:
elementen van waterbeheersing in de polders.

De IJZERMONDING, een relictlandschap met slikken en schorren.

De "IJzermondung" bij eb:
vegetatielooze slikken en begroeide schorren.

instituut voor
mariene
wetenschappen

NIEUWPOORT AAN-ZEE

STIJLVORM	KENMERKEN	VOORBEELDEN
Cottage-stijl 1880-1930	Deze stijl is entsproten uit de romantische verzuchtingen van de stedeling naar een meer landelijke leefomgeving. Typische elementen zijn: houtwerk, wisselend dakenspel, in- en uitspringende muurgedeelten. De Vlaamse inbreng bestaat uit bakstenen en rode pannen. Vaak treedt vermenging op met kenmerken uit de Art Deco of de Normandische bouwstijl.	- FALSTAFF. Albert I-laan 195. Een hoekhuis met de invloed van Art Deco. - CLOS NORMAND. Albert I-laan 247. Een dubbelhuis met invloed van de Normandische bouwtrant. - TY BREIZ. Albert I-laan 249. Een enkelhuis met invloed van Normandische bouwtrant. - L'HERMITAGE Zeedijk 102. Een hoekhuis uit 1901.
Neo-stijlen 1890-1930	Een aantal villa's of hotels zijn gebouwd naar het voorbeeld van belangrijke burgerlijke bouwstijlen uit de 16de, 17de en 18de eeuw. Invloeden uit een drietal stijlen zijn hier merkbaar: - barok : gekenmerkt door een overdreven vormen spel en versieringen. - classicisme : stijlform die teruggrijpt naar de klassieke vormen uit de oudheid met strengheid en symmetrie als basisingrediënten. - Vlaamse renaissance : een vernieuwing die geïnspireerd is door de klassieke bouwkunst maar gekruid is met eigen Vlaamse elementen zoals baksteen, trapgevels en korfbogen.	- VILLA GOUNOD. Hene-gouwenstraat. Hoekhuis in neo-barok. - HURLEBISE. Lombardsijdestraat 16. Hoekhuis in neobarok met Art Deco-invloed. - LES LUTINS. Zeedijk 73. Neoclassicistische stijl. - VILLA NEPTUNE. Zeedijk 61. Neo-Vlaamse renaissancestijl. - PASTORIE. Sint-Bernardusplein 2. Neo-Vlaamse renaissancestijl.
Art Deco 1905-1935	Tussen de twee wereldoorlogen in beheerste deze stijlform niet alleen de kustarchitectuur, maar kwam ook algemeen voor in de andere steden. Het decoratief element is zeker zo belangrijk als de functionele vormgeving. Speelsheid en versiering zijn de basiskenmerken van deze moderne 'barokstijl'.	- WHITE RESIDENCE. Zeedijk 10.

STIJLVORM	KENMERKEN	VOORBEELDEN
Normandische stijl 1920-1930	Een landelijke stijl die aanleunt bij de cottage-stijl. Het is een importprodukt vanuit het Normandische Deauville. Pseudo- stijl- en regelwerk zijn belangrijke kenmerken. Een aantal grotere buitenverblijven van de gegoede burgerij zijn in deze stijl gebouwd.	- KINDERVREUGDE. Zeedijk 12. Dit hoekhuis is de voormalige eigendom van baron Crombez.
Modernistische stijl 1920-1930	Deze tendens moet eerder beschouwd worden als een reactie tegen de overladenheid en het decoratieve van een aantal opponenten. Het sobere, zakelijke en functionele primeren. Afgeronde hoeken, platte daken, gebruik van beton en grote roedeverdeling in de ramen zijn determinerende kenmerken.	- RENAISSANCE. Albert I-laan 108. Een café-restaurant uit 1930. - Ook een aantal verblijfscentra uit de beginperiode van het sociaal toerisme (vanaf 1936) zijn in deze eenvoudige stijl gebouwd.
Internationale stijl 1920-1940	De bouwstijl die zich onderscheidt door zijn kubistische vormgeving. Ronde oculi en buisvormige elementen worden in de afwerking veelvuldig gehanteerd.	- RUBAN BLEU. Zeedijk 84 - ALBERT I-LAAN 72. Alleenstaande villa.
Hoogbouw stijl 1950-1970	De bouw van appartementen van tien bouwlagen en meer dateert vanuit de periode 1950-1970. De blokken missen elke versiering. Het zijn de voornaamste bouwstenen uit de Atlantic Wall.	

instituut voor
mariene
wetenschappen

KUSTARCHITECTUUR

Het sluizencomplex 'GANZEPOOT'.

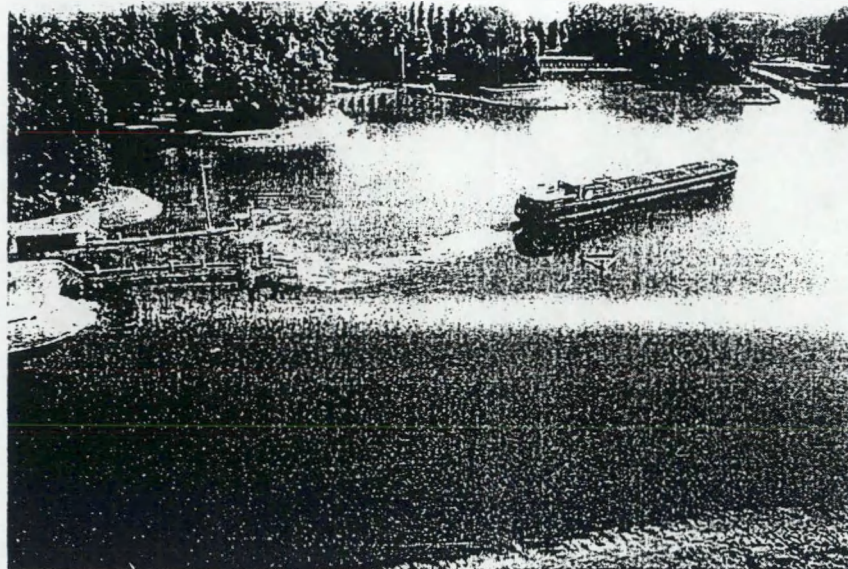
Het sluizencomplex van Nieuwpoort, ook 'Ganzepoot' genoemd, heeft een dubbele functie. De vannen of uitlaatsuizen maken mogelijk dat het drainagewater van de laaggelegen polders geregeld kan afvloeien terwijl de sluizen het waterpeil van de kanalen ten behoeve van het scheepvaartverkeer regelen. De bouw van dit kunstwerk was een noodzaak omwille van de getijdewerking, waarbij tweemaal per dag een relatief hoogteverschil van vier meter optreedt. Deze schommeling blijft thans beperkt tot de havengeul; meer landinwaarts oefent de mens controle uit. De 'Ganzepoot' is de scheiding tussen beide.

Vannen of uitlaatsuizen. Omwille van de lage absolute hoogteligging van de polders — een gedeelte bevindt zich immers beneden het waterpeil dat de zee bij vloed bereikt — zijn uitlaatsuizen of vannen noodzakelijk. De deuren, die bij vloed gesloten zijn, worden bij laag water geopend, zodat het overtollige water naar zee kan geloosd worden. Deze natuurlijke afwatering wordt mogelijk gemaakt door de zeewaartse getijstroom in de IJzermondig tijdens de periode van laag water.

Sluizen. De uitlaatsuizen mogen niet verward worden met de echte sluizen die aangewend worden voor het versassen van de schepen. Ze zijn te herkennen en te onderscheiden door hun staketsels die in de havengeul uitsteken. Om de scheepvaart te kunnen waarborgen, moeten de kanalen voldoende diepgang hebben. Met sluizen kan men deze voorwaarde in de hand houden.

Verbinding met het hinterland. Via de 'Ganzepoot' staat de havengeul in verbinding met liefst zes verschillende verkeers- en/of drainagerichtingen. Bij hun situering van noord naar zuid komt aan het licht dat er evenveel ontwateringskanalen als scheepvaartwegen zijn.

- Nieuw Bedelfverlaat: een afwateringskanaaltje van de polders.
- Gravensas: het kanaal Nieuwpoort-Plassendale vormt een ontsluiting naar de Oostkust toe. In Plassendale sluit het aan op het kanaal naar Brugge.
- Springverlaat: de kreek van Nieuwendamme is een voormalige, meanderende loop van de IJzer en verzorgt thans de ontwatering van de Sint-Jorisvolder.
- Iepersas: het huidige IJzerkanaal.
- Veurne-Ambachtverlaat: de aflossingsvaart Veurne-Ambacht staat in verbinding met de Noordvaart en de Slijkvaart. Het verzekert de drainage van de polders in Ramskapelle en vormde een belangrijke schakel in de 'overstromingen' die de Eerste Wereldoorlog een beslissende wending gaven.
- Veurnesas: het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke ontsluit de Westkust en vormt een verbinding met de Noordfranse havensteden.

Het sluizencomplex Ganzepoot.

De sfeer van de vissershaven.

De VISSERSHAVEN.

De vissershaven is historisch gevestigd aan en vergroeid met het noordwestelijk deel van de stad. Dat de bedrijvigheid zich uitsluitend concentreert op de zuidelijke kade, is uiteraard bepaald door de ligging van de vismijn. Langs de aanlegkade die ongeveer één kilometer lang is, liggen de kleurrijke vissersboten. Specialisten zullen hierin een drietal soorten herkennen, die elk specifieke opdrachten vervullen in de visvangst.

- **garnaalschepen:** deze varen in de winterperiode dagelijks langs de kusten. Men herkent deze relatief kleine vaartuigen aan de twee stalen armen waaraan de netten bevestigd zijn.
- **kusttreilers of kleine middenslagtreilers:** ze worden ingezet voor vangsten op het zuidelijk deel van de Noordzee en verblijven 1 à 5 dagen op zee.
- **middenslag en grote treilers:** deze bevaren vooral het noordelijk deel van de Noordzee en kunnen 8 à 10 dagen onderweg zijn.

De huidige vismijn kwam in twee fasen tot stand: het oorspronkelijk gebouw uit 1952-53 werd in 1971-72 uitgebreid tot zijn huidige dimensies (150x24m). Het gebouw is eigendom van de stad. In 1987 bedroeg de totale bruto opbrengst van vis verhandeld via de Nieuwpoortse vismijn 173.286.228 Bfr. Er werd 2.037.288 kg vis aangevoerd: 1.967.197 kg bodemvis (o.a. gul, kabeljauw, makreel, schol, bot), 31.941 kg garnaal en 38.150 kg haring. De resultaten van 1987 worden door insiders een heel scherp record genoemd dat in de toekomst enkel nog kan overschreden worden door een verhoogde verkoop van de Nieuwpoortse "Westvaartuigen" in de eigen thuishaven. De feestzaal op de eerste verdieping vormt tijdens de zomermaanden vaak het decor van tentoonstellingen. Overigens heeft men er een prachtig panorama op Nieuwpoort-aan-zee, Lombardsijde, Westende, het Koning Albert-monument en het industrie-terrein aan de overzijde van de havengeul.

De HAVENGEUL tussen de JACHTHAVEN en de ZEE.

Tussen de jachthaven en de Noordzee — een afstand van ca. 2 kilometer — situeren zich aan weerszijden van de havengeul een aantal curiosa. Voor de juiste lokalisatie ervan verwijzen we naar het kaartje op pagina 67 van deze geogids.

- Het natuurgebied 'IJZERMONDING' op de rechteroever met aansluitend een duinengebied dat grotendeels opgeëist wordt door de militaire basis van Lombardsijde. Nadere uitleg en beschrijving in de rubriek 'Natuur- en parkgebieden', p.41.

- Technische installaties op de linkeroever zoals de kuisbank van de vissersboten, aanlegsteiger voor reddings- en loodsdiensten, herstelplaats voor jachten.

- De zeilschool van BLOSO 'Rijkssportcentrum Nieuwpoort Havengeul'. Nieuwpoort is niet alleen een mekka voor de watersport, doch ook een belangrijk opleidingscentrum. In verschillende openbare en private zeilscholen wordt de jeugd vertrouwd gemaakt met het reilen en het zeilen van deze boeiende watersport.

- Het voormalig MARINEDOK werd in 1976 afgeschreven als thuishaven voor mijnenvegers. Het is de betrachting deze infrastructuur aan te passen en te incorporeren in de jachthavenuitbreiding.

- Ter hoogte van Nieuwpoort-aan-zee is er een gratis veerdienst tussen beide IJzeroevers.

- De VUURTOREN is op de rechteroever gelegen. Hij werd in 1949 in gebruik genomen nadat zijn voorganger in 1944 slachtoffer was geworden van oorlogsvernieling. Het rode zwaailicht dat elke 14 seconden een dubbele flikkering uitstraalt, heeft tot taak de veilige havengeul te lokaliseren voor schippers en zeilers die Nieuwpoort vanuit de Noordzee naderen.

- Het WESTERSTAKETSEL, gebouwd in 1865, heeft een lengte van 490 meter, terwijl het OOSTERSTAKETSEL uit hetzelfde jaar 543 meter in zee uitsteekt. Vanaf het staketsel kan men er vissen met lijn en kruisnet.

De Noorderhaven op de rechteroever van de havengeul werd in 1969 in gebruik genomen. De hinderende invloed van stromingen en golfslag wordt in hoge mate geneutraliseerd door de constructie van een tweetal lage dammen met aansluitende stroombrekers. Dit gedeelte is uitgerust met zeven vlottende steigers van 60 meter lengte en één vlottende steiger van 125 meter lang, zodat de totale aanlegcapaciteit zo'n 300 boten bedraagt. Verder heeft men hier de beschikking over één vaste scheepshelling.

Orgelpunt in de uitbouw van de jachthaven is ongetwijfeld de realisatie van het insteeddok dat in open verbinding staat met de havengeul. Dit dok, **Novus Portus** genoemd, heeft een wateroppervlakte van liefst 12,5 ha. en is voorzien van twee vaste scheepshellingen. Samen met 1930 meter vlottende steigers betekent dit een aanlegcapaciteit van om en bij de 1800 jachten. Rond het nieuwe dok is daarenboven een terrein beschikbaar van ongeveer 16 hectaren voor het oprichten van dienstverlenende inrichtingen. Hiertoe behoren o.m. de clubhuizen van de Watersportkring van de Luchtmacht (W.S.K.Lu.M) en de Vlaamse Vereniging voor Watersport (V.V.W.), alsook het splinternieuwe dispatchingcentrum dat in opdracht van BLOSO gebouwd werd.

De HANDELSHAVEN.

In vergelijking met de vissershaven is de economische bedrijvigheid van de Nieuwpoortse handelshaven eerder beperkt. Ter hoogte van de vissershaven zien we op de noordelijke oever van de havengeul een grote zandkegel. Thans wordt dit zand op de zeebodem voor de kust ontgonnen en met baggerboten en pijpleidingen aangevoerd. Met de zandwinningsexploitatie kent de handelshaven een stelselmatige heropflakking. In het dienstjaar 1987 hebben 533 zeeschepen de handelshaven aangedaan en werden er 545.612 ton goederen verhandeld.

De zandwinning behoort tot het 25 hectaren groot industrieterrein **REDAN**, waarop verder hoofdzakelijk watergebonden industrieën gevestigd zijn: Nieuwpoort-Marine, Belgian Boat Service, Ship-shop. Slotfabriek en houtmagazijnen horen echter thuis in de galerij van de industriële archeologie. Men kan zich met moeite een voorstelling maken van de drukte van weleer, toen de haven van Nieuwpoort een onmisbare schakel was in het wol- en textieltransport tussen Engeland en de welvarende Vlaamse steden... zeven eeuwen, vaak beroerde geschiedenis, hebben hiervan heel wat weggeschaafd.

De JACHTHAVEN.

Even stroomafwaarts van de vissershaven, bloeit de Eurojachthaven stapsgewijs open tot een groots complex. Overeenkomstig de gestadige opmars van de waterrecreatie, zijn al deze infrastructuren van recente datum. Toen in de jaren zestig de watersport een ware 'populariteitsboom' kende, nam de vraag naar aanlegplaatsen snel toe. De vlotkom was vlug te klein en in 1969 realiseerde men een eerste uitbreidingsfase op de rechteroever van de havengeul. In 1979 werd het nieuwe jachtdok, **Novus Portus**, operationeel. Bij het aanschouwen van de huidige accommodaties, zal onze indruk nog versterkt worden: de zeilsport heeft hier de wind in de zeilen.

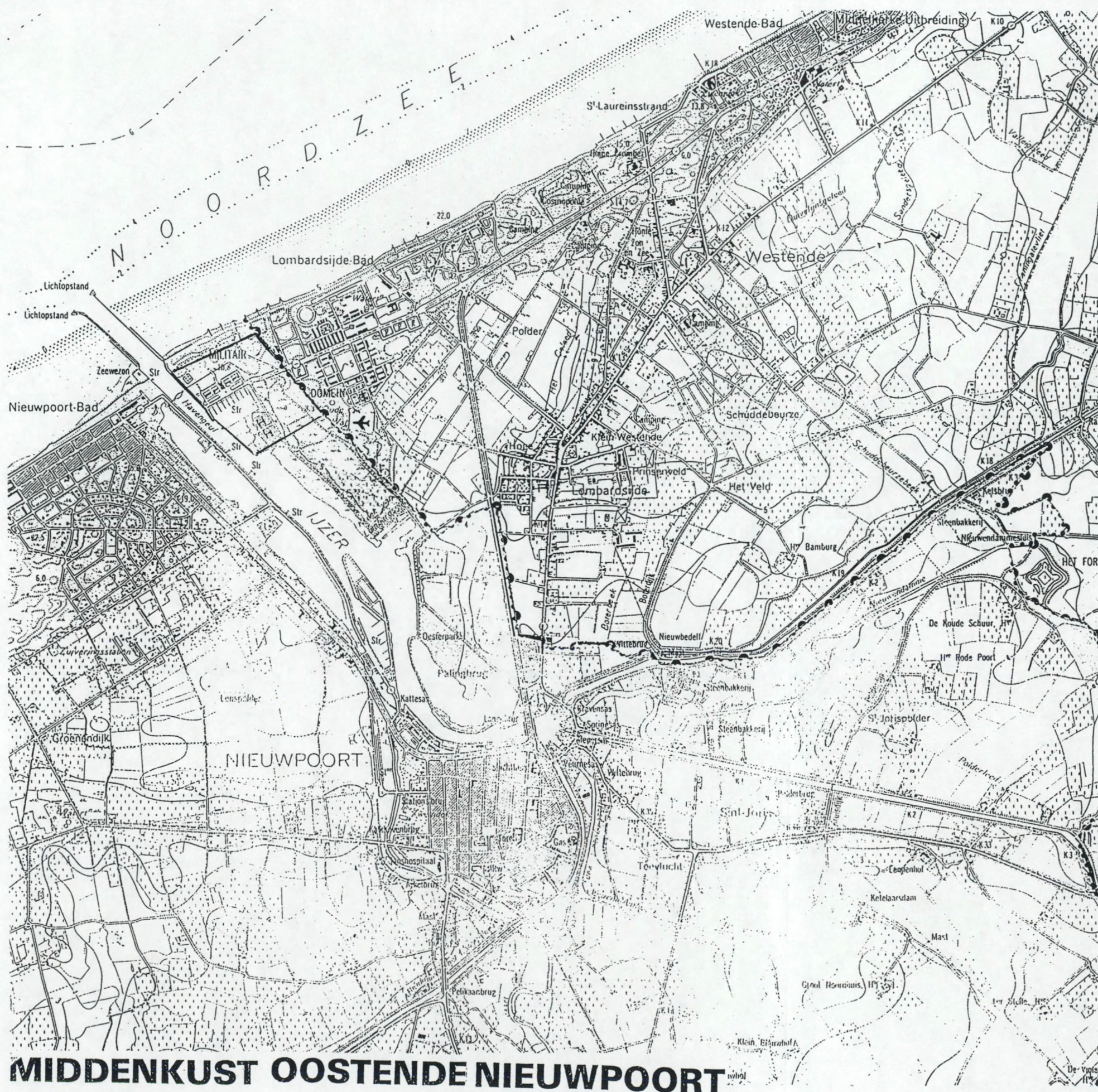
De vlotkom heeft een wateroppervlakte van 3,5ha en een aanlegcapaciteit van ca. 450 boten. Er zijn twee vlottende steigers en twee vaste hellingen. Dit oudste compartiment van de jachthaven werd in 1895 ontworpen en fungeerde tot even na de Tweede Wereldoorlog als vissershaven. Op de wal stond hier destijds de eerste primitieve vismijn, ook illustratief 'Het stalleke van Bethlehem' genoemd. Tot 1944 was deze vlotkom door een sluis met de havengeul verbonden. Deze werd echter door de Duitsers vernield en is nadien nooit meer terug hersteld geworden.

De Eurojachthaven van Nieuwpoort,
de zeilsport heeft er de wind in de zeilen.

**Staatssecretariaat voor Streekeconomie en
voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting**

- M** Militaire domeinen
- N** Natuurgebieden
- Natuurgebieden met wetenschappelijke waarde of natuurrezervaten
- P** Parkgebieden
- Gebieden voor dagrecreatie
- Gebieden voor verblijfrecreatie
- Gebieden voor ambachtelijke bedrijven of gebieden voor kleine en middelgrote ondernemingen
- Gebieden voor milieubelastende industrieën
- D** Gebieden hoofdzakelijk bestemd voor de vestiging van grootwinkelbedrijven
- Woonuitbreidingsgebieden
- Agrarische gebieden
- Woongebieden
- Bestaande luchtvaartterreinen

NIEUWPOORT

36W

	A1	Klei tot lichte klei, overgaand tot lichter materiaal, dat op minder dan 100 cm diepte overgaat tot zware klei.
Argile ou argile légère, passant à des matériaux plus légers, qui passent eux-mêmes à de l'argile lourde à moins de 100 cm de profondeur.
	A2k	Slibhoudend zand, tussen 60 en 100 cm diepte overgaand tot klei.
Sable argileux, passant à de l'argile entre 60 et 100 cm de profondeur.
	A2s	Slibhoudend zand, tussen 60 en 100 cm diepte overgaand tot zand.
Sable argileux, passant à du sable entre 60 et 100 cm de profondeur.
	B2	Klei, tussen 60 en 100 cm diepte overgaand tot lichter materiaal.
Argile, passant à des matériaux plus légers entre 60 et 100 cm de profondeur.
	B1	Klei, op minder dan 60 cm diepte overgaand tot lichter materiaal.
Argile, passant à des matériaux plus légers à moins de 60 cm de profondeur.
	B2	Middelmatig vochtige duingrond.
Sol dunal moyennement humide.
	B3	Klei, meer dan 100 cm.
Argile, plus de 100 cm.
	A1	Zand, meer dan 100 cm; droog profiel.
Sable, plus de 100 cm; profil sec.
	B1	Droge duingrond.
Sol dunal sec.
	A1h	Zand, meer dan 100 cm; vochtig profiel.
Sable, plus de 100 cm; profil humide.
	OG1	Uitgebrakte gronden, licht profiel.
Sois débriquetés à profil léger.
	C2	Middelmatig vochtige geëgaliseerde duingrond.
Sol dunal égalisé, moyennement humide.
	A0	Hoge duinen, al of niet gefixeerd.
Dunes élevées, fixées ou mouvantes.
	A2	Slibhoudend zand, meer dan 100 cm.
Sable argileux, plus de 100 cm.

BODEMKAART van BELGIË

Uitgegeven door het
Comité voor het opnemen van de Bodemkaart
en de Vegetatiekaart van België.

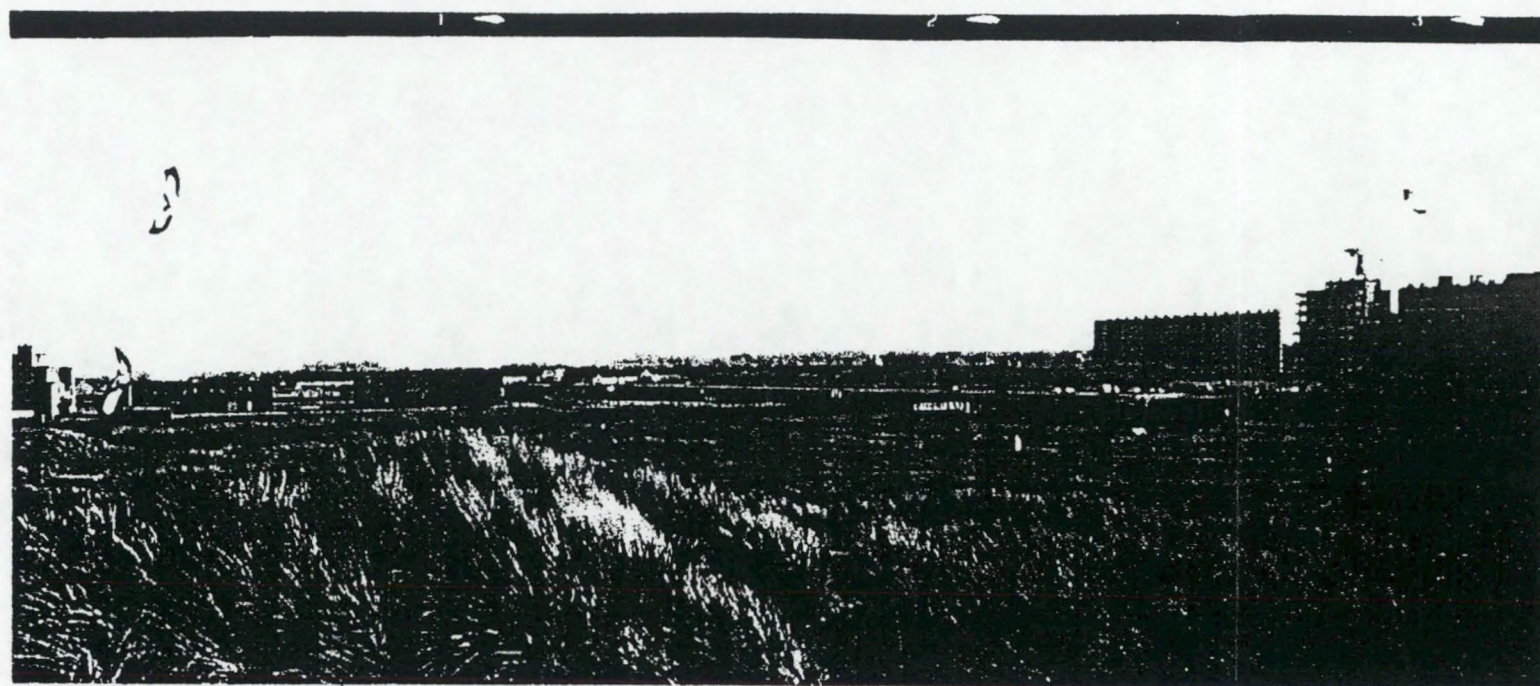

Foto nr. 1

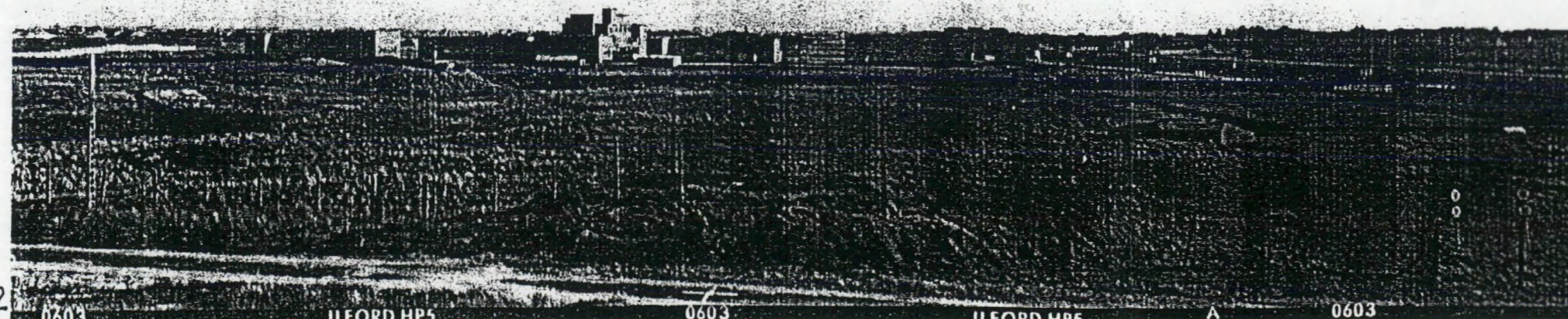
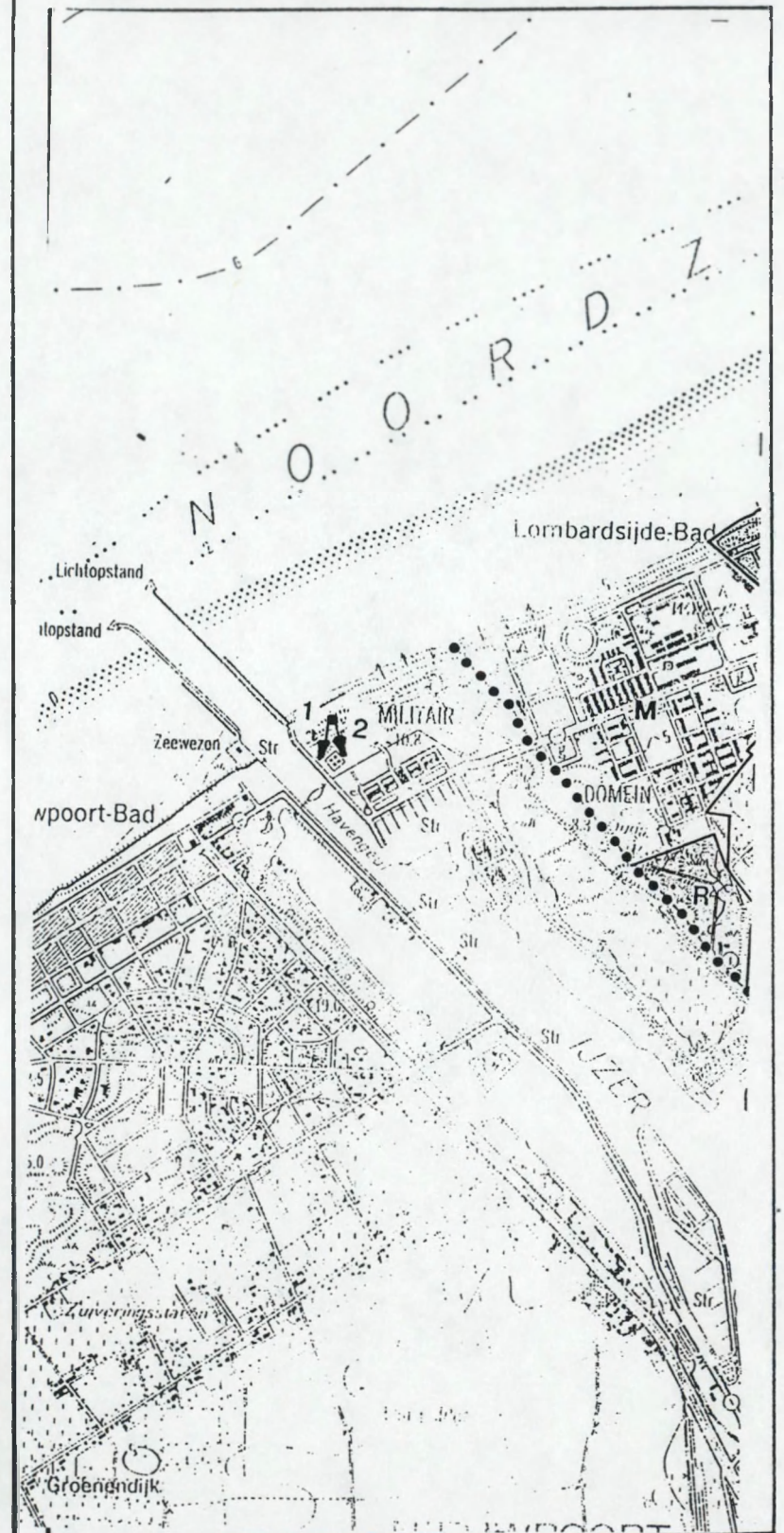

Foto nr. 2

Foto's site

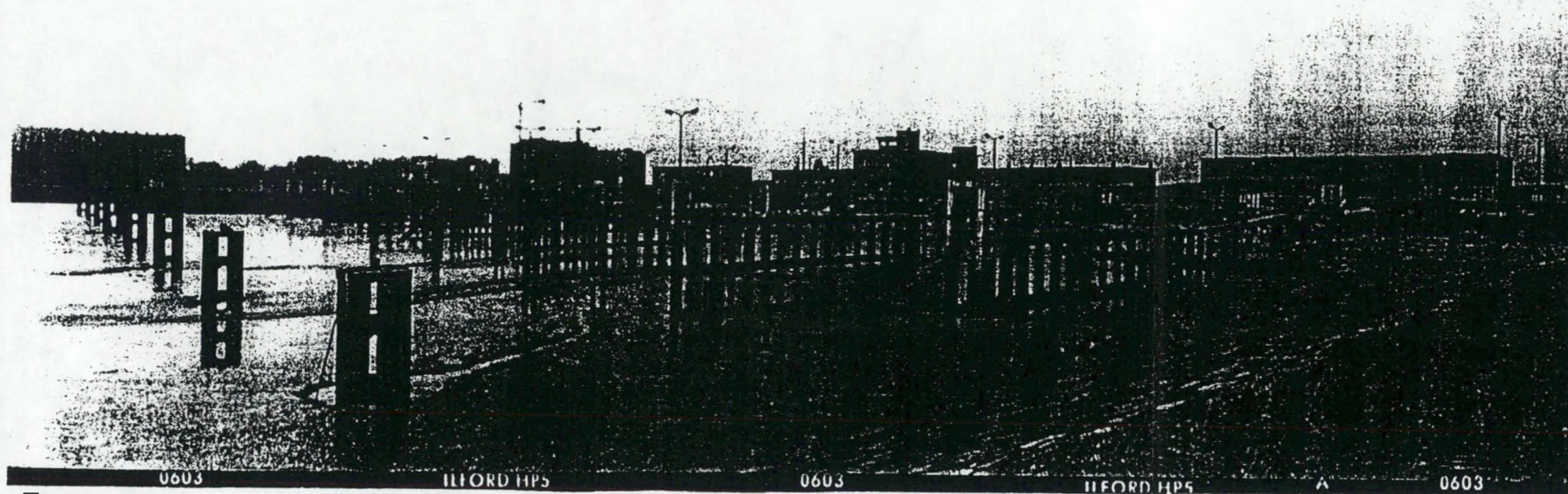
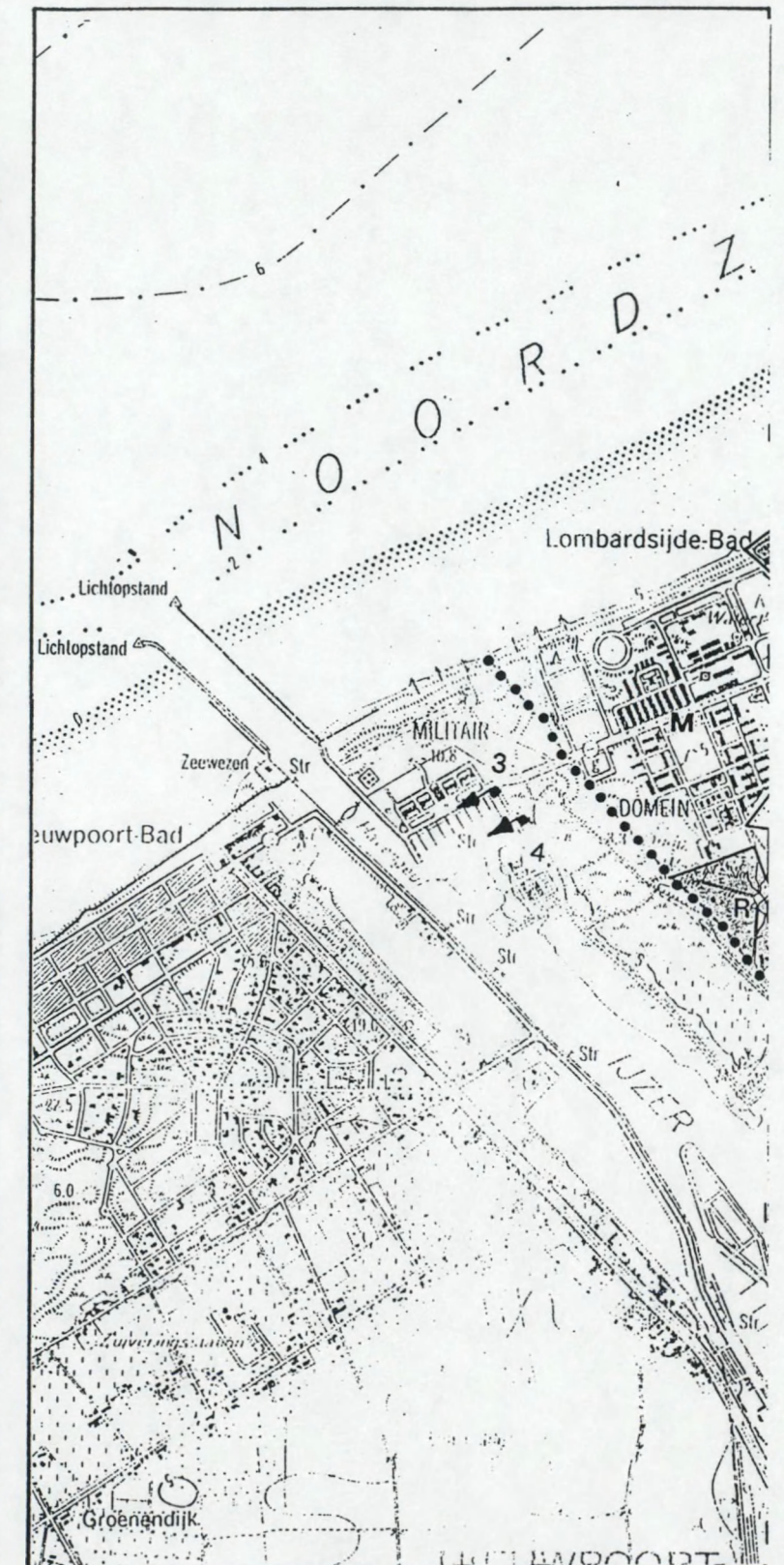

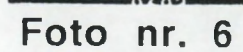
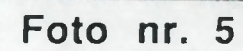
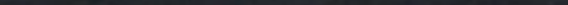
Foto nr. 3

Foto nr. 4

Foto's site

**instituut voor
mariene
wetenschappen**

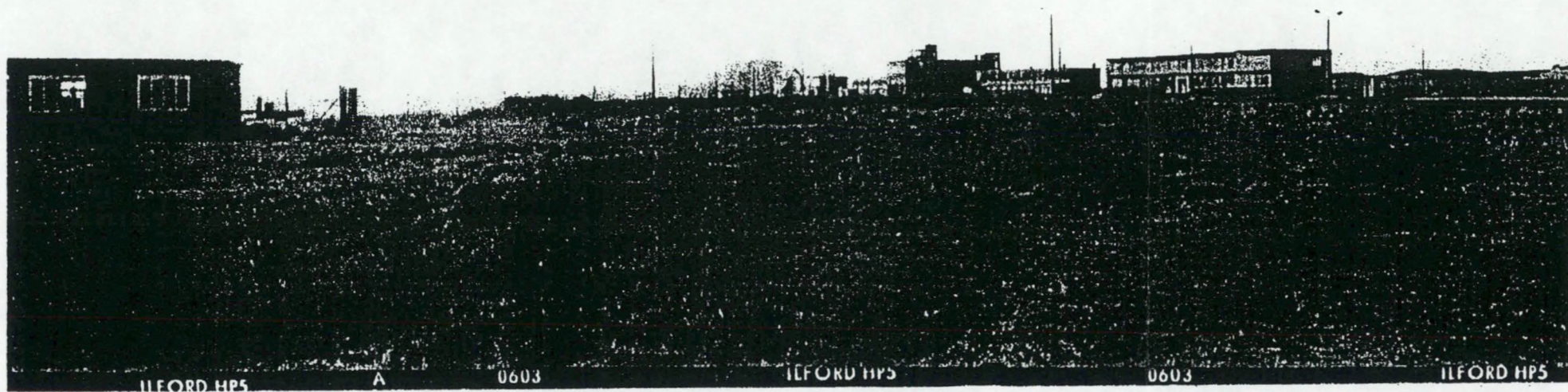

Foto nr. 7

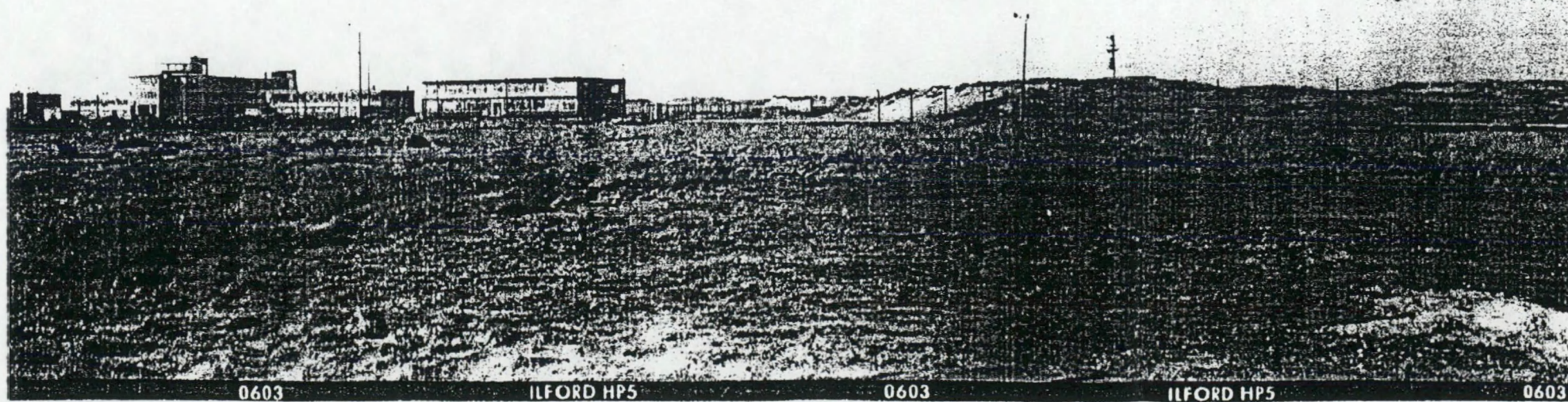
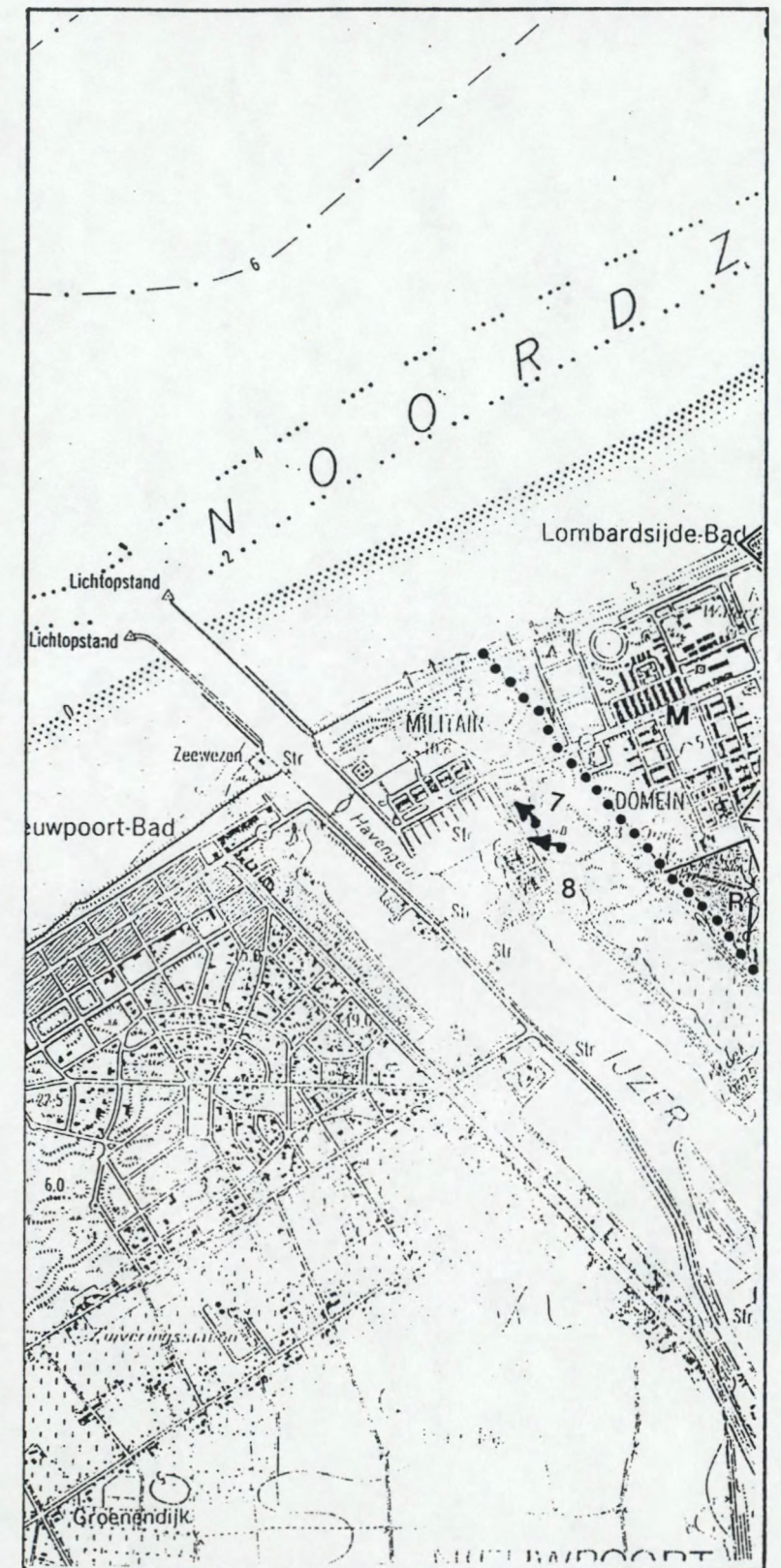

Foto nr. 8

Foto's site

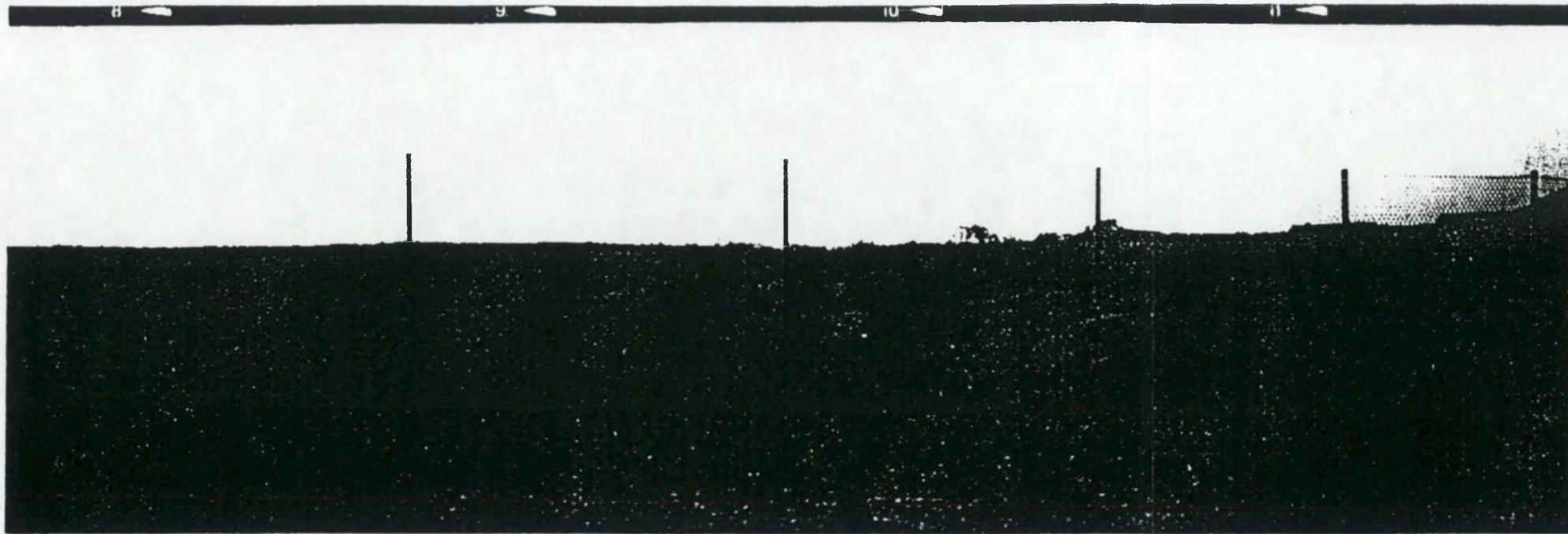

Foto nr 10

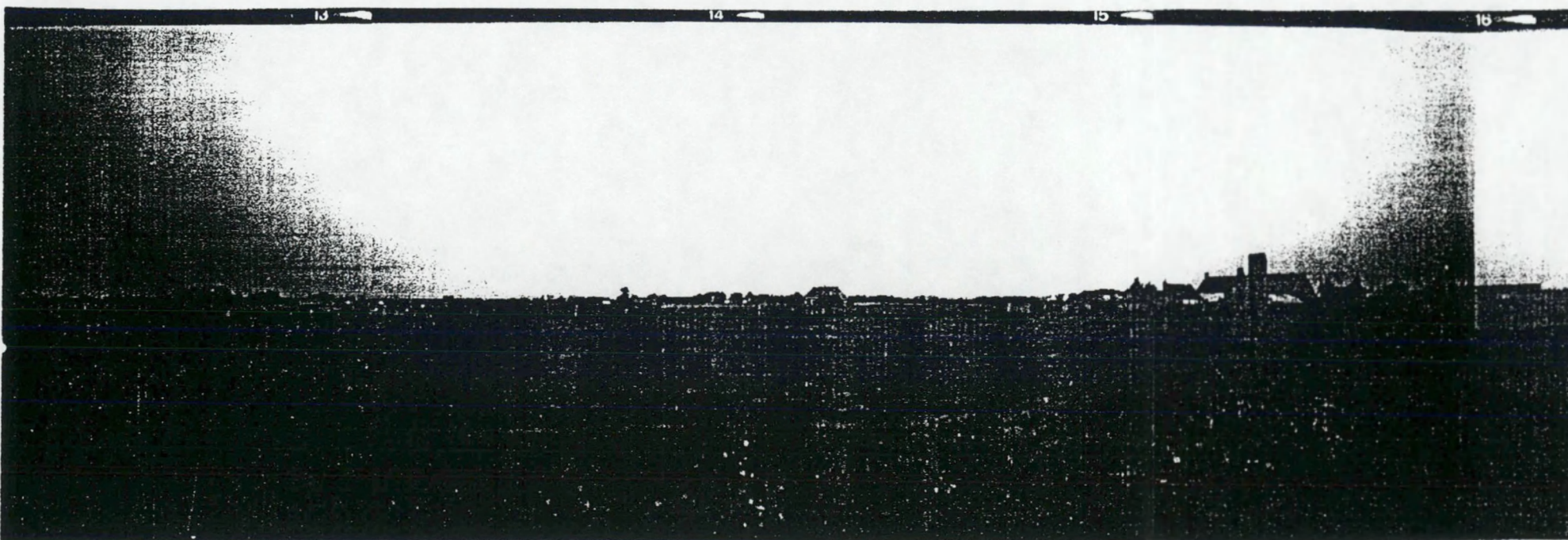
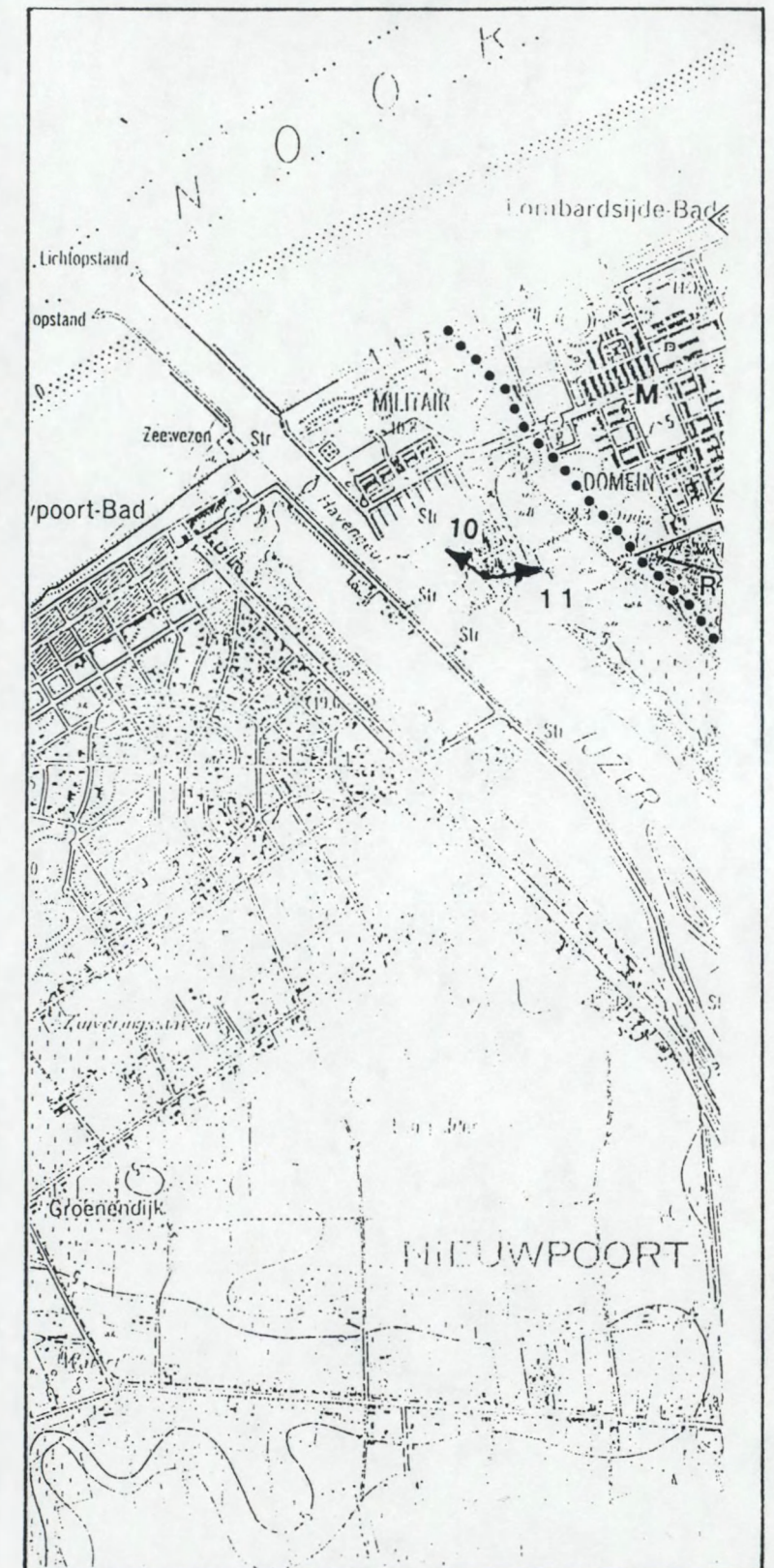

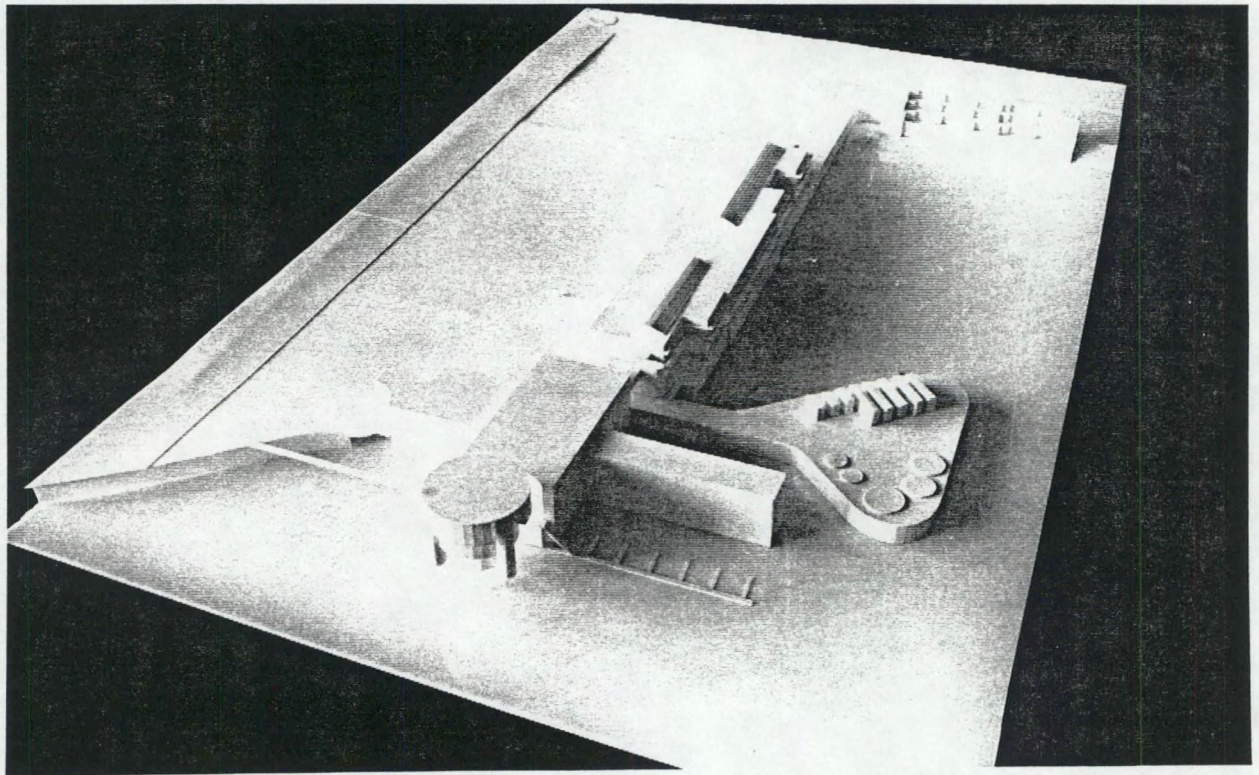
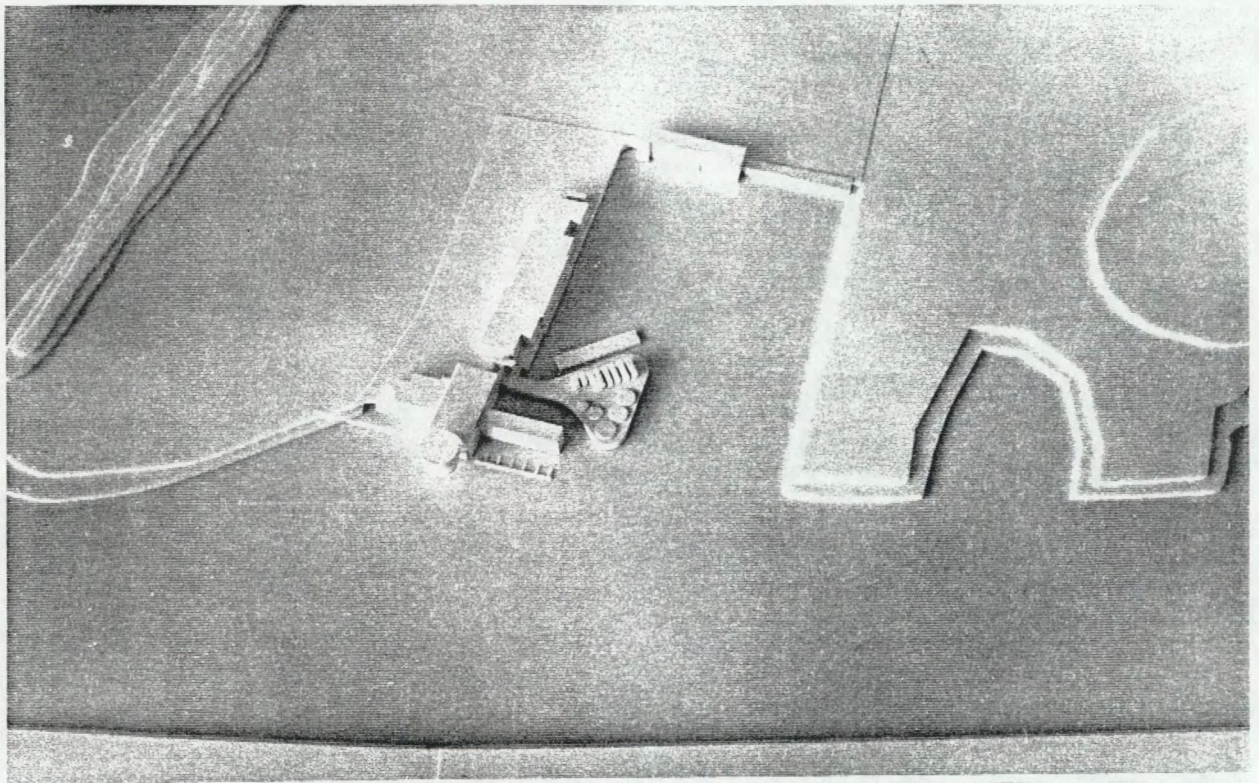
Foto nr.11

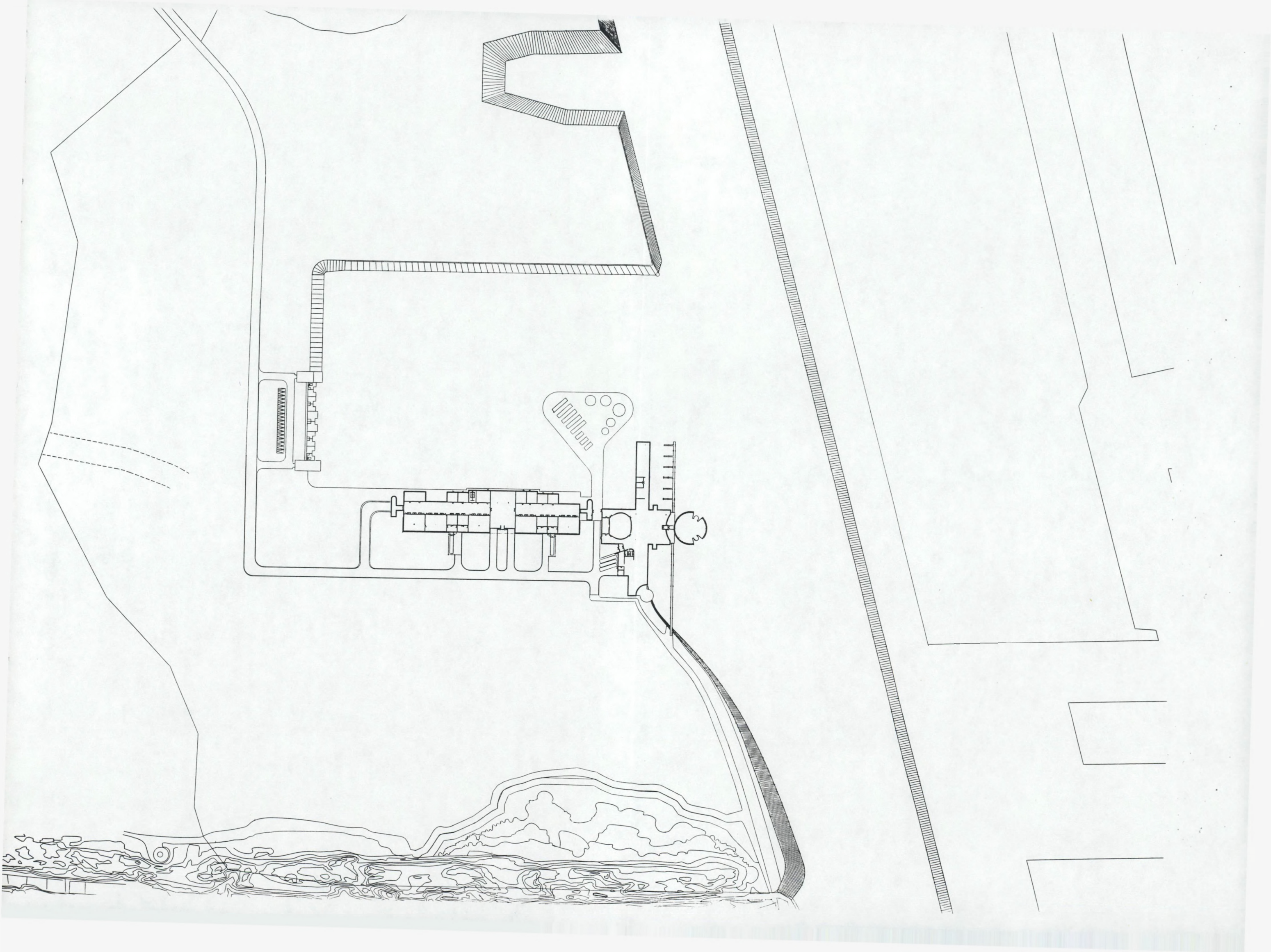

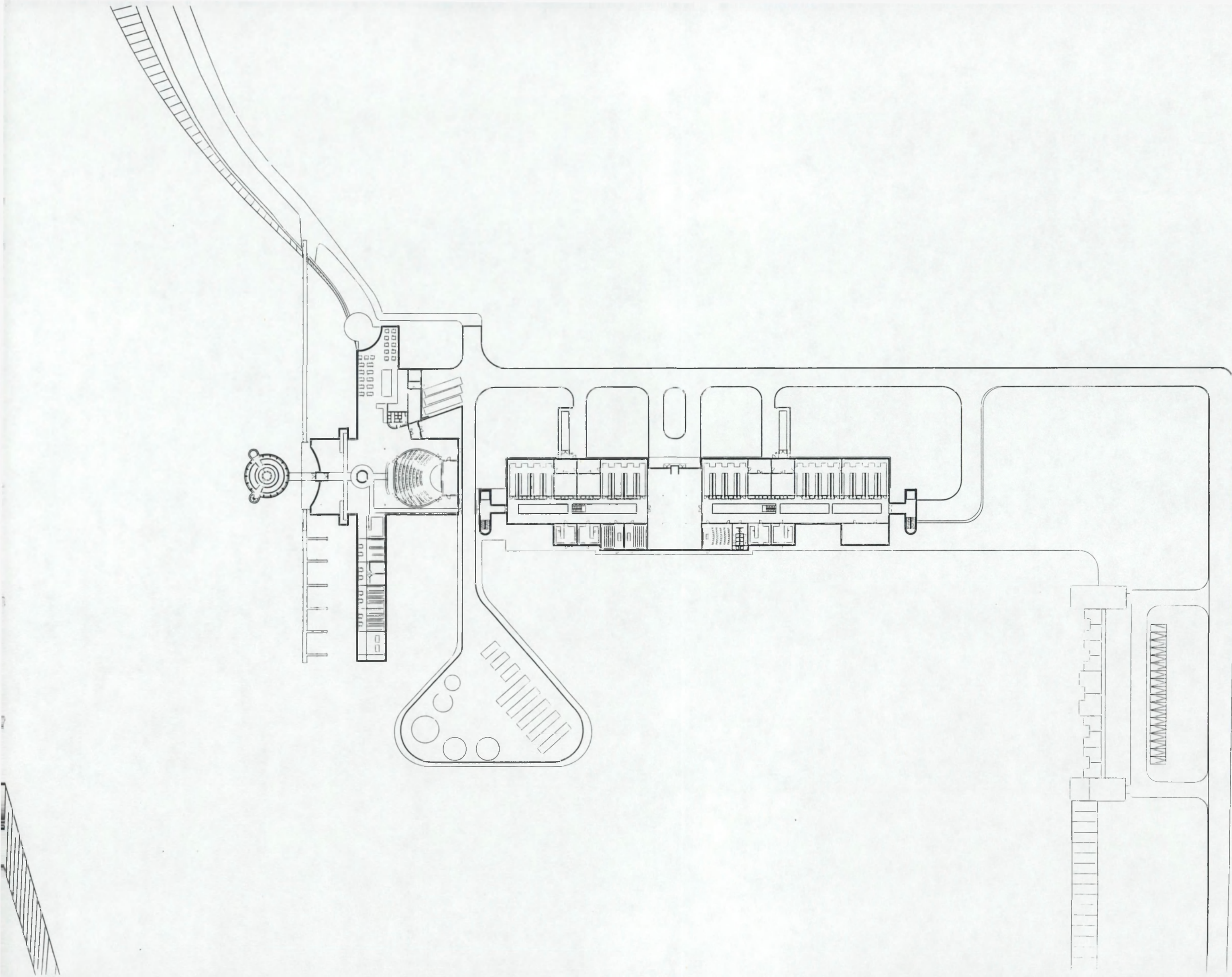
Foto's site

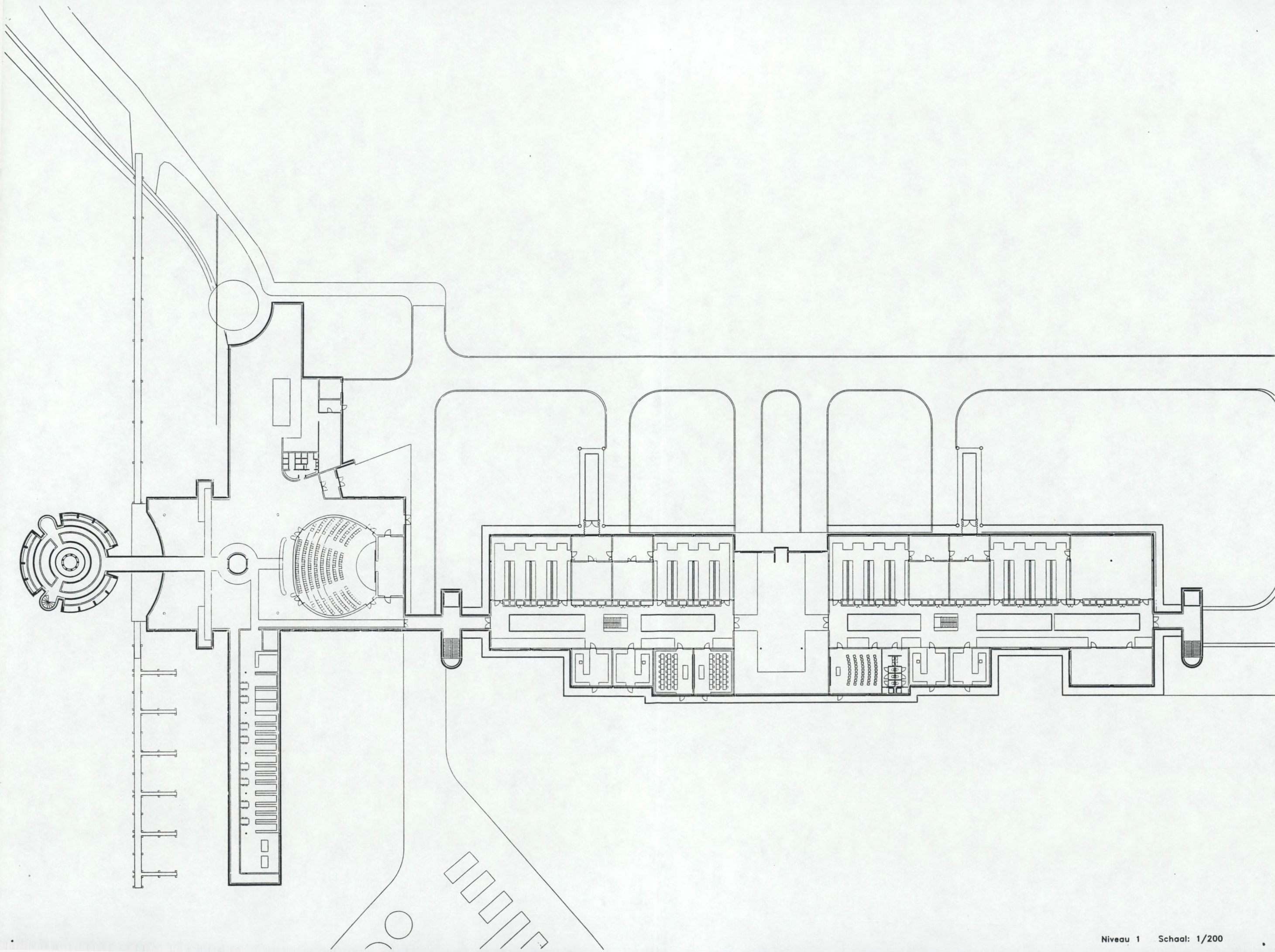
DIDIER COMBES

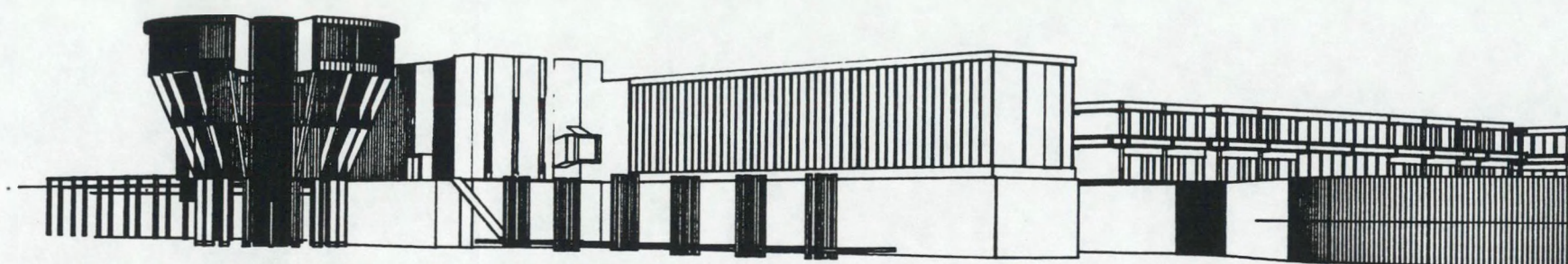
MARK EERLINGEN

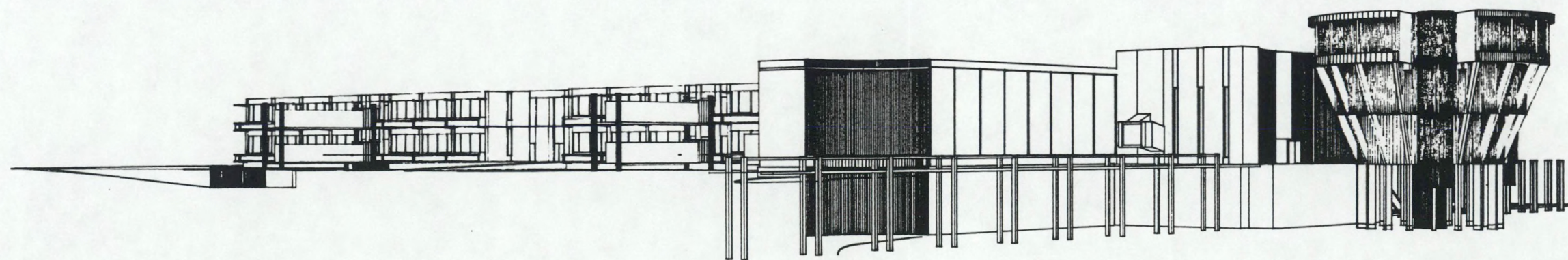

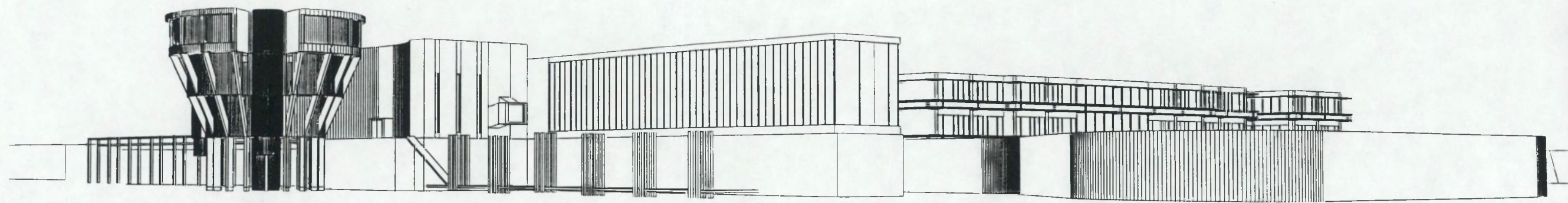

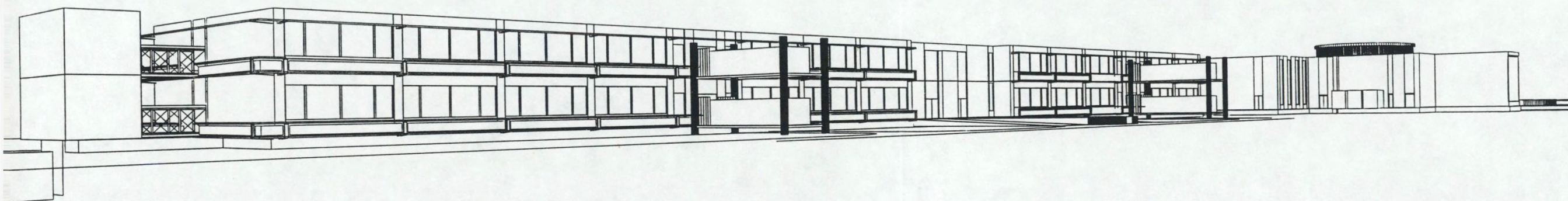

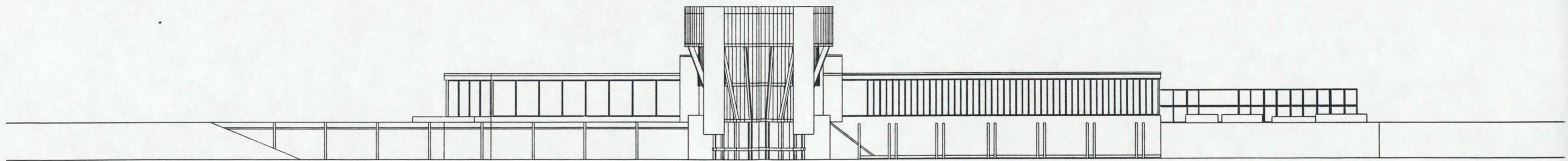
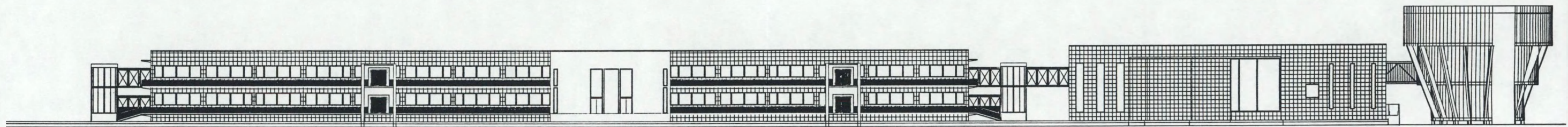
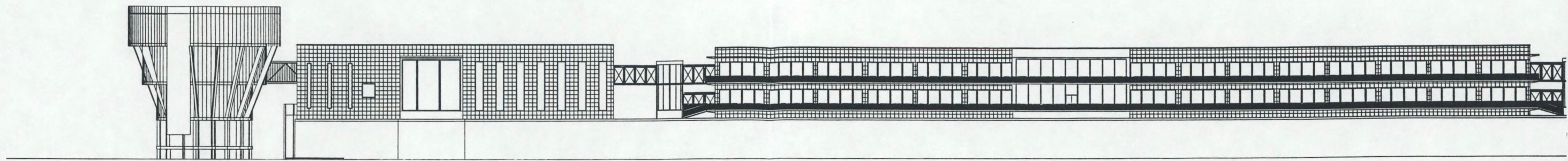

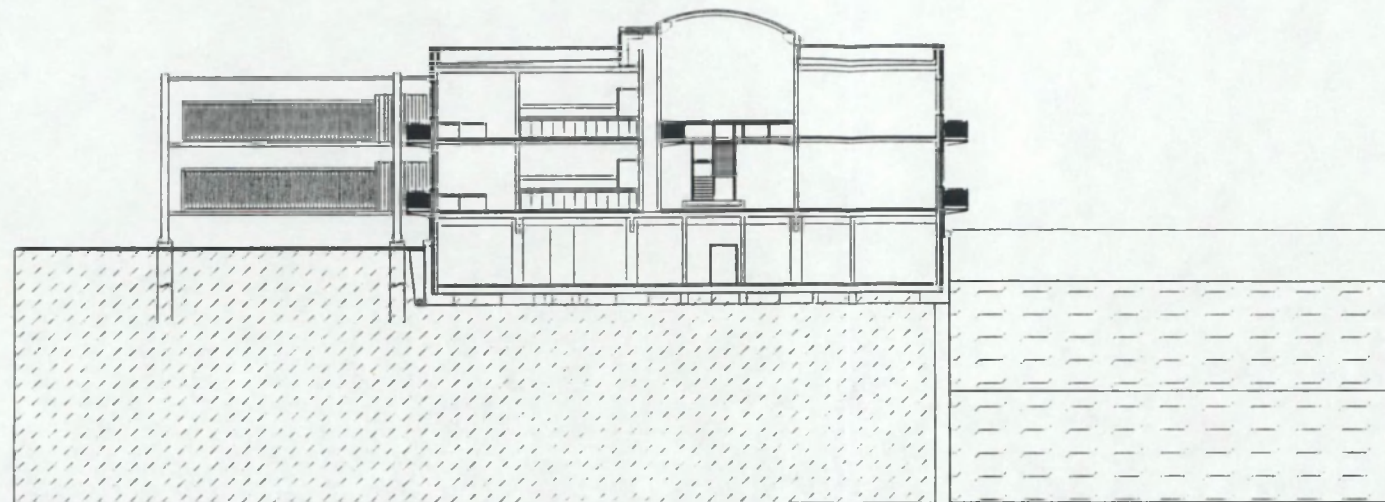

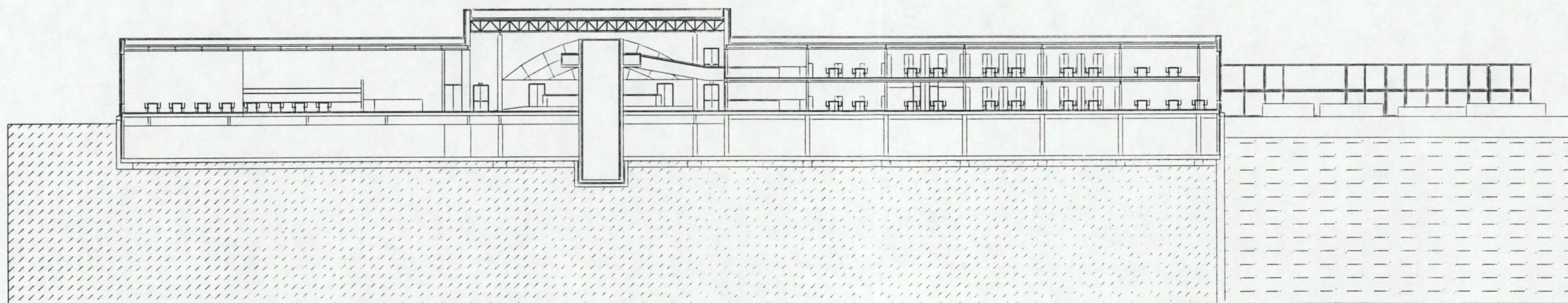

Snede FF Schaal: 1/200

Snede EE Schaal: 1/200

KENNETH GROOSMAN

- It's so big, it looks like one of those oil-ships they used to have.
- Yeah, it must be at least three hundred metres long.
- A pity it's overgrown with seaweed, it must have been quite a building.
- I wonder what they used it for. Maybe it was a temple for one of their - what did they call them ? "Gods".
- That's possible. Do you remember the Greek temples ? They had stairs resembling this building's. Just imagine what an imposing sight this one must have been at night. There you were in your amphibion, still glowing with excitement after closing a million-dollar-deal in the States, and suddenly you saw it : a tower of fifty metres of unpurified old-fashioned light reaching for the heavens. As you came closer you entered this "River de Fer" as archaeologists now call it, and no matter if the tide was high or low, you would see stairs.
- And then you'd drive up that ramp, into the building ?
- I don't think so. What would they have done about all the worshippers' watercrafts ? It's more likely the ramp was used as a means of dropping people off into the building by amphibious ferry. The last thing you wanted was overcrowding, so you had to control the people-flow. You picked up the visitors across the water, in Nu-Port, and first took them for an elaborated trip over the water towards the building, so as to impress them sufficiently, before dropping them off.
- Those priests must have been just like our politicians. Keeping it all misty and mysterious.
- The attraction of the ungraspable, I know. If only our politicians would build things like this.
- Someone voted for them !
- It's all a "Fraude de Luxe", if you ask me. Hey, watch that sperm-whale !
- Ah thanks, nearly bumped into one of Unilever's sea-cattle.

C'mon, let's take a closer look at the building.

- O.K., I'm on your tail.
- Look, that dome must have been the centre, the "pièce de résistance", the place where the ancient priests performed their rites of life.
- Or their macabre sacrifices.
- Uh ... guess we'll never know. I wonder what they worshipped. Money, as we do ?
- I don't think so. I'd rather they prayed to the fish. At full moon the high-priests used to dress up half man - half fish, rose from the sea, went up the stairs, then into the building, to cast a spell over the hundreds that had gathered that night, praying for the safe return of their beloved ones afloat at sea.
- Stop ! You're going to make me cry, you silly poet. I bet it wasn't a temple at all, but a chemical factory. Poisoning the seas for ages to come.
- Now I know why your wife left you : not an inch of romance in your body !
- Very funny. Come on, let's go in !
- Watch the rudder, it's a bit tight !

...

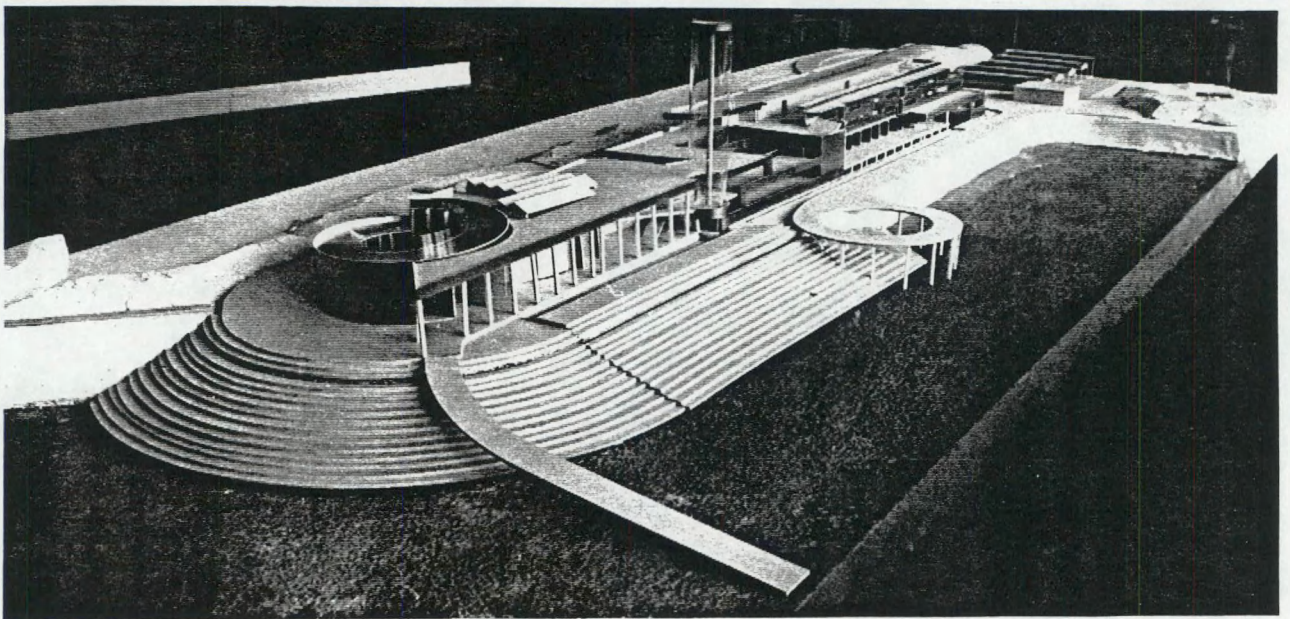
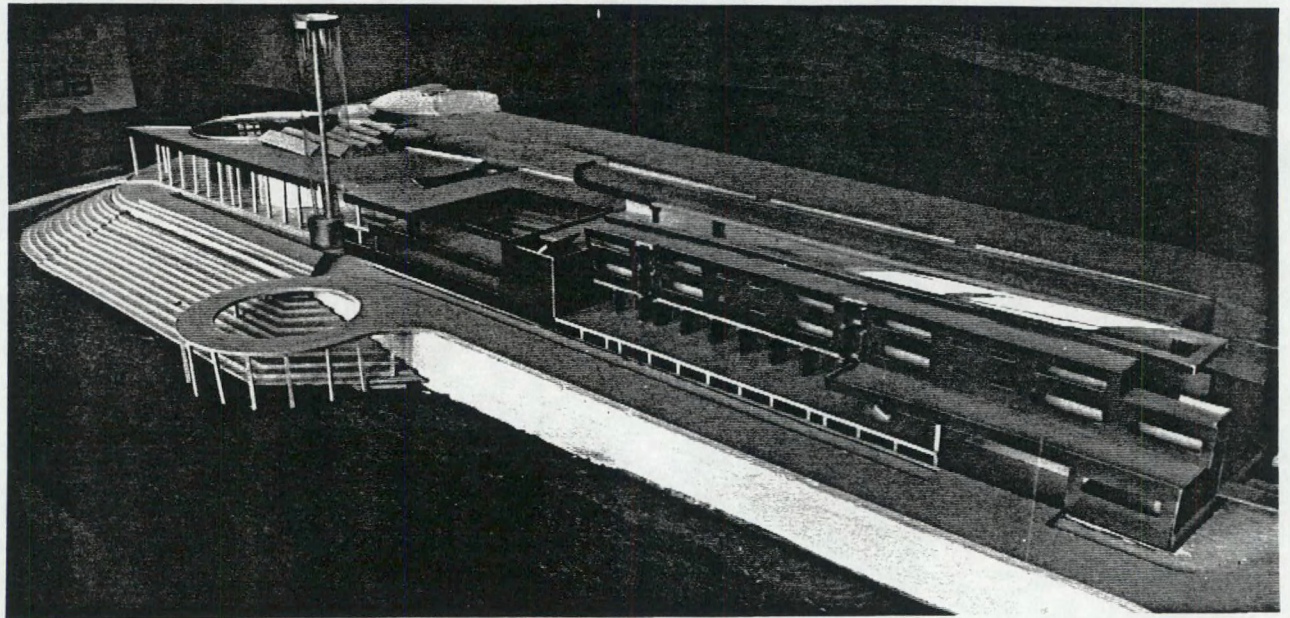
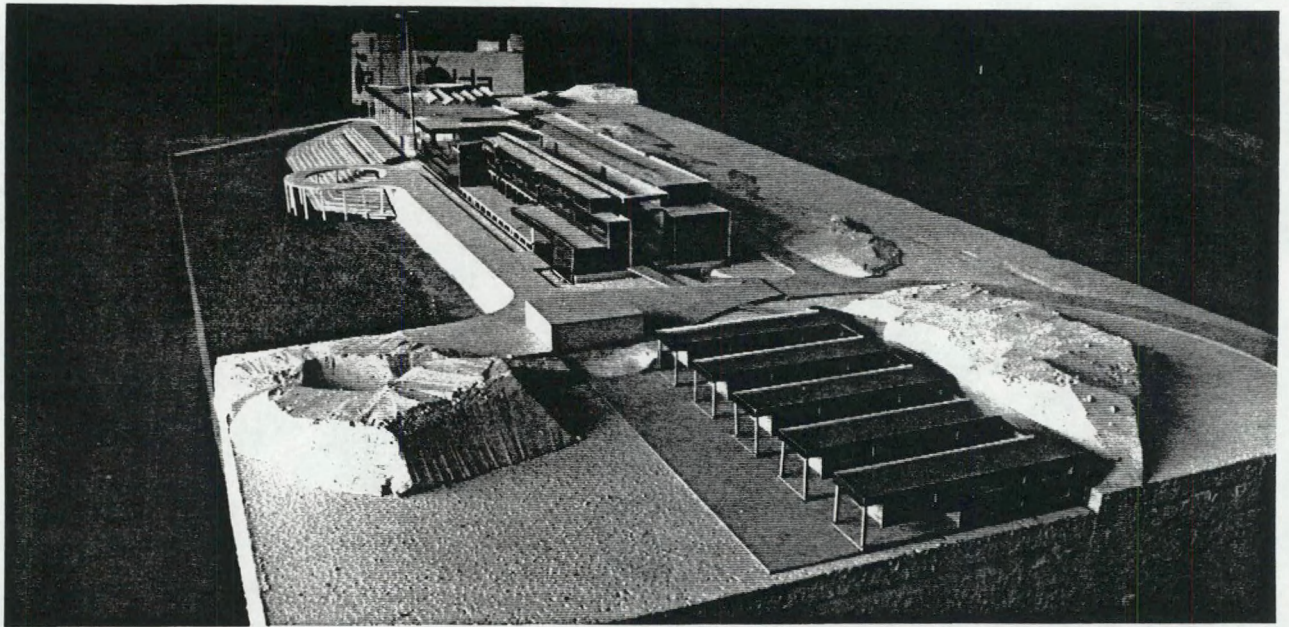
- Look, we must be in the entrance hall. There seems to be a suite of spaces.
- Yeah, this cylindrical volume is the domed one we saw outside. And what's that ? Look at those walls, they remind me of the gills of fish.
- I think people went through the openings to admire the riches on display. What else explains those holes in the roof ? They wanted northern light.
- By the way, have you noticed the whole building is orientated east-west ? That must have had something to do with the predominant winds back in those days when there were still climates. And, besides, they probably much rather watched the dunes and the water than "Playa Hysterical" on one side, and "Tin Soldier Village" on the other.

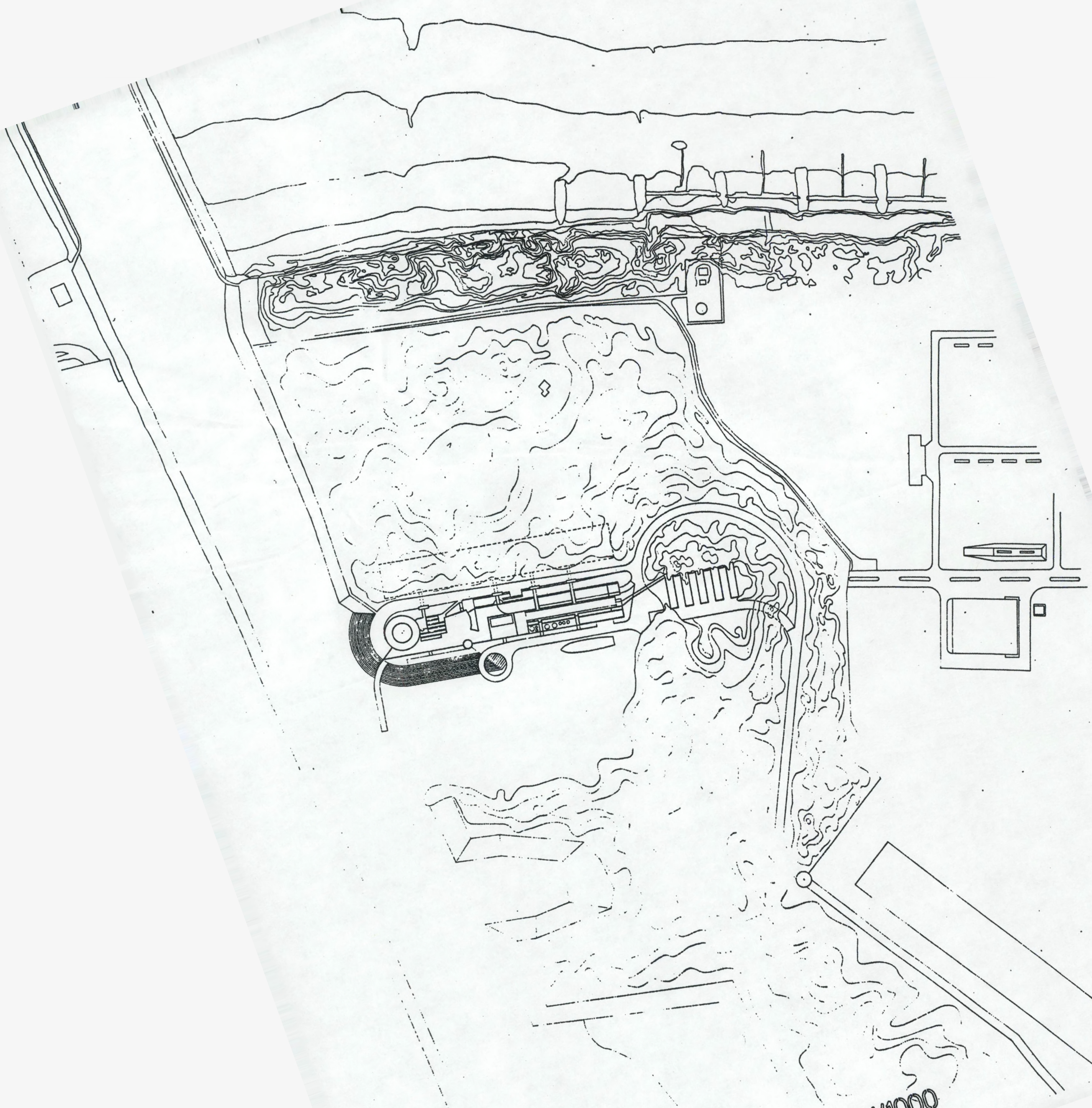
- Quite, my friend. You're a keen observer.
- Thank you, I love my audience.
- Don't we all ? Talking about showbiz, couldn't that be an old cinema ?
- Sure looks like it. That's where the shepherd indoctrinated his flock with relentless fish-propaganda.
- How blasphemous ! Hey, I'm afraid the hall stops here.
- It does. I guess we're in the middle of the building. The heart.
- The nerve-center. The hamburger drive-in !
- That's not that silly. "Mens sana in corpore sano", remember ? Food for the belly and food for thought go well together. After many an hour of study in the temple's archives the student would go up and enjoy a juicy fishburger under a mild spring sun on the restaurant's terrace.
- So that's why these stairs are leading to the first floor ?
- You've got it. There's no religion like religion backed by a decent food culture.
- Their last supper must have tasted quite salty though.
- Yeah, it wasn't mustard, but water that rose to their noses.
- Talking about things rising, what do you think this giant glass tower is ?
- I'm not quite sure, but I guess they used it both as a water-reservoir and beacon. It probably was even meant to be some sort of watch-tower for those who dared to brave the dizzy heights and were thus rewarded a splendid view on the surroundings.
- And so the sphinx unveils its mysteries.
- "Also sprach Zarathoustra", ha ha !
- Aren't we two wonderful old bores ? C'mon, let's go on. Ah what's this ? A wide stretch of buildings, a court and a rather less wide stretch of buildings.
- Logic again prevails my friend. The wide stretch probably housed the priests' laboratories where they relentlessly tried to turn lead into gold.

- And after a hundred years they finally succeeded, only to discover they had forgotten to buy Stock Exchange shares in lead, after which they en masse jumped from the watch-tower.
- Well yes, they were priests after all, not shrewd bussiness sharks. But never mind the 21st century's financial disasters. Have you noticed that the windows are on the northern side ?
- Of course, when the sun hits the pan, the shit hits the fan.
- Exactly. Now, this court wasn't really as such, I guess. It must have been more like a mall, where the priests used to bump into each other, drink coffee and eat their wheatabix and so on.
- So if I continue in the same vein, I must conclude the thin stretch contained the priests' private quarters, where they counted their money and wrote letters to some distant lovers.
- I rather think they faxed them. They wouldn't bother with stamps. Their tongues all black with lead, you know ?
- Right ! Oh, is this the end of the building ?
- I'm afraid so. The building most probably had a basement to store all sorts of things, like those shiny heaps of rust they called "cars", and for the trophies they brought from the seas. The support-systems for the building must have been down there too.
- What do you think this stretch of concrete was for ?
- That must have been a dock-wall to moor the ships to. Probably there even was a crane on rails that acted as an interface between the building, the land-freighters and the ships.
- And those five sand-covered pavilions, what were they ?
- They look like motels, don't they ? Maybe the local Y.M.C.A. It wouldn't surprise me the least bit if those five small buildings were the local "Garden of Eden", where the priests introduced the novices to things of life quite

different from alchemy.

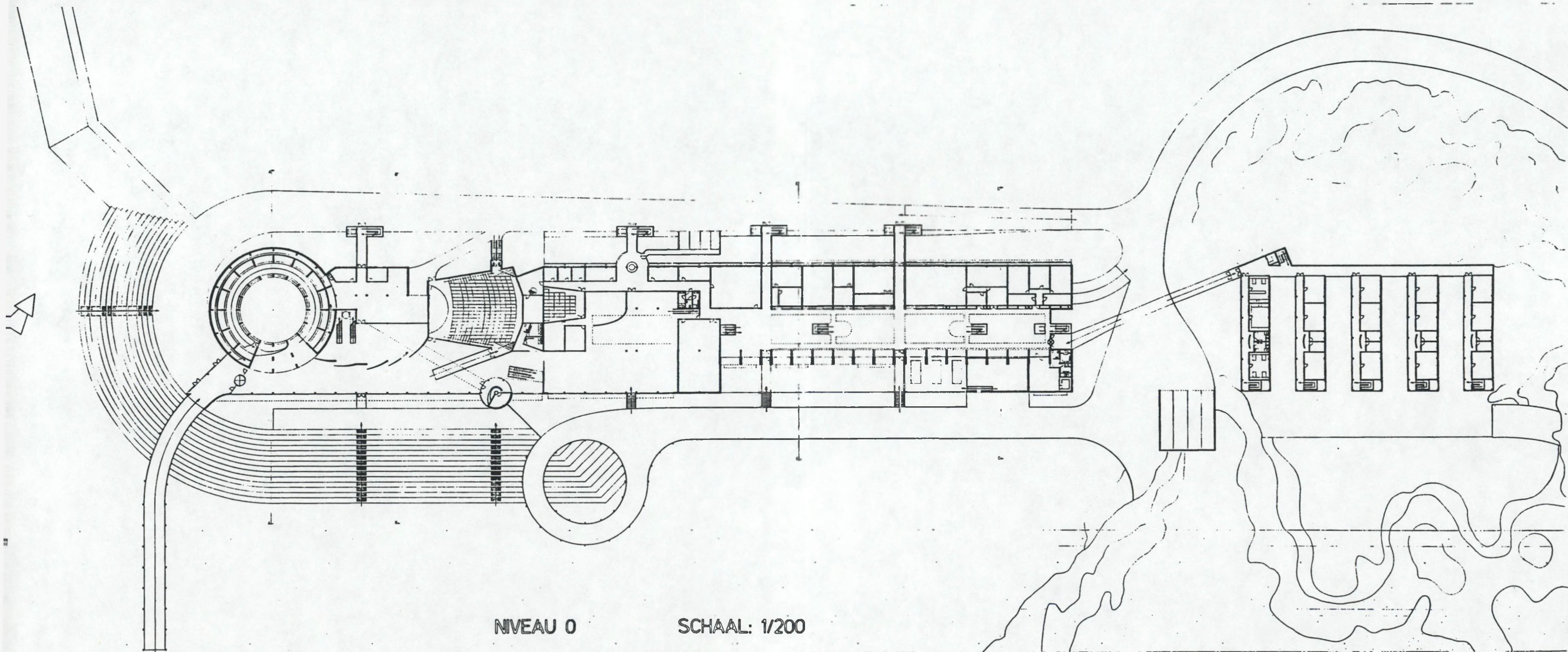
- Sure they did !
 - Hey what's that ? Isn't that some sort of faded sign ? What does it say ? I.Z.W.O. ?
 - "Institute for Zealous Water Orphans" ?
 - "Iron-Zinc-Water-Oxygen, Ltd." ?
 - The last of which we are now very short of.
 - Time to surface; see you soon.
- ...

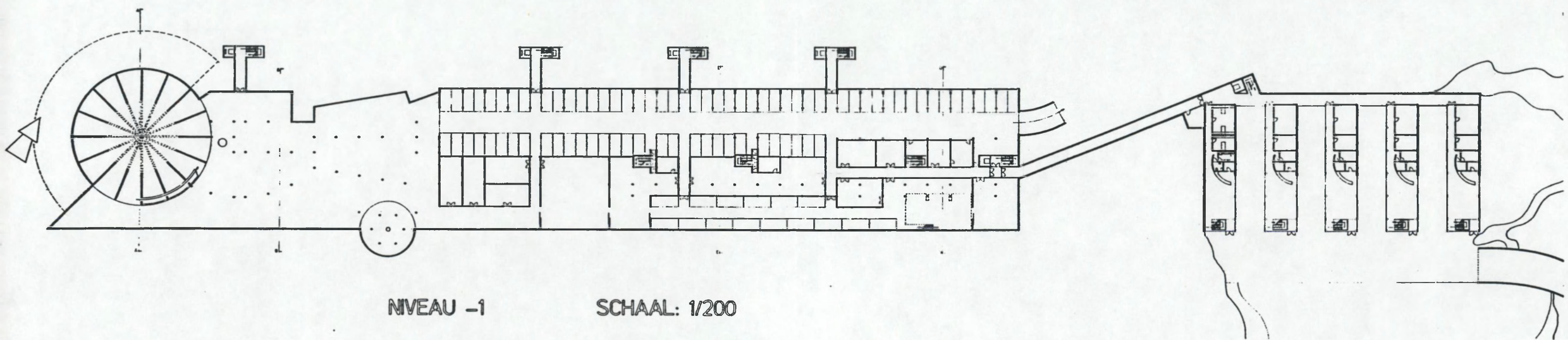

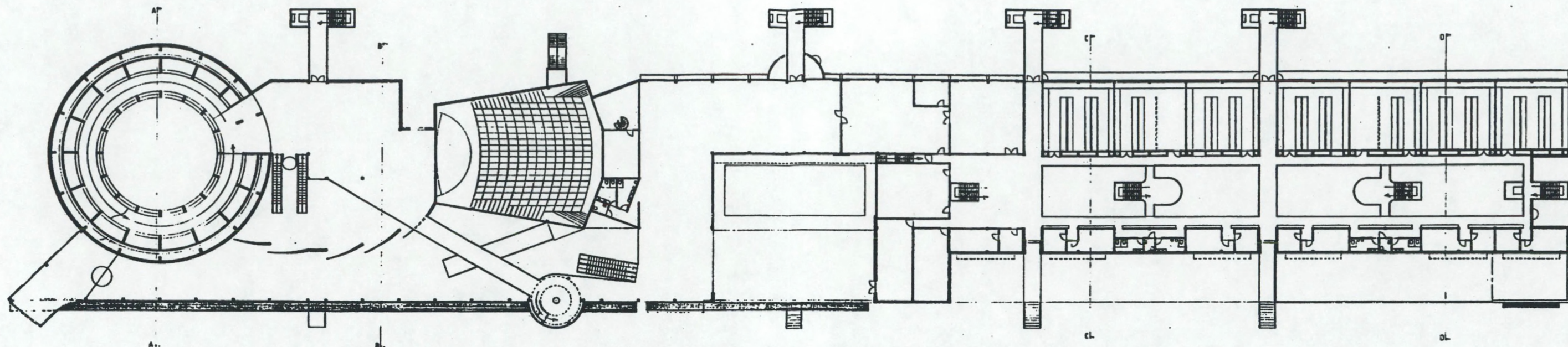

SCHAAL: 1/1000

INPLANTINGSPLAN

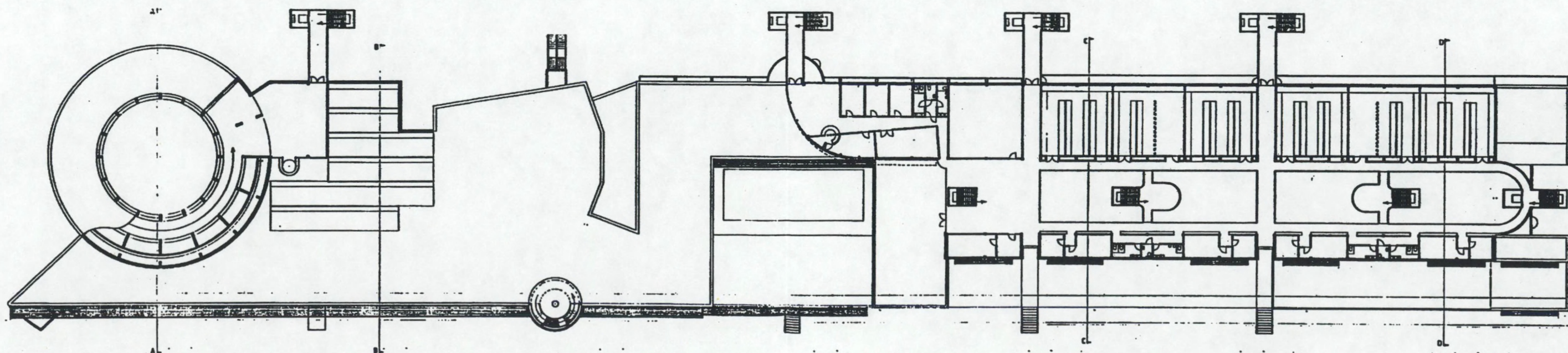

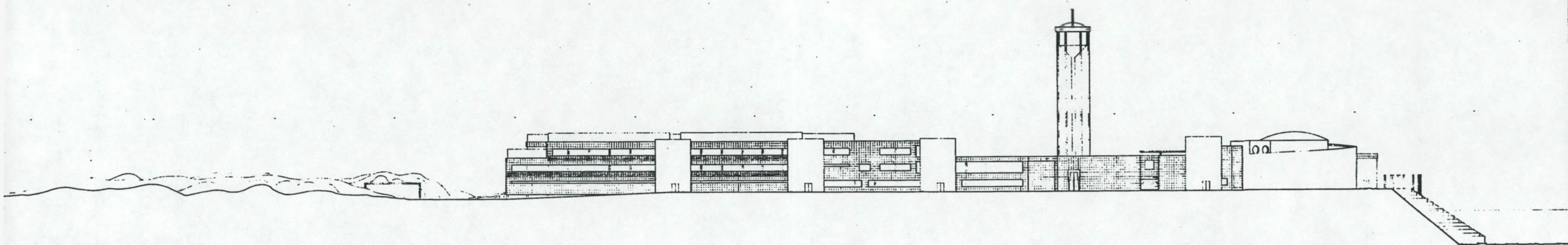
NIVEAU +1

SCHAAL: 1/200

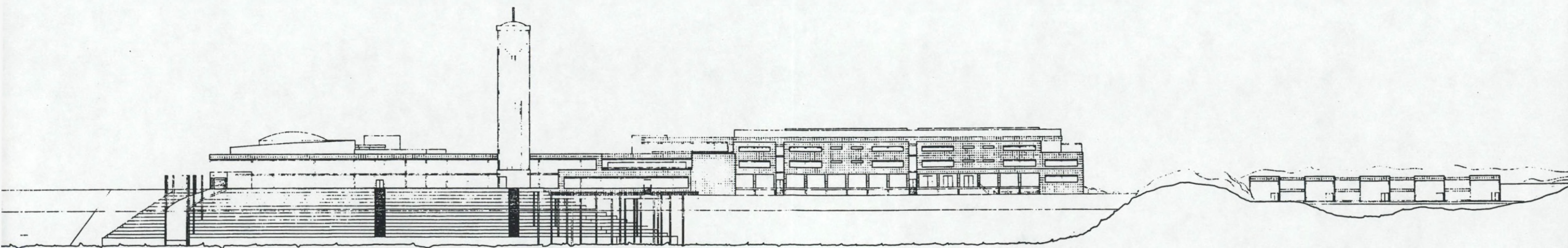

NIVEAU +2

SCHAAL: 1/200

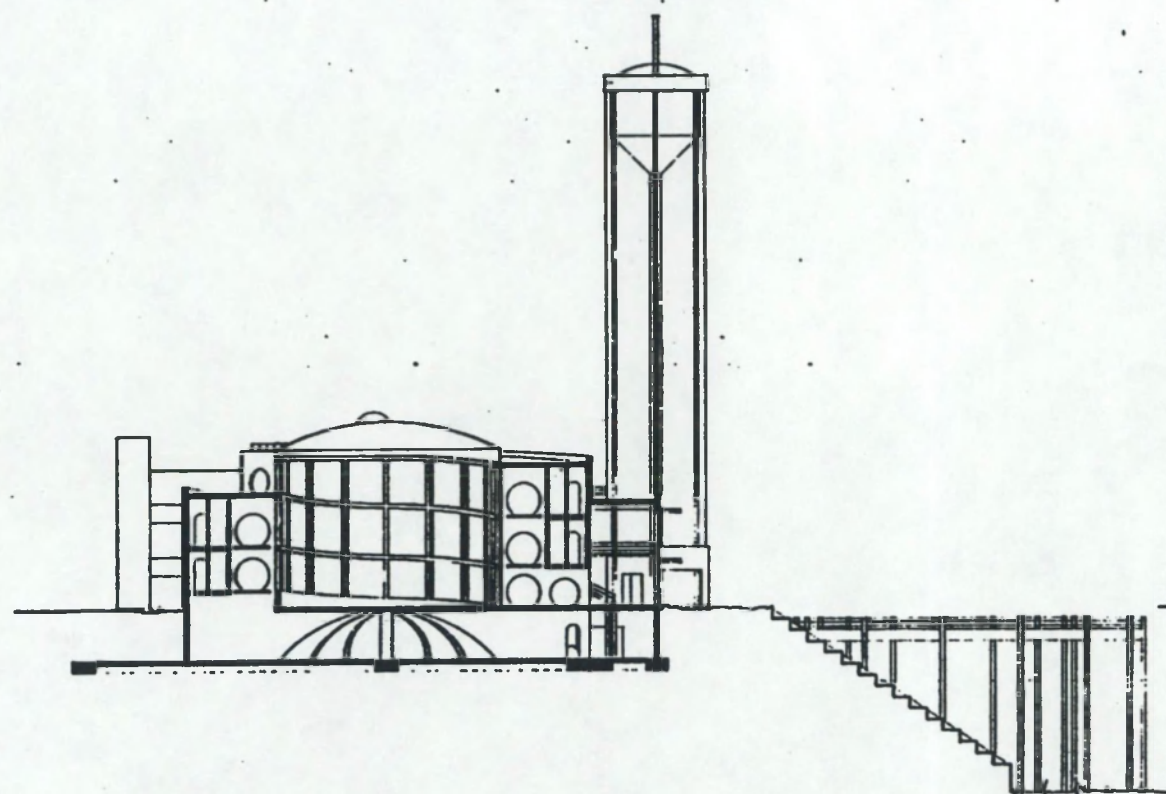

NOORDAANZICHT

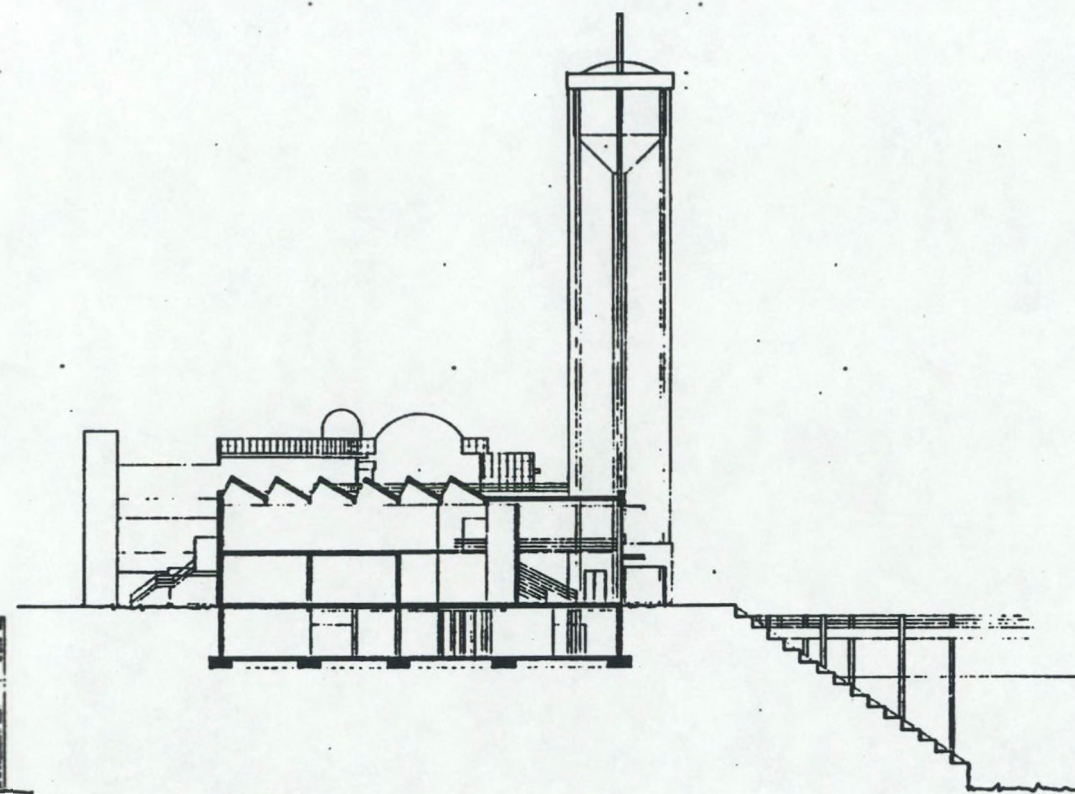

ZUIDAANZICHT

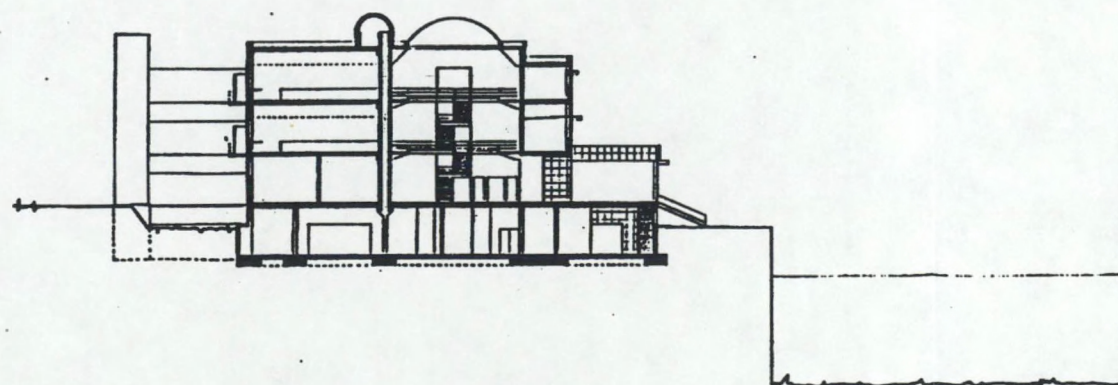
SCHAAL: 1/200

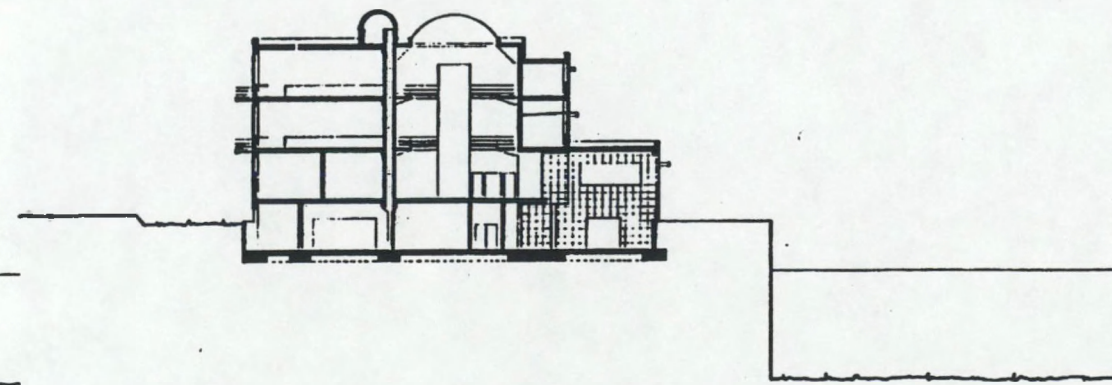
DOORSNEDE A-A

DOORSNEDE B-B

DOORSNEDE C-C

DOORSNEDE D-D

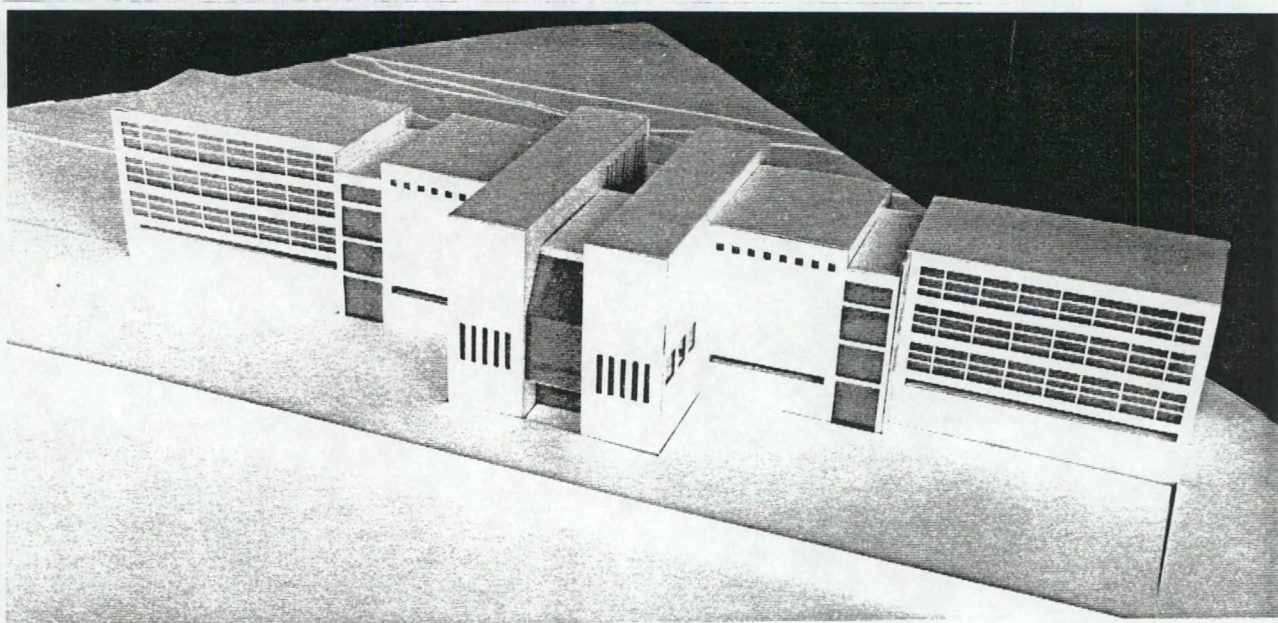
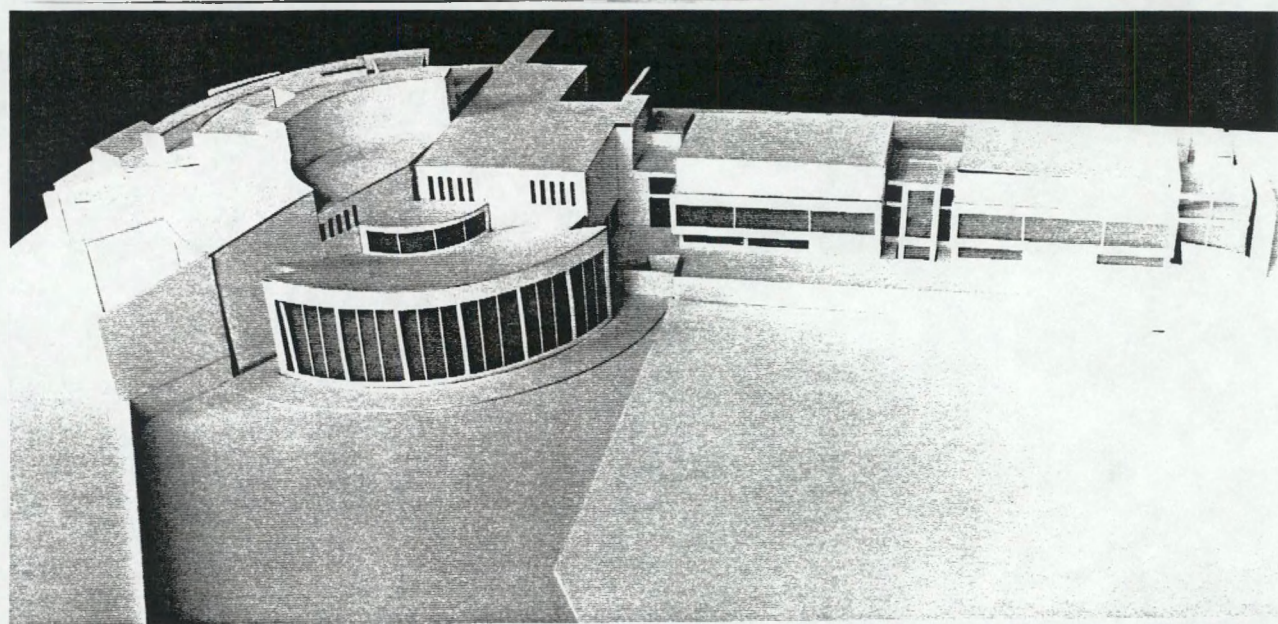
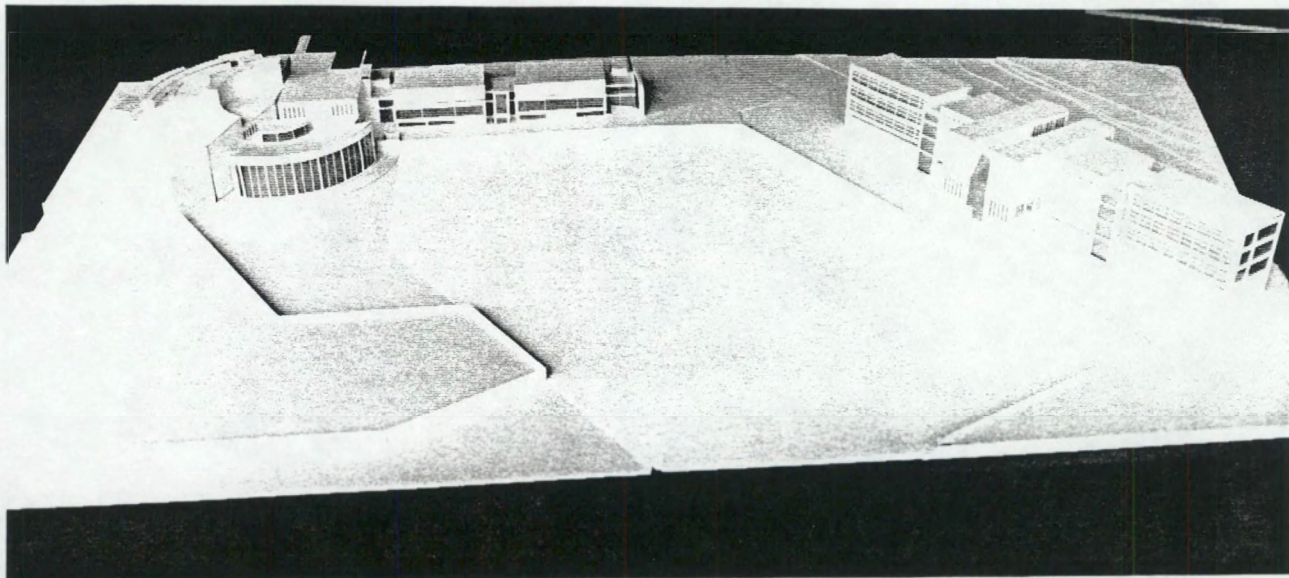
SCHAAL: 1/200

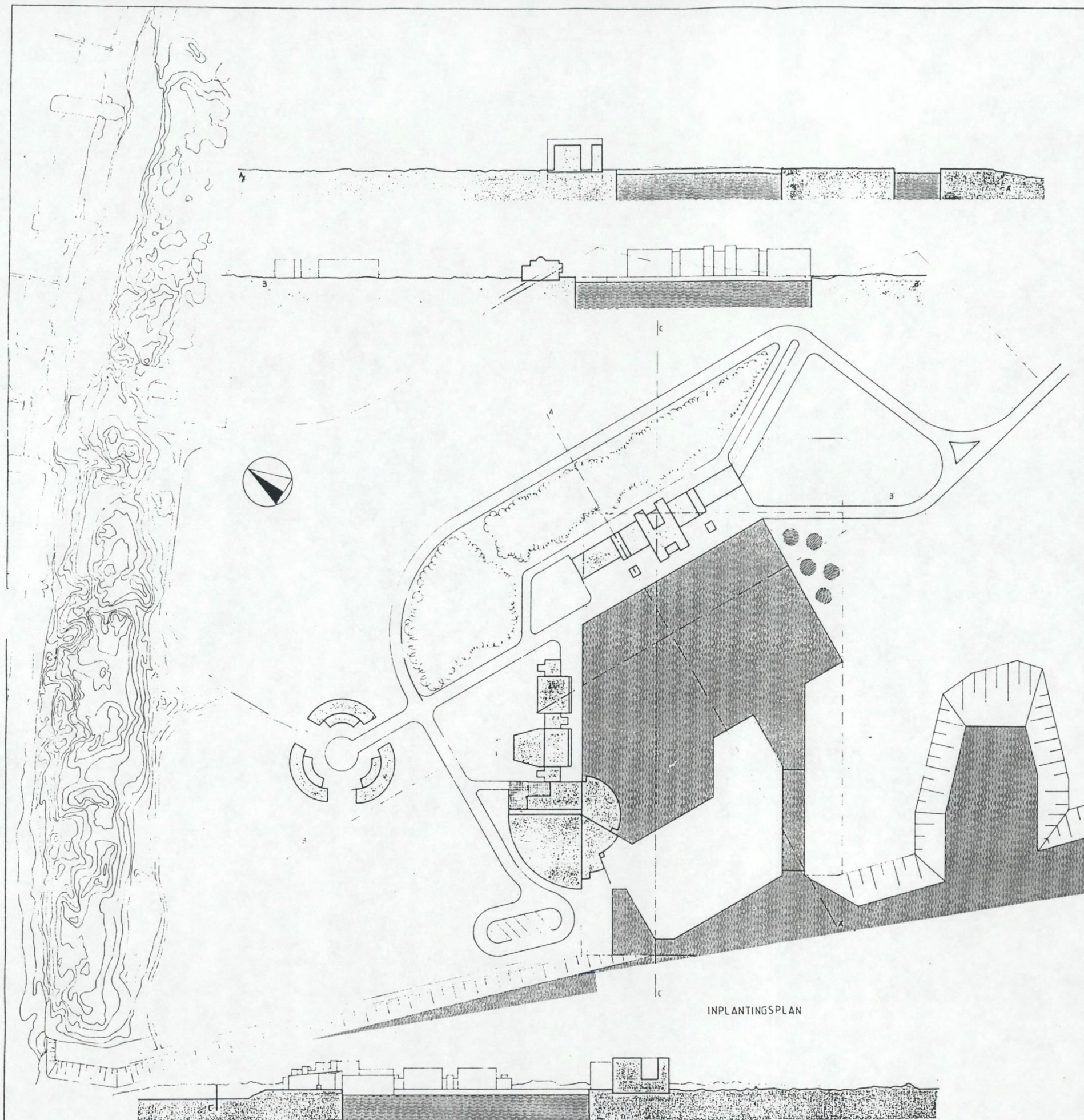
VERONIQUE MACHIELS

ARCHITECTUUR is een creatief en veelzijdig beroep.

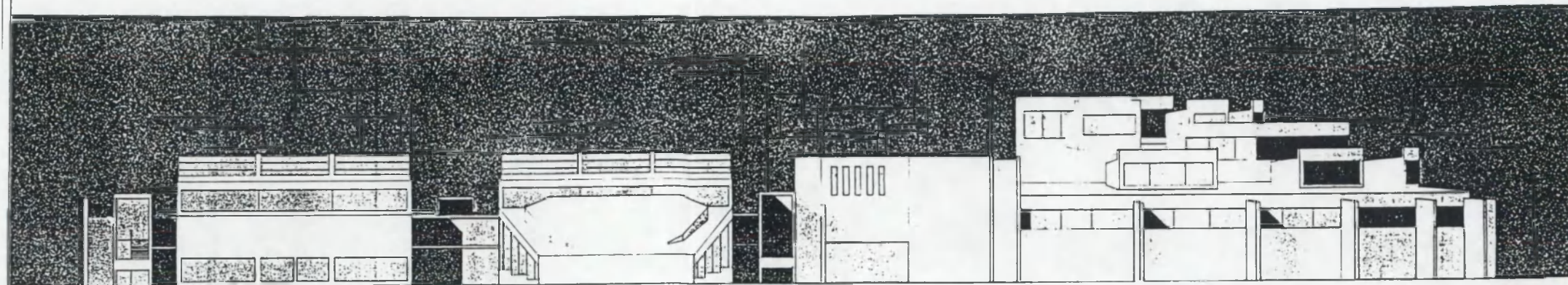
De architect is daardoor een creatief spilfiguur tussen de mensen en de natuur. Hij/zij grijpt in op de mens en zijn omgeving waardoor de architect bij alle wetenschappelijke en culturele disciplines wordt betrokken.

Zo zal het werk der architecten steeds fundamenteel en vernieuwend blijven voor de samenleving.

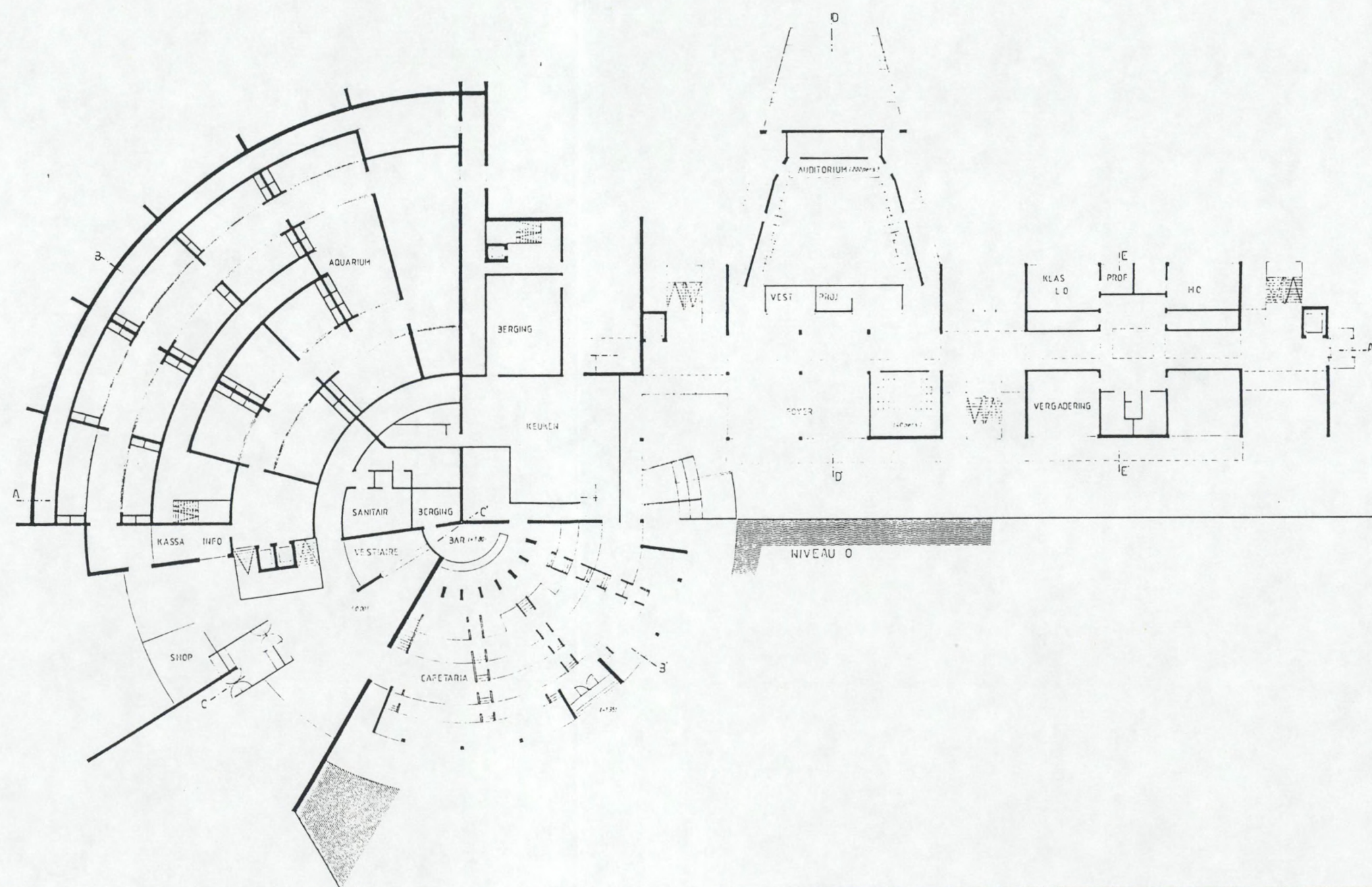

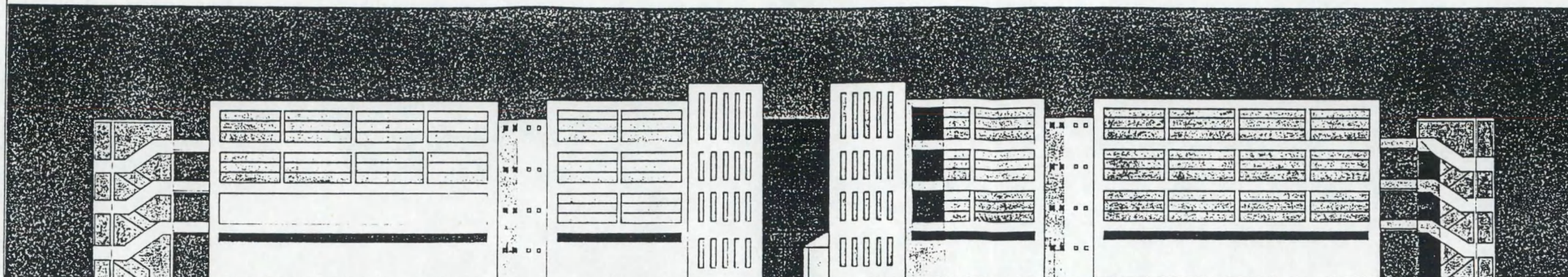

INPLANTINGSPLAN

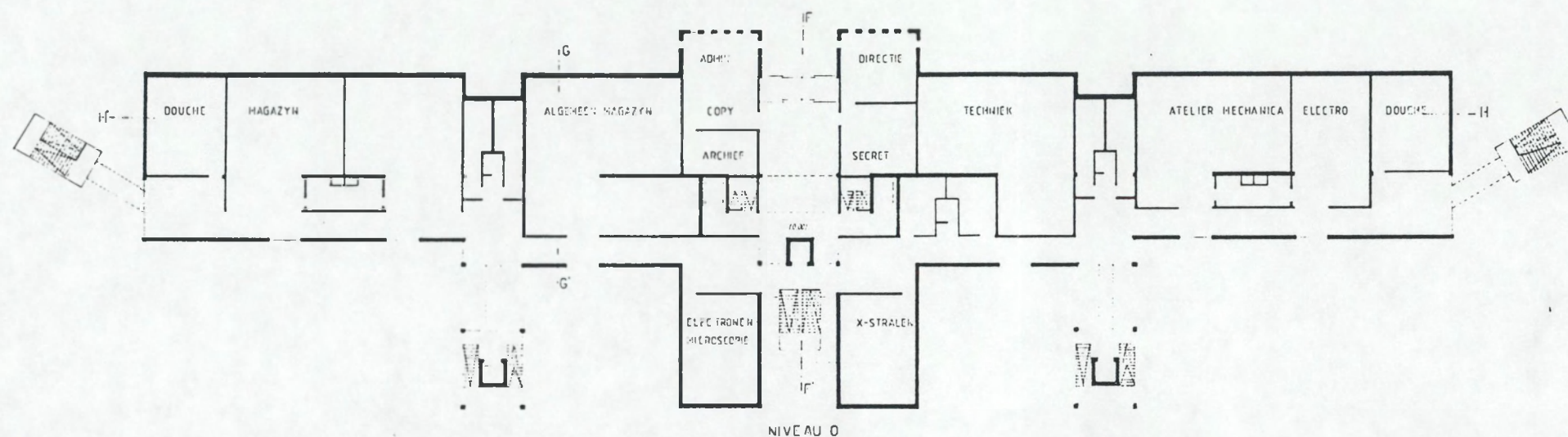

GEVEL NOORD

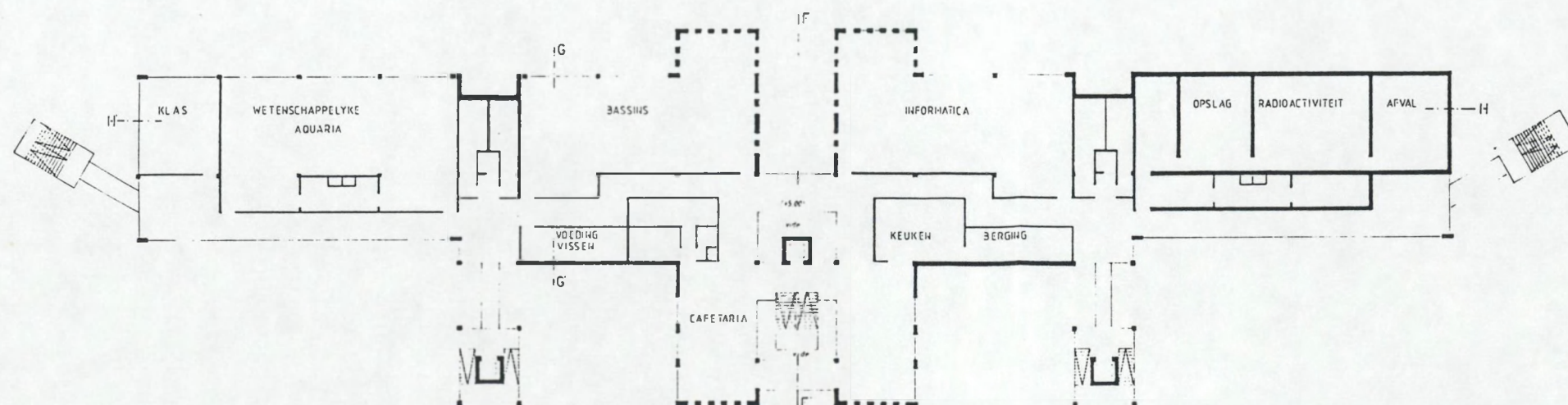

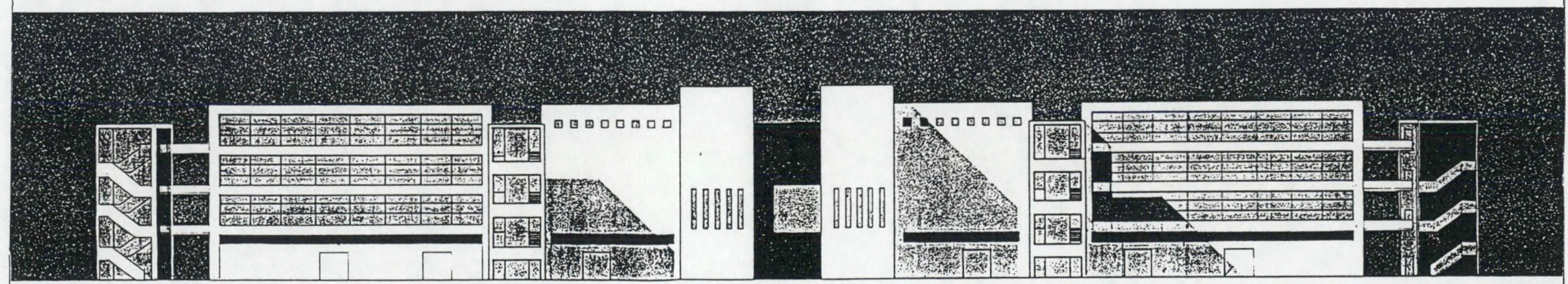
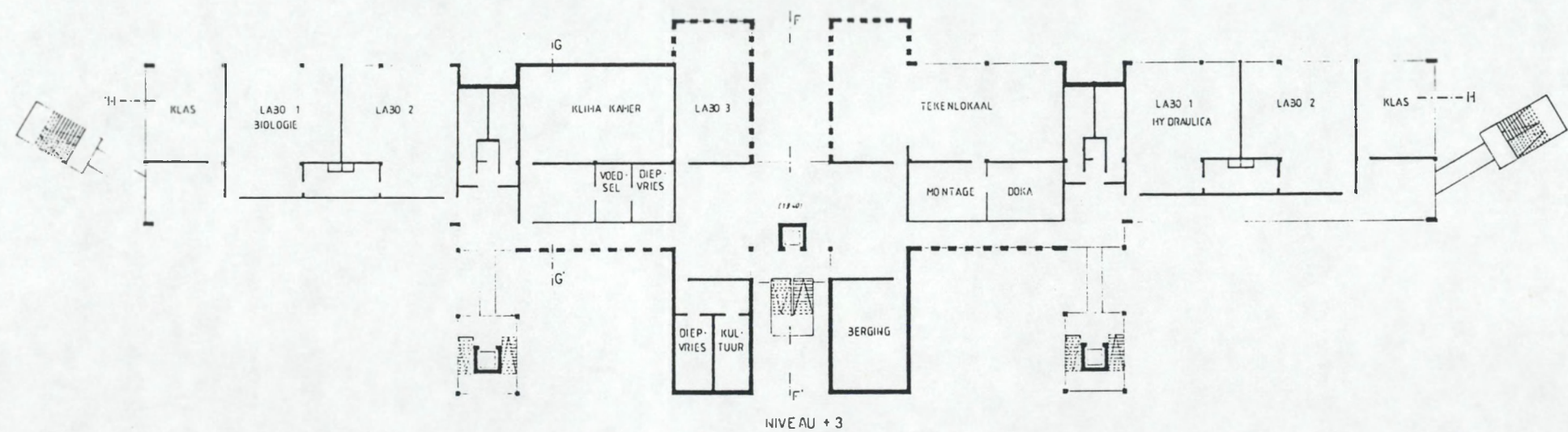
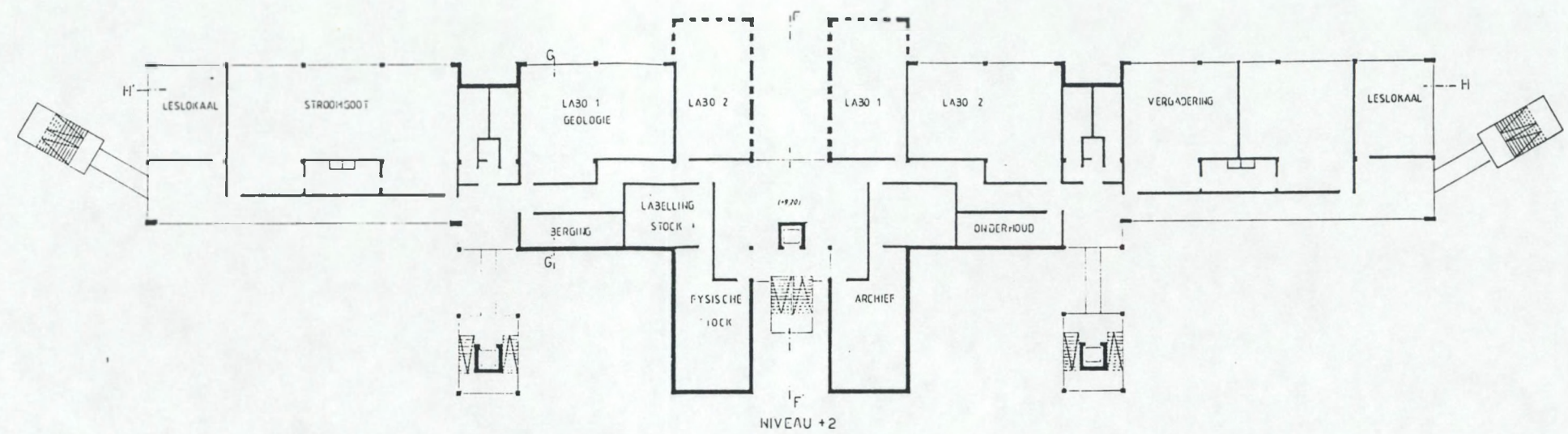
GEVEL NOORD

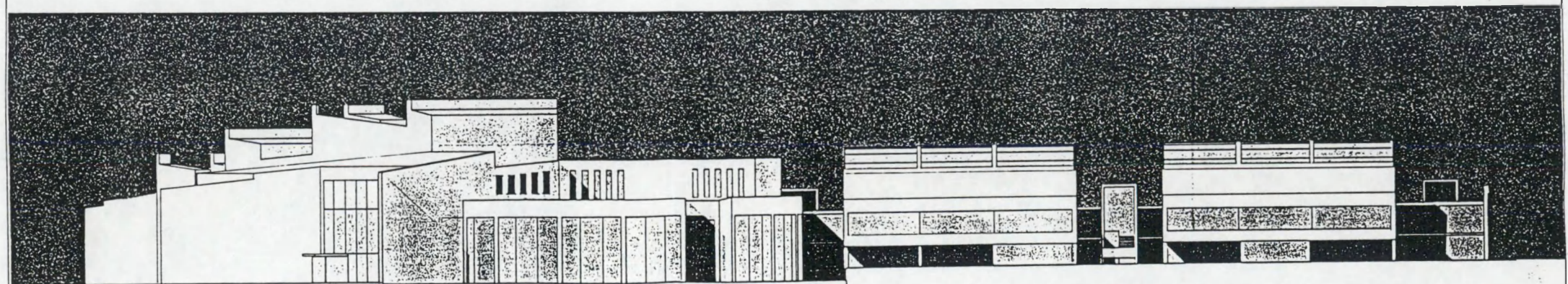
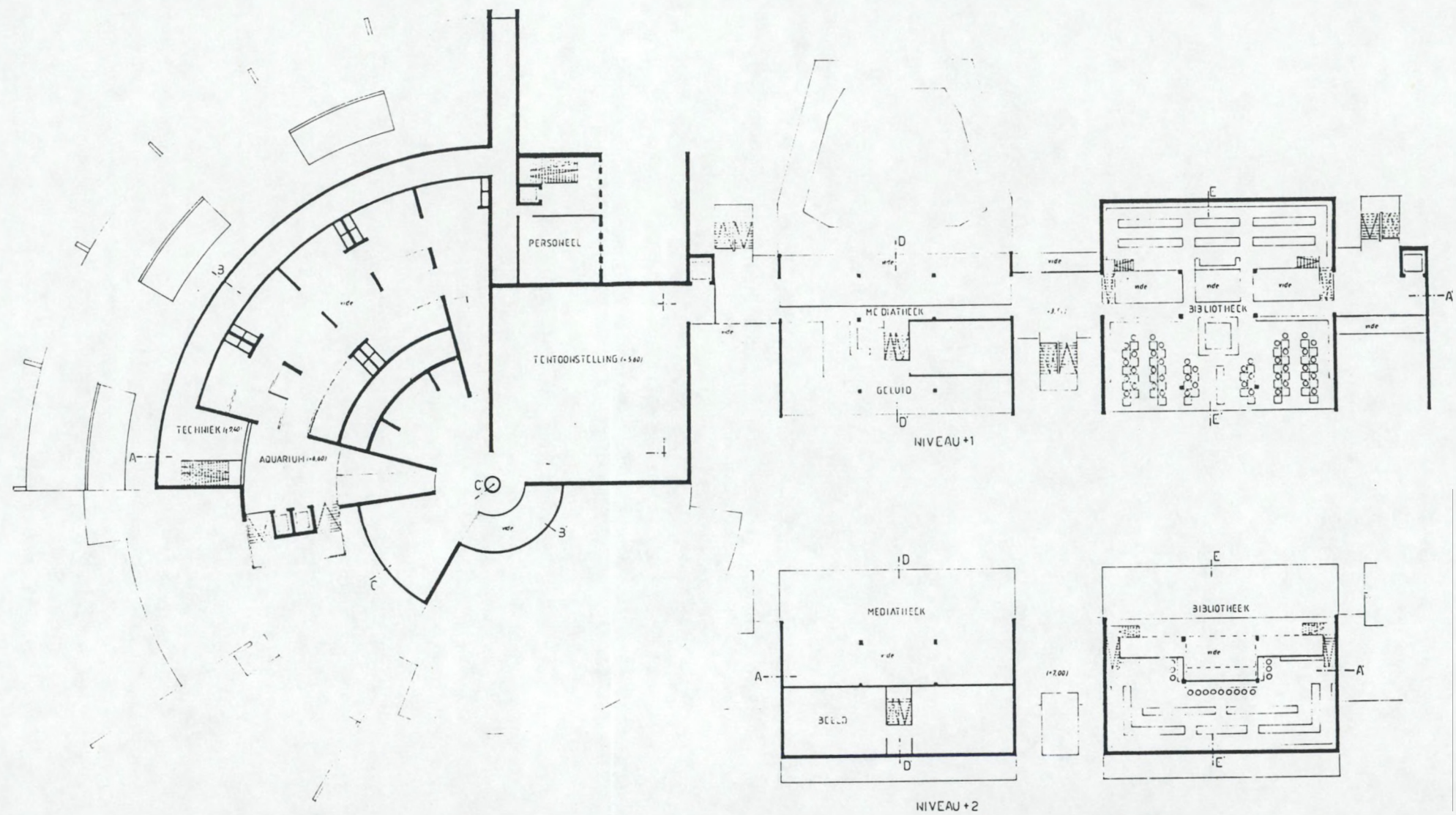
NIVEAU 0

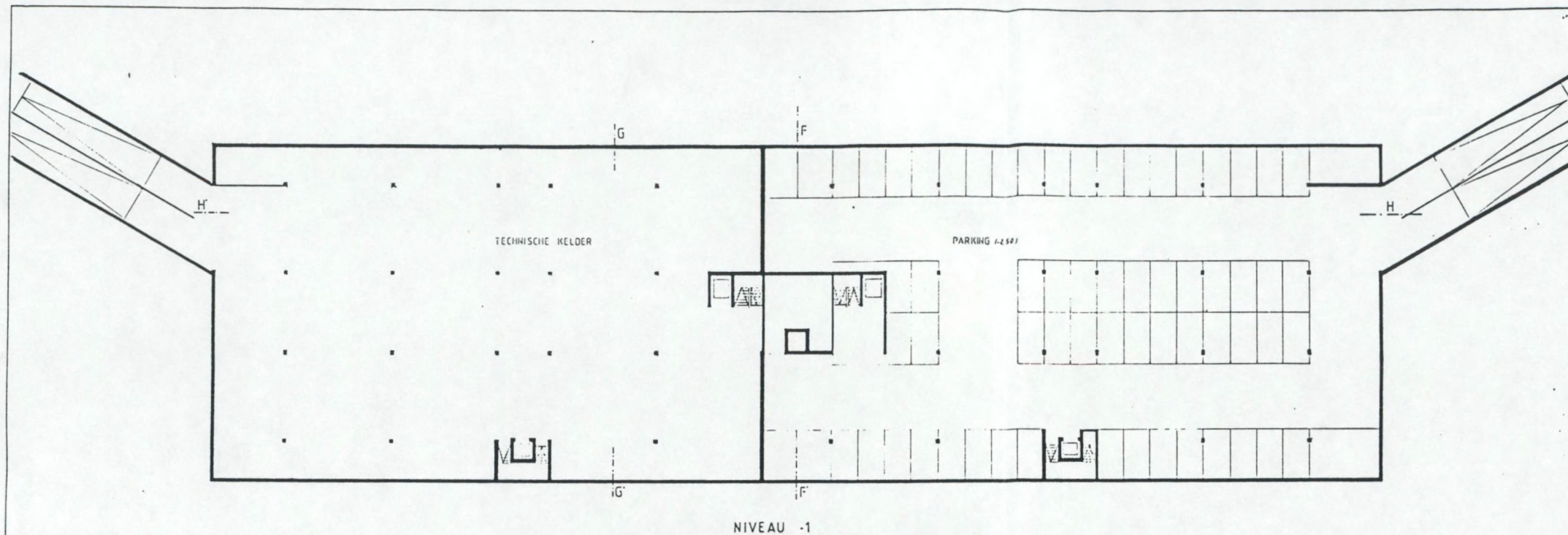
NIVEAU +1

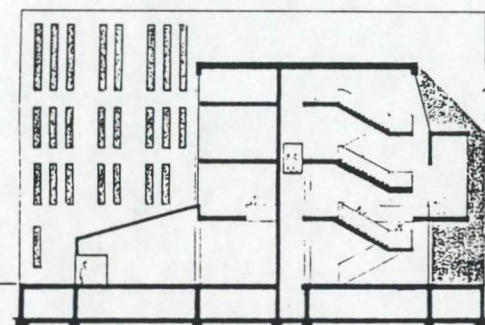
GEVEL ZUID

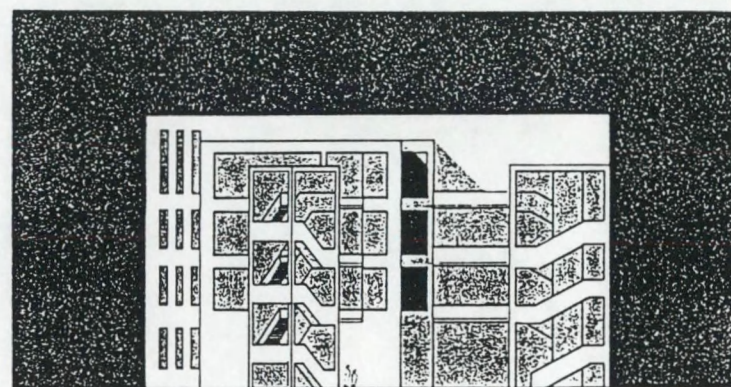
GEVEL ZUID

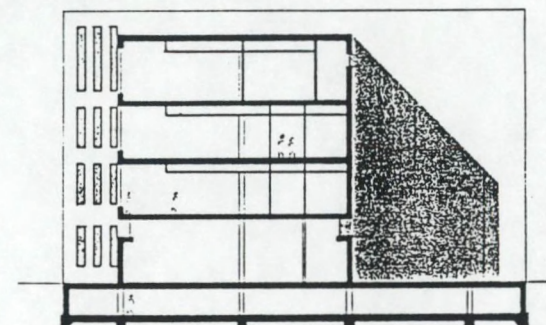
NIVEAU -1

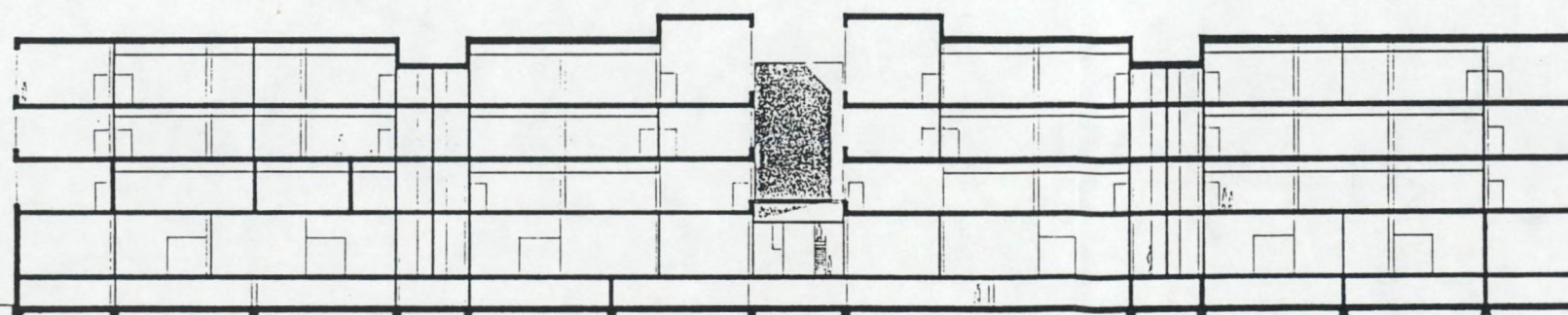
DOORSNEDE FF'

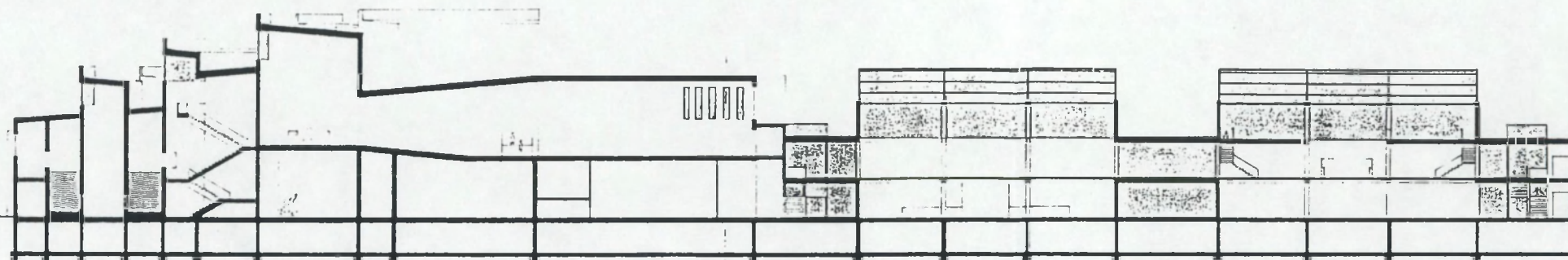
ZIJGEVEL

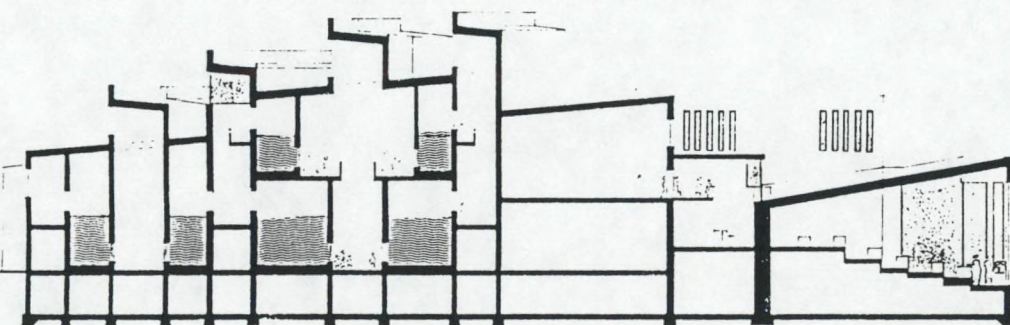
DOORSNEDE GG'

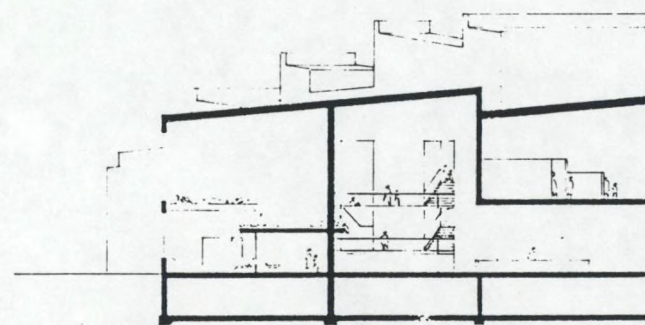
DOORSNEDE HH'

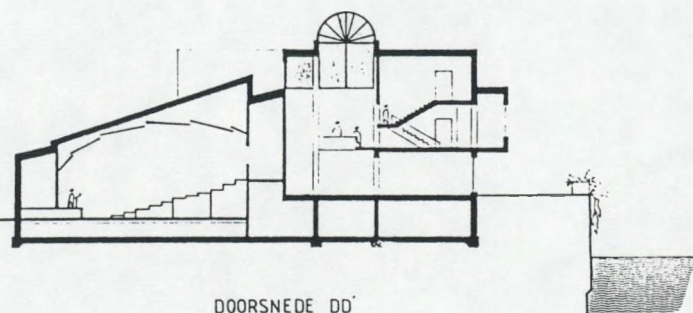
DOORSNEDE AA

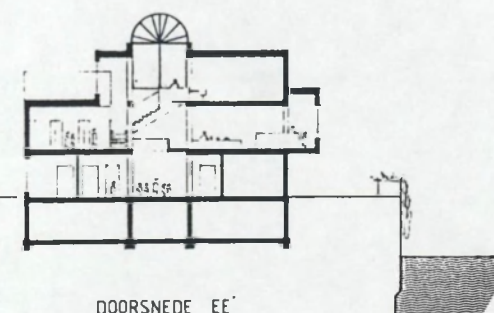
DOORSNEDE BB

DOORSNEDE CC

DOORSNEDE DD

DOORSNEDE EE

PATRICK PERSOONS

Vier thema's. Vijf objecten.

Het terrein, een achttien hectare groot, was vroeger de thuishaven van het nabijgelegen Blozo. Het is onderverdeeld in verschillende sferen : de zee, de duinenrug, een zand-gras vlakte, een bomen rij en een met groen begroeid gebied.

Het terrein kende geen beperkingen. Het was prachtig, zo zonder een gebouw. Er hoefdeniets te worden toegevoegd.

Dit instituut voor oceanografie is dan ook een verbinding geworden tussen twee componenten van de natuur, enerzijds de duinen, anderzijds het reservaat.

Alle voor het publiek toegankelijke functies worden samengevoegd op het water. Ze krijgen een open en ontvankelijk karakter. Als het ware een tegemoet komen van de mensen op het water. De losse gebouwen zijn een gevolg van het kunnen werken in fazen.

Het complex bestaat uit vijf delen zijnde het wetenschappelijk, het administratief, het milieueducatief gedeelte, het aquarium en de logies.

De inplanting van een verhoogd, lang, smal, eenvormig en accentloos volume garandeert een krachtige aanvulling en niet een wijziging van het terrein. Het omhulsel met een constante hoogte vormt, over de volle lengte, een duingever en creëert een bijkomende sfeer.

In deze structuur worden de verschillende functies achter elkaar gerangschikt. Deze functies zijn autonoom of er ontstaan onderlinge relaties door het inbrengen van een aantal ritmisch bepaalde muren, kolommen en volumes. De verschillende sferen van het terrein worden bereikt en bewandeld vanuit het gebouw. Deze op het eerste gezicht onlogische vorm en verhouding creëert ontelbare mogelijke relaties tussen verschillende ruimten binnen als binnen en buiten. Deze zijn niet enkel het gevolg van een zuiver functioneel verbindings- en relatiepatroon, maar vloeien ook voort uit de behoefte aan een toegevoegde waarde. Dit gebouw is 282 meter lang, 23 meter breed en 17 meter hoog. Hierin bevinden zich twee verdiepingen. Het gelijkvloers (+ 0.50) bevat een parking voor 60 wagens, de magazijnen, containerpark en de zuiveringsinstallatie voor de aan- en afvoer van het water.

De verdieping bevat de labo's met daaraan de technische ruimte rechtstreeks verbonden. De labo's zijn onderverdeeld in een actief deel (onderaan) en een passief deel (bovenaan).

In het actieve deel bevinden zich de labotafels en in het passieve deel krijgen we de bureau's en schrijfgelegenheden.

De mensen bereiken het milieueducatieve gebouw d.m.v. een veerboot die vertrekt aan Nieuwpoort-Bad en aanlegt aan de pier, dit is het begin van de architecturale wandeling. Men komt het gebouw binnen op nivo + 0.70. Hierin bevinden zich de foyer, de auditoria en het cafetaria op basis van een split-level. Van hieruit kan men zijn wandeling verder zetten naar het terras, mediatheek, bibliotheek of aquarium. Het aquarium bestaat uit een kubus van 28 bij 28 meter en 17 meter hoog. Het is opgebouwd uit een centraal aquarium van 12 bij 12 meter en 10 meter hoog, met langs twee zijden de hellingen en langs de andere zijden de back-up's en de galerijen. Deze wandeling eindigt op het terras.

Het bovenste gedeelte bevat de mediatheek, de permanente tentoonstelling, de bibliotheek en het administratief niveau.

De logies zijn afgescheiden van het werkgedeelte en omvatten het logeren van plus minus 60 studenten en ongeveer 15 professoren. Dit gebouw bestaat uit 2 geledingen waaronder de langwerpige balk die opgelegd is op een kubus. De balk bevat alle slaapgelegenheden en de kubus, alle gemeenschappelijke ruimten. De slaapkamers zijn van de grond verheven en hierdoor krijgen we een ontspanningsruimte onder het gebouw.

Het laatste gebouw tenslotte, dat men het eerst tegenkomt op zijn weg vanop de Albertlaan is de portierswoning. Deze woning kreeg dezelfde geest mee als de logies en is eveneens opgebouwd uit twee over elkaar liggende balken, waarbij de bovenste balk over de weg hangt. Hierdoor krijgen we het beeld van een poort wanneer men het complex benadert.

De architectonische en stedelijke ruimte, de monumentaliteit en de route van een afzonderlijk bouwwerk aan de overkant.

De architectonische ruimte :

In de interieurs van gebouwen zijn de herkenbaarheid en de monumentaliteit belangrijk. Bijna ieder bouwwerk heeft een bijzondere ruimte, die door zijn vorm, hoogte of door de toegepaste materialen het middelpunt is van het gebouw.

Dit wil nog niet zeggen dat deze ruimte zich daarom in het midden van het gebouw gelegen is, maar ze vormt steeds de spil van de interne circulatie en bovendien is deze ruimte een visueel referentiepunt waaraan iedereen in het gebouw zich kan oriënteren. Men is in gebreke gesteld om met tekeningen een bouwwerk te verbeelden, dit brengt ons tot een conclusie dat de architectonische opgave om een ruimte te maken hoofdzakelijk wordt opgelost door de wisselwerking van constructie, licht en structuur van het materiaal.

De constructie en de textuur van het materiaal vormen de middelen bij uitstek waarmee de grenzen van de ruimte worden gemaakt.

De route :

Het is van belang plannen te ontwikkelen waarbij de route van de voetgangers interessant en aangenaam blijft. Het is ook interessant te weten de manier waarop voetgangers een gebied gebruiken of kunnen gaan gebruiken. Deze wandeling van de voetgangers kan op twee niveau's gebeuren : de routes in het bouwwerk zelf en de routes door de wijde omgeving.

Monumentaliteit :

Is monumentaliteit gebonden aan specifieke bouwtypen ?

Monumentaliteit wordt traditioneel genoemd voor gebouwen met een representatieve functie en is bijna altijd verbonden met de grootte, met symmetrie en met classicistische elementen zoals zuilen, architraven en frontons. Het gaat er vooral om de wijze waarop een gebouw herinneringen kan oproepen en kan gaan leven in het geheugen.

In het begrip monumentaliteit hebben noch de grootte, noch de classicistische vormen een grote betekenis. Het enige wat ik vaak gebruikt is de regelmaat.

Symmetrieën zijn niet hoofdzakelijk om een gebouw een zekere monumentaliteit te geven. Een voorbeeld hiervan is het administratieve gedeelte draaien t.o.v. het wetenschappelijke gedeelte. Dit gebouw is nagenoeg symmetrisch opgebouwd maar het aquarium is asymmetrisch geplaatst omwille voor een betere circulatie en distributie. Voor de passerende mensen komt dit gebouw over als symmetrisch en draagt dit toe tot een betere herkenbaarheid.

De stedelijke ruimte :

Wat heeft Bofill wat wij niet hebben ? En wat is nu eigenlijk die architectonische kwaliteit die zo openlijk gewaardeerd wordt ? Imponeren, het beeld van een Bofill ; een klein zwart jongetje op een gigantisch plein, met zo'n reusachtig stokbrood in zijn armen. Een joch dat doelbewust de enorme ruimte doorkruist naar "zijn huis".

De imponerende woningbouwprojecten nabij Parijs tonen één greep, één detail. Buiten en binnen is strikt gescheiden, enige relatie tussen façade en woning ontbreekt. Zelfs de bordessen in de trappenhuisen zijn hier in een gevelindeling die passend is, gevangen. Van enige wisselwerking tussen bewoner en straatniveau is afgezien. De gebruiker is binnen, de toeschouwer staat buiten en het spel is uit.

"Misschien sta ik over twintig jaar ergens op het land te ploegen".

"Goede architectuur" vertoont altijd een merkwaardige spanning tussen vorm en inhoud, tussen systeem en intuïtie. Het resultaat toont zich als een samenstelling van elementen waarbij men steeds opnieuw met verrassende oplossingen voor de dag komt. De gebouwen lijken op colages waarin een aantal basisideeën op een logische maar tegelijk zeer inventieve manier zijn uitgewerkt.

Goede architectuur bezit een architectonische eenvoud die erg fascineert. Een helderheid ontdaan van alle bijkomstigheden. Van deze schijnbare eenvoud schrijft Beel over zichzelf :

Wat mij bezig houdt is een streven naar neutraliteit die interessant blijft en niet banaal wordt".

(1)

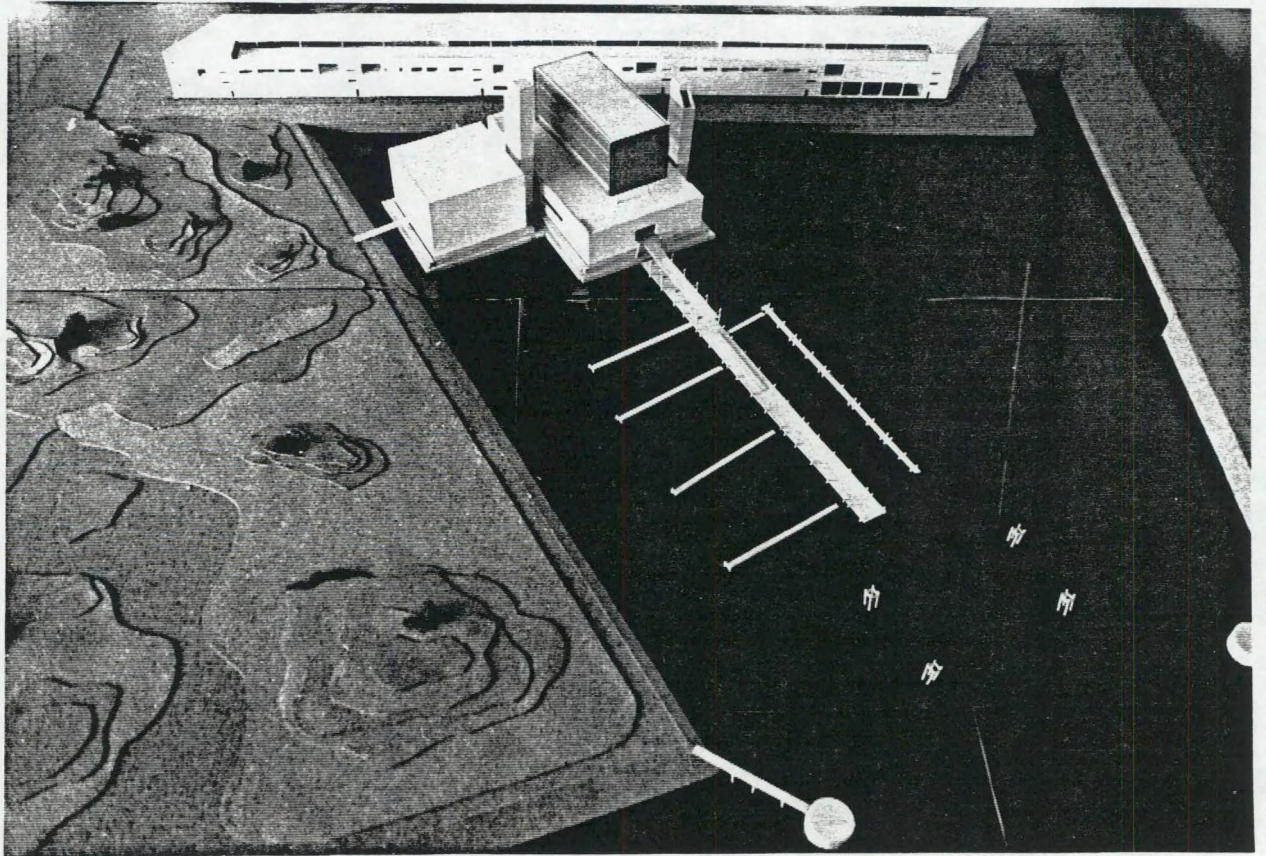
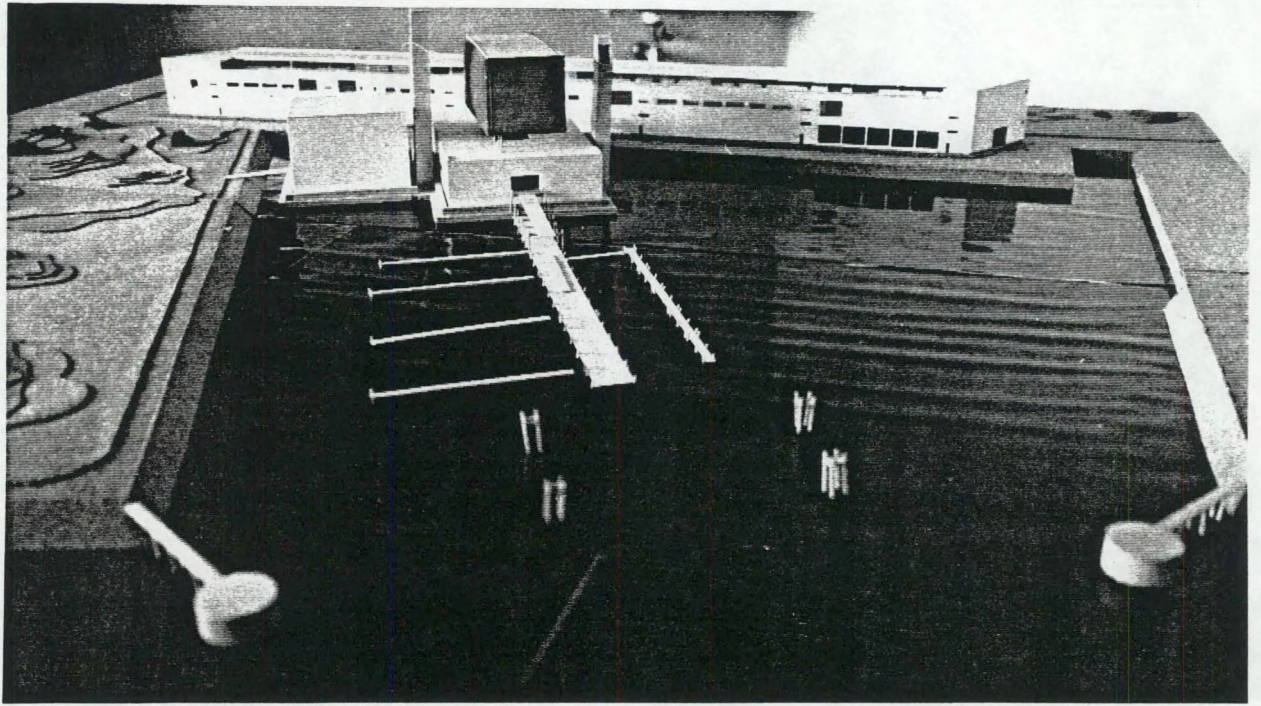
Het verband met architectuur ligt in het streven om open te staan voor het "toeval", om datgene in zijn werk op te nemen wat "niet tot de architectuur behoort"; alles kan erbij betrokken worden, ook de banaliteit van een omgeving of het alledaagse van een situatie. Het gaat erom verbanden te herschikken, of andere verbanden te leggen. Architectuur is het ervaren van ruimte, maar niet op een spectaculaire manier. Het is niet de kermis attractie, de glazen lift die op spectaculaire wijze langs de verlichte buitengevel scheert. Het is het proeven van de meesters

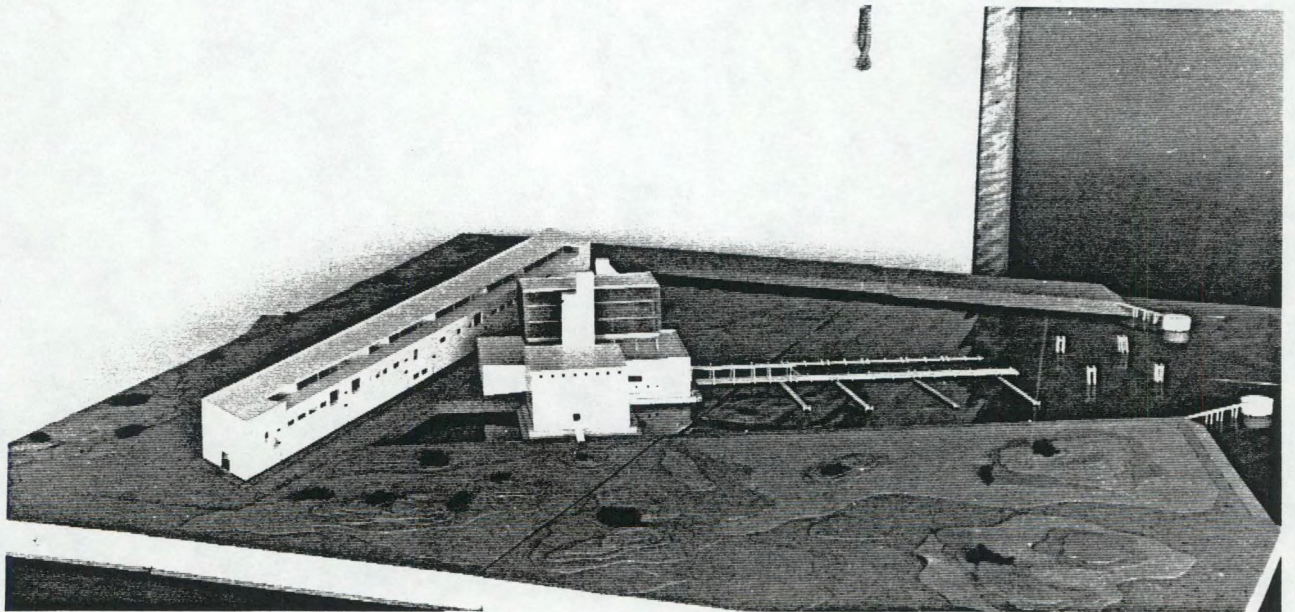
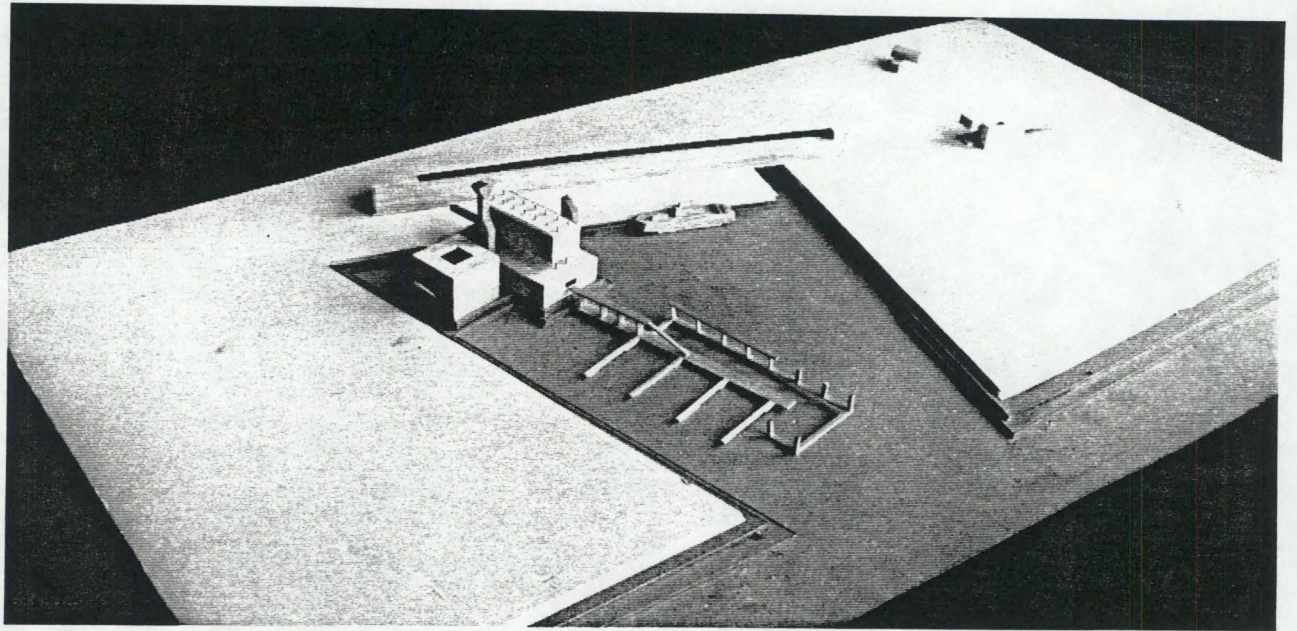
In hoeverre is goede architectuur al dan niet alleen maar met vorm bezig zijn. Het is de evolutie die boeit en die een telkens verder afbouwen is, tot men uiteindelijk geen architectuur maar alleen nog bouwen overhoud.

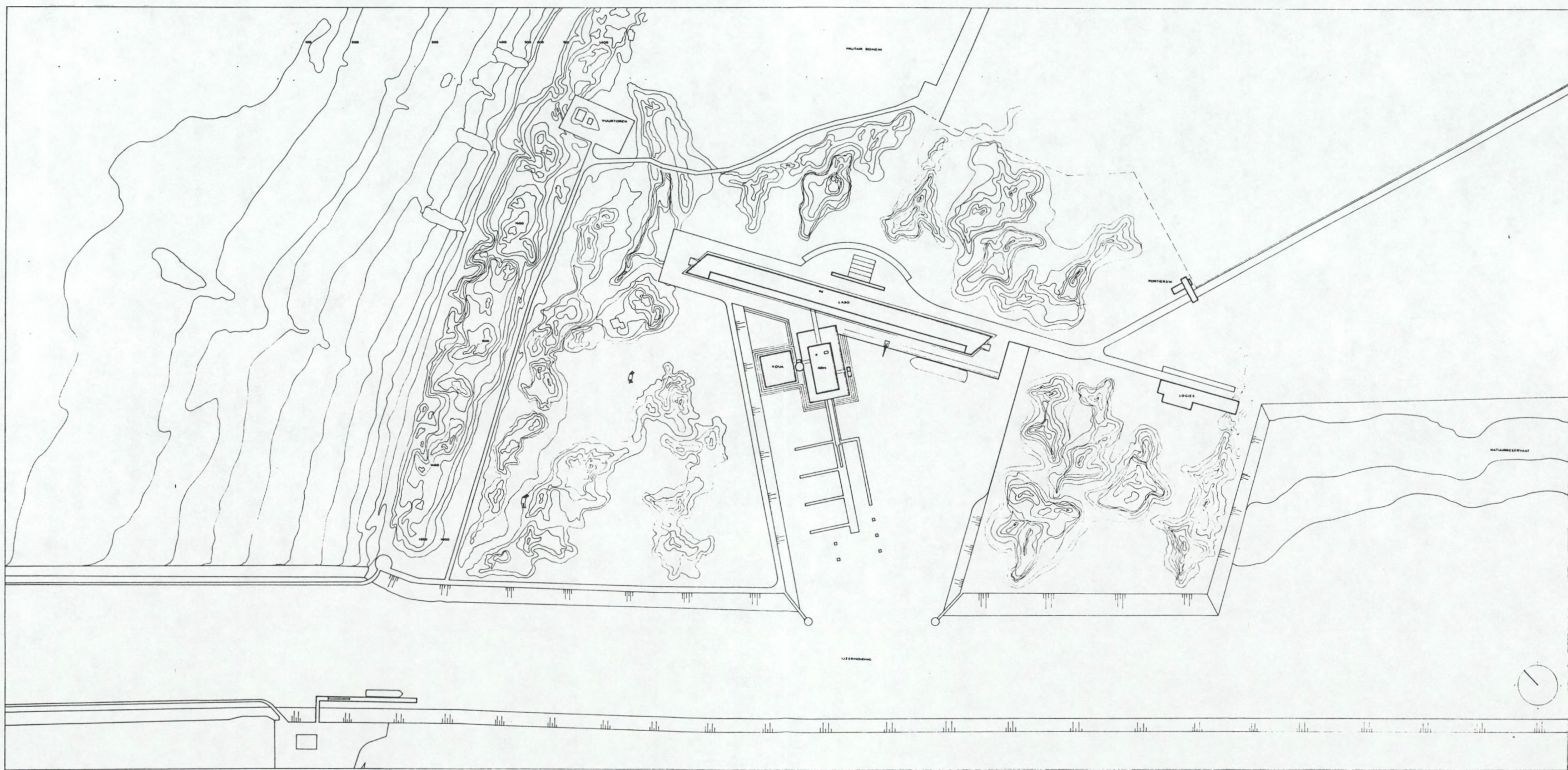
"Misschien sta ik over twintig jaar ergens op het land te ploegen. (2)

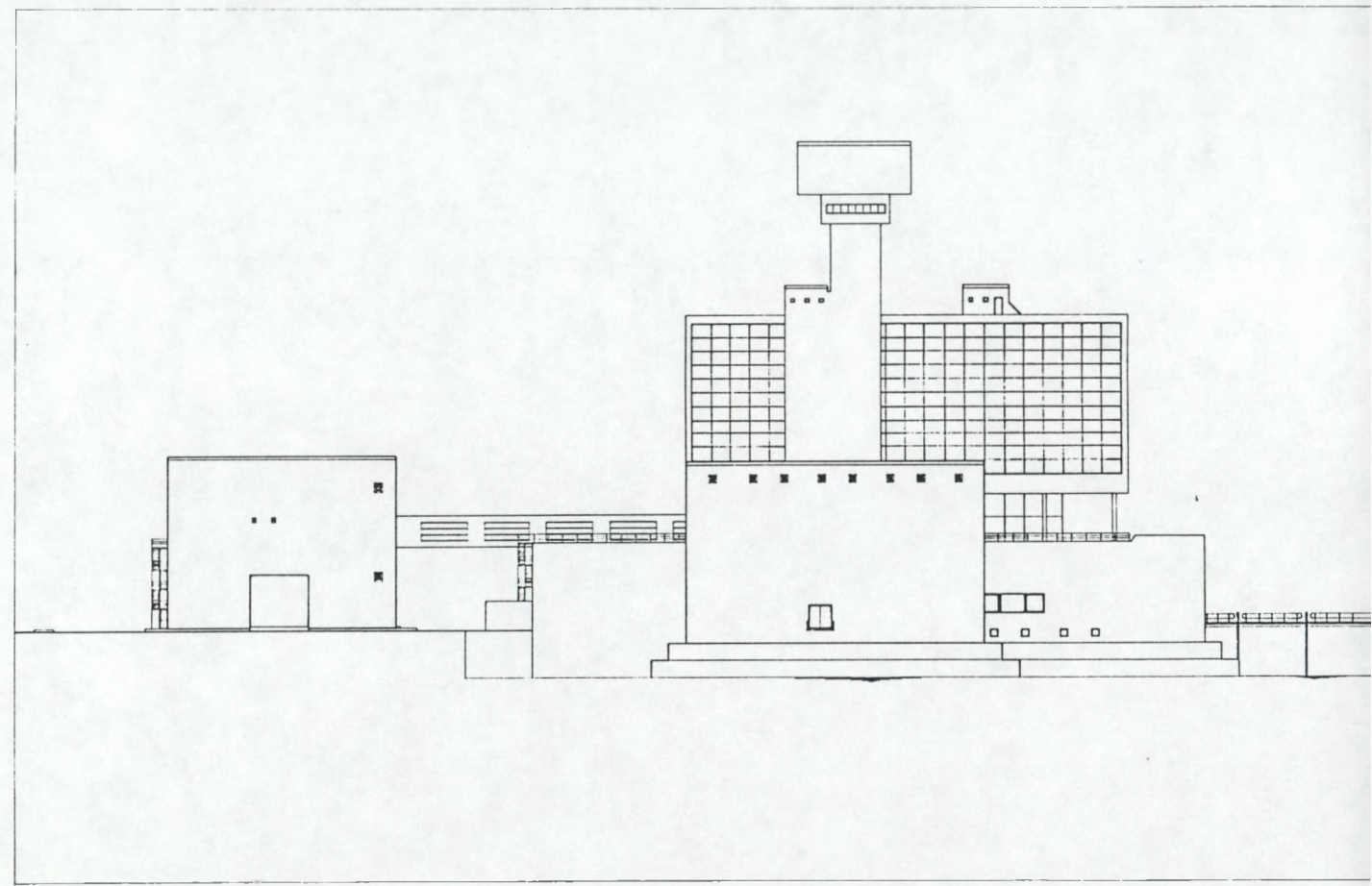
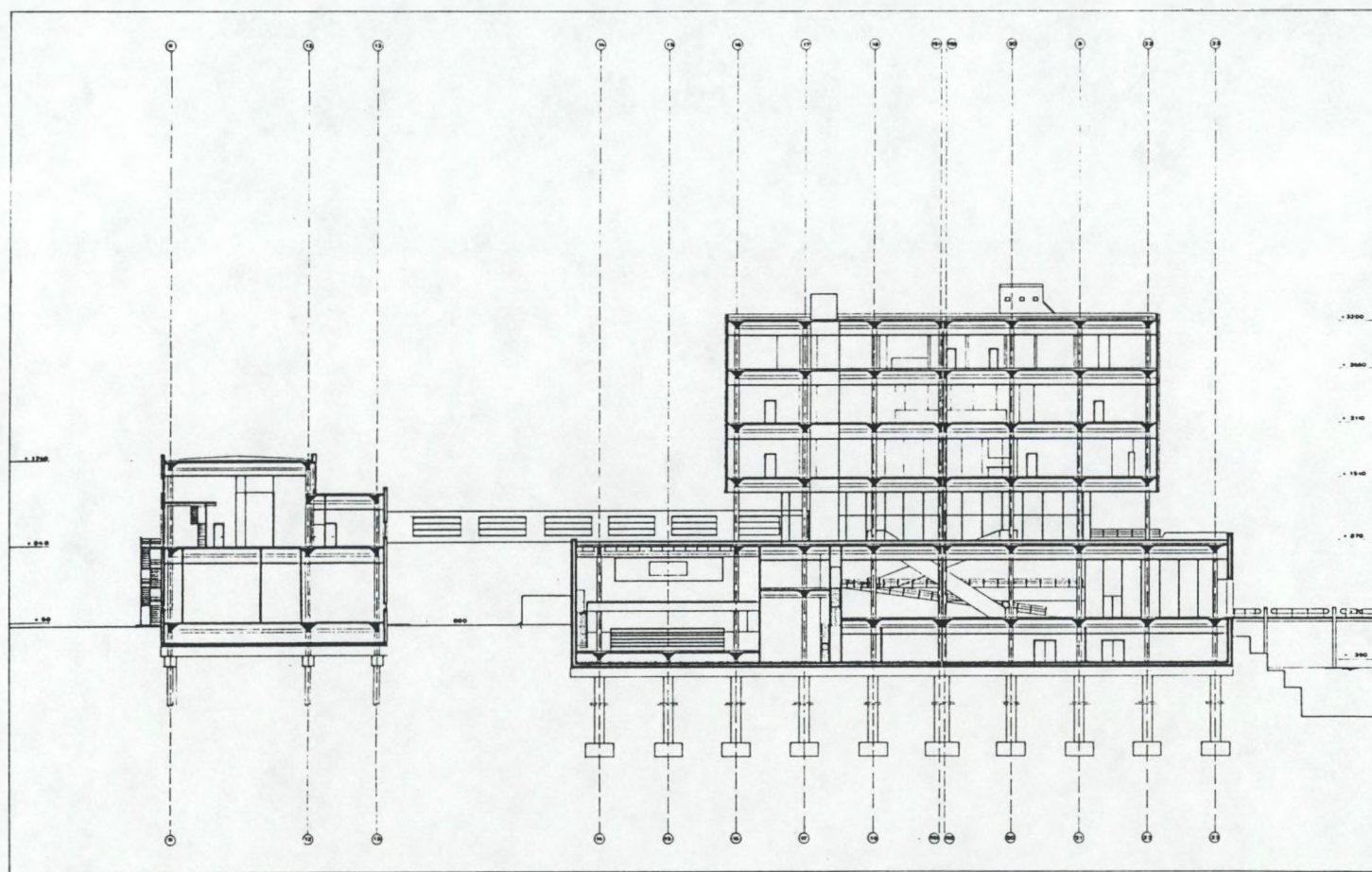
(1) G. Bekaert, Vliegtuigen in rijstvelden, in : Forum, 33/2 (1989). p. 43.1

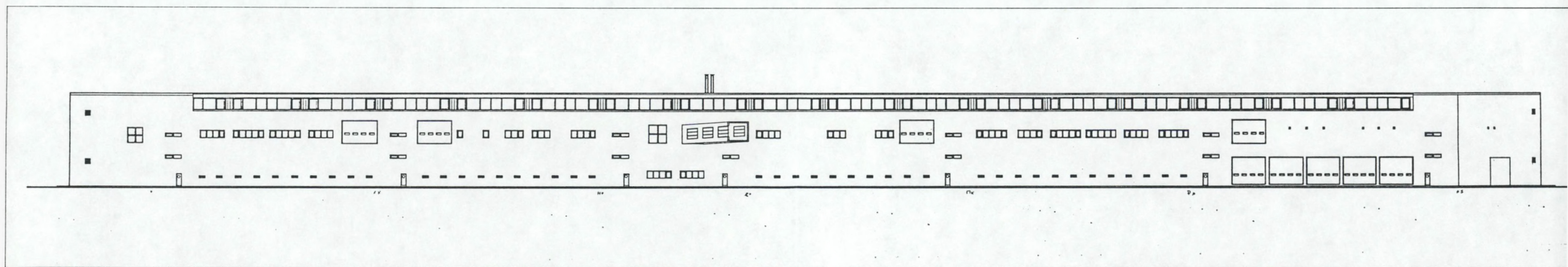
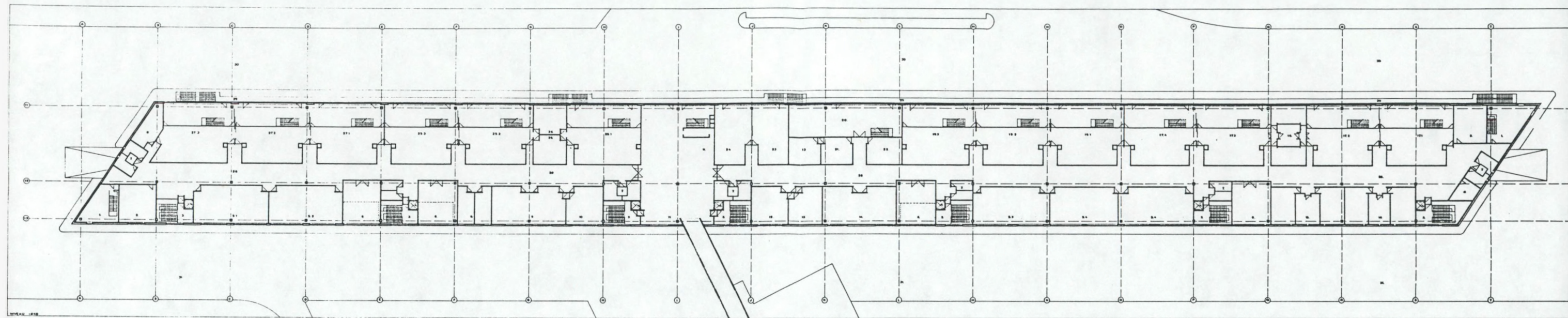
(2) G. Bekaert, c.a., Vliegtuigen in rijstvelden, in : Forum, 33/2 (1989) p. 43.

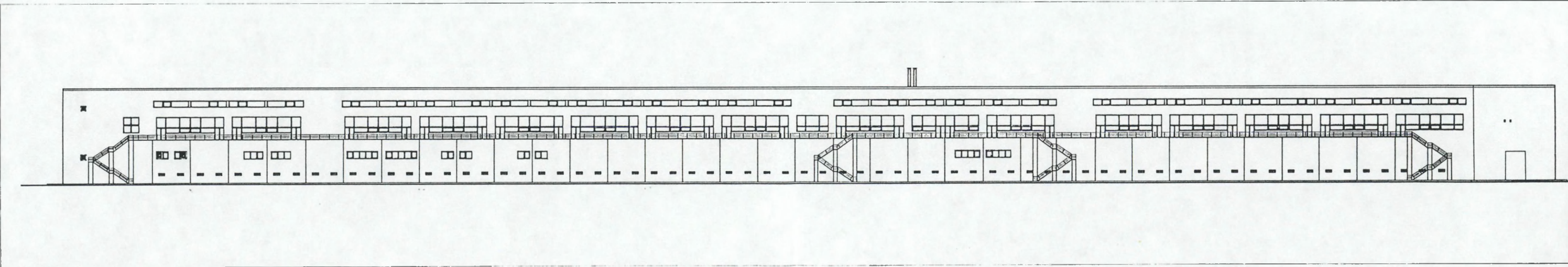
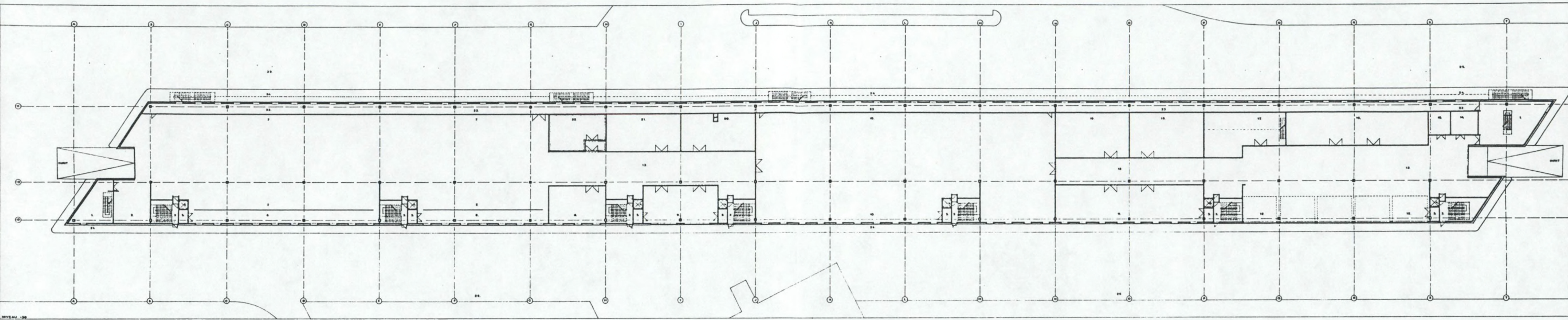

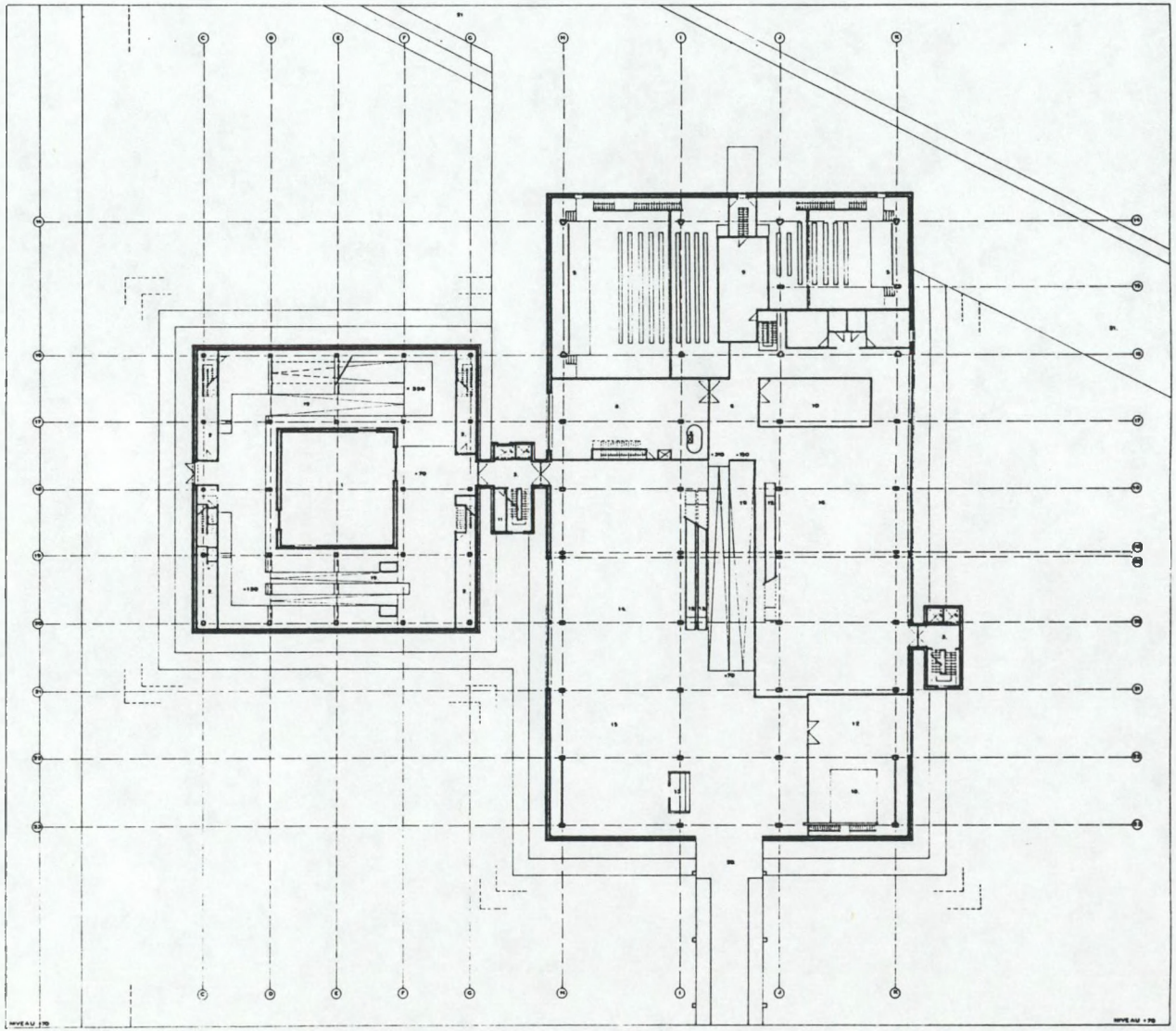
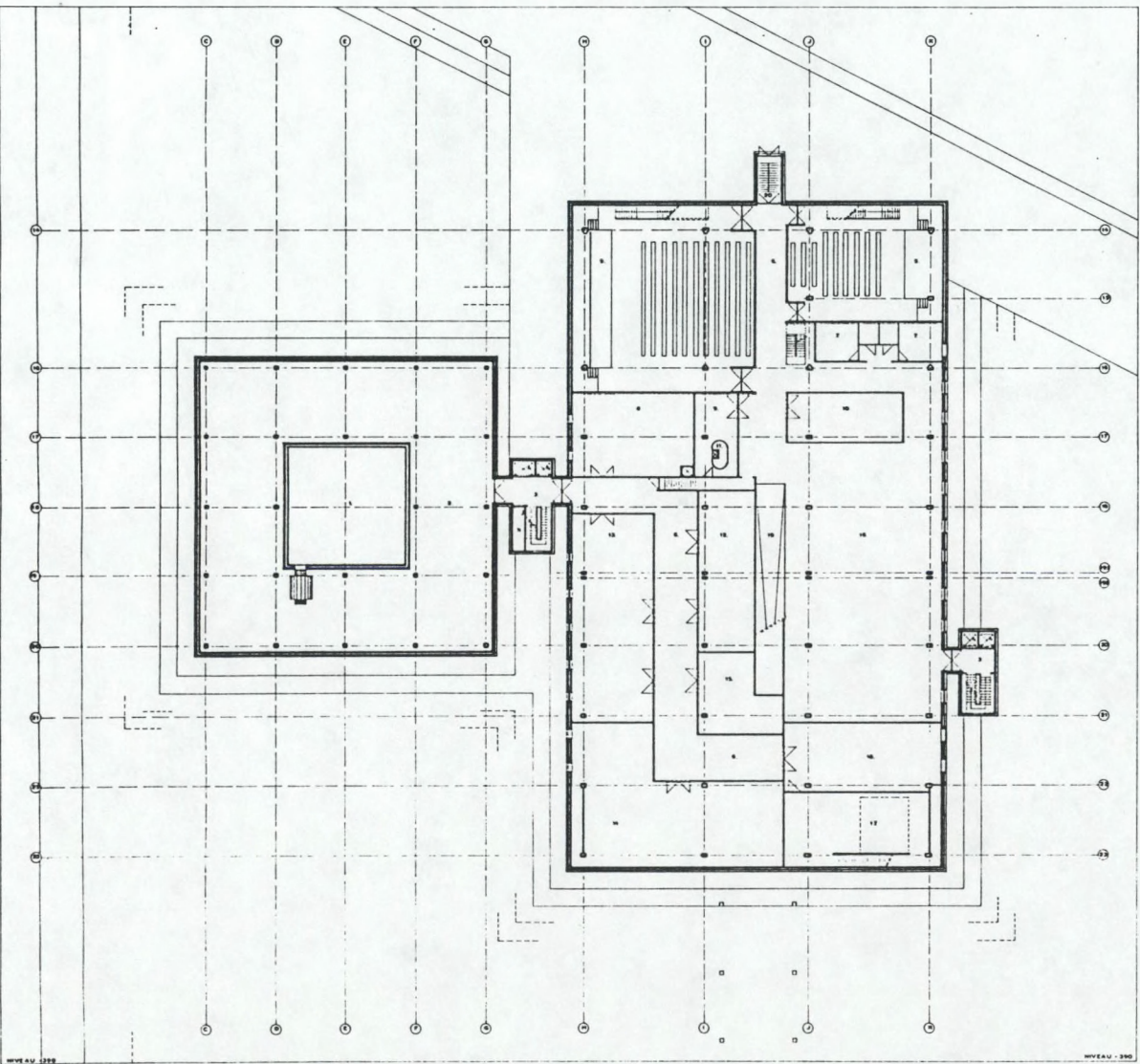

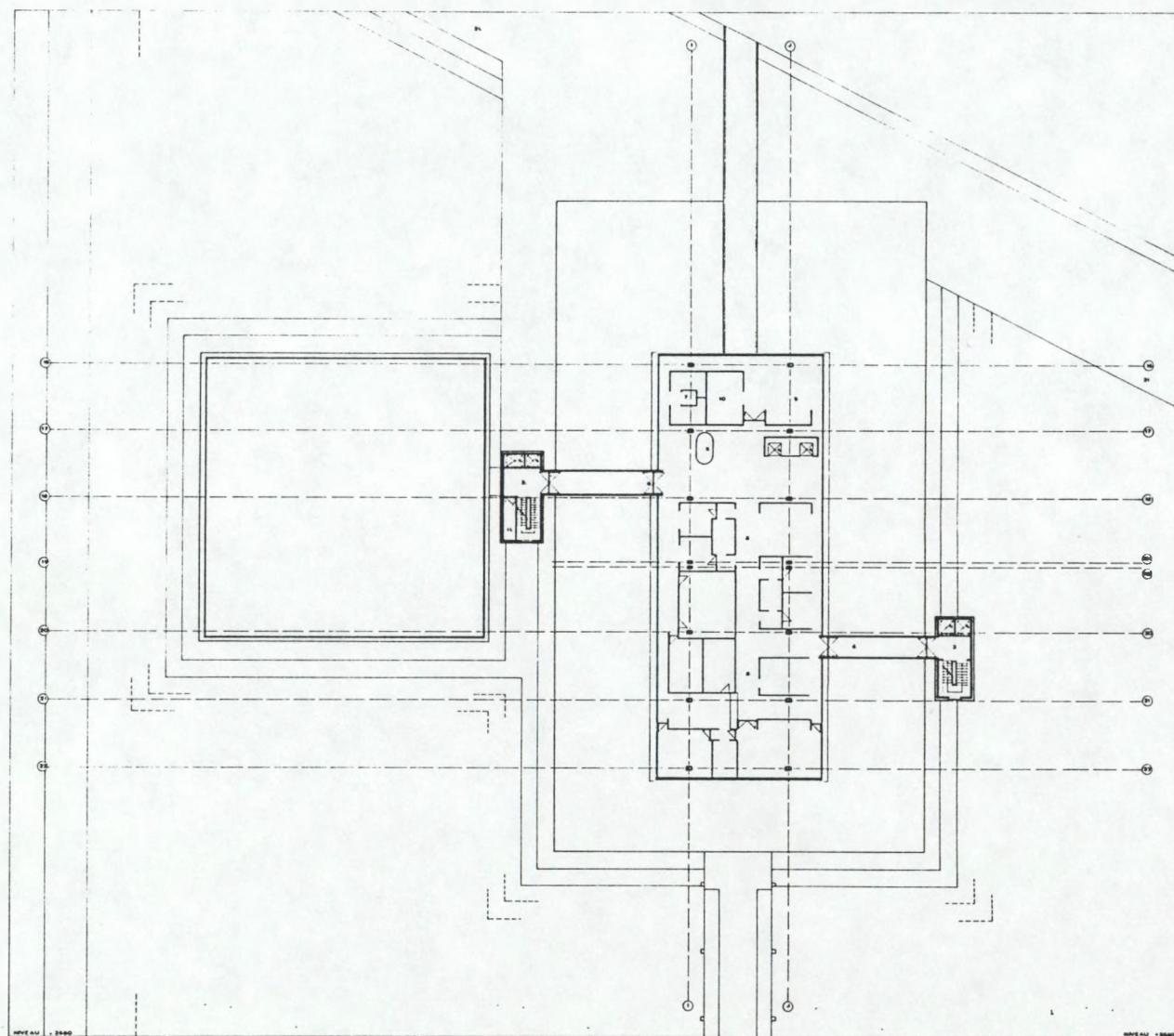
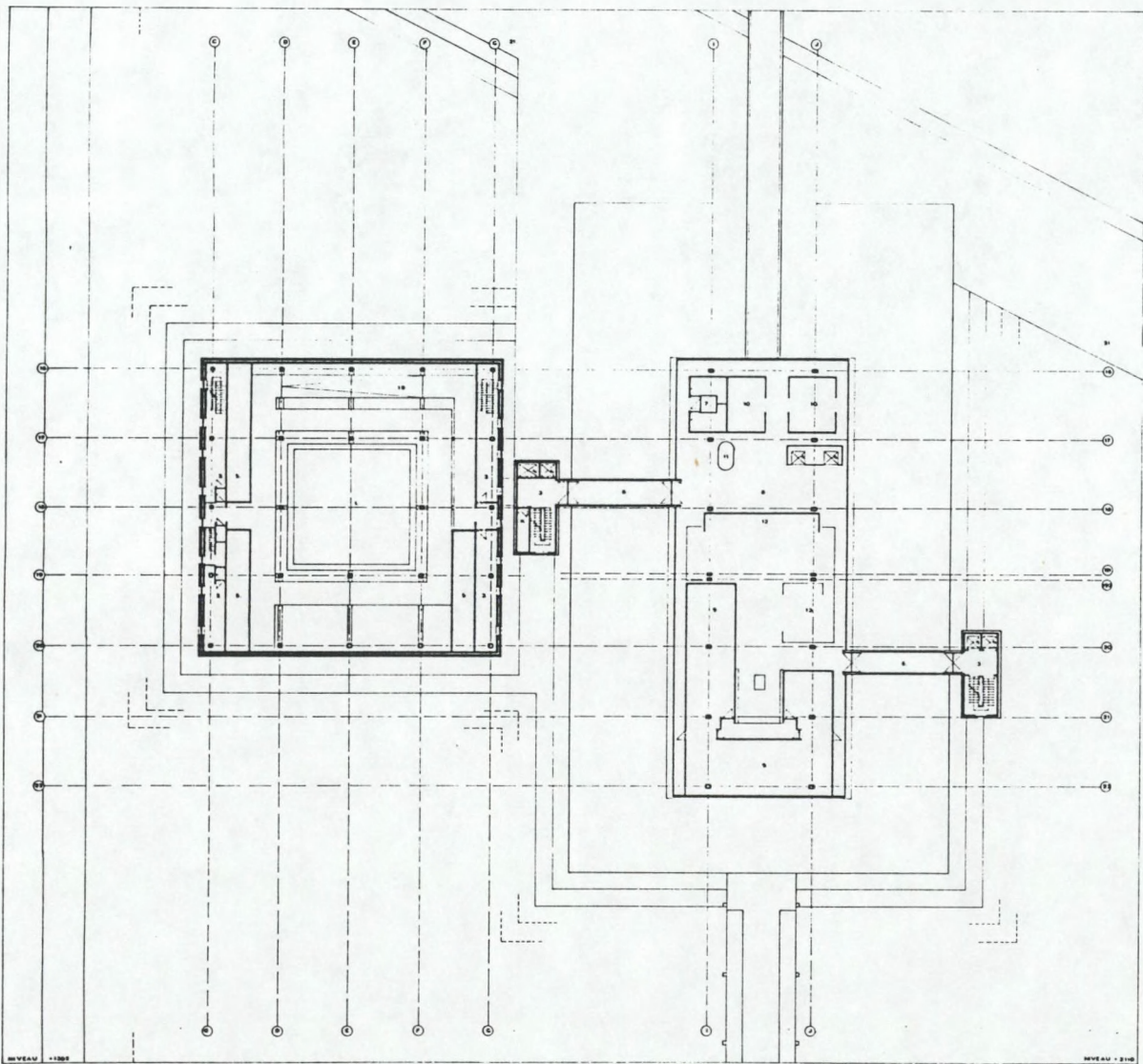

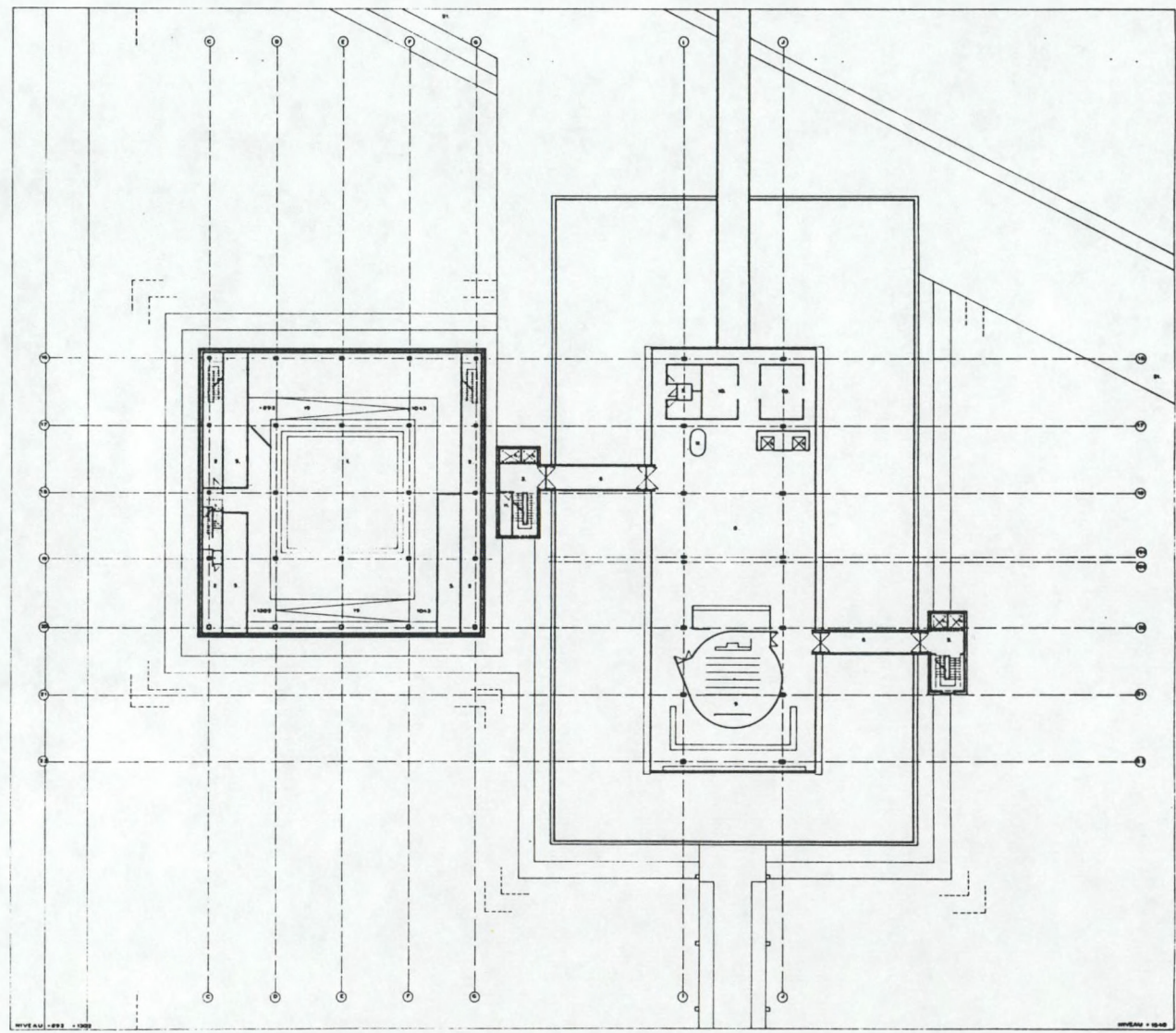
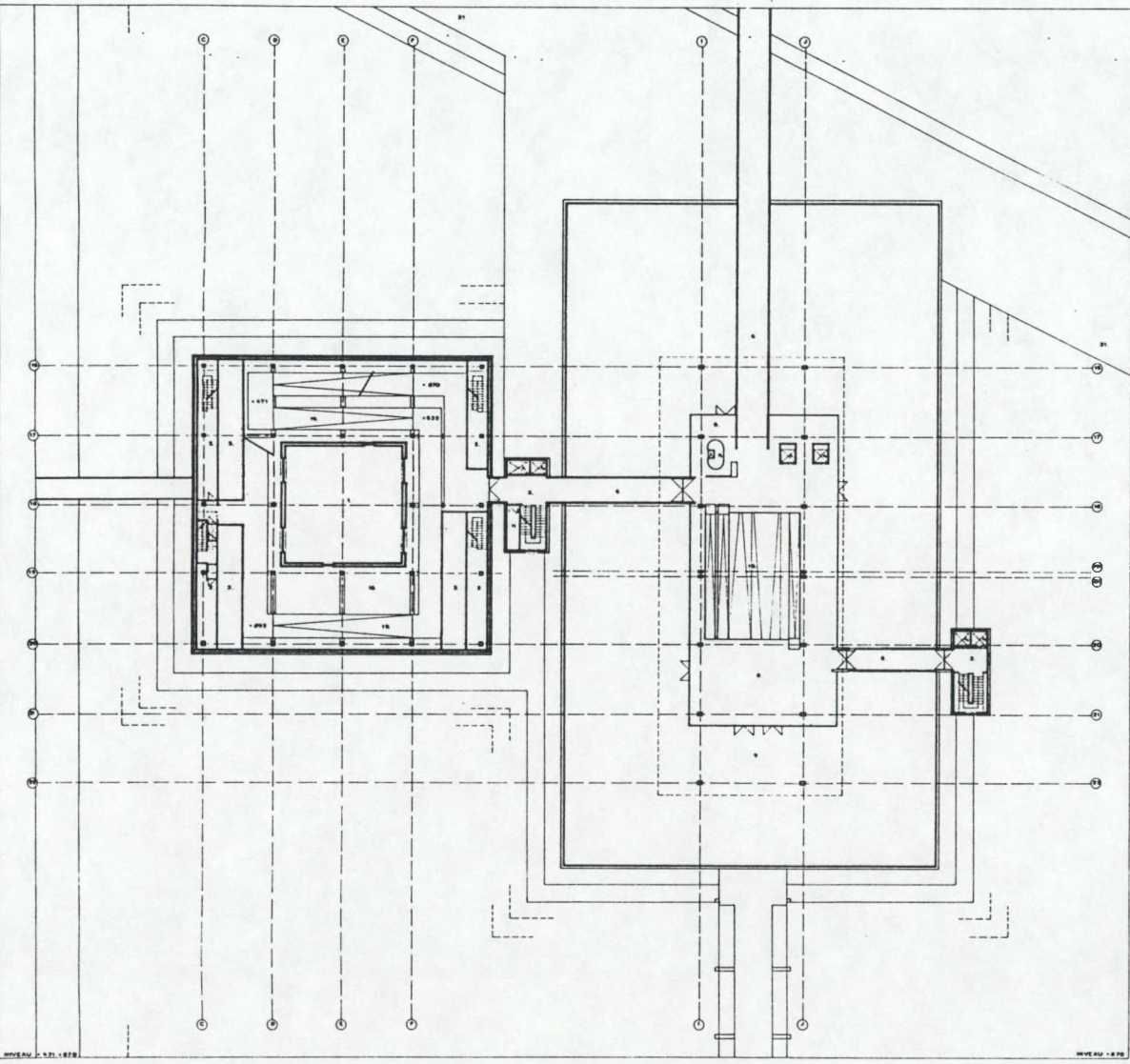

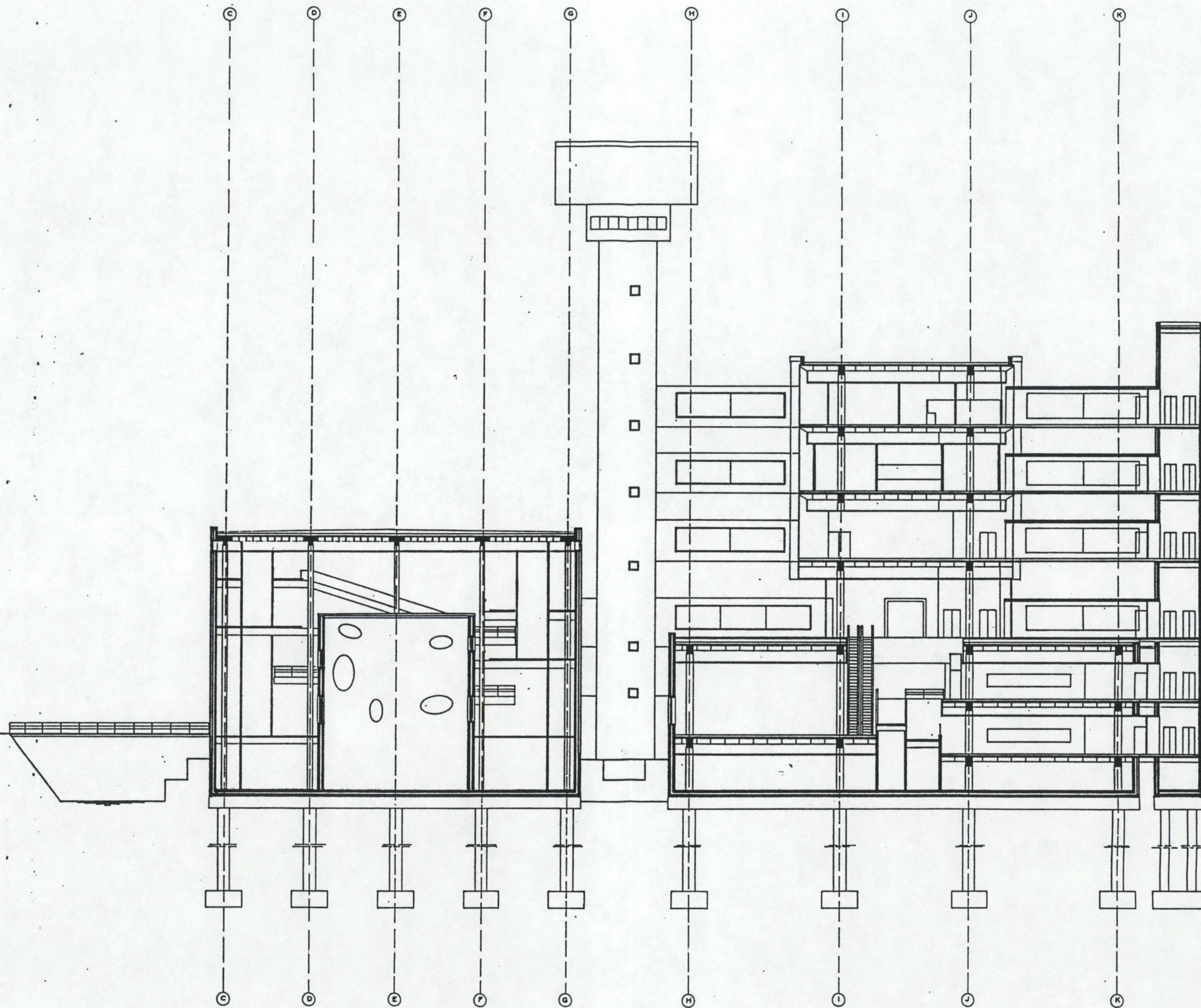

BRUNO POELMAN

Ontwerp van een instituut voor zeewetenschappelijk onderzoek gelegen aan de IJzer te Nieuwpoort, dat dient als representatief centrum voor de diverse verspreide afdelingen die te maken hebben met onderzoek van de Noordzee in België.

De bundeling van de verspreide wetenschappelijke entiteiten kan hierdoor de deelname van buitenlandse vorsers in onderzoek vereenvoudigen.

De ligging aan zee is symbolisch maar ook noodzakelijk om de nodige hoeveelheid zeewater voor aquaria en kweekbekkens via een zo kort mogelijke verbinding te winnen. Bovendien is er nood aan een definitieve thuishaven voor het onderzoeksschip "Belgica", dat het instituut van de nodige materie aan bodemonsters en zeewaterstalen moet voorzien. De overbrenging tussen schip en de research- en stockafdelingen gebeurt via containers, zodat de af te leggen weg, wenselijk, zo kort mogelijk wordt gehouden. We gaan uiteindelijk een dubbele circulatie krijgen aan containertrafiek. Enerzijds de containers die het onderzoeksmateriaal brengen (dit zijn vaste labo's die in één containerunit vervat zijn) en de geëxploiteerde bodem- en zeemonsters, en anderzijds containers die nodig zijn voor een optimale aan- en afvoer bij de functionele instandhouding van het instituut. Dit heeft bij de uiteindelijke uitwerking een duidelijke vormgeving tot stand gebracht (zie doorsnede). De formele vormbetekenis is gegroeid uit een dubbel programma. De wetenschappelijkheid die de stimulans is van het instituut, maar om geldigheid van bestaan van overheidswege, een belangrijke publieke factor moet incalculeren, waardoor men bij leken, door middel van voordrachten, tentoonstellingen en aquariumbezoeken een bewustzijn en een natuurvriendelijke houding kan creëren. Dit leidt tot de uiteindelijke inplanting van het gebouw.

Het gebouw heeft een duidelijke richting gekregen om verschillende redenen. Het is evenwijdig aan het kanaal en gedeeltelijk over de bestaande inham geplaatst, om in langse richting een link te leggen met de bestaande duinengordel en het natuurreservaat, en er nog een ruimere dimensie bij te

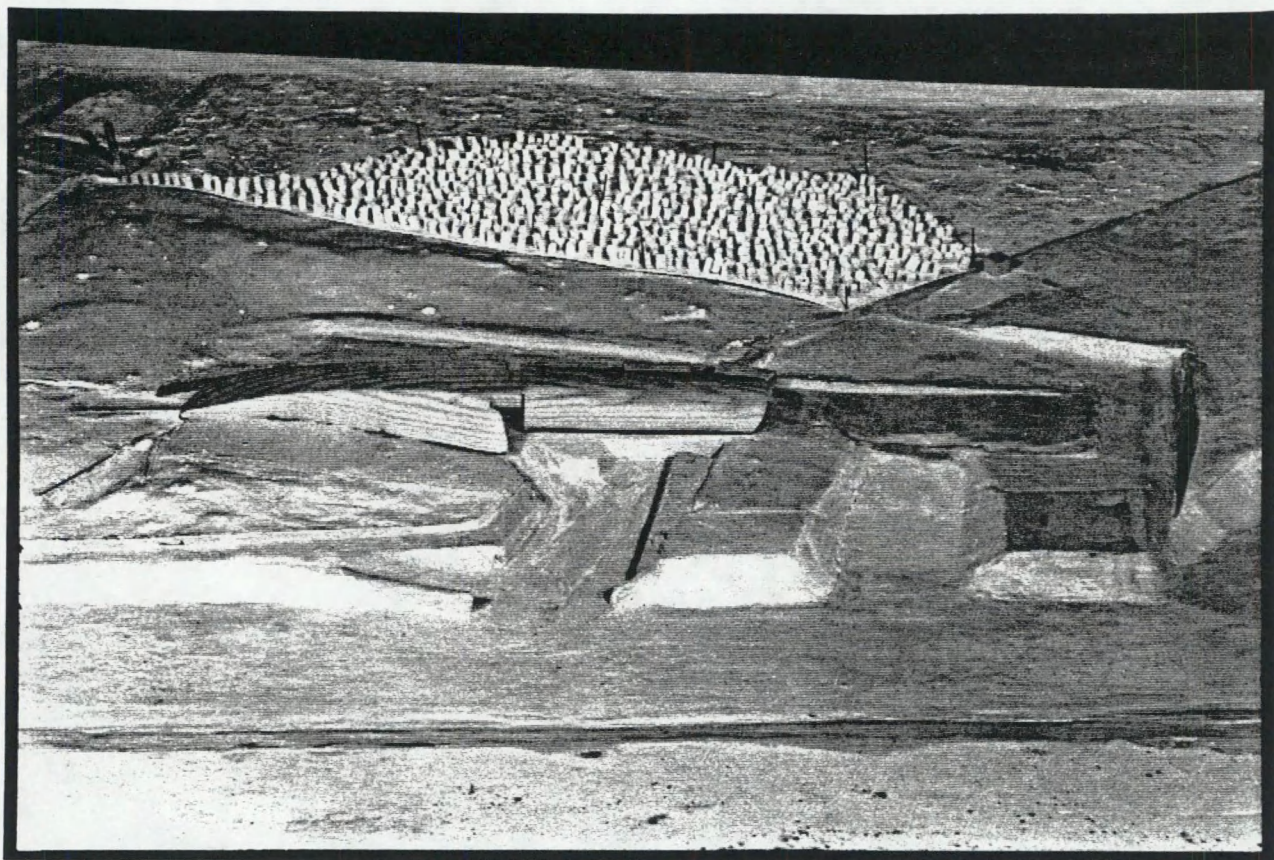
kreëren, dit wil zeggen door beide partijen met elkaar te verbinden en een uitbreiding tot stand te brengen van het groen aan de kust, in het kader van een uitdrukkelijk ecologisch belang. In dwarse richting krijgt men een haakse benadering van zowel voetgangers en veerboot. Dit mede met het verkleinen van de bestaande geul geeft een groter optisch spel tussen het gebouw en het aangemeerde onderzoeksschip. Vanuit de ontsluiting van het gebouw met de duinen en groenpartijen ontstaat een sterker gevoel van geborgenheid in deze grote vlakte en een verbeterd perspectief zicht vanuit het cafetaria en restaurant.

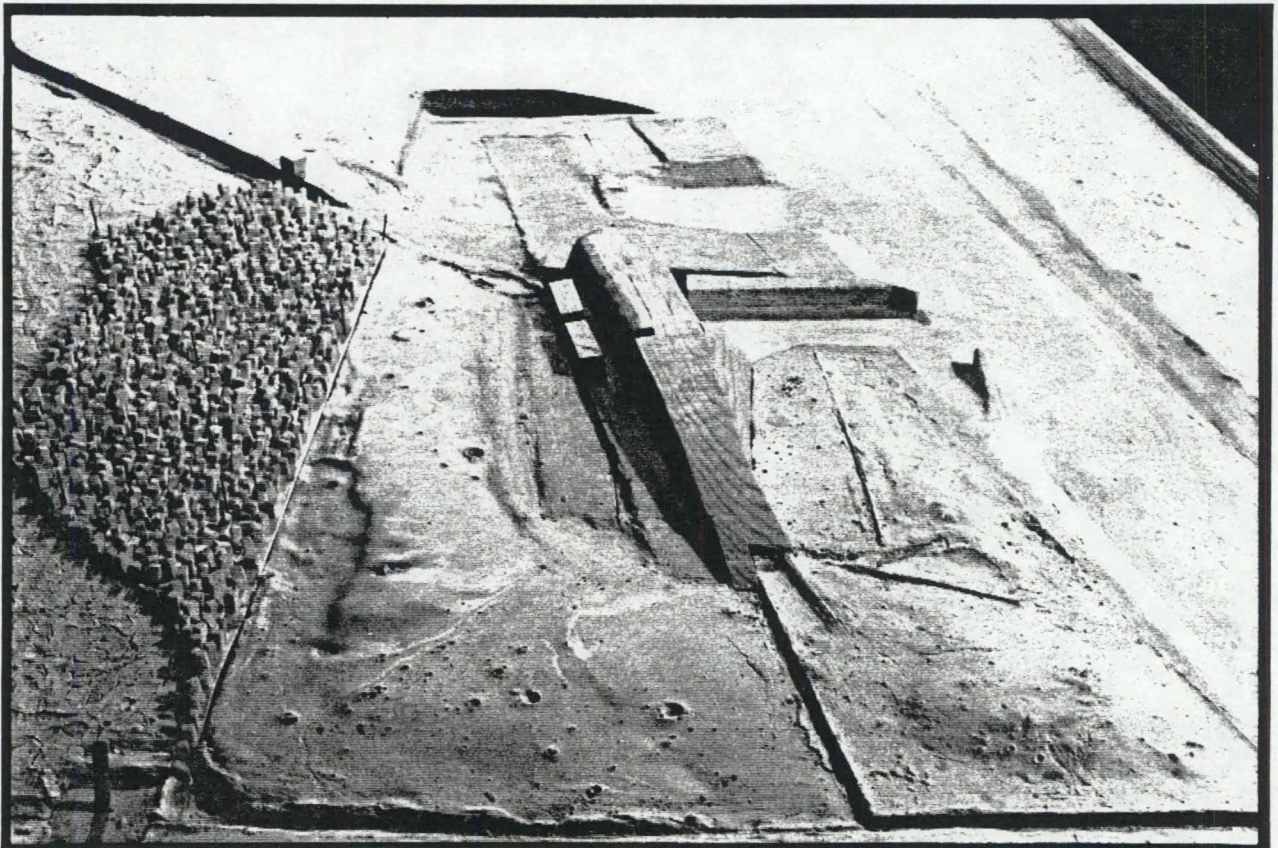
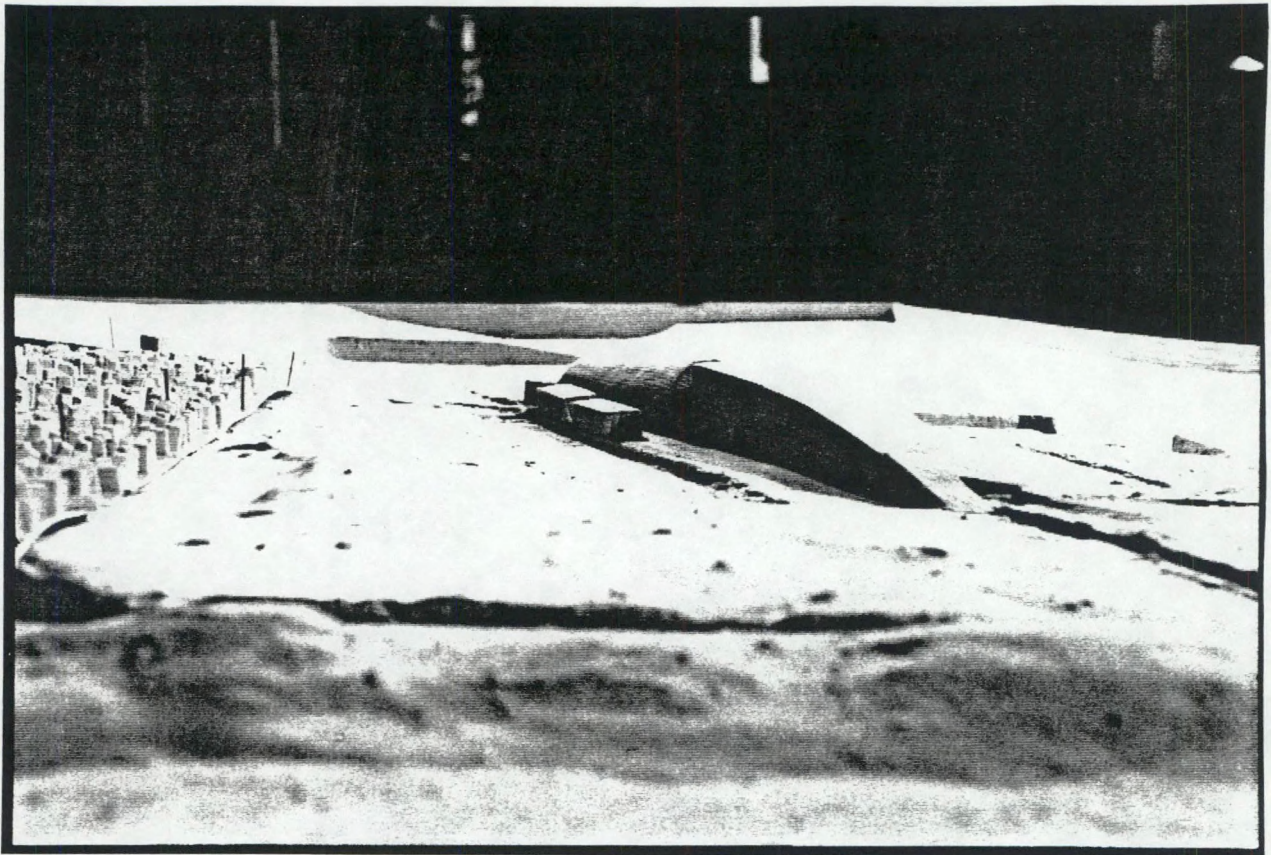
Het publiek wordt, zoals reeds kortelings werd vermeld via een veerboot (amfibievoertuig) vanuit Nieuwpoort-Bad-stad naar het instituut geleid, dit om verkeer- en parkeerbelasting op het terrein te vermijden. De veerboot kan op twee verschillende plaatsen op het terrein toekomen; één halte is voorzien aan het begin van de inham, zodat bij goed weer via een wandelweg tussen kade, duinen en park al wandelend een indruk kan ontstaan van de algemene opzet. Een tweede halte is voorzien onder het gebouw om in barre klimatologische omstandigheden een kontakt met buiten tot een minimum te herleiden. Voor de wetenschappers, administratief en technisch personeel, evenals voor bussen en vrachttransport is een toegangsweg voorzien waarbij alle verkeer naar een ondergrondse parking wordt afgeleid. Alle motorisch verkeer wordt daarmee tot een minimum herleid zodat vanuit die optiek een helideck op het gebouw een plaats heeft gekregen.

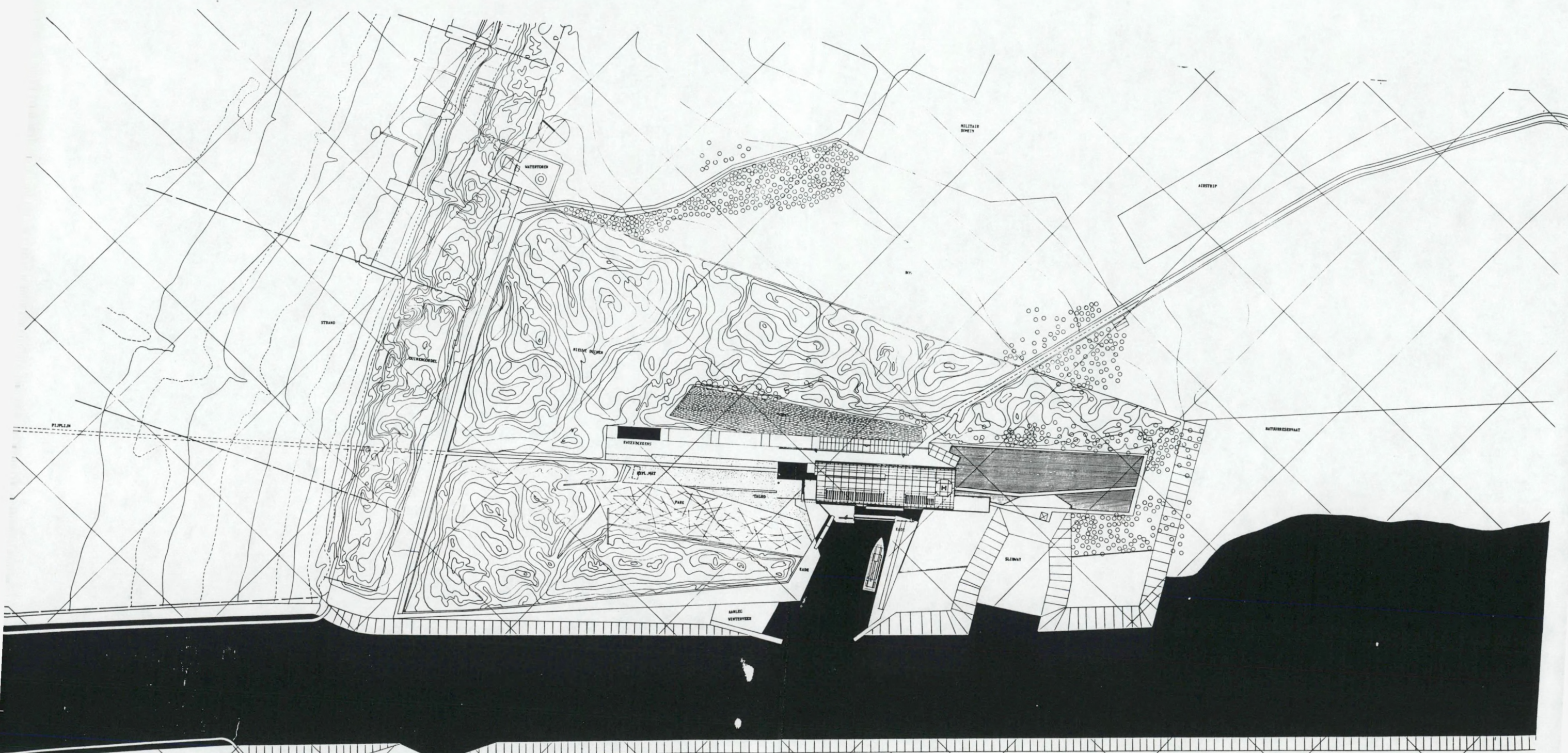
In de ondergrondse parking is eveneens een groenpartij aangebracht die verbinding geeft met het foyer op het gelijkvloers om het geheel aangenamer en luchtiger te maken. Het foyer geeft verbinding met alle functies, direct of indirect via trappen, roltrappen, liften en gangen, en diverse wandopeningen. Naast de functie aan circulatie voor mensen is het foyer tevens speerpunt voor het intern verkeer van containers welke op respectievelijke onderzoeks- en goederentafels op iedere verdieping kunnen aangeschakeld worden. Dit geheel aan struk-

tuur maakt deel uit van het intern spektakel dat de bezoekers begeleidt naar de uiteindelijke tentoonstellingsruimten. Om een intieme sfeer te creëren is het gebouw als geheel van een gesloten regime waarbij van een indirecte natuurlijke verlichting gebruik wordt gemaakt. Voor onderzoek is het nodig om een konstante noordoost verlichting en een rustige werkomgeving te hebben waardoor elke vorm van toerisme langs die zijde moet worden vermeden. Dit rustgevend karakter wordt nog versterkt door de aanwezigheid van logies welke nodig zijn voor langdurig verblijf van wetenschappers en studenten.

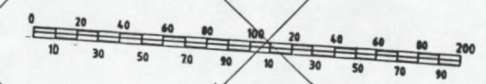
De bedoeling is om het instituut als voorbeeld van alternatieve energievoorziening te laten fungeren. Een eerste grote ingreep hierbij is om een aantal functies van het gebouw zoals de auditoria van een shelter te voorzien, (dit is warmtebehoud door een aarden mantel aan te brengen) om reden van de konstante temperatuur die de aarde heeft vanaf een zekere diepte. Een tweede ingreep is aan het gebouw zelf, door in het volume geplaatste zonnepanelen in zuidelijke richting zonnewarmte te laten captiveren. Een derde en eventueel vierde manier is door enerzijds windmolens te plaatsen op de pier en anderzijds experimentele energie uit algen te winnen. Er is dus duidelijk gestreefd naar een gemengd systeem van mogelijke passieve en actieve "alternatieve" energiewinningsvormen, dit alles in het kader van het streven naar een grotere zorg en milieu-educatief bewustzijn.

INPLANTINGSPLAN 1/1000

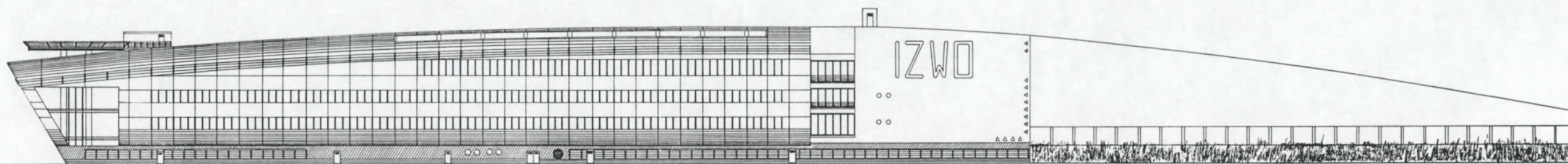

BRUNO POELMAN.

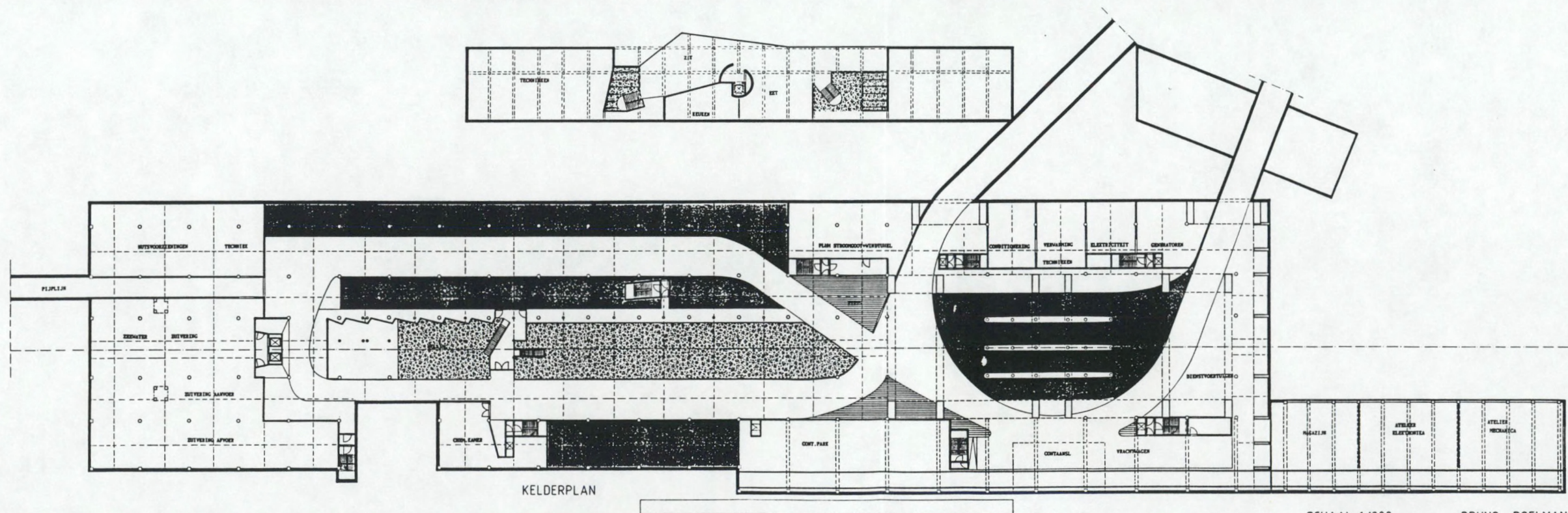
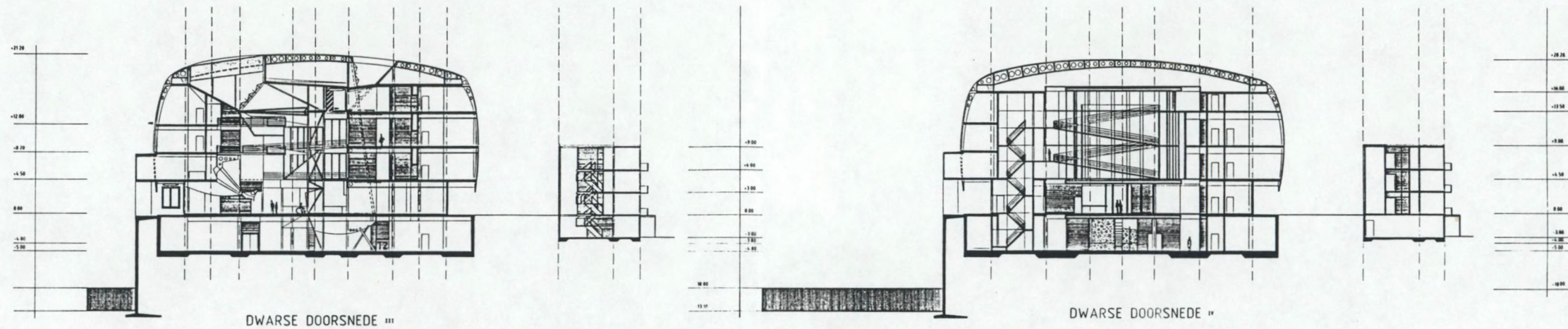
VOORGEVEL

SCHAAL 1/200 BRUNO POELMAN

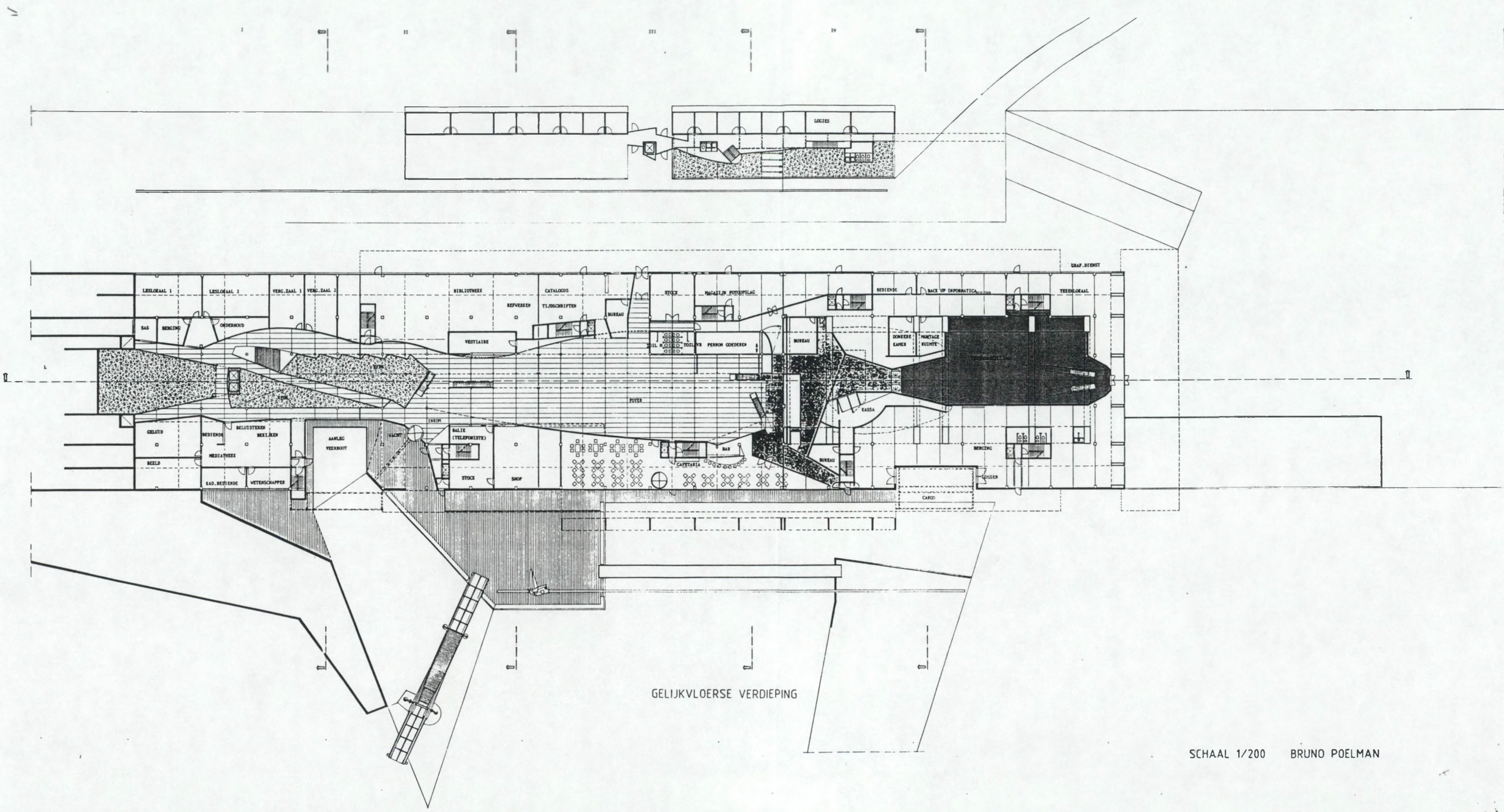
ACHTERGEVEL

SCHAAL 1/200 BRUNO POELMAN.

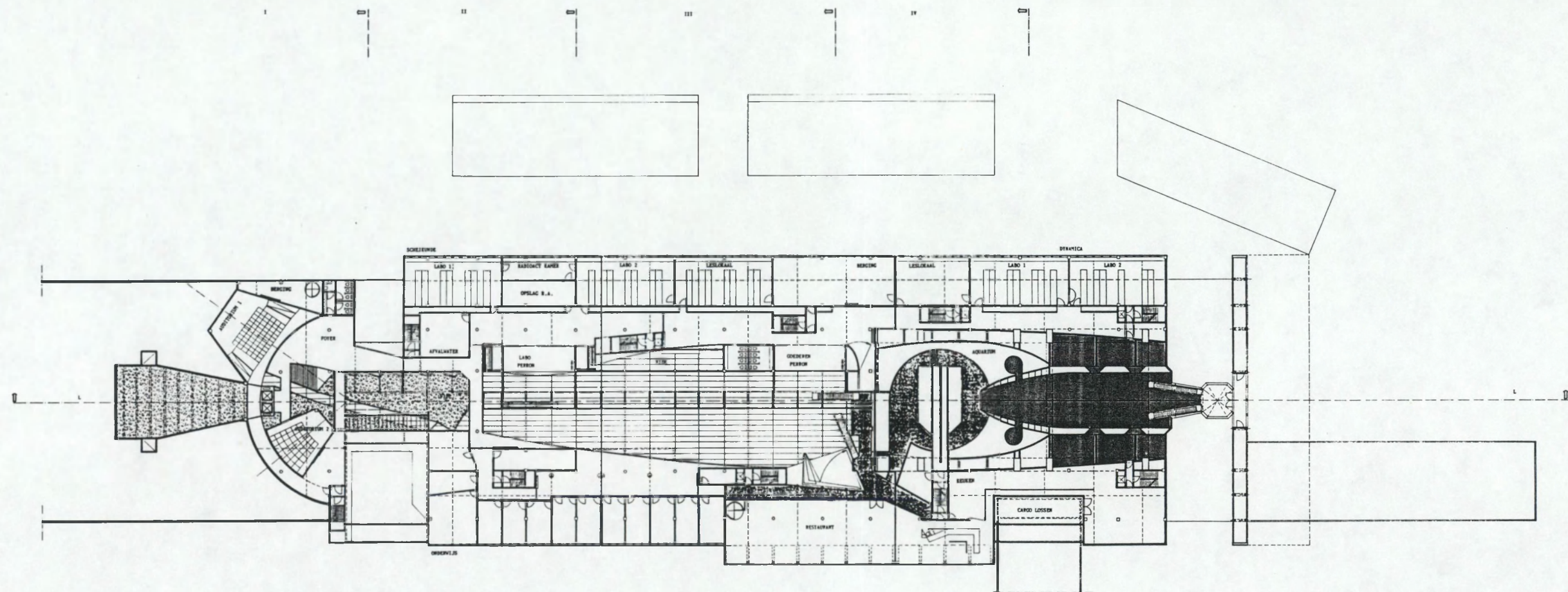

SCHAAL 1/200

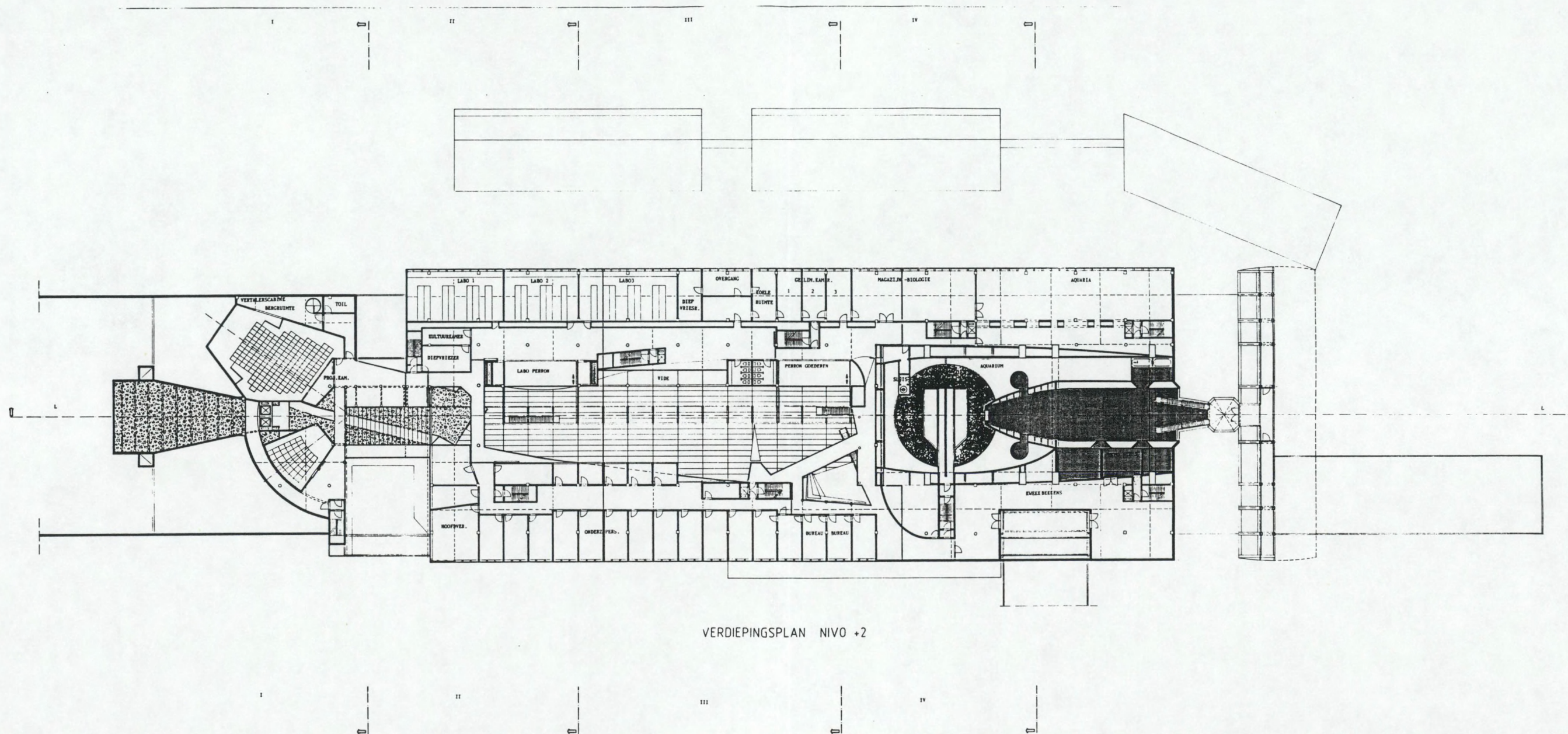
BRUNO POELMAN

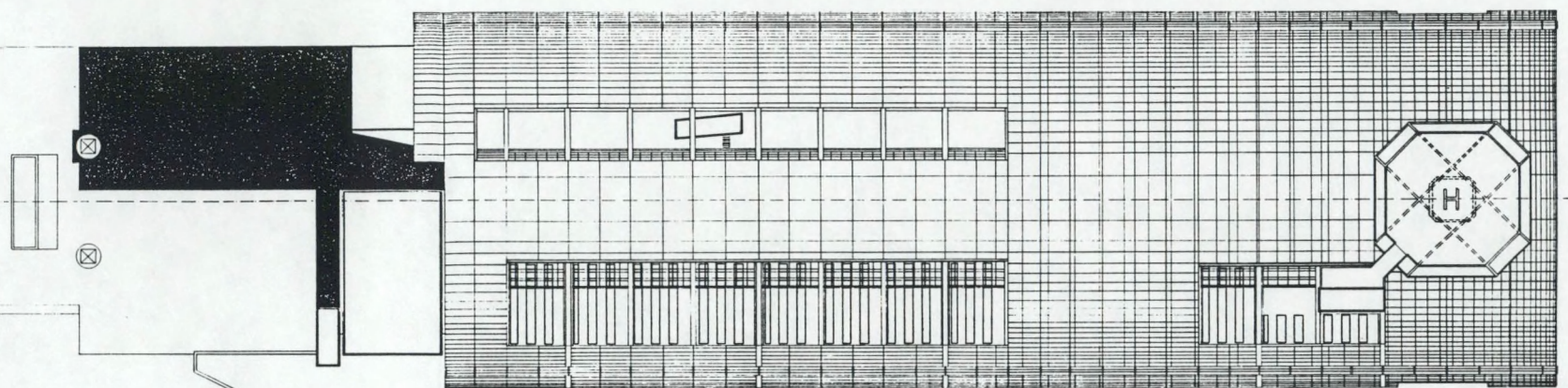

SCHAAL 1/200 BRUNO POELMAN

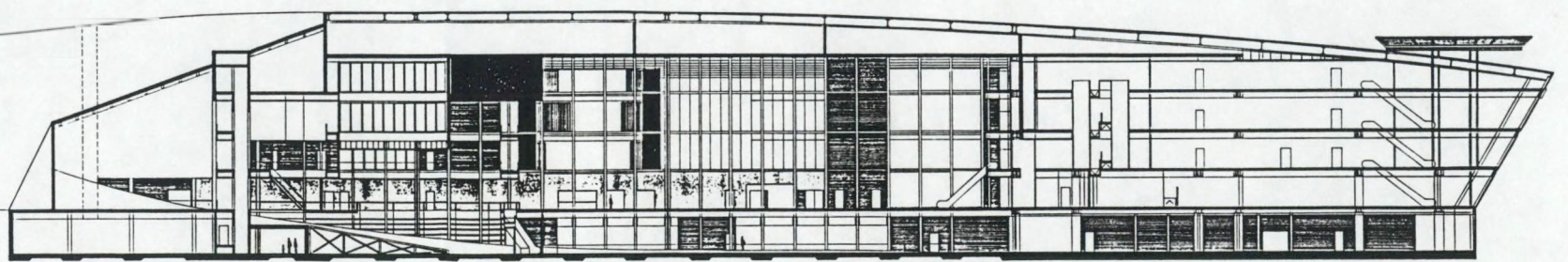

VERDIEPINGSPLAN NIVO +1

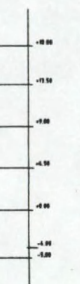

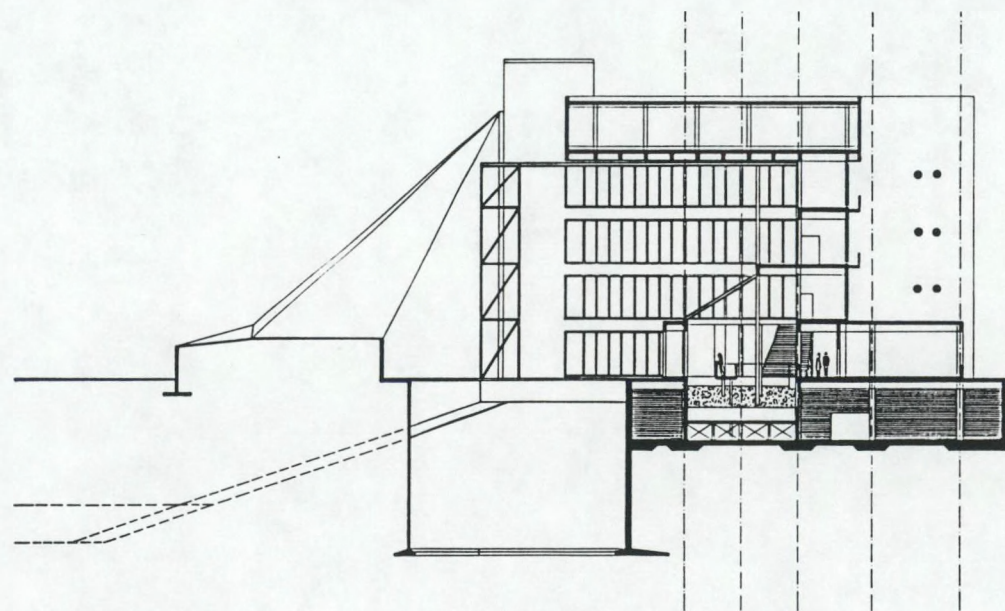

DAKPLAN

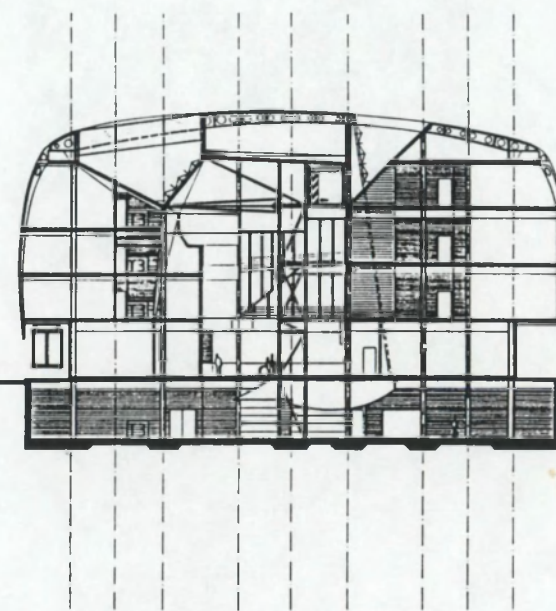
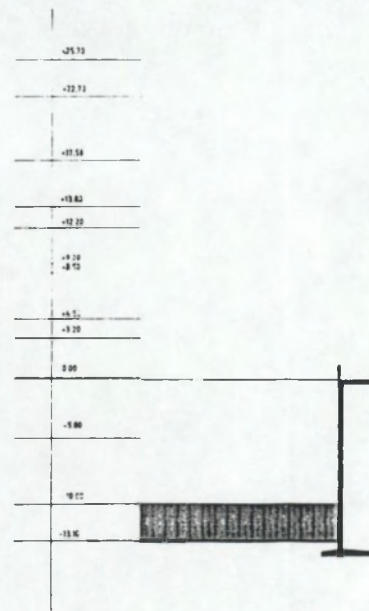

LANGSE DOORSNEDE

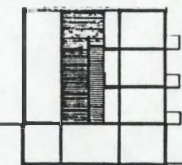

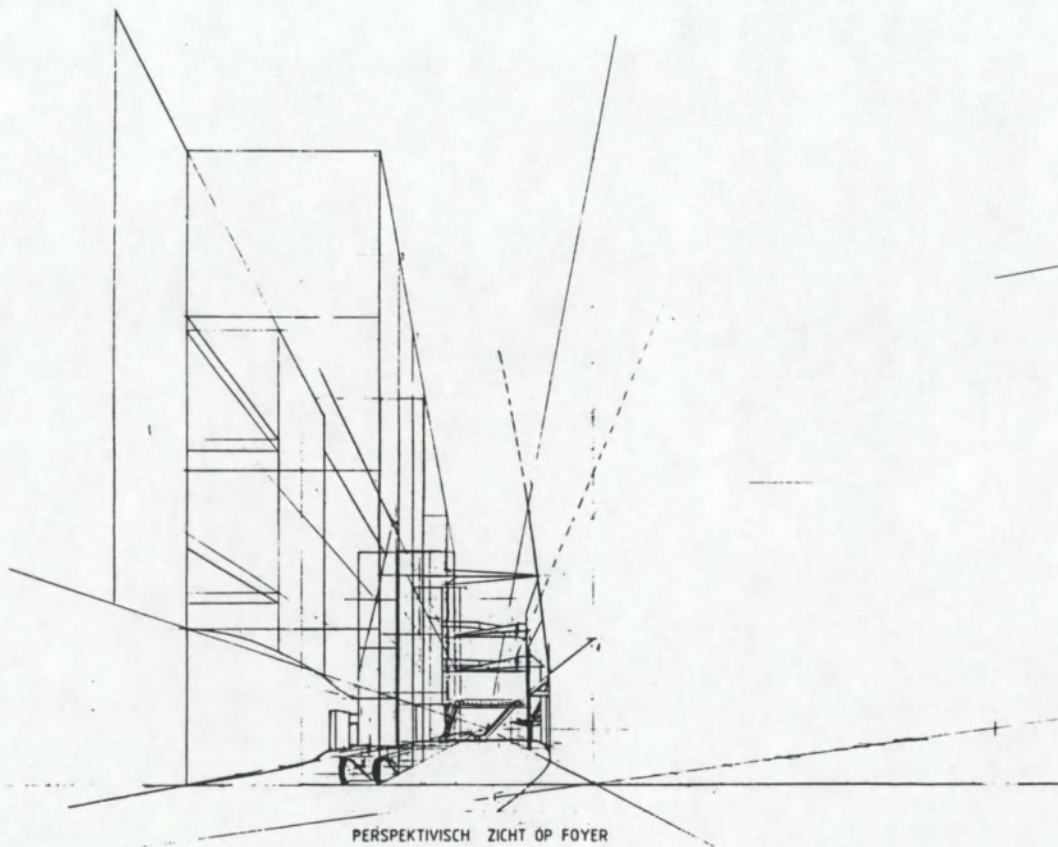

DWARSE DOORSNEDE I

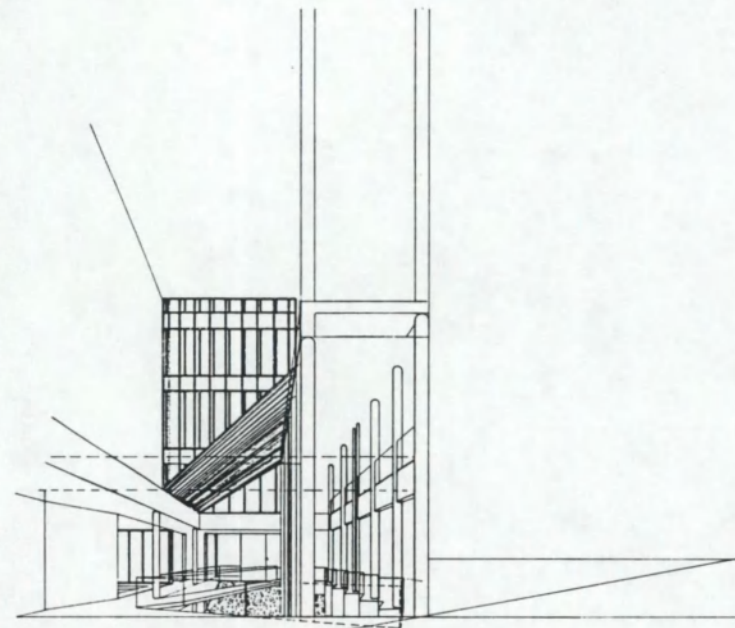

DWARSE DOORSNEDE II

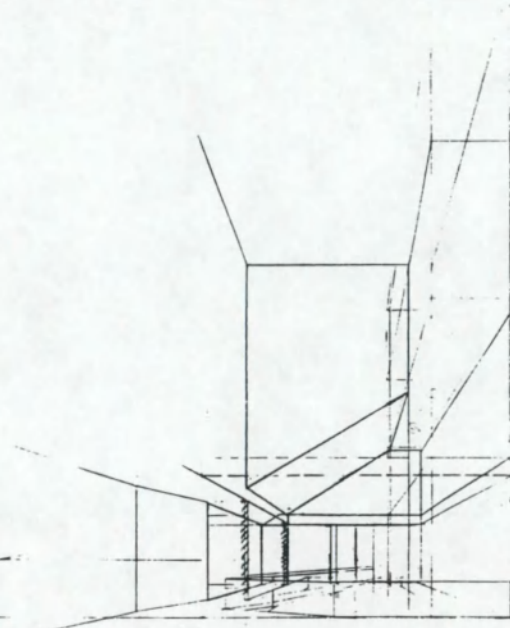

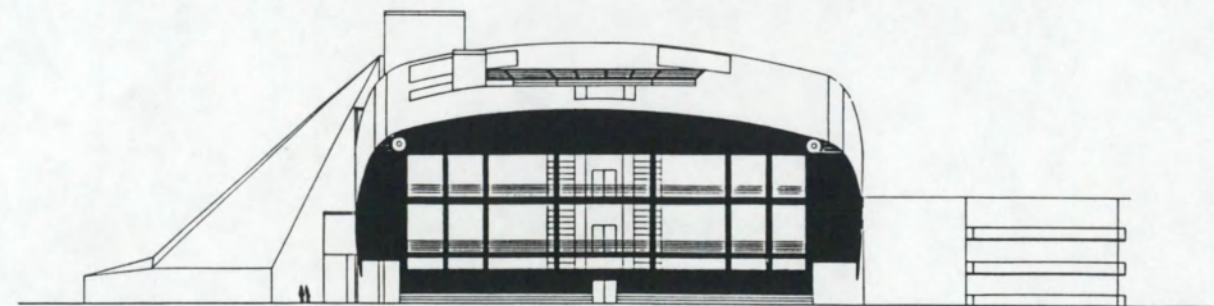
PERSPEKTIVISCH ZICHT OP FOYER

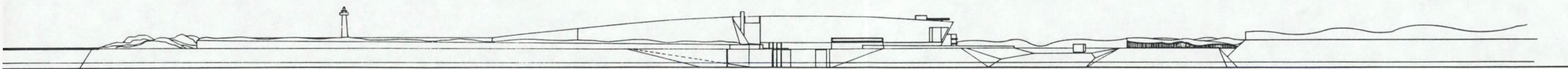
PERSPEKTIVISCH ZICHT OP VIDE (EINDFASE)

PERSPEKTIVISCH ZICHT OP VIDE (ONTWERPFASE)

ZIJGEVEL SCHAAL 1/200

BART VERMANDERE

Het programma van het instituut samenstellen en het opsnuiven van de sfeer op het terrein lagen in het begin zover uiteen, dat het een echte uitdaging was om de twee uiteindelijk aan elkaar te koppelen. Het optimaal functioneren van het gebouw binnenin en van buitenuit zo weinig mogelijk het duinenlandschap schenden, stond daarbij centraal. Het idee werd inhoudelijk stevig onderbouwd, het vormgeven moest er dan maar uit voortvloeien.

Vertrekkende van het - langs het grote dok - sorteren van de ruimtes volgens noodzakelijkheid van openheid naar het publiek toe, kreeg het ontwerp een eerste globale benadering. Met het aquarium als eerste en het materiaalmagazijn als laatste in de rij, ontstond een hiërarchie naar het ultieme verbergen van de minst publieke ruimtes, alleen de relatie met het water was niet overal een prioriteit. Juist bij de twee uitersten - de benadering via de toeristische veerboot en het aanmeren van de schepen met de wetenschappelijke stations - leek het dok onmisbaar. Het ganse middengedeelte kon bijgevolg landinwaarts getrokken worden. Door het midden van de ketting als aangrijpingspunt te nemen van de verschuiving werden als het ware twee benen verkregen die met de voeten in het water stonden, twee delen van het ontwerp die best van elkaar werden gescheiden.

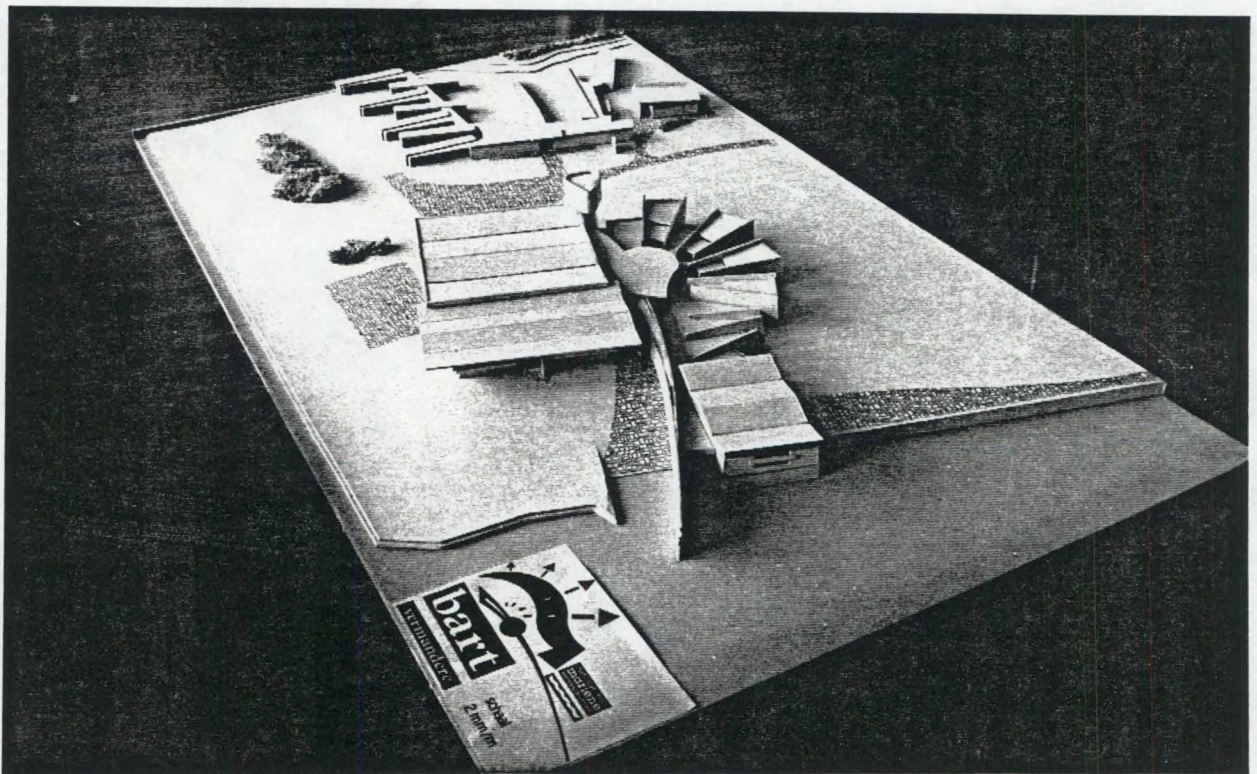
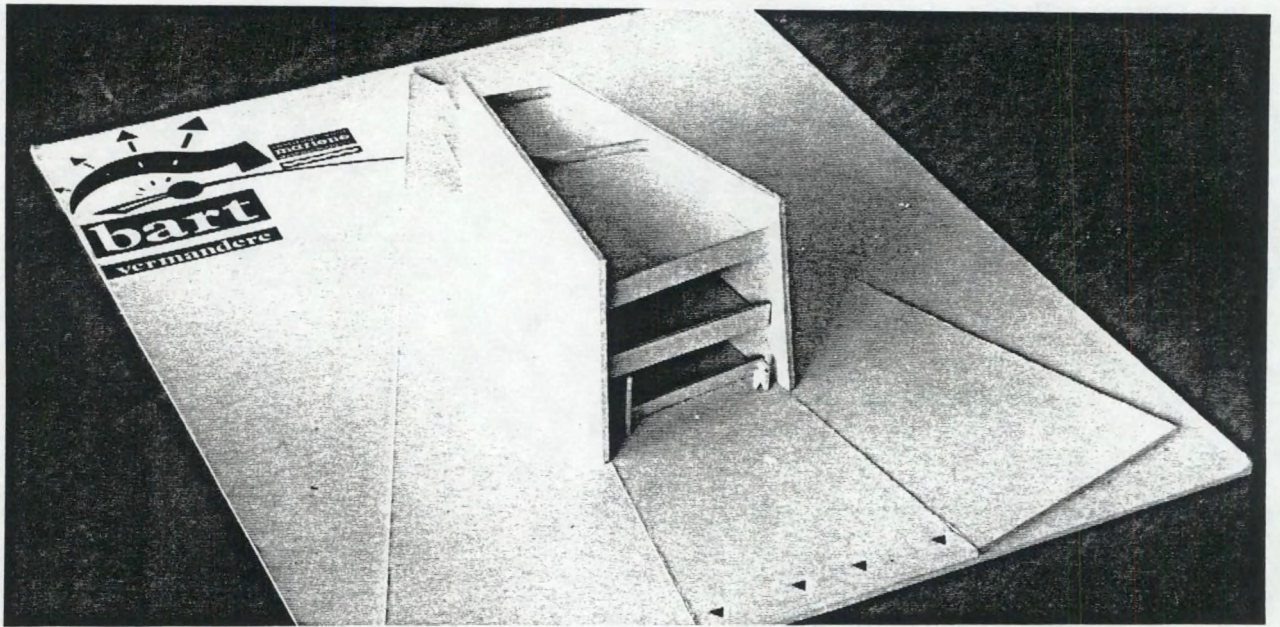
De muur - die ontstaat in het water en eindigt in de watertoren die tevens de landschappelijke aanduiding is van de andere ingang - vertoont aan de zijde van de IJzer een uitnodigend gebaar naar de bezoeker en verbergt tegelijkertijd aan de kant van het dok het wetenschappelijk deel. Deze ambiguïteit in de inhoud kon alleen maar uitdaging zijn voor de vorm.

De twee perfekt te onderscheiden delen die overdag functioneren hebben een derde deel noodgedwongen afgestoten. Geheel ondergeschikt aan het hoofdgebouw werd de verblijfsinfrastructuur uitgesmeerd in het verlengde van de muur tegen de flanken van de bestaande duinen. Achter het poortgebouwtje met gemeenschappelijke voorzieningen schuilt een-met-flats-

omringde buitenruimte waar men zich dicht bij zee kan voelen (en ver van het werk !)

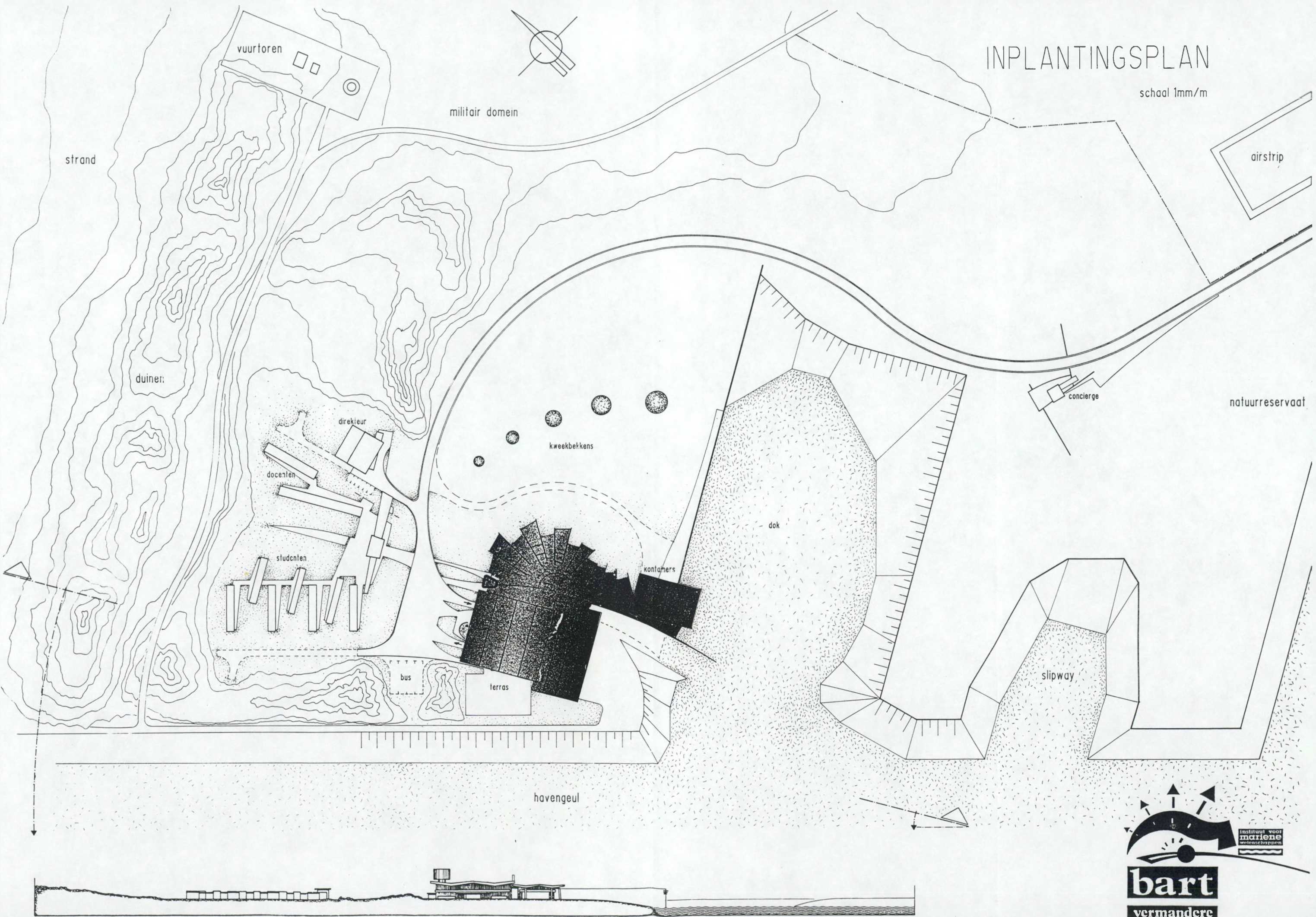
De twee grote daken herbergen het edukatieve en het toeristische gedeelte van het hoofdgebouw. De veelheid van verschillende ruimtes en de verbondenheid met het duinenlandschap drong een zekere horizontaliteit op, versterkt door de doorlopende betonnen borstweringen en het enorme tweedelige dak. De vier aan elkaar (in architecturale aanpak) verwante wetenschapstakken hier aanwezig en de (in orde van grootte en belangrijkheid) in het magazijn uitdeinende nevenruimtes vertoonden zoveel gelijkenis dat het bij elkaar plaatsen een zekere vertikaliteit impliceert wat nog wordt versterkt door de herhaling en de uit-de-daken-priemende scheidingsmuren. Het hartje (waar de wanden overgaan in een open ruimte) doet dienst als gemeenschappelijke ruimte voor de wetenschappers. Waar de verschillende disciplines elkaar tegenkomen, is tevens een doorgang gemaakt naar de vulgarizerende taak van het instituut, de bibliotheek, een oord voor raadpleging van voorgangers bij een stranding van het onderzoek of het publiceren van de bevindingen bij het beeindigen van het vorserswerk. Dat het gebouw ooit eens uit zijn voegen kan barsten, is voorzien in de waaievormige uitbreidingsmogelijkheden voor de afdeling wetenschappen; het edukatieve en het toeristische biedt door zijn structurele vorm enkel een uitweg in een interne herorganisatie.

Hoe het verder is afgelopen met de uitwerking van het projekt is te zien op de tekeningen en de maquette. Bij een verder benaderen naar werkelijke uitvoering toe, zou het nu pas echt goed beginnen.

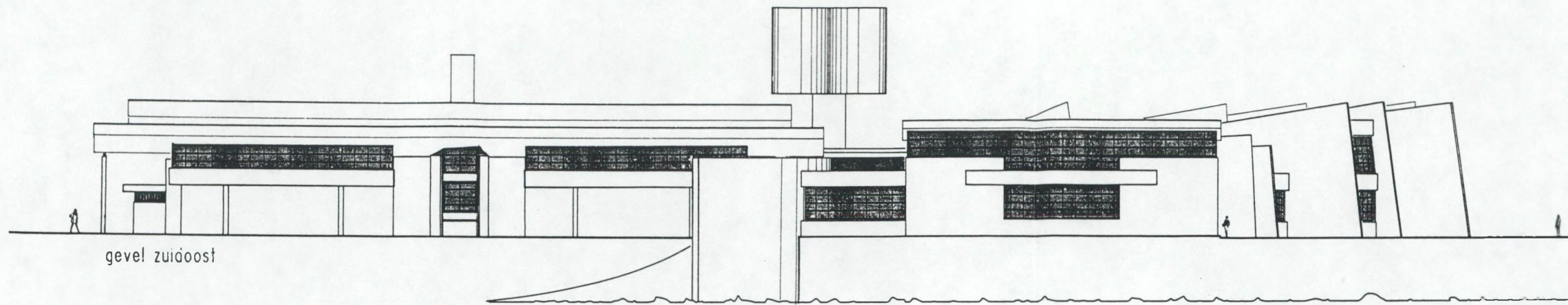
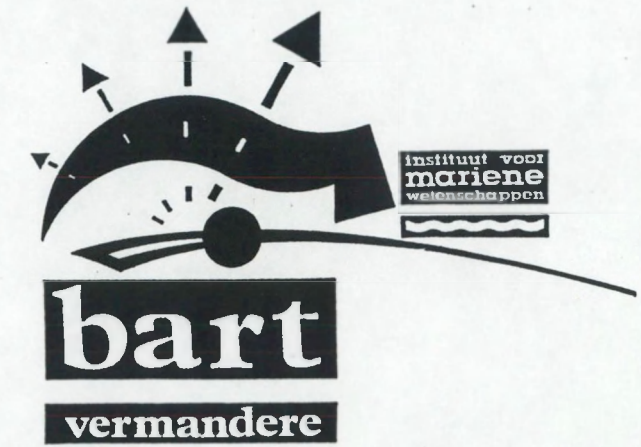
INPLANTINGSPLAN

schaal 1mm/m

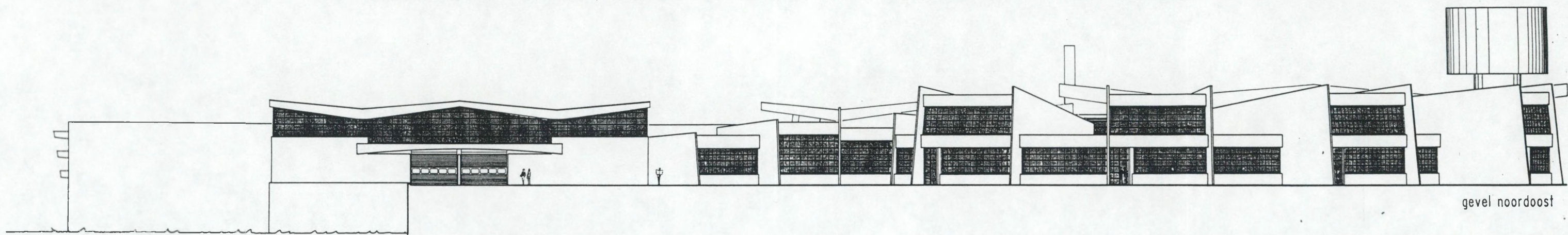

GEVELS

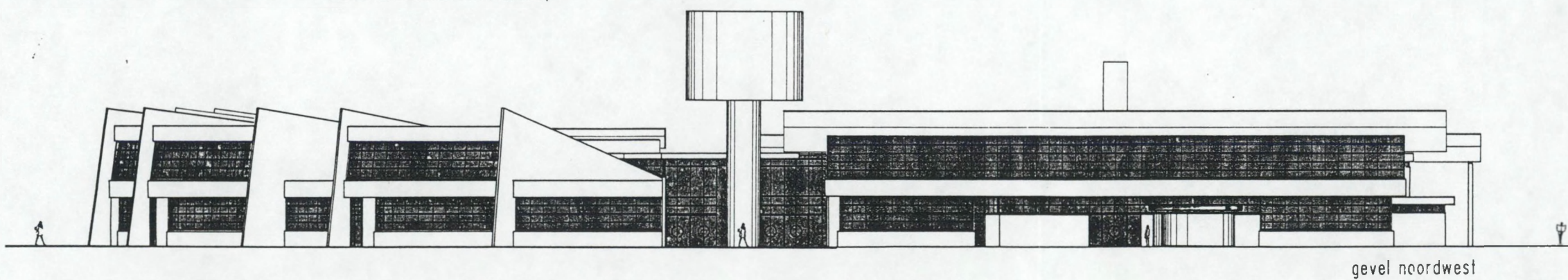
schaal 5mm/m

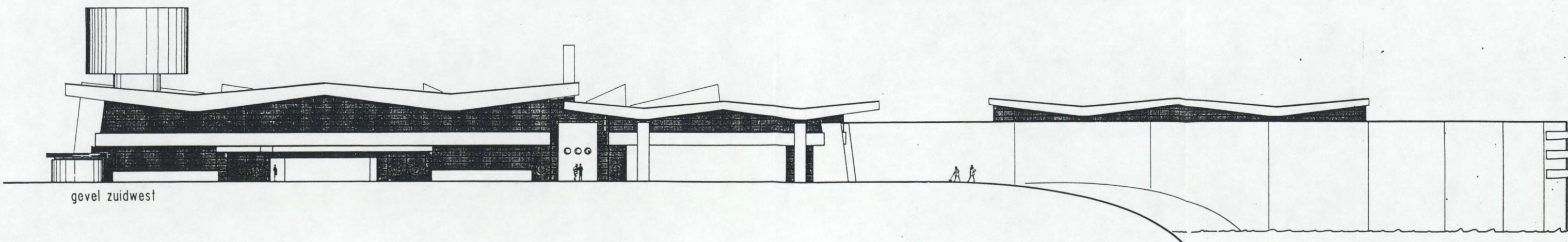
gevel zuidoost

gevel noordoost

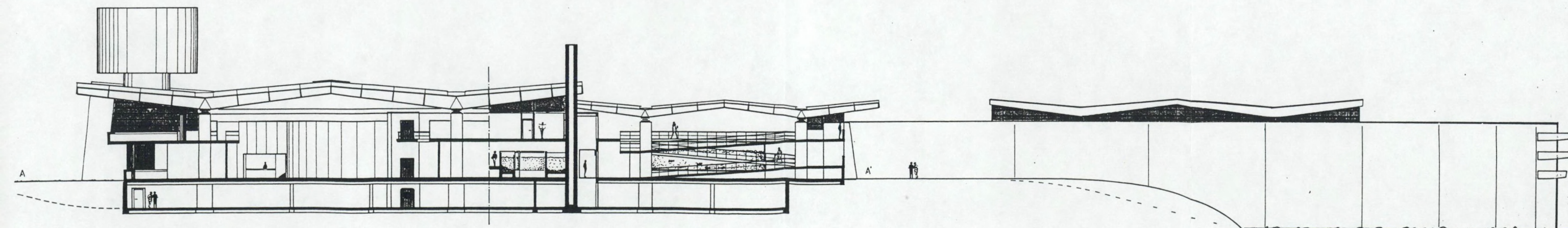
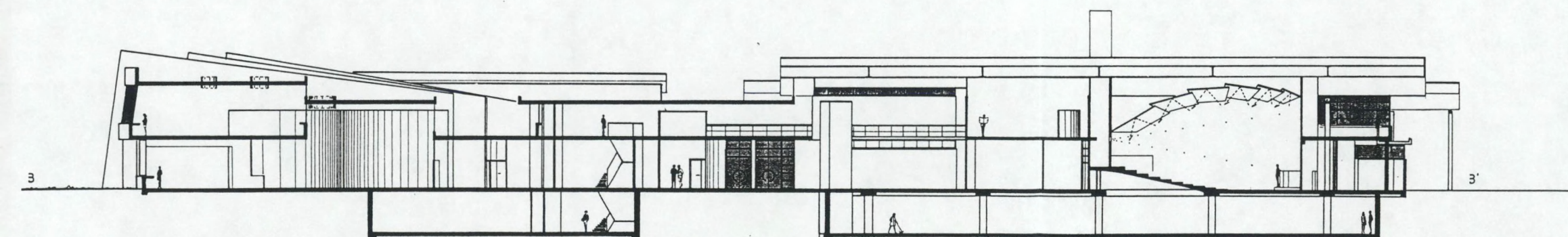
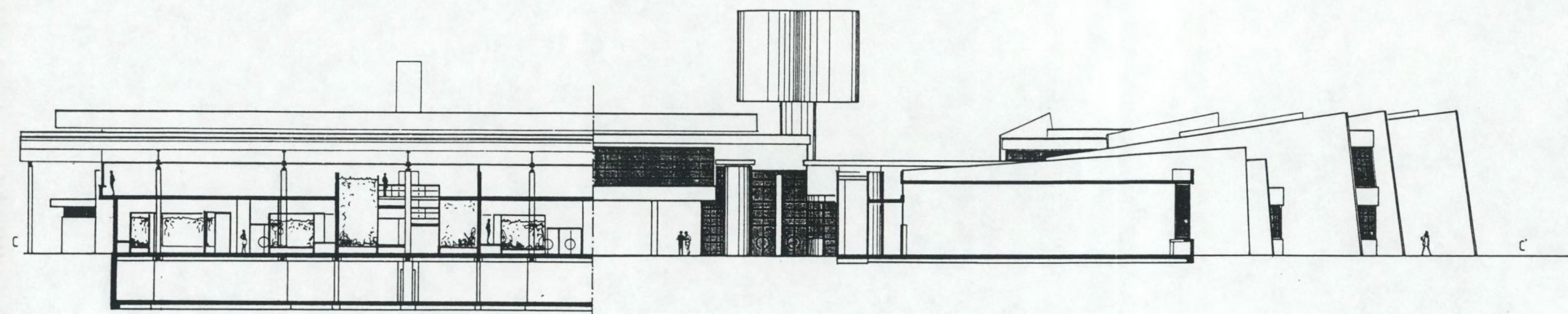
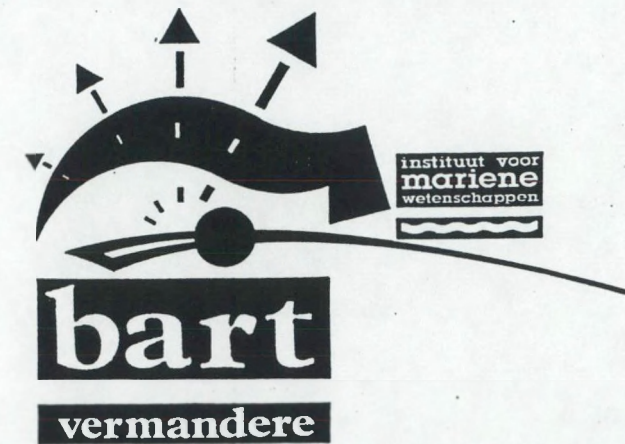
gevel noordwest

gevel zuidwest

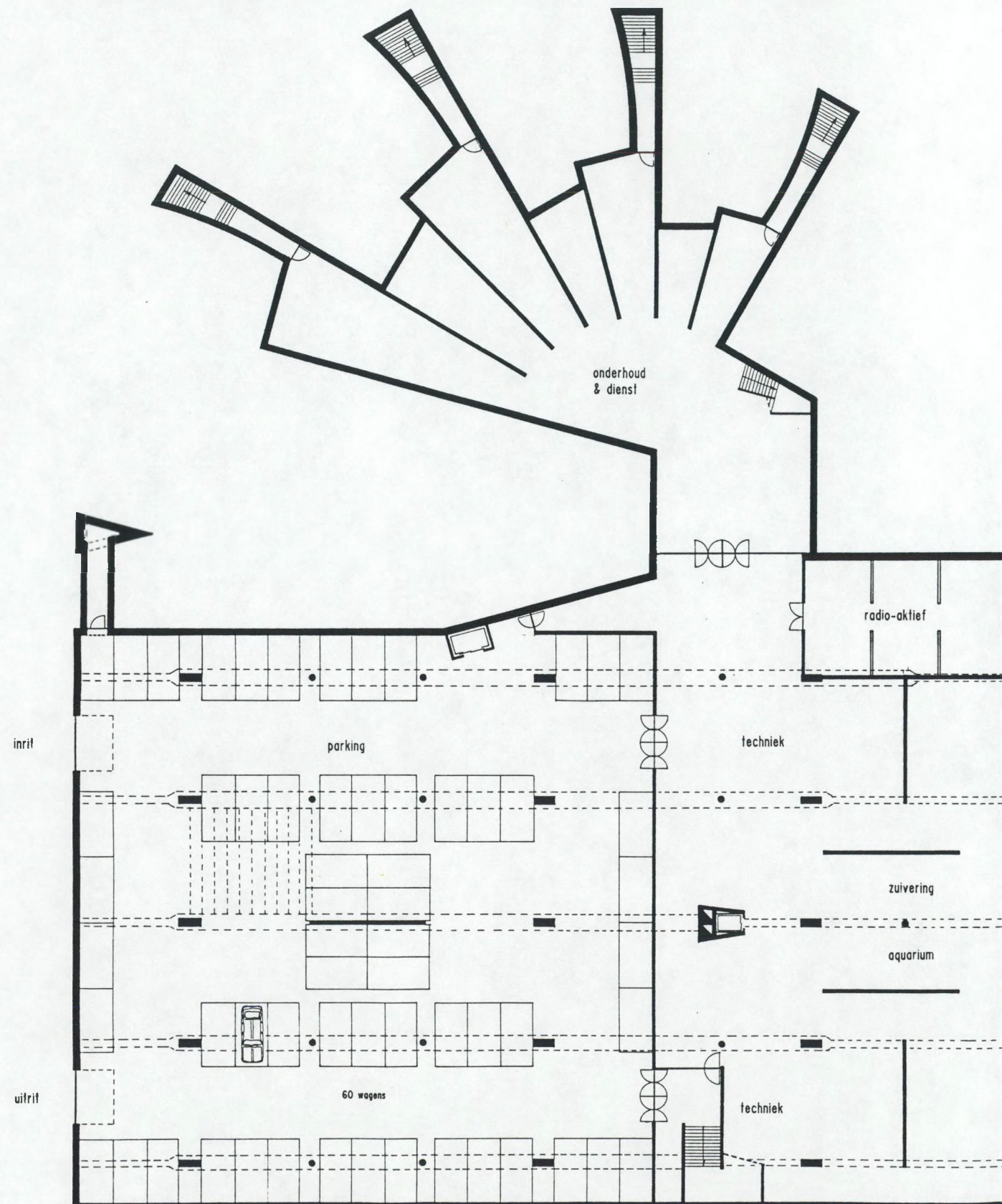
DOORSNEDES

schaal 5mm/m

KELDERVERDIEPING

schaal 5mm/m

GELIJKVLOERS

schaal 5mm/m

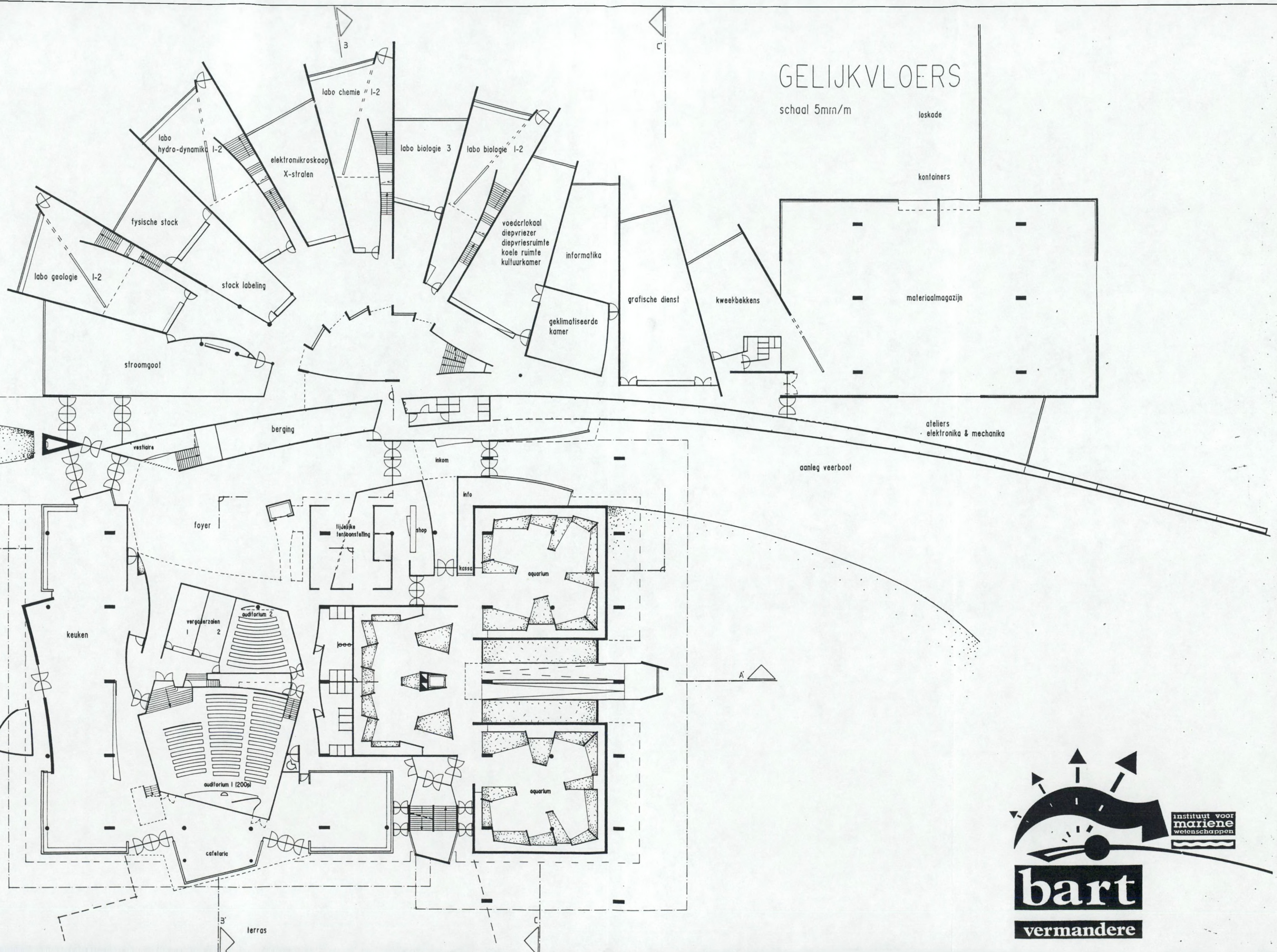
loskade

containers

materiaalmagazijn

ateliers
elektronika & mechanika

aanleg veerboot

EERSTE VERDIEPING

schaal 5mm/m

